

АЛЕКСАНДЪР БЕЛОВ

ЦЕЛУВКАТА НА ТЕМИДА

Част 13 от „Бригадата“

Превод от руски: Ива Николова, 2005

chitanka.info

ПРОЛОГ

Разговорът не завърши така, както го бе замислил. Журналистът, който неслучайно минаваше за акула на перото, беше блестящ стратег и винаги имаше за резерва два, че понякога и три варианта за завършване на важни преговори. Да речем, за предпочитане бе вариант „А“. Но ако не се осъществеше, разиграваше вариант „Б“, който също беше добър и му позволяваше да обърне ситуацията в своя полза. Но днес не се задейства нито единият, нито другият вариант...

Щом нещата бяха стигнали дотук, журналистът би предпочел да го напсуват по каруцарски. Това поне щеше да е ефектно и правдоподобно — самозабравил се капиталист, враг на демокрацията и свободата на словото, изгубва човешки облик, започва да тропа с крака, да пръска слюнки и запраща гарафата по представителя на независимата преса. Или поне да му тресне един в носа! Това можеше да се опише красиво на страниците на „Камбана“. Но проблемът се състоеше в това, че олигархът не губеше човешки облик и из кабинета му не хвърчаха гарафи...

Белов изслуша аргументите на журналиста, помълча малко, загледа се през прозореца, уморено потърка чело и... съвсем спокойно му даде да разбере, че разговорът е приключил. Стана, отвори вратата към приемната и изрече:

— Върви на майната си! — А след това, обръщайки се вече към секретарката си, вежливо добави: — Люба, ако обичате, изпратете Леонид Сергеевич.

Цялата тази работа приличаше на виц, като се имаше предвид къде точно трябваше да изпрати госта дребничката секретарка, която толкова дълго след края на работния ден седеше като помияр пред вратата на господаря си...

Тъй че за съжаление ефектният финал се провали. Още повече, че докато напускаше приемната, едрият посетител се спъна в килима и едва не падна. Секретарката Люба се спусна към него и с готовност

подложи рамото си, сякаш хилавото ѝ телце можеше да предотврати падането на този як Шварценегер.

— Сам ще се оправя — отблъсна я раздразнено журналистът и излезе навън. Стори му се, че зад гърба му се разнесе тих смях.

За пръв път в живота си почувства какво означава душевна болка. Никой не обича да е смешен, още повече — един истински мъж. А да не говорим за истински мъж, който е и представител на творческа професия.

Хората, които не са запознати с журналистическата кухня, наивно смятат, че в живота има само истина и лъжа. Добрият журналист пише истината, лошият лъже и трети вариант като че ли няма. А в действителност истинският майстор е онзи, който добре владее невиджаното по острота и въздействие оръжие, наречено интерпретация. С помощта на това вълшебно нещо е възможно, без да се „повреди“ нито един факт, общата картина да се промени толкова пъти и в такава посока, колкото и в каквата е необходимо. Журналистът прекрасно владееше изкуството на интерпретацията, иначе никога нямаше да види онова високо обществено положение, което бе достигнал само на трийсет и няколко години. Тъй че всичко тепърва му предстоеше, в смисъл, че от негова страна щеше да последва ответен удар. Задължително!

„Както и да е, изгубих сражението, но не и войната — опита се да се успокои посетителят. — Най-добре се смее този, който се смее последен.“

Журналистът напусна кабинета на директора. И тръгна по пустия коридор, съпроводен единствено от кънтящия звук на собствените си крачки. На завоя до черното стълбище, което също беше съвсем пусто, той залитна и удари много болезнено рамото си в ръба на стената. По дяволите! Май че днес не беше във форма. Няколкото чашки водка „Абсолют“, които бе обърнал една след друга в кабинета на генералния директор, не би трябвало да повлияят на координацията на движенията му. Журналистът се гордееше със способността си да пие водка. Той изобщо много се гордееше със себе си, а пък способността си да пие водка смяташе за едно от най-големите си достойнства. Пиеше със сондъорите и металурзите, с

пилотите и еленовъдите. А най-важното бе, че я пиеше на една нога с ръководители на различни нива, като се започнеше от майсторите на цехове и се стигнеше до представителите на най-висшия ешелон на властта. Но докато го правеше, никога не забравяше защо е дошъл и какво иска да постигне. Когато си тръгваше, винаги се държеше на краката си.

Ала този път нищо не излезе — нито от разговора, нито от почерпката. По време на беседата им неговият събеседник Белов фактически не пи нищо и уж понечи да вдигне чашата, но моментално я остави настрана, сякаш се гнусеше от компанията.

Журналистът отново изпита огромно желание да му отмъсти. Въображението му веднага си представи как можеше да изглежда фолиото. Да речем, отляво щяха да пуснат разтърсващата снимка на някой просяк... Дори щеше да е по-добре на снимката да е някоя старица. Беззъба. Стои пред църковната врата с протегната ръка. А отляво олигархът, да речем, щеше да плюска черен хайвер с лъжица. А ако не успееш да намерят снимка на олигарха, плюскащ черен хайвер с лъжица, в краен случай можеше да заснемат луксозната му кола. А през цялото фолио с големи букви можеше да се изпише нещо от сорта на „Рожденият ден на богаташа“!

Срещата с олигарха беше определена за този ден още преди една седмица. Но на портала за автомобилите, където гостът пристигна с джипа си в уговорения час, никой не го посрещна. Престарялата пазачка излезе покашляйки от будката си и дълго се блещи в златистата табелка с надпис „Преса“. След това отново влезе в будката си, върна се обратно и му подаде ключа от гаража.

— В момента там е отключено, а когато си тръгвате, заключете и ми върнете ключа — рече му тя, но щом видя, че посетителят пое в друга посока, се разтревожи: — Не натам, господине! Трябва да завиете надясно, където си оставят колите заместниците.

Той доста трудно откри паркинга за автомобилите на заместниците и остави джипа си до някакво очукано БМВ. Разглезеният от славата журналист се засегна, че никой не се суети край него и не го съпровожда до приемната. Вече бе свикнал да му се подмазват, защото пресата беше огледало, а всеки се стремеше да придобие съответното изражение на лицето, когато се гледаше в огледалото... А сега накъде? Най-сетне се досети, че задната врата на

гаража води право към черното стълбище, а оттам можеше да стигне до сградата на заводската администрация...

В кънтящата тишина на коридора се разнесе звук, който напомняше изщракване на затвор на автомат „Калашников“... Посетителят изведнъж чу не само своите, а може би и нечийи чужди стъпки, но и собственото си хрипливо дишане. Дали пък просто не му се струваше? Да, той не се чувстваше добре, не можеше да фокусира погледа си и сякаш нарочно губеше рефлексии. Явно умората си казваше думата.

Всичко можеше да се очаква от този Белов с неговото престъпно минало. Казваха, че той лично гръмнал в гората някакъв доносник, който се бил издънил. Страх обзе журналиста, а лепкава струйка пот се плъзна между лопатките му.

И кога ли, мама му стара, щяха да свършат тези безкрайни преговори? Стори му се, че се е озовал в лабиринт, че сто пъти е преминал през този отрязък от пътя и че му е съдено да загине тук, сред тези тухлени стени, боядисани в охра. В един момент се поддаде на паниката си, ускори крачка и дори се затича, но сетне спря... Трябваше да се вземе в ръце и да се ориентира...

Ох, ето го и изходът към гаража! Журналистът с облекчение блъсна малката поцинкована врата и влезе в тъмния бетонен бокс. Вратата се затвори зад гърба му с тежко хлопване. Той започна да опипва стените, за да намери електрическия ключ. Отново го обзе страх... Ох, слава богу, мъждивата лампа на тавана светна. Освен неговия джип в гаража нямаше друг автомобил.

Преодолявайки слабостта си, той отключи портала с ключа, който му даде пазачката, и отвори една след друга тежките му врати. Нахлуият есенен въздух му вдъхна сили. Дяволите да го вземат този Белов с неговия битов аскетизъм! Наистина ли е толкова трудно в комбината да се направи един човешки гараж поне за ръководството! Можеха да не се стискат чак толкова и да сложат нормална врата с дистанционно управление, както е прието в цивилизованите страни. Журналистът закрепил отворените крила на вратата, върна се в джипа и завъртя ключа на двигателя... Моторът заработи почти безшумно — ето защо трябваше да се уважават колите чуждо производство... Каква

е тази работа! Едното от крилата на портала бавно се затвори... Странно!

Псувайки наред, журналистът мъчително се измъкна от джипа и отново отвори крилото на вратата, като този път го закрепил по-здраво с дръжката на една лопата, която откри наблизо. И се помъкна обратно към автомобила си, едва тътрейки крака...

Но онова, което видя точно пред себе си на светлината на запалените фарове, беше още по-странно. Този път и двете крила на вратата се оказаха плътно затворени... Дланите му върху волана му се сториха като чужди, а и ръцете му, и самият волан му изглеждаха твърде малки, сякаш ги гледаше през обърнат бинокъл...

В това положение с изписана изненада на лицето бе открит три часа по-късно. Мъртъв... Едва когато секретарката Люба си отиде, а директорът на комбината напусна последен територията му, пазачката си спомни за посетителя, който пристигна с джипа и който така и не ѝ върна ключа от гаража. Възрастната жена надуши, че става нещо лошо, повика дежурния охранител и двамата тръгнаха заедно да го издирват.

Порталът на гаража се оказа заключен с ключа, който след това откриха в джоба на загиналия. Двигателят на джипа работеше. Журналистът седеше в купето, паднал върху волана. Съдебномедицинският експерт, който пристигна след милицията, констатира смърт от отравяне с изгорелите газове. Съдейки по всичко, сърдечен пристъп бе попречил на журналиста да слезе от автомобила и да отвори вратата на гаража. Както се казва, налице беше типичен нещастен случай...

Приятелите и колегите му, които се бяха събрали на панихидата, най-подробно обсъдиха проблемите на наднорменото тегло, а също и на постоянните стресове и пиянства, които съпътстваха трудната журналистическа работа.

Без съмнение известната журналистка Троегудова, която пристигна специално от столицата в Красносибирск за погребението на колегата си, не беше удовлетворена от официалната версия и

изгради своя. За заглавие на некролога, подготвен за централния вестник, тя сложи фразата „Задушеното творчество“, а като подзаглавие изписа коварния въпрос: „На кого е изгодна смъртта на главния редактор на независимия вестник?“

Ала никой, дори събратята ѝ по перо, не взеха насериозно нейните фантазии. Първо, защото за разлика от московските си колеги местните журналисти много добре знаеха, че смъртта вследствие на отравяне с изгорели газове е доста често явление по северните ширини, особено през зимата. И второ, защото всички бяха наясно, че изпод златното перо на Троегудова излизат предимно сензационни статии. И тя можеше да поднесе дори счупването на някоя детска люлка като коварен замисъл на специалните служби или като международен заговор...

ЧАСТ I
ПОЛЕТ НАД ГАРВАНОВО ГНЕЗДО

1.

На Белов му се стори, че се е събудил. Май че беше време за закуска? Долу сервитьорите тракаха с прибори. Недоспалите момичета и момчета с фирмени престилки лъскаха хромираните ножове и вилици, режеха тонове салати, зареждаха тостерите с дъхав хляб и сгъваха по масите ленени салфетки. Ей сега възхитителният аромат на цветя в кипърското утро щеше да се смеси с аромата на кроасаните и в ресторанта моментално щеше да се нареди опашка от дисциплинирани до идиотизъм немски туристи. Вездесъщите германци не само се появяваха на закуска в пълен състав точно на минутата, но дори скачаха в басейна сякаш по свирката на своя шеф на групата — един зачервен от слънцето фриц с къси панталони.

Белов си помисли, че спокойно може да подремне още четирийсестина минути, докато не отмине вълната от кресливи бюргери. И в този миг окончателно се събуди...

Звукът, който възприе като звън на прибори за хранене, нямаше нищо общо с тях. А всъщност някъде долу тракаха първо отваряни и сетне отново затваряни решетки. И миризмите в тази нова реалност не бяха свързани нито с морето, нито с цветята или с тестото с ванилия. Въздухът беше напоен с тежката миризма на клозет и хлор. Тук нямаше германци и по принцип не можеше да има сервитьори. Защото това беше килията на следствения арест в Красносибирското управление на вътрешните работи.

Точно тук вчера късно вечерта бе докаран генералният директор на комбината „Красносибмет“ Александър Белов. Същият онзи Белов, чието открито лице напоследък се усмихваше от телевизионните екрани, страниците на вестниците и кориците на списанията. Най-успешният мениджър, който за кратко време бе успял изведе умирация комбинат сред лидерите на алуминиевата промишленост. Същият онзи Белов, когото чуждестранните партньори високо ценяха, а подчинените му уважаваха, тъй като получаваха най-високите заплати

в региона, а може би и в страната. Онзи, когото въпреки съмнителното му минало се опитваха да спечелят като почетен член много вузове в страната, защото за тях това означаваше дотации и грантове. Красавецът, умникът, глезеникът на съдбата и... просто богатият човек.

Какво се бе случило там, горе, в недостижимите висини, по високите върхове? Никой не знаеше с всички подробности коя Анушка бе разляла фаталното олио върху релсите на съдбата и с това бе задействала хиляди причини и следствия. Но резултатът от невидимата верижна реакция беше арестът на Александър Белов, отвеждането му под стража в Красносибирск и затварянето му в тази килия на следствения арест с дъсчен нар вместо легло и смърдяща влажна възглавница.

Задържането му беше проведено блестящо и дори ефектно. Очевидно режисьорът на тази постановка разчиташе на средствата за масова информация. Арестуваха Белов още в актовата зала на Уралския университет след блестящата му реч на празника по случай деня на студента — на Татянин ден. Една пълна първокурсничка тъкмо се бе отправила към сцената, за да връчи на оратора куп бележки с въпроси, когато изведнъж се разнесе тропотът на тежки обувки и зад завесите по пътеката между банките и страничните входи на залата към Белов се втурнаха облечени в черно хора с насочени къси автомати и викове: „Федерална служба за безопасност. Хвърли оръжието! Ще стреляме!“ Командирът им спря до Белов и каза:

— Имаме заповед. Трябва да ни придружите...

Той нямаше намерение да троши челюстите на бойците и да бяга от преследвачите си. Нещо повече, беше готов по всяко време лично и доброволно да се яви в прокуратурата, за да даде показания. Не изключваше вероятността рано или късно да го поканят там. Но този маскарад очевидно минаваше всякакви граници.

— Какво ви става, момчета, да не ви е паднала тухла на главите? — успя само да каже Белов във все още включения в този момент микрофон.

Сетне средствата за масова информация дълго и по всевъзможни начини щяха да спрягат тази фраза. В маскарада бяха включени не по-малко от трийсетина бойци. Двама от тях професионално му извиха ръцете зад гърба и го поведоха полуприведен по коридора между

банките. Това беше много красиво изпълнено и съвършено безсмислено, тъй като ораторът отдавна вече не носеше нито ТТ, нито каквото и да било друго оръжие и дори и през ум не му минаваше да оказва съпротива. Тъкмо обратното, въпреки унижителното положение, в което бе поставен, арестантът запази пълно самообладание. Докато го водеха през залата, ироничната усмивка, която притихналите студенти нямаше как да не видят, не слизаше от лицето на Белов.

От гледна точка на повечето присъстващи престъпното му минало не беше нищо повече от пикантен щрих в биографията му, нещо като фамозна игла върху строгата вратовръзка на бизнесмена, която придаваше шик на безупречно ушития му костюм. Доста хора дори бяха убедени, че бандитските страници от живота му са измислени от хитрите журналисти. Понеже, ако Белов нямаше такова минало, щеше да изглежда просто като някакво изкусно създадено същество по Карнеги в качеството му на доказателство за осъществяването на „американската мечта“. А така бандитската младост правеше този странен и успял красавец съвсем близък, роден, руски и леко безпътен...

Светещите стрелки на „командирския“ часовник, който не му взеха при задържането, показваха три и половина. Белов стисна зъби и зарови лице във влажната възглавница. Сега нямаше да мисли за всичко това. Трябваше да се постарее да си доспи през часовете, които му се полагаха. Първо, защото сутринта, когато щяха да го разпитват, трябваше да е с бистра глава. Понеже най-вероятно точно през този ден щеше да се състои разговорът му със следователя и всичко трябваше да си дойде на мястото. А освен това много му се искаше да досънува онзи прекрасен сън, който му припомняше събитията от предишния живот. Той стисна очи и напрегна волята си, за да се събуди... в Кипър.

Сервитьорите долу вече бяха престанали да тракат с приборите за хранене и чиниите. Белов се протегна, представяйки си как ще намъкне дънките си, ще си метне ризата, ще слезе долу и ще се изкефи на закуската... И ще лежи на брега през целия последен ден от

пребиваването си на острова. Щеше да му е обидно да си тръгне от Кипър, без нито веднъж да се потопи в морето...

Общо взето, Саша не знаеше какво означава отпуск. Дори не можеше да си се представи в ролята, да речем, на екскурзиант с фотоапарат на врата, който по команда на екскурзовода извърща глава наляво и надясно, или на безделник, който обръща различни части на тялото си към слънцето и бдително следи да получи равномерен загар. Ама, че смешно!

И преди това всяко пътуване в чужбина за него означаваше само делови преговори и пак преговори. Дори редките му опити да се „отпусне сред природата“, които си позволяваше в миналото, неизменно завършваха с по някоя недопушена цигара и с необходимостта да скочи в колата и да се понесе нанякъде. И макар че Александър Белов се бе превърнал в голям началник и бе получил законното право на „богаташки“ радости, през последните две години не можеше и дума да става за отпуск...

Той се хвърли в големия бизнес с главата надолу. И постъпи така, както правеше винаги: кратък размисъл и крачка напред. Без каквито и да било колебания и уговорки и без опити да си представи какво би станало, ако не се бе случило така, както се бе случило.

От длъжността началник на охраната Белов изведнъж се озова в креслото на генералния директор на Красносибирския комбинат за алуминий. И макар че бе избран единодушно и бе назначен от Съвета на директорите, той не можеше да не усеща, че този въртящ се мек стол с облегалки за ръцете не му се бе паднал „по общоприетия начин“. Понеже как беше прието да се върви към директорския пост? Крачка по крачка, с приклякване и ниски поклони и с трупане мускули в подмолните игрички...

Той знаеше, че стремителното му излитане в кариерата, нарушило всички ритуали и канони, щеше да предизвика раздразнение сред номенклатурните ръководители и че в тези среди си е спечелил репутацията на нагъл тип и натрапник. Но тъкмо от това изобщо не му пукаше. Най-важното бе, че никой — нито равните му, а още по-малко подчинените му — биха посмели дори зад гърба му да го нарекат мухльо.

Белов застана начело на многохилядния колектив на „Красносибмет“ точно толкова уверено и естествено, както навремето

оглави своята Бригада. Мислеше много и рискуваше още повече. Тъй като нямаше време да се обучава в бизнес школите и други повишаващи квалификацията учебни заведения, четеше всичко за управлението на бизнеса, което му попаднеше под ръка, и от прочетеното си направи ценен извод. А именно, че онзи, който се е научил да ръководи колектив от трима души, ще може да се справи с всякакъв брой подчинени и във всяка сфера на дейност. Или поне нищо през тези години не го бе убедило в обратното...

Пътуването на генералния директор на Красносибирския комбинат за алуминий Александър Белов до световноизвестния курорт нямаше нищо общо с почивката. Както е известно, Кипър е градът на контрастите — половината от пристигналите тук си почиват нонстоп, докато другата половина настървено бачкат, а трети вид просто не съществува. Белов принадлежеше към кръга на онези, които бачкаха.

Той изпитваше благодарност към този прекрасен остров или по-точно, към законите, които действаха на гръцката му територия. Именно благодарение на офшорната зона преди година той използва една от схемите, която широко се прилагаше в световната икономическа практика и която му позволи да спаси комбината. И не само да го спаси, а и да го включи в списъка на най-успешните печеливши предприятия в Русия.

Животът е пълен с парадокси. Навремето кипърската офшорна зона помогна на неговия „Красносибмет“ напълно законно и рязко да съкрати данъчните отчисления за бюджета и по този начин да оцелее и да не потъне окончателно. И в крайна сметка да се превърне в един от най-големите данъкоплатци в страната. Или поне данъчните отчисления на неговия комбинат запълваха по-голямата част от бюджета на Красносибирския регион. И какво излизаше? Излизаше, че по много хитър начин кипърците бяха вложили своята дан в икономиката на Русия...

Александър извърна глава и с изненада откри върху копринената възглавница до себе си рижите къдрици и напрегнатото лице на жена, която се опитваше да изглежда дълбоко заспала. Погледнато като цяло, поредната сексуална победа не му донесе нито удоволствие, нито удовлетворение. Той стана, излезе на балкона и запали цигара,

наблюдавайки равнодушно партньорката си, която с грациозни движения се загърна с чаршафа, а сетне изприпка боса към банята като същинска Айседора Дънкан. Дамата приличаше по нещо на прочутата танцьорка.

Иначе беше като всяка жена — погледната отблизо, не беше кой знае каква красавица, но и никак не изглеждаше зле. Средна работа от серията „и преминах покрай нея със сърце студено...“. Макар че като че ли точно това беше най-добрият вариант — неангажиращ кратък контакт без чувства и без необходимост да се поддържат отношения по-нататък. Защо се случи това? Един дявол знае защо.

Саша си спомни как... Колко отдавна бе станало това! Той се върна от казармата, изпълнен с желание да обича, и преживя първото си сътресение. Историята беше от баналните, които се случват под път и над път: „Раздялата веднага отшумя, не го дочака тя сама...“ Спомни си как захвърли венчалния пръстен, предназначен за Лена, далеч в храстите. Преди да изчезне, той проблесна във въздуха и... Явно тогава очерта в живота му такава траектория, че никога да не види участие в любовта.

Споменът за голямата му любов номер две остави в душата му не по-малко горчилка. От време на време бившата му жена Олга се мяркаше в живота му. И всеки път Александър се опитваше да открие, да разпознае в тази истерична агресивна дама нежната цигуларка, онова момиче видение, което бе покорило сърцето му във вилното селище край Москва...

В живота му имаше и други любовни истории. Някои от тях приличаха на кратка песничка, други на бандитски хит, а от трети направо можеше да се направи бразилски или мексикански сериал... Както стана например с Ярослава.

Щом си спомни за Ярослава, Белов изпита тревога и грабна мобилния си телефон. Трябваше да изчисли каква беше часовата разлика между кипърския град Лимасол и Красносибирск. Не искаше да събуди цялото семейство с обаждането си, особено като се имаше предвид какви усилия костваше на леля му да приспи момченцето. Ала бе принуден да отложи разговора с близките си, защото изгората му излезе от банята и превземайки се от притеснение, го помоли да ѝ даде една цигара. Това май че беше първият ѝ опит за съпружеска изневяра. Не му се искаше да се обажда вкъщи в присъствието на чуждата жена.

— Ще си запишеш ли телефонния ми номер? — попита предизвикателно дамата, след като взе цигарата.

По дяволите, как ли се казваше: Вика? Инга? Белов ѝ поднесе огънче.

— Или сексът не е повод за запознанство? — продължи тя в същия дух.

В подобни ситуации моментът на сбогуването беше най-неприятният. „Защо не си тръгне по-бързо“ — помисли си тъжно Белов и разтегли уста в най-обезоръжаващата си усмивка, която страхотно въздействаше на жените. Извади бележника си, демонстрирайки готовност да си запише телефонния ѝ номер, и се засуети, тъй като не знаеше на коя буква да го отвори.

— У... — подсказа му жената, подсмивайки се накриво.

— Какво?

— Отвори го на буквата „у“. Удодова Алла.

„Алла, слава на Аллах!“ — въздъхна с облекчение Белов.

Жената изтълкува тази въздишка по свой начин.

— Да, да, съпругата на същия онзи Удодов — каза иронично и не без скрита гордост тя. — Както виждаш, нося високо знамето...

Тя си дръпна от цигарата и се престори, че се задави. Като че ли се канеше да заплаче, а това вече щеше да е прекалено. В момента му липсваха само истерии заради накърнената съпружеска чест...

Преди няколко дни по време на закуска той забеляза Алла в ресторанта на хотела. Жената го стрелкаше с печално-високомерни погледи и си придаваше бодряшки вид, премятайки едно върху друго загорелите си колене. Само сляп човек не би забелязал предизвикателните сигнали, които му изпращаше. Белов не ги пропусна и на няколко пъти машинално открои в ятото от приятелки доста позагорялото ѝ тяло в бяла рокля без ръкави, червеникавите ѝ коси и почти бялото ѝ червило — с тези дрехи и с този причудлив грим на фона на тена ѝ дамата приличаше на негатив.

Горещите погледи и уж случайните докосвания край шведската маса обещаваха буйна страст. Ала по време на непосредственото сближаване разочарованият Белов не почувства нищо друго освен... физиологичен спазъм. Жестът, с който красавицата обгърна шията му

със загорелите си ръце, когато останаха насаме в стаята му, изобщо не напомняше за нежно и непреодолимо влечение, а по-скоро приличаше на началото на някакъв чуждестранен ритуал. Един дявол знаеше какъв беше този ритуал и изобщо не беше ясно дали тази жертва от страна на неизвестния идол ѝ бе необходима...

— Хайде да отидем да изпием по едно кафе — рече той и я прегърна през кръста уж за да я успокои, а всъщност за да я избути към вратата.

Жената нервно повдигна рамо:

— Нямам време да пия кафе. Днес съпругът ми пристига от Москва. — И си отиде, оставяйки вратата откритата.

„И все пак се обиди“ — помисли си равнодушно Белов и в същия миг забрави и за измамените женски надежди, и за самата Алла. Започна да набира номера по мобилния си телефон, за да разбере как са Ярослава, леля му и детето. А след това трябваше поне веднъж да се топне в Средиземно море, преди да се прибере вкъщи.

2.

Игор Леонидович Веденски не изглеждаше чак толкова убедително в ролята на дядо, колкото в ролята на генерал от Федералната служба за безопасност. Той позорно се объркваше и се плашеше, когато внучката му се криеше ту в гардероба, ту зад дивана, а сетне изскачаше с вик оттам и изстрелваше с пистолета играчка струйки вода. Дядото не можеше да измисли нито една подходяща сюжетно-ролева игра, която, от една страна, да е познавателна и полезна за развитието на детето, а, от друга страна, да се хареса на четиригодишната Даша.

Всъщност нямаше нужда да си напруга ума, защото дъщеря му бе приготвила всичко необходимо и дори бе залепила с магнит за хладилника подробна инструкция кога и какво трябва да вечерят и кога да си легнат да спят. Вярно, имаше две строги табути, които забързаната за студентския купон по случай Татянин ден млада майка настоятелно помоли да бъдат спазени. Първо, в никакъв случай да не къпят котката и, второ, да не гледат „Покемоните“, тъй като според слуховете зловещото японско филмче имало някакъв зомбиращ ефект и оказвало пагубно влияние върху детската психика.

— Искаш ли да поиграем на морски бой? — попита с фалшив ентузиазъм Игор Леонидович.

— Не — отвърна момиченцето. — Искам да изкъпем котката.

— Или да поиграем на шашки? — В гласа на генерала прозвучаха абсолютно неприсъщи за него умолителни нотки.

— Котката! Котката!

„Това дете има желязна воля. И здрави нерви — помисли си отчаяно изпълняващият задълженията си на дядо. — Сигурно ще стане чекист.“

Игор Леонидович се озова случайно в ролята на гледачка на внучката си. Обикновено тази чест неотменно се падаше на съпругата му и именно тя беше човекът, който от време на време пускаше младото семейство — дъщеря си и мъжа ѝ, да се позабавляват. А тя се занимаваше с внучката им Даша, което на семеен жаргон се наричаше

„дашкувам“. Ала сега случаят беше по-особен, тъй като жената на Игор Леонидович бе избрала точно този момент, за да осъществи една стара своя мечта — да предприеме пътешествие, наречено „Класическа Италия“.

След тежката травма, която навремето получи в една автомобилна катастрофа, Веденски всяка година трябваше да се изследва и да провежда рехабилитация. Излишно е да споменаваме, че чиновникът най-често успешно отлагаше за неопределено време това задължение, защото като всеки нормален човек не обичаше да се лекува. Пък и освен това, за разлика от равните му по звание шкембести чичковци, страдащи от астма, генералът от Федералната служба за безопасност се чувстваше в отлична физическа форма. Той още не бе доживял възрастта, в която единственото смислено пожелание към човека беше свързано със здравето му.

Ала този път нещата се обърнаха. През първата седмица след новогодишните празници лекуващият му лекар се обади три пъти, напомни му за планираното изследване и прояви нехарактерна за него настоятелност. Освен това Игор Леонидович за пръв път се почувства уморен.

Тази умора не приличаше на обикновено физическо пренатоварване, при което бе достатъчно да се напиш добре и да излезеш да покараш ски на чист въздух, за да възстановиш напълно формата си. Причината, източникът на неговата умора като че ли беше самият живот. Може би точно това беше начинът, по който старостта се прокрадваше към човека.

През последните месеци Игор Леонидович забеляза, че проявява недопустимата за своята дейност раздражителност и нетърпимост към хората. И това се отнасяше най-вече за многобройните нови сътрудници.

Дръзкият отбор от млади политици, за които се бе утвърдило всеобхватното определение „северняците“, настъпваше бързо и планомерно по всички фронтове, включително и във ведомството на Веденски. По коридорите на властта, по трибуните и на телевизионните екрани се появиха нови лица, които според остроумното определение на Игор Леонидович бяха „обезобразени с харизма“. По тези физиономии недвусмислено избиваше смесица от равни количества дълбока принципност, съчетана с феноменална

политическа гъвкавост, непримирима твърдост на борци и як апетит на млади самци.

— Дядо, дават „В света на животните“! — сграбчи дистанционното на телевизора Даша.

Малките лъвчета на екрана хищно разкъсваха уловения от стария лъв лопатар. Игор Леонидович реши, че предаването за животните не е най-лошото зрелище, което можеше да предложи телевизионният екран на малкото момиченце. Сега най-важното бе да внимава детето да не стигне до „Покемоните“. На този етап внучката му поне престана да стреля с водния пистолет по него и по котката...

Веденски все по-често се улавяше да мисли, че е готов на каквито и да било контакти, с изключение на онези, които бяха свързани с изпълнението на непосредствените му служебни задължения. Той ненавиждаше светските купони, където трябваше да „показва мутрата си“ и които от време на време му се налагаше да посещава. Всевъзможните пресконференции, „телемостове“ и необходимостта да общува с депутатите го дразнеха до крайна степен. За щастие с тази част от работата напоследък се бе нагърбил генерал Хохлов и това беше добре и за двамата — както за ръководителя на ведомството, който скоро щеше да навлезе в пенсионната възраст, така и на неговия заместник, който бе най-вероятният наследник на високия пост.

Впрочем, именно недвусмисленото пожелание на генерал Хохлов затвърди решението на Игор Леонидович да направи таймаут. Пожеланието бе направено, след като двамата се върнаха от поредното заседание на комисията по разследване на „сблъсъка на подводницата с телевизионната кула в Останкино“ и шефът уж случайно се отби в кабинета на подчинения си. Това ставаше само в случаите, когато му предстоеше деликатен разговор.

Преди да пристъпи към разговора, Андрей Анатолиевич Хохлов с любопитство огледа кабинета, сякаш за пръв път влизаше в него, и забодя очи в портрета на Дзержински.

— В стаята сме двама: аз и Феликс... — рече замислено той.

С каламбура си шефът намекваше за обстоятелството, че повечето колеги на Веденски бяха сметнали за по-добре да се разделят с портрета на основателя и духовния водач на страховитото ведомство. И смениха остроносото, острооко и остробrado лице на този

Мефистофел на революцията с простоватия лик на държавния глава. Това хем беше в крак с времето, хем по същество беше вярно, тъй като действащият президент Батин беше техен човек, от средите на чекистите...

Колкото до заместник-директора на Федералната служба за безопасност генерал Веденски, той от някакъв момчешки инат остави на стената Железния Феликс и напълно пренебрегна Батин. Това беше неговият малък бунт срещу политическата конюнктура.

— Какво беше казал Феликс Едмундович за ръцете, главата и сърцето? — подсмихна се Хохлов. — В чистотата на вашите ръце, Игор Леонидович, лично аз никога не съм се съмнявал. Но за температурата в главата ви... По тази точка имам някои въпроси.

Всичко беше ясно — генералът кротко му набиваше канчето заради поведението му по време на съвещанието. Игор Леонидович за миг се поддаде на раздразнението и много рязко парира в спора един от депутатите, който бе председател на Комитета по законността и правото в Думата. Направи го прекалено рязко и дори язвително. Наистина ли отношението му бе проличало толкова много?

Те си поговориха още малко за текущите проблеми и вече на тръгване Хохлов още веднъж повтори пожеланието си:

— Почивайте си, Игор Леонидович. Лекувайте се, докато има такава възможност, засега няма никакви страховити произшествия и никого отникъде не са свалили...

Този разговор остави у Веденски някакво неприятно чувство. И най-вече силно го засегна намекът на стария мъдър чекист — или пък само му се стори, че имаше такъв намек — че въпросът за бъдещото му назначаване на върха на Федералната служба за безопасност още не е решен окончателно и че кандидатът не бива да губи бдителност. Като че ли той толкова държеше на този пост.

Така се озова на болничното легло в ръцете на физиотерапевтите и масажистките. Но това не му донесе душевно равновесие. „Защо ли не тегля една майна на всичко? На тези подмолни игрички, на мишата тупурдия и на вечната надпревара кой ще стигне пръв и ще отмъкне по-голямо парче от баницата... — размишляваше той, омотан в електроди. — И свободата моментално ще настъпи...“

Лежеше на кушетката и разглеждаше една едва забележима пукнатина на тавана. Точно от такива малки пукнатини започваше

разрушаването на всеки монолит. Дали пък в неговите взаимоотношения с държавата не се бе появила такава пукнатина? В този момент за него многозначителната дума „свобода“ беше синоним на обикновените човешки радости. А именно, на възможността да се смее, когато му е смешно, да тъгува, когато му е тъжно, да подкрепя приятелите си, а на подлеца да казва в очите, че е подлец. И да окача на стената в кабинета си портрета на когото си иска. Пък ако ще дори да е на Джон Ленън...

Съседите му от болничното отделение, които бяха разни дебелошкембести генерали, трескаво обсъждаха наличието на белтък в урината си и липсата на здрав разум в призивите армията да стане професионална. Само след три дни Веденски усети, че се задушава в тази атмосфера и дезертира, като се прибра вкъщи...

Ръмженето на малките лъвчета някак незабележимо се смени с пискливите гласове на анимационните герои и възпитателят, който се беше разсеял, със закъснение забеляза, че по екрана се носят забранените за гледане покемони. Даша се бе подпряла на дядо си и бе впила очички в екрана. Ако сега се опиташе да откъсне момиченцето от заниманието му, това можеше да има „непредсказуеми последствия“ и затова Веденски малодушно реши, че всъщност няма нищо страшно. Това просто беше един най-обикновен евтин филм с лоши рисунки, който не заплашваше с никакво зомбиране. Все пак опитният боец на тихия фронт имаше право да преценява такива неща...

Игор Леонидович се излегна удобно на дивана и разтвори вестника. През последните дни той правеше това с нежелание и възможно най-рядко, понеже имаше право поне докато е в отпуск, да си почине от отрицателните емоции! Затова преглеждаше новините само за да види дали, както се изрази шефът му, няма никакви „страховити произшествия“ и дали не са свалили някого отнякъде.

През тази година в борбата с тероризма са включени дори и дядо-коледовците...

След като излежа присъдата си за мошеничество, шефът на скандално известната фирма на Властелина

веднага откри два нови пункта за събиране на пари от населението...

Служителите на милицията са открили в един от градските клубове автомат, който вместо газирана вода пуска таблетки екстази...

Наистина, оптимизъм излъчваха единствено обявите на врачките, които обещаваха да премахнат уроки със сто и петдесет процента гаранция.

— Какъв е този Покемон? — разнесе се изведнъж идиотски крясък от телевизора.

От изненада Игор Леонидович подскочи и неволно натисна с лакът дистанционното. В същия миг картината на екрана се смени и вместо изображението на фантастичното същество с очи на задника се показва умореното харизматично лице на въпросния депутат. На същия онзи Удодов — председателя на Комисията по законността, с когото Веденски наскоро се бе счепкал. С пламнали от гняв очи депутатът разобличаваше самозабравилите се олигарси, пропагандираше всеобщо равенство пред закона и настояваше бизнесмените да проявяват социална отговорност вместо политическа всеядност. Веденски остави вестника, защото нещо в тона на оратора привлече вниманието му.

— Какъв е този покемон!? Какъв е този покемон!? — заливаше се от смях Даша, тъй като мустакатият чичко наистина приличаше по нещо на смешния покемон. — Дядо, хайде, де, върни го!

— Чакай малко, внуче... И без това сега там има реклама — отстрани нежно момиченцето Веденски и започна да натиска другите копчета на дистанционното.

По един от каналите водещият Леонид Якубович, надянал по палячовски току-що подарената му морска фуражка, въртеше „колелото на късмета“. По друг канал имаше директно излъчване на репортаж за пускането във вода на атомния крайцер „Пацифист“. Там се мярна и усмихнатото лице на генерал Хохлов, понеже шефът му беше в президентската свита, а сетне камерата се задържа върху лицето на президента Батин, който носеше същата морска фуражка като Якубович. Президентът въртеше руля на крайцера.

— А какъв е този покемон?! — повтаряше непрекъснато Даша шегата си, която явно ѝ хареса.

Най-сетне той намери онова, което търсеше. Стремейки се към максимална безпристрастност, водещата на новините по телевизия НТВ съобщи:

„Тази сутрин по време на речта му в университета на град Екатеринбург беше задържан известният предприемач и генерален директор на Красносибирския комбинат за алуминий Александър Белов. На ръководителя на «Красносибмет» е предявено обвинение за укриване на данъци и за създаване на престъпна групировка, чиято цел е била присвояване на средства в особено големи размери...“

За миг в едър план показаха лицето на Саша, когото извеждаха от сградата на университета с белезници на ръцете. И ръката на баретата, която натискаше главата на Белов, докато го натикваше в колата... Веднага след това, явно за да компенсира мрачната новина, започна репортаж за зоопарка в град Зарюпинск, където слоницата бе родила едно очарователно слонче, наречено от служителите в зоопарка Олигарх...

Веденски извади мобилния си телефон и набра номера на генерал Хохлов. След поредица от дълги сигнали му съобщиха, че апаратът или е изключен, или се намира извън обхват. Ами, да, разбира се. В този момент генералът беше заедно с президента зад Полярния кръг на работно посещение при моряците! Първите хора в страната се правеха, че нямат нищо общо с това и че някой друг е измислил и задействал играта „Убий олигарха“.

Игор Леонидович притисна слепоочията си с длани, старайки се да се съсредоточи. Той мереше стаята с крачки и чертаеше плана на по-нататъшните си действия, когато притихналата Даша го дръпна за ръкава:

— Дядо, няма ли да вечеряме? Мама каза, че днес е твой ред да се грижиш за мен!

— Какво? Да, миличко... Няма да ми повярваш, но в момента повече от всичко на света се грижа точно за теб.

3.

Степанич пристигна в приюта за бездомни по работа. Предишния ден бе получил от своя московски доставчик факс с изгодно предложение за монтирането на мини хлебопекарната. А с Фьодор отдавна бяха говорили, че би било прекрасно да си направят собствена хлебопекарна в странноприемницата, кръстена на името на Нил Сорски. Фьодор не обичаше думата „приют“ и се стараеше да я избягва. Но много уважаваше безсребърника Сорски и го даваше за пример на днешните никониани — последователи на Йосиф Волоцки, та затова бе нарекъл и отрочето си с това скъпо за него име. Вярно, целият град нарече приюта просто и без увъртания „домът на клошаря“.

След като се премести да живее в Красносибирск заедно с цялата компания на Белов, пенсионерът Арсений Степанович Власов много за кратко си почива. И тъй като беше предприемчив човек, той моментално откри свободна ниша за дейност. „Кризата си е криза, но хората винаги искат да ядат. Руският народ може да се откаже от всичко, но не и от хляба“ — така реши печеният бизнесмен и се залови с изграждането и оборудването на хлебопекарни. Естествено, започна от комбината на Белов, откъдето взе малък кредит.

Първата в Красносибирск снабдена с най-модерно оборудване мини хлебопекарна беше приета с възторг. Хората започнаха да купуват от столовата на комбината кифли от бутер тесто с чуждите им наименования „хипфел“ и „кроасан“. Ала с хубавото се свиква бързо. Степанич изтегли следващия кредит вече от банката, взе под наем и собственоръчно ремонтира едно помещение в града и разшири производството си. Всичко се развиваше много добре. И в този момент самостоятелният предприемач Власов вече беше собственик на мрежа от хлебопекарни и на фирмения магазин „Сибирски козунак“.

Заявки за изграждането на мини хлебопекарни пристигаха от много места. Дори и администрацията на следствения арест, който хората наричаха „Гарвановото гнездо“, водеше преговори, макар че все не можеше да си намери спонсор. И Фьодор Лукин, който бе станал

директор на приюта, също искаше да си има своя хлебопекарна. Стигаше му само да успее да обедини под един покрив труда и хляба, и тогава почти пълната независимост на богоугодното заведение от градските власти беше осигурена!

Напоследък Фьодор изненадваше приятно стария си приятел. Двамата си другаруваха и преди, защото докато живееха на сметището, на всички, които бяха успели да запазят поне нещо от човешкия си облик, им се налагаше да се държат един за друг. Но по онова време постоянно пияният и постоянно философстващ ексфилолог Федя Лукин изглеждаше на Степан като някакъв смахнат — уж не причиняваше никаква вреда, но и нямаше никаква полза от него.

Докато самият Арсений Степанович Власов успяваше дори през най-тежкия период от живота си, когато беше захвърлен в крайпътната му канавка, да се съхрани като практичен и разумен мъж. Той се бе родил като човек с нюх и очевидно щеше да си умре като такъв. Но Фьодор беше особен случай. Метаморфозата, която се извършваше с него пред очите на всички, будеше уважение.

В един момент приятелите бяха обзети от опасението, че Федя дотолкова се е откъснал от действителността, дотолкова се е затворил в себе си и се е объркал в собствените си духовни търсения, че просто няма да може да живее сред обикновените хора.

Отначало той тръгна да проповядва из страната, пътуваше с мотрисите и се опитваше да изведе пасажерите им на пътя на истината. Този опит едва не завърши със смъртта на проповедника, попаднал в ръцете на бандити, които го бяха взели за професионален просяк, нарушаващ конвенцията им. След тази случка Фьодор Лукин се оттегли в манастир, сведе плътските си потребности до минимум и се опита да осъществи на практика модела на целебното уединение и близостта с Бога. Ала и в този случай две обстоятелства му попречиха да постигне пълна хармония.

Първо, заради оскъдната храна той разви авитаминоза, която хората наричаха скорбут. Но това беше половин беда. Усамотението му бе нарушено от две момчета — старите безпризорни приятели на Федя, с които неуспелият проповедник се бе запознал в Москва и които все пак бе успял да изведе на пътя на истината.

Момчетата жадуваха за по-нататъшни контакти с наставника си, тъй като се оказа, че в този живот никой освен Фьодор не се

интересува от тях. Ала заедно с общуването си с него те непрекъснато искаха да се хранят. И макар, както се казва, да не живееше на този свят, Федя все пак разбираше, че момчетата имат нужда от нормални битови условия, тъй като скорбутът на дванайсетгодишна възраст е твърде висока цена за духовното съвършенство. Освен това не беше зле момчетата да ходят и на училище...

Наложи се да напуснат манастира заедно и да се заселят в Красносибирск. Фьодор понесе с чест тежките изпитания на светската суета около регистрирането на местожителството си, узаконяването на попечителството, записването на децата в училище и тъй нататък. Ала сетне отново бе обзет от тъга...

Опитите му да намери успокоение в лоното на официалната църква не се увенчаха с успех. В продължение на един месец Фьодор се опитваше да се запознае с местния свещеник, който бе настоятел на църквата „Петър и Павел“. Ала достопочтеният отец Игор непрекъснато беше зает с неотложна работа. Първо денуваше и нощуваше в редакцията на вестник „Камбана“, в който водеше рубрика за борбата с вражеските концесии и тоталитарните секти. Сетне обиколи целия регион заедно с групата, която подкрепяше кандидата за губернатор. След това замина за Москва, където щеше да посети президента с молба да освободи Църквата от данъци... Тази негова дейност не само не се вписваше, но и противоречеше на представите на Фьодор за истинското призвание на божия служител. Затова, когато в приемната на брадатия чудак за пореден път съобщиха на очакващия го Федя, че отецът е заминал да освещава атомния крайцер „Пацифист“, той махна с ръка и окончателно се убеди, че няма нищо общо с тази църква...

За да изхрани себе си и двете хлапета, Федя непрекъснато работеше някъде, но всеки път попадеше в списъка за съкращения. Старите му приятели от сметището, които за разлика от него бяха успели да се приспособят към новия живот, се стараеха ненатрапчиво да му помагат и успяваха. Всички те бяха стъпили здраво на краката си. Белов ръководеше комбината. Витя работеше при него като началник на службата за безопасност. Доктор Уотсън и Степанич се бяха превърнали в успели предприемачи. Но никой от тях не можеше да даде на Федя най-важното, а именно — да му помогне да утоли духовния си глад. И той изпадна в униние.

На една от доста поразредилите се срещи помежду им Фьодор страшно изнерви приятелите си със своето мрънкане.

— Стига си хленчил, скапан гуру такъв! — кресна му Белов и за по-голяма убедителност премина към по-разбираем за Фьодор език: — Разбира се, аз не съм чак толкова проникновен познавач на душата като теб, но съм сигурен, че хленченето е голям грях. Захвани се с някаква работа. Започни сам да вършиш добро, то може да не е кой знае какво, но тогава поне в живота ни ще има по-малко зло. Направи някакъв приют или нещо такова. В памет на клошарското ни минало.

Подхвърлената между другото идея попадна върху благодатна почва. По това време в комбината нямаше никакви пари, но пък беше напълно реалистично оттам да му дадат под наем изоставената почивна база. И в крайна сметка Фьодор успя не само да извърши богоугодно дело, но и както е прието да се казва сега, „да развърти бизнеса“. Редките комисии, които посещаваха районния център, вече не минаваха без екскурзия до приюта за бездомни. Не по-малък интерес предизвикваше и местното помощно стопанство, в което най-разтропаните клошари отглеждаха зеленчуци за собствената си прехрана, развъждаха зайци и кокошки и произвеждаха сувенири за продажба.

След като организира и оглави приюта, Фьодор Лукин започна да проявява все по-нови и нови качества. Първо, той окончателно престана да пие и стана по-стегнат и по-отговорен. Но най-изумителното бе това, че въпреки всичките му чудатости той се превръщаше в доста добър лидер.

Естествено, директорът на приюта изобщо не можеше да се мери със Степанич, тъй като по времето, когато Федя бе изпил първата си чаша портвайн и едва бе започнал да изучава творчеството на Сумароков и Державин, Арсений Степанович вече управляваше заводски колектив. Затова Фьодор се нуждеше от наблюдение и Степанич смяташе за свой дълг да просвещава и да ръководи приятеля си по стопанските въпроси.

— По дяволите, мама му стара! — изруга Арсений Степанович, след като се натъкна на палета с някакви кутии, докато вървеше към

вратата. — Какъв е този склад, дето сте го направили тук? И къде е лампата? Защо е тъмно?

— Не ругай — разнесе се невъзмутимият глас на Фьодор. — Не се намираш в бардак, а в обител на благодатта. Крушката сигурно са я откраднали квартирантите и аз дори подозирам кой точно го е направил. А пък това не е никакъв склад, а анонимно волно пожертвование от един благодетел.

— Мястото на пожертвованието не е в краката на хората на сред пътя им — не преставаха Степанич. — Кога най-сетне ще се научиш на ред?

— Още не сме успели да го приберем. От сутринта тук е такава бъркотия... — Фьодор бутна с крак едната от кутиите, помагайки на приятеля си да влезе в стаята, която условно изпълняваше функциите на директорски кабинет. — Върви сега с бога напред. Довечера ще си поговорим...

Последната фраза вече беше отправена не към Степанич, а към една лелка, която вероятно се числеше към „странниците“. Тази или подута от плач, или просто подпухнала жена, облечена в небесносиня рокля, с която явно се бе сдобила от някоя хуманитарна помощ, се примъкваше към изхода.

— Тук си имаме любовен триъгълник, разбираш ли? — обясни заетостта си Федя веднага щом вратата се затвори след посетителката. — Тя обича единия, но не го уважава. А другия уважава, но не изпитва влечение към него. И е дошла тук още от заранта да се съветва с мен какво да прави...

— М-да. Животът е навсякъде — обобщи философски Степанич и премина към целта на посещенията си. — Помниш ли, че с теб си говорихме за хлебопекарната? Имам интересна идея. Сигурно ще ти свърши работа. Само трябва да изчислиш за колко месеца тази хлебопекарна може да се изплати.

— Сега не ни е до хлебопекарни. Нали знаеш за войната ми с данъчните... Сама по себе си глобата уж не е голяма, само че са начислили такива неща! Умножили я по някакъв засукан коефициент, сетне — по друг. После увеличили десет пъти цялата сума и я записали като разход. Аз пък нищо не разбирам от техните данъчни дивотии... Тъй че за известно време ще ми се наложи да си стегна колана.

— А трябва да разбираш! Законите трябва да се четат или в краен случай поне да се съветваш с хора, които ги познават.

— Ама, кога да успея да направя всичко. И дърводелският цех, и работилницата за сувенири ми висят на главата. Клошарите от Франция ми пуснаха факс, че изпращат делегация за обмяна на опит. И тези чаршафи не са ги закърпили където трябва, да пукнат дано... А най-важното е, че хората жадуват за духовни наставления. Така е, разбра ли? Все пак и аз имам някои духовни последователи.

В коридора отвън отново се чу звук на паднало тяло и приглушени ругатни.

— Федя, приятелю, искаш ли преди да наставляваш хората духовно, да махнем тези кутии от коридора. И извикай Шамил да сложи една крушка. Иначе паството ти ще си изпотроши ръцете и краката.

След проверката се оказа, че онзи, който преди минута се бе спънал в хуманитарната помощ и бе паднал в коридора, беше самият домакин Шамил. И сега брадаткото стоеше в кабинета и тъжно гледаше счупената крушка.

В момента чеченецът Шамил, с когото Фьодор се сприятели по време на операцията им в Чечения, работеше в приюта като домакин и живееше със семейството си в малката пристройка. Тъй като се оказа в положението „свой сред чужди и чужд сред свои“, той не можеше повече да остане в родината си и бе принуден да поеме към Сибир заедно с новите си приятели. На съвестта му лежеше страшен грях и затова имаше нужда от душевно успокоение. Ала по редица лични причини не се отрече от исляма, което не му пречеше да се подвизава в християнско богоугодно заведение. А пък Фьодор Лукин със своето ангелско търпение подходи към сложната ситуация на Шамил хуманно и творчески. Равнодушният към догмите, ритуалите и други външни прояви на култа Федя умееше да намира точно онези думи, които толкова липсваха на тъгуващия по родината си Шамил...

— Не мога да гледам този бардак — заяви Степанич и скочи от стола. — Шамил, я ми помогни! Ще вкараме тези неща в кабинета.

Фьодор, не се мотай в краката ни, вземи онази кутия, тя е по-малка...

След няколко минути безбройните кутии е волни пожертвования бяха пренесени и подредени.

— Надявам се, че поне си написал приемателен протокол за получаването на благотворителната пратка? — рече Арсений Степанич веднага след като си пое дъх. — Не си го направил, така ли? Ама, че си глупак. Малко са те одрутали данъчните. Поне знаеш ли какво има в тези кутии?

— Нали вече ти казах. Сутринта бяха пред входната врата. Не успяхме да видим какво има вътре. Не знаем и кой ги е донесъл. Тъй че с кого искаш да съставим приемателен протокол? Да речем, че аз съм приел пратката. Ама кой я е предал?

— Федя, ти си говедо. Изтънчено и високоморално говедо. Повикай бързо счетоводителите си. И след пет минути всички тези неща да са осчетоводени. Но най-напред да видим какво има вътре.

Деветте кашона изглеждаха нови, но не бяха залепени, а завързани с канап. Единият от тях беше много голям. Федя се насочи с ножица в ръка към първия:

— Тука, братлета, има някакви кабели...

— Чакай малко, не пипай... Всички да излязат навън, веднага! — Шамил задиша учестено, а очите му засвяткаха.

— Не, Шамил, това не е бомба. — Фьодор държеше в ръцете си една сребриста тонколона, от която висяха кабели. — Според мен това е някаква уредба.

— Дори нещо повече: тази дивотия се нарича „домашно кино“ — измърмори Степанич. — С плазмен екран! Ама че спонсори имаш, Фьодор...

Чеченецът нямаше представа колко би могло да струва подобно нещо. Федя също не знаеше и не искаше да знае. Колкото до опитния предприемач Власов, то той моментално оцени благотворителната пратка на няколко хиляди долара. Дори с амортизацията...

Домашното кино не беше ново, макар да бе в добро състояние. Седемте тонколони, плазменият екран и другите съставни части на луксозния комплект бяха опаковани доста небрежно. Дори като че ли някак си много набързо. Странно, че нищо не се бе счупило.

— Може да е крадено? — предположи Шамил, въртейки в ръцете си дистанционното управление, на чийто гръб кой знае защо беше

залепена дъвка, която също бе употребявана.

И наистина, той май имаше право. Ала колкото и да си блъскаха главите приятелите заедно с присъединилата се към тях счетоводителка за какъв дявол трябваше да откраднеш нещо, за да го подариш веднага, и то анонимно, не можаха да измислят нито една приемлива версия. Разбира се, ако не сметнеха за нормално предположението, че в тайгата се е появил призракът на Степан Разин, който ограбва богатите, за да даде ограбеното на бедните.

— Имам още една идея — каза след дълъг размисъл Степанич. — Може би някой иска да те компрометира... В смисъл теб, твоята работа и нашия Александър Николаевич Белов...

— От какъв зор? — не разбра Федя.

Арсений Степанович само махна с ръка. Фьодор не се интересуваше от обществения живот, не четеше вестници и не гледаше телевизия. И всички можеха да бъдат сигурни, че тази луксозна вещ не би го съблазнила дори само заради възможността да гледа от време на време новините. Което означаваше, че нямаше никакъв смисъл да му обяснява защо всичко това го излага на опасност заедно с декласираните му приятели и с християнските му проповеди, които толкова рязко се отличаваха от православието, заело мястото на държавна идеология. В същото време самият Арсений Степанович сериозно се опасяваше, че неговият близък приятел като нищо можеше да бъде удавен от всяка вълна — например от поредната кампания за борба с „отстъпниците от Библията“...

— Няма значение, стига сме си чесали езиците — рече той. — Нали ти и без това няма да изхвърлиш този подарък.

— Лично аз може би бих го изхвърлил — отвърна сериозно Фьодор. — Но странниците отдавна ме молят за нормален телевизор, по който да гледат предаването „Бъди здрав“. Както и предаванията „Пей, хармонико“ и „Утро с Куркуров“...

4.

Късчето небе, което се виждаше от затворническия прозорец, се оцвети в нежни пастелни тонове. Започваше първият ден от пребиваването на Александър Белов в Красносибирския следствен арест, който народът бе удостоил с красивото наименование „Гарвановото гнездо“.

Докараха Белов тук със затворническата кола от временния арест на областното управление на вътрешните работи веднага след първия и до този момент последен разпит. Онова беше една мрачна стаичка, която и служителите, и „гостите“ по стар навик наричаха КПЗ, тоест килия на предварителния затвор.

А това ново място за пребиваване се оказа малко по-прилично от КПЗ-то. Тук не беше чак толкова задушно. Пък и нарът, особено ако върху него се сложеха не един, а два дюшека, имаше далеч по-близки роднински отношения с обикновеното легло, отколкото онези дървени дъски на пода, които красиво зовяха „спално възвишение“.

Саша се подсмихна, защото, погледнато обективно, пребиваването в затвора имаше и своите плюсове. Когато беше на свобода, такъв човек като него никога не успяваше да се отдаде на размишления. Нямаше време за анализи и обобщения, защото можеше да решава само най-наболелите задачи! Но за сметка на това тук, в килията, имаше прекрасна възможност да се върне към миналото си.

И все пак животът беше забавно нещо. Няколко години той беше бандит. Оглавяваше онова, което ченгетата наричаха организирана престъпна групировка, и по-значителната част от неговите постъпки и решения нямаха нищо общо със законността. Интересно, колко ли години затвор го очакваха, ако съдът се захванеше да доказва вината му по онези негови полузабравени прояви?

Онова, което извърши с „верните си сподвижници“ Космос, Фил и Пчелата, когато Бригадата съществуваше, можеше да му докара дълги години затвор. Но не му ги докара. Животът му направи остър завой и властта великодушно „прости“ на Белов престъпника заради заслугите на Белов героя. Саша беше почетен публично от първия

президент на Русия. На силовите ведомства бе заповядано да „охлабят хватката“, а на главния прокурор бе наредено да се „амнистира героят“. Още тогава Саша се зачуди как е възможно да се амнистира някой, при положение, че не е осъден? Ала по всичко личеше, че може. Всеки можеше да бъде амнистиран с девиза „никой не е забравен и нищо не е забравено“.

Но тогава най-важното бе, че нищо не беше доказано, пък и всичко това се случи отдавна — в предишния му живот... Сроктът на давност бе изтекъл, а и Белов плати за всичко до грош. И онзи съд го наказва много по-строго от който и да било друг. Или по-точно, съдията, за когото поетът е казал: „И чака той. И неподкупен е пред звън на злато. И с мислите, с делата запознат е.“ Той му прочете такава присъда, каквато няма в нито един наказателен кодекс на света. В сравнение с онова наказание и най-страшният затвор би изглеждал като санаториум... Най-малкото, защото всяка присъда в затвора има край.

А в неговия случай това беше бавното, продължаващо през всеки следващ ден мъчение на осъзнаването на собствената му вина за ненавременната смърт на майка му, за смъртта на приятелите му, за съсипания живот на жена му. И на живота на още десетки други хора, които бяха докоснати и наранени от онзи, предишния Белов, който не се съобразяваше с нищо, освен с целта, която си е поставил. И в крайна сметка появата на страшното чувство за раздяла със самия себе си и пустотата, черната дупка, която остана в душата му на мястото на онези, които преди живееха в нея...

Впрочем, именно това, с което той се занимаваше сега — ръководството на огромния производствен комбинат, помагаше на днешния Белов да се измъкне от душевната криза и да почувства вкус към живота. Това го увличаше, защото беше като игра на „Монополи“, само че наистина, в реалния живот. Но работата не беше само в хазартната му страст. Съзнанието за отговорността към хиляди човешки съдби, които зависеха от взетите от него решения, му позволяваше да се надява, че може би вината му вече е изкупена...

И точно тук започваше най-изумителното нещо. Излизаше, че Белов бе заслужил високата чест да бъде изолиран от обществото вече в новия си живот, когато реши да „стане прозрачен“. В този достоен живот, в който не само нямаше нищо срамно, а дори тъкмо обратното.

И затворът — не в преносния, а в буквалния смисъл на думата, с решетката на прозореца, със заварените за пода нарове на два етажа и с циментовата тоалетна в ъгъла, му бяха отсъдени от държавата именно за заслугите му пред страната и пред обикновените хора. Такива бяха парадоксите на историята!

„Стоп — възрази си сам Белов, — на държавата не бива да се приписват черти, които не са характерни за нея, като отмъстителност, двуличие, глупост и подлост.“ Всичко това може да бъде характерно само за представителя от света на животните, наречен човек, но в никакъв случай не и на разни абстракции от сорта на „държавата“ и „обществото“. Той си спомни как навремето сам беше казал на чекиста Веденски, че „държавата — това сме ние“! Тоест конкретните хора, които вземат едно или друго решение.

Е, и кой беше този конкретен човек, който бе взел решение да прати зад решетките успелия бизнесмен и любимец на народа? Ето в каква посока трябваше да мисли той. Явно Белов здравата бе настъпил някого по опашката. И въпросът беше — кого?

Докато прехвърляше наум скорошните събития, които би трябвало да имат отглас в сегашния му живот, Белов си спомни за пътуването си до Кипър. По някакъв странен каприз съзнанието му настойчиво го връщаше на този остров. Точно в Кипър, без да се замисля за последствията, си бе спечелил поредния враг. И без това се бе сдобил с доста такива в живота си, тъй че този път съвсем спокойно можеше да не проявява алчност и да не си намира нов. Но така се случи...

Саша изобщо не можеше да си спомни какво го накара да отиде на онова глупаво събиране през последната преди заминаването му вечер в Кипър. Партньорът му в бизнеса, който беше специалист по офшорните фирми, вече бе отпътувал за Москва. А той имаше билет до Тюмен, където трябваше да се прехвърли на самолета за Красносибирск, и трябваше да отпътува на другия ден. Както си бе обещал, сутринта отиде до морето. Гмурна се с наслада в рекламозелените вълни, доплува бързо до кея, поседя там, разглеждайки полепналите по дъното миди и водорасли, които изглеждаха виолетови от проникващите в дълбините на водата слънчеви лъчи. След това поплува още малко до брега, полежа върху

нажежения пясък и стигна до извода, че да се почива... общо взето, е скучно.

Улови се да мисли, че вече му е домъчняло за работата му и за... Лайза Донахю. Така се случи, че тази млада жена и всички приятни неща, които бяха свързани с нейната поява в живота на Саша, имаха пряко отношение и към бизнеса му. Изведнъж много му се прииска да си представи как тази учена лейди, преливаща от прекрасни идеи, би изглеждала на плажа само по бански? Тя като че ли беше малко кльощава, но гърдите ѝ би трябвало да изглеждат добре. Нямаше смисъл да си фантазира на подобни теми. Интимните връзки на служебното място не водеха до добро и това беше аксиома. Мухите и кюфтетата трябваше да стоят на различни места. И да бъркаш служебните си отношения с личните беше отвратително.

Малко по-късно, седнал на откритата тераса на едно кафене, той вече правеше поредната сделка, пресмятайки икономическите разходи по нея и обмисляйки крачката, която щеше да направи след това. С нетърпение очакваше сервитьорът да му донесе сметката, защото искаше да се прибере в стаята си и да изчисли с калкулатора ефекта от новата си схема.

— Сафари с магарета! Една вълшебна нощ в Кипър! Незабравими впечатления! — Вместо сервитьора до масата му пристъпяхе от крак на крак момиченце с рекламни проспекти в ръце.

— Какво, наистина ли има сафари с магарета? — загърби сметките си Белов и разсеяно се загледа в пъстрите проспекти.

— Така и животът ви може да мине, без да го забележите — изрече момичето на деловия екскурзиант. — Умееете да печелите пари, но май че не ви стиска да си направите кефа с тях?

— Защо да не ми стиска? Стиска ми. — Саша бръкна в портфейла си, за да види с колко пари разполага.

Една „вълшебна нощ в Кипър“ щеше да бъде добър финал на деловото му пътуване. Може би за малко щеше да успее да се откъсне от мислите си за доменната пещ и да престане да строи наум цеха и да прекарва натам и обратно вагони с алуминиев окис. Освен това искаше да избегне срещите и прощалните разговори с Алла, тъй като връзката

му с нея очевидно беше несполучлива и подлежеше на моментална забрава.

Сафарито с магарета наистина се оказа изумително забавно нещо. За известно време Саша се почувства като момче и с огромно удоволствие поязди милата магарица Памела Андерсън из живописната местност. Ала не му се удаде да избегне срещата с новата си възлюбена. Алла Удодова се оказа сред участниците във фолклорната вечеринка, хванала за ръка омразния си съпруг.

Тъй като дамата вероятно се чувстваше като вавилонска блудница, тя скръбно хапеше устни и стрелкаше Саша с красноречиви погледи. За разлика от съпруга си Удодов, който изцяло бе погълнат от себе си, тъй като принадлежеше към хората, които дори в тоалетната продължават да мислят дали изглеждат добре.

Нямаше начин да не разпознае в побеляващия красавец изгряващата звезда на руския политически хайлайф. От около половин година това сурово и честно лице не слизаше от екраните на телевизорите и от първите страници на столичните издания. А звучната му фамилия Удодов неотменно асоциираше в умовете на еснафите с „тържеството на правосъдието“, тоест с лова на вещици, независимо дали са с пагони, с бели престилки, с каски на строители на пътища или с нещо друго.

Когато почти се сблъска с него във фоайето на хотела, Александър му кимна сдържано и моментално забеляза, че очите на депутатата борец веднага пламнаха, понеже Удодов на свой ред трескаво си спомняше къде е виждал физиономията на този младеж. Белов се подсмихна, тъй като си спомни как преди две години самият той се бе представил на голямата сцена — едновременно като мафиот и като народен герой. Най-сетне идентификацията бе извършена и след като се поколеба около секунда, Удодов му протегна мъжествената си длан.

На депутатата му се падна ужасно магаре на име Гьобелс, което беше кльощаво и психически неуравновесено. След няколко неуспешни опита да се качи на гърба на Гьобелс начинаещият ездач най-сетне успя да се закрепил. Обаче, когато стигна до първата маслина, уважаемият депутат не успя да я заобиколи, натъкна се на един клон, който го удари между очите, и се стовари върху напуканата от зноя

земя. Сред групата на по-добрите ездаци се разнесе смях, а съпругата му направо се кикотеше.

Саша Белов скочи от своята Памела и помогна на падналия да стане, заради което бе удостоен със злобен поглед. Удодов с достойнство се изтупа и тръгна накуцвайки към джипа, с който организаторите на „сафарито“ съпровождаха екскурзиантите. Очевидно язденето на каквото и да било животно не беше най-силната страна на депутата. В същото време той продължаваше да хвърля погледи към камерата на някакъв местен „папарак“, който увековечаваше едно след друго всички приключения на курортистите.

Белов прояви мъжка солидарност и философски си помисли, че сериозният живот на възрастните всъщност страшно много напомня на детска игра. „Всички ние продължаваме да си играем, седнали в пясъчника. Да се надяваме на благосклонния поглед на хубавото съседско момиченце и да примъкваме към себе си все повече шарени кубчета. Само дето кубчетата изглеждат малко по-другояче: в момента те са банкова сметка, депутатски мандат, скъпа кола или... въпросните вагони с алуминиев окис. Но това не променя смисъла. И въпреки бръчиците около очите си и пръстена с брилянт съседското момиченце си остава същата проклетия...“

Емоционалното „сафари“ съвсем логично преля в купон. В голямата беседка, обвита с пълзящи цветя, бяха сервирани няколко дълги маси, край които освен руските курортисти седяха вездесъщите германци и още някакви тъмнокожи туристи. Саша отново се оказа до Удодов. Край масата, където освен тях двамата имаше само жени, депутатът отново се почувства в свои води. Той галантно доливаше вино в чашите на дамите и вдигаше тост след тост с речи на тема „за държавността“, „за истинската вяра“ и „за славата на скъпото ни отечество“.

Руснаците най-силно осъзнават своята национална принадлежност в чужбина. За разлика от малките народи, които се борят за оцеляване, у големия народ националната гордост дълго и сито дреме, сякаш приспана от мисълта, че и без това са много на брой и няма смисъл да се суетят. Ала им е достатъчно само да подминат раираните гранични стълбове и споменът за руските брези започва да

терзае душите им, а две думи, изречени на родния език, са способни да побратимят кого ли не.

— Защо не танцувате? — обърна се насмешливо към Белов именитият му съотечественик, докато наблюдаваше как руските туристи плетат крака, разучавайки сиртаки под ръководството на един кипърец, който им показваше стъпките. — Покажете на тези нещастници как могат да си почиват истинските руски олигарси.

— Боя се, че олигарсите изобщо не умеят да си почиват — усмихна се Саша. — Ето на, седя тук, а наум пресмятам дали тази година ще мога да пусна производството в новия цех. И как ще плащам кредита си...

— И как да наплодите офшорни дъщерни фирми. За да внесете по-малко данъци в родния бюджет, а всъщност, извинете, но да си напълните повечко кесията! — подхвана Удодов „наболялата“ тема, макар в същото време обаятелно да се усмихваше. — Познах ли?

— Че може ли без това! Богатите се грижат за кесиите си, а бедните — за задниците си. — На Белов не му се искаше да спори, но и нямаше намерение да търпи подобни подмятания. — Колкото до данъците, трябва да благодарим на вас, законотворците. Понеже вие измислихте такива правила на играта, че трябва да се вържеш на флъонга, за да оцелееш.

— Истинският патриот доброволно би дал и последната си риза! Всичко би сложил пред олтара на отечеството...

— А вие знаете ли, че пенсионният фонд е въвел глоба по един процент на ден за неплатени вноски! Нито един бандит не би лепнал такава лихва, каквато е сложила родната ни държава!

— Както и да е, да оставим това. Както се казва, шапка на тояга... Скоро в страната ще бъде сложен край на този бардак. Аз ви обещавам това. Хайде да пием за Русия!

Първо пиха за Русия, а сетне за святата родина. Белов се зарадва на установеното примирие, понеже наистина не бе стигнал на магаре чак дотук, за да се джавка с някого на пияна глава.

— Всъщност тук, в Кипър, ние пропагандираме великата руска култура! — изрече с патос Удодов. — Най-великата от всички култури! Впрочем, за това ще вдигнем отделен тост. Днес в градската градина беше открит паметник...

— На Пушкин, така ли? — поинтересува се Белов.

— На какъв Пушкин? Тук вече има паметник на Пушкин. На Козма Прутков!

— Ега си! — едва не се задави Саша. И в същото време усети как Алла докосна коляното му с босия си крак. — Че от какъв зор им е на кипърците Прутков?

— Какъв цинизъм! — смръщи се депутатът, отчупвайки си от прясно изпечената питка. — Каква бездуховност!... А вие с вашите пари направили ли сте щастлив поне един човек на този свят? Помогнали ли сте реално поне на едно сираче или на един инвалид? Сигурно дори пред църквата ви се свиди да дадете петаче... Така ли е? Свиди ли ви?

— За едно петаче, да речем, ми се свиди. — Александър почувства, че отново се вбесява. — Но приют за клошарите с триста места съм направил. Открил съм интернат за болни деца. И дом за възрастни, и лечебен санаториум за работниците от комбината...

— Видях, видях по телевизията — махна с ръка Удодов. — Шведски комунизъм в един отделно взет регион и тъй нататък... Видях подпухналите мутри на клошарите от вашия образцов приют. И техния гуру Лукин! Той прилича на наркоман, а цялата тази бърлога — на тоталитарна секта!

Белов изпсува наум. Лично на него образцовият приют му беше много скъп, защото го смяташе за своя лична победа, както и на приятеля му Фьодор, и това дело бе тяхна чест и гордост. А човек със сигурност не биваше да поставя на всеобщо обсъждане светите за него неща и да си чеше езика с тях. Дватамата с Фьодор изобщо не бяха извършили това дело, за да чакат одобрението на някакъв си политически малоумник. Александър се застави да премълчи и се закле повече да не се поддава на провокации.

Дамите край масата се умълчаха. Алла демонстративно се прозя и високо каза:

— На моя, като се напие само му дай да дрънка за съдбата на отечеството! А пък ако не си намери слушател, си говори сам пред огледалото.

След тези думи от очите на Удодов изскочиха такива искри, че Саша се приготви да стане свидетел на семейно сбиване. И прецени, че ще е по-малкото зло да влезе в играта „дами канят“, към която отдавна и страстно го подбуждаше жената на депутата.

— Мразя го! — шепнеше му тя, стараейки се да долепи до партньора си всички свои налети като круши части на тялото си. — Той ме пренебрегва като личност. Не може да ми прости, че си спомням какво нищожество беше... Искам да му отмъстя.

— Хайде, хайде, успокой се, миличка — галеше я по влажното рамо Белов и се стараеше доколкото може да се отдръпне от нея. — Нали вече му отмъсти.

Когато се върнаха на масата, отраканите дами с пълна сила споделяха тайните си — всички се оказаха нещо като заточени от могъщите си съпрузи на този курорт. Вече ужасно искаха да се върнат вкъщи, но ако се съдеше по намеците, там не ги очакваха кой знае колко...

— Щастлив съм да вдигна тост за президента на Русия! — Удодов стана, олюлявайки се, вдигна ръката си по хусарски и закрепи чашата с вино върху лакътя си.

— „А аз съм още по-щастлив!“ — цитира героя от една комедия Саша, но изпи чашата си седнал, без да прави стойки.

Жените интерпретираха по свой начин подхванатия от Удодов високопатриотичен патос и с ваканционна лекота започнаха да обсъждат мъжките достойнства на първия човек в държавата. Една смяташе президента за „мил“, друга го наричаше „покемонче“, а съпругата на депутата, подпряла деколтираната си гръд върху масата, поиска от всички да се съгласят, че „този Батин е дяволски еротичен“.

В един момент на Белов му се повдигна от пошлостта на случващото се и той взе да хвърля погледи към дансинга, където потропваха няколко руски туристи, опитвайки се да танцуват ламбада.

Удодов вече здравата се бе напил. Той досаждаше на Белов и го пронизваше с погледи изпод венчето си, което към края на вечерта организаторите на купона бяха сложили на всички, а под разкопчаната яка на хавайската му риза се виждаха побелели къдрички, покрити е капчици пот. Саша се опита да се отърве от събеседника си и също залитна, тъй като явно силното сухо вино се бе оказало коварно.

— Какво ще кажете за нашия президент? — настояваше на своето Удодов.

— Че какво да кажа? — погледна събеседника си с неприязън Белов. — Той е заложник на длъжността си. Докато е президент, ще го

носят на ръце, но никой не знае какво ще стане с него след това. У нас обичат да подритват бившите герои.

Подпийналата Алла избухна в писклив смях и запляска с ръце, а Саша напусна компанията и тръгна към дансинга, където му се стори, че започваха да играят кючек.

Край другата дълга маса в дъното на беседката бяха насядали туристи, вероятно от Близкия изток. За разлика от руската група те бяха малко, а сред тях доминираха мъжете — брадати и смугли, повечето облечени по европейски, макар някои да носеха на главите си бели арабски шамии. С тях имаше и жени, две от които бяха загърнати с шамии, а едната беше облечена като за маскарад и приличаше на Шехерезада. Скоро стана ясно защо — тя беше танцьорка и очакваше да изпълни номера си. По линия на културния обмен, тъй да се каже.

Танцьорката мина покрай Белов, закачи го с виолетовото си покривало с пайети и го обгърна с приятния аромат на източен парфюм. Същинска царица Будур!

Младата жена беше хубава, но красотата ѝ бе някак кукленска и захаросана. И проблемът не беше в това, че артистичният ѝ грим с изрисувани събрани вежди и плътен черен контур около клепачите контрастираше с яркосиния цвят на очите ѝ. Просто тя му напомни за някого и той изпита внезапно вълнение. Не, само така му се струваше...

Поклащайки съблазнително бедра в такт с източната музика, Шехерезада започна леко и плавно да се движи по дансинга, като ту се приближаваше, ту се отдалечаваше от зрителите. Ругаейки наум коварното кипърско вино и най-вече изпитото количество, Александър гледаше красивите ѝ ръце, които сякаш бяха без кости, и изящните ѝ бедра (прекалено тънки за източна красавица според неговите представи) и се опитваше да се ориентира в чувствата си. Накъсаният музикален ритъм само го разсейваше и му пречеше да се съсредоточи в своята тайнствена, изплъзваща се мисъл. В мига, в който някаква догадка вече бе на път да се оформи в подсъзнанието му, той чу силно сумтене зад гърба си, извърна се и разпозна изваяния профил на депутатата.

— Днес вече гледах кючек. Коремът е хубаво нещо, но това е същинска срамотия! — рече на висок глас Удодов, без да се обръща конкретно към някого, и започна да си проправя път към дансинга.

А там източната чаровница вече бе успяла да разголи споменатата част от тялото си и я движеше по невероятен начин.

Тъй като не искаше отново да влиза в спор с депутата, Белов се отдръпна встрани, а след това напусна беседката и седна на една пейка. Запали цигара и се опита да догони поразителното си откритие, но не му беше писано. Напрегна зрението си, ала отдалеч ключекът изглеждаше като най-обикновено танцово изпълнение и нищо повече. За миг успя да зърне благородното сребро в косите на новия си познат сред групата черни глави — Удодов бе седнал на масата на компанията туристи от Близкия изток.

„Нека с тях да вдига тостове за святата родина“ — помисли си уморено Белов и задряма. Венчето от маслинови клонки се смъкна на носа му и той заприлича на млад сатир. Местният оператор тичаше наоколо с видеокамерата си. Към ярката лампа от всички страни долитаха насекоми и пеперуди като малки Икари в изгарящата й светлина. От лявата и от дясната му страна, конкурирайки се с източните ритми, оглушително пееха жетвари и на Белов му се присъни един кратък сън от онези, които не бяха истински сънища, но не бяха и действителност.

Изведнъж той ясно видя танцьорката, и то без грим, ясно осъзна, че я познава и че определено не може да я понася. А сетне видя... Коса. По принцип преди Космос не се появяваше сам, а в компанията на приятелите им — покойните Фил и Пчелата. Понякога те мълчаха, понякога разговаряха с него, упрекваха го, предупреждаваха го, съветваха го.

Но този път Коса беше сам и не каза нито една дума. А танцьорката се мяркаше наблизо. Коса продължаваше да мълчи, но по законите на сънищата на Саша му беше ясно, че момичето е свързано по някакъв начин с неговия приятел, че то бе влияло преди и продължаваше да влияе и сега на хода на събитията. И от него произтичаше недоловима, но неподлежаща на съмнение заплаха.

5.

Катя стисна в ръце пантофите си и с невероятна за пълното ѝ тяло грациозност тръгна да излиза на пръсти от детската стая. Беше готова всеки миг да чуе зад себе си непрекословното: „Пей!“. И когато се обърне, да види разчорлената главица над преградата на детското креватче. В такъв случай щеше да ѝ се наложи да се върне и да подхване цикъла отново.

Ох! Май че ѝ се размина — откъм леглото не се чуваше нито звук и главицата не се показва. Значи бавачката беше заслужила с чест своите бойни петдесет грама, чаша чай и голям сандвич с шунка.

Истинска мъка бе да приспиш това дете, но след като Льоша заспеше, значи щеше да спи. Такъв безкомпромисен характер имаше той. Всекидневната процедура по подготовката му за сън задължително отнемаше не по-малко от два часа. Първо се изчитаха, и то не по веднъж, всичките му любими книжки и отделно — най-любимите му пасажки от тях. А след това идваше редът на песните.

По отношение на приспивните песни Екатерина Николаевна откри у себе си престъпна некомпетентност. Изведнъж стана ясно, че няма какво повече да добави към изпятия припев „Нани-нани-на“. С мъка откри в песенния си репертоар три-четири народни балади, два-три естрадни шлагера и още няколко хулигански песни от онези, които студентите медици пееха навремето по бригадите. От поредицата „Поспри, локомотиве“ или още по-лошо — „Хоп-стоп“. Кой каквото ще да казва, но този репертоар изобщо не е подходящ за едно благовъзпитано дете. Но момченцето нямаше избор, защото неговата възпитателка никога не бе имала собствени деца...

Навремето по-малката от двете сестри Катя беше по-хубава от по-голямата Таня и много по-добре се ориентираше в живота. Всички в един глас твърдяха, че бойката Катя моментално ще се омъжи, но съдбата се разпореди другояче. Двете с Таня бяха много близки, а когато двама души са близки, единият задължително трябва да бъде

силен, а другият да бъде покровителстван. Катя беше по-силната. И всеки път се притичваше на помощ на по-голямата си сестра, делейки наравно с нея всички шамари и удари, с които съдбата щедро награждаваше безропотната Таня — първо ранното ѝ овдовяване, а сетне проблемите със сина ѝ Саша...

Катерина все още се надяваше да уреди личния си живот, когато по-голямата ѝ сестра Таня почина. Може би някакво чувство за вина заради тази смърт, а може би изключителното ѝ чувство за отговорност към семейството на сестра ѝ така и не дадоха възможност на Екатерина Николаевна да довърши личните си женски маневри. Тя си остана неомъжена и бездетна и сега изцяло се бе посветила на племенника си и на семейството му. И затова, когато отново се появи нужда от нейното присъствие, Катя без особени колебания се раздели с любимата си работа, напусна московския си апартамент и се премести в Красносибирск.

Наслаждавайки се на минутите на блаженото спокойствие, Катя приготви вечерята в кухнята. След това сложи готовия поднос на малката масичка в хола и включи телевизора. Както винаги не бе успяла да види сериала от началото и изобщо не можеше да разбере коя все пак е убийцата — Хулита или Хуанита...

Ако проявеше разум, би трябвало да изключи телевизора, моментално да легне да спи и да използва онези няколко часа, които деспотичното дете ѝ отпускаше за сън. Катя непрекъснато не си доспиваше, ала отхвърляше всички разговори за възможността да наемат бавачка на Льоша.

Когато си на двацет години, безсънните нощи ти се разминават, общо взето, без последици и лесно се компенсират от кратък дълбок и желан сън. Но когато си над четирийсет, недоспиването те заплашва с куп неприятности. И дори когато възникне възможност да си починеш, това изобщо не означава, че ще успееш веднага да се абстрахираш от потока разнообразни сигнали, които продължават да постъпват в мозъка ти и буквално се нахвърлят отгоре му като синигери на хранилка.

Ето защо Екатерина Николаевна толкова много обичаше сериалите. Каквото и да ѝ говореха умните ѝ приятелки, които се

правеха, че четат Мурак и гледат единствено Ларс фон Триер, по-добра психотерапия от латиноамериканските сериали още не беше измислена. Да речем, злодеите са откраднали сина на Хуанита — малкия Педрито. Разбира се, това беше пълна глупост, но на фона на тези страсти от снимачните павилиони собствените ти проблеми от сорта на никнешо зъбче или диатеза ти изглеждат дреболия.

Вярно, проблемите, които в момента тормозеха Екатерина Николаевна, бяха малко по-сериозни от диатезата. Стигаше ѝ само това, че любимият ѝ племенник Саша беше в следствения арест в очакване да бъде съден. Този арест им дойде като гръм от ясно небе. Та той беше толкова умен, толкова добър ръководител, пък и хората го обичаха... Имаше нещо гнило в тази история!

Около Саша ставаше нещо странно — дори на нея като на най-близка и единствена роднина не ѝ обещаваха информация в близко бъдеще. И приеха твърде малко неща от колетчето, което вчера занесе в следствения арест „Гарвановото гнездо“, та ѝ се наложи да върне вкъщи почти всичко, което бе приготвила.

Екатерина Николаевна се развълнува и отново изгуби нишката на историята, която течеше на екрана. Сетне си припомни, че си бе забранила да се терзае, защото явно кармата на Саша е такава, че не му е съдено да има спокойствие. Арестът на Александър Белов беше само поредната бъркотия, поредният конфликт, от каквито преливаше неспокойният му живот. Момчето задължително щеше да се справи и с този проблем. И от по-трудни положения беше излизало! А нейната задача бе да му прикрива тила.

В момента в тила цареше относителен ред и Катя отново се опита да се отпусне, и да се отдаде на страстите в сериала. Нима наистина Хулита все пак беше убила Родриго?! Кой би могъл да допусне това за такова невинно на вид момиче... Макар че — стоп! Тук изобщо нямаше никаква Хулита, тя беше от друг сериал — от мексиканския, а този май че беше бразилски. А освен това мъжът тук не беше никакъв Родриго, а някакъв си Рикардо, ходеше си жив и здрав и засега никой не го беше убил... Очевидно бе объркала всичко!

Катя си наля още една чаша водка, но сетне я остави и стана от дивана, за да отиде да погледне детето. То спеше като ангел небесен. Сякаш не беше онова дете, което се изразяваше само със заповеди, когато беше будно. „Пей!“ означаваше, че трябва да се пее. „Ети!“

означаваше, че трябва да се чете. „Кусва!“ означаваше, че трябва да се закусва. И тъй нататък. И само се опитай да не изпълниш заповедта му. Същински полеви командир. При тази мисъл Катя потръпна и се прекръсти.

Общо взето, за своите две години без малко детето не говореше много. Момченцето сякаш долавяше съмнителната обърканост на роднинските връзки между заобикалящите го хора и се обръщаше към всички с едно-единствено неутрално обръщение — „тятя“. И това беше добре за всички. В течение на още около година нямаше нужда да се тревожат как да му обяснят кой кой е. Ала след това здравата трябваше да си поблъскат главите как да кажат на детето поне онази част от истината, която детското му съзнание щеше да е в състояние да издържи и да осмисли.

Катя отново се застави да не мисли, а да гледа филма. На сапунените опери тя дължеше не само рядката възможност да се отпуска и да се абстрахира от текущите проблеми. В живота на нейното семейство сериалите бяха изиграли толкова важна и съдбоносна роля, че сега предизвикваха у нея нещо като свещен трепет. Защото тогава извърши своето фантастично откритие именно благодарение на сериалите.

При спомена за събитията отпреди две години по гърба ѝ пробягаха тръпки, а забравената чаша водка сама поиска да я гаврътне. Страшно бе дори да си представи човек какво би могло да се случи, ако Екатерина Николаевна не гледаше сериали и ако тогава в главата ѝ не се бе породило едно кошмарно предположение...

Саша не я помоли да дойде при него от Москва — не, нямаше такова нещо. Но когато ѝ спомена по телефона за проблемите си с Ярослава, в гласа му имаше нещо, което накара Екатерина Николаевна не само да излезе в отпуск, а да напусне работа, да даде апартамента си под наем за една година и да си купи билет за самолета. Оказа се, че ненапразно бе извършила всичко това. Да, това не беше напразно и тя дори бе постъпила много правилно!

Ярослава се хареса на Катя от първия момент на тяхното запознанство още там — в Москва. Освен че беше чудно хубаво, момичето бе толкова кротко и симпатично, че просто нямаше начин

човек да не го обикне. Екатерина Николаевна, която навремето с болка бе наблюдавала как се руши първото семейство на любимия ѝ племенник, много искаше Саша най-сетне да се сдобие със семейно спокойствие.

И тъй като беше човек на действието, неудържимата леля започна енергично да подтиква младите да се оженят и да свият семейно гнездо, но нещата не вървяха. И тогава едно след друго започнаха да се разкриват нови обстоятелства, които недвусмислено даваха да се разбере, че тихото и безоблачно семейно щастие отново ще подмине Белов...

Онова, което Екатерина Николаевна бе възприела у Ярослава като естествена момичешка скованост, всъщност се оказа много тежка депресия. Както стана ясно, докато било в плен, момичето било изнасилвано. Този кошмарен епизод не само бе травмирал психиката ѝ, но освен това бе довел и фаталните последствия на бременността. Ярослава се опита да избяга от семейството си и един от тези опити едва не завърши със смъртта ѝ. Едва успяха да открият изтощената ѝ и полупобъркана снаха в манастира на староверците на около двеста километра от Красносибирск. Оттогава Екатерина Николаевна не изпускаше от очи Ярослава, а атмосферата вкъщи беше потискаща.

Лелята настоя моментално да подадат документи в гражданското, защото ѝ се струваше, че перспективата да започне семеен живот, ако не от бял лист, то поне на нова страница, ще помогне на Ярослава да забрави кошмара, който бе преживяла. Но оптимистичните прогнози не се сбъднаха. Всеки намек за възможността в бъдеще да има съпружеска близост хвърляше снахата в истерия. Веднъж, когато Саша целуна момичето по бузата, Ярослава изхвърли през прозореца една саксия с мушката и се опита моментално да я последва долу.

Катя, която бе свикнала да действа, сега не знаеше какво да предприеме. Оказа се в положението на наблюдател, който не може да промени нищо в хода на събитията и само се тормози. Ярослава можеше със седмици да не отрони нито дума. Слава богу, че поне не пречеше на пълното медицинско изследване, което потвърди, че и бъдещата майка, и бъдещото дете физически са напълно здрави и че бременността протича нормално.

Племенникът ѝ Саша тревожеше Екатерина Николаевна не по-малко от Ярослава. Той също се затвори в себе си, отслабна, посивя и започна да прекарва по-голямата част от денонощието в кабинета си, като се появяваше вкъщи само за да поспи. По това време ситуацията, в която бе изпаднал на работното си място, беше такава, че и на врага си не можеше да я пожелаеш. Пък и на кого би му се приискало да се прибира в семейното гнездо, в което сякаш на всяка крачка незримо присъстваха урни с прах на покойници... Катя на няколко пъти улавяше погледите му, които той тайничко хвърляше към снахата ѝ, и тези погледи също не ѝ се нравеха. В тях нямаше нито желание, нито възторг, нито любовен трепет. Там се четеше само дълбоко съжаление и братско съчувствие...

Катя обичаше племенника си и нито за миг не се усъмни в неговото благородство. Тя знаеше, че бъдещото дете, което бе плод на чудовищна гавра с неговата любима, няма да бъде лишено от внимание и ласки от страна на Саша. Той никога нямаше да си позволи лоша дума или намек по адрес на момченцето или на жена си, но... Беше страшно дори да си помисли човек какво щеше да става в душата на един мъж само при вида на такова дете.

Когато наближи денят, в който трябваше да се оженят, Ярослава отново получи нервна криза, която едва не завърши със спонтанен аборт. Отложиха деня на разписването за по-късна дата, а бременната настаниха в родилния дом под наблюдението на лекарите. Катя също постъпи на работа там, тъй като всеки акушер-гинеколог със стаж като нейния беше желан служител за всяка болница. И тя седеше при снаха си почти неотлъчно.

Вярно, няколко дни преди момченцето да се роди, ѝ се наложи да се отдели от нея по един печален повод. Дядото на Ярослава — Афанасий, вместо да навести внучката си, както беше планирано... се нареди да умира. Годишките му бяха понапреднали, пък и травмите на главата, които получи по време на истинските бойни действия рамо до рамо с Белов, по никакъв начин не спомагаха за дълголетие му.

И честта да прикрие с гърди семейството отново се падна на Екатерина Николаевна. Когато се получи телеграмата за тежкото състояние на дядото, Саша беше в чужбина на поредното си делово пътуване, а Катя не каза на Ярослава за съобщението. Пригответи се и

замина сама за селцето Свободни, където Афанасий вече буквално береше душа.

Дядото умираше в мъки и в пълно съзнание. Инсултът го бе лишил от възможността не само да се движи, но и да говори. Дори беше странно, че инсултът не бе убил стареца веднага. Щом видя Екатерина, болният веднага започна да върти очи и да мучи, проявявайки огромно безпокойство. Той се напъва и се вълнува, докато, оправяйки възглавницата му, Катя не се натъкна на една избледняла и доста поизмачкана снимка, която само един господ знаеше какво търси в постелята на умиращия.

— Какво е това? — Катя бръкна в чантата си да извади очилата си, а дядо Афанасий отново започна силно да мучи.

Тогава тя така и не успя да разгледа фотографията. И в бързината прибра снимката в чантата си, тъй като бяха настъпили последните мигове за дядото. Когато се върна от погребението, също не ѝ остана време да разгледа снимката и тя остана в чантата още известно време.

След всичко, което беше преживяла Ярослава, можеше да се каже, че раждането мина леко. Родилката прояви нечовешко търпение — скърца със зъби, стиска юмруци, но не издаде нито звук. А когато всичко свърши, дори си позволи да се усмихне. В онзи момент Катерина даже си помисли, че току-виж нещата се оправили.

— Я го виж ти, синеок е! — възкликна с възторг Саша, когато дотича в болничната стая. — Като Яра!

Момченцето беше мургаво, с черни лъскави коси и за да видят очите му, трябваше първо да отметнат кичурите от лицето му.

Екатерина Николаевна не споделяше възторга на племенника си, понеже като опитен акушер-гинеколог много добре знаеше, че почти всички новородени са синеоки. Този цвят дори не беше син, а тъмнолилав и дори виолетов. Малко майки през първите дни на майчинството си не се гордееха с този толкова красив, толкова необичайно наситен цвят на бебешките очи. Ала след като изминеше месец-два, невероятният виолетов цвят отстъпваше място на всички останали нормални цветове на очите. Тъй че очите на момченцето най-вероятно щяха да бъдат кафяви.

„Черната боя ще се окаже по-силна от светлата“ — помисли си Екатерина Николаевна, но не сподели това с племенника си.

— Е, дали да не наречем момченцето Афанасий? — рече тя, бързайки да смени опасната тема за приликите.

— Това е лоша поличба — да се кръщава на човек, който наскоро е починал... — отвори за пръв път изпохапаните си до кръв устни младата майка.

„Гледай ти! Да не би да е ясновидка?“ — изуми се отново Катя, тъй като много добре знаеше, че не бе съобщила на Ярослава за смъртта на дядо й.

В крайна сметка кръстиха сина на Ярослава Алексей. Отидоха да запишат детето в гражданската служба само двамата със Саша, без Ярослава, тъй като на нея й се наложи да полежи в родилния дом още няколко дни. Но го кръстиха както пожела майката. Бащиното му име, разбира се, беше Александрович. Че нямаше да наричат момченцето Омарович, я! Покойният му биологичен баща не беше заслужил тази чест, пък и детето не беше виновно за нищо и не бе заслужило такова бащино име.

— Кога ще се ожените? — попита на връщане племенника си Катя. — Датата, на която трябва да се разпишете, се пада следващият понеделник.

— Засега няма да бързаме... — отмести поглед Саша. — Нека Яра първо да се съвземе и да се успокои. Няма да я влача насила под венчило.

През онази вечер Екатерина си спомни за снимката на дядото, която бе донесла от Свободни, и дълго разглежда избледнялото некачествено изображение. Но не откри в нея нищо ново.

Снимката беше леко осветена заради огъня, който бе попаднал в кадъра. В средата на заснетата група беше Николай Белов — бащата на Саша, с брада и с китара. От лявата му страна стояха някакви хора, които също имаха бради, бяха с пуловери и вероятно бяха геолози. Вляво се бе свила млада светлокоса жена с пъстра блузка. Дори зле проявената и прекалено осветена снимка не можеше да скрие възторга, с който тя се взираше в лицето на пеещия китарист.

— Ама, че нерез беше, царство му небесно! — изруга тихичко Катя по адрес на неверния съпруг на любимата си сестра. — Жена му и

малкият му син го чакат в Москва, а той тук, разбираш ли... Гони мъглите!

Тя бързо се досети, че прекрасната селянка не е коя да е, а майката на Ярослава. Когато Катя се запозна с дядо Афанасий, той ѝ спомена, че между родителите на Саша и Яра е имало любов. Тогава на това му викаха „експедиция“! Слава богу, че майката на Саша така и не научи за това криване в тайгата на ненагледния си мъж.

И все пак ѝ беше интересно да разбере защо дядо Афанасий толкова държеше тази снимка да попадне в ръцете на Катя. Дори направо не можеше да умре, докато фотографията не отиде по предназначението си! Боже мой, това не е семейство, а същински мексикански сериал... Точно така!

Щом си спомни за мексиканския сериал, Катя скочи и пусна телевизора. Даваха „Любов, дълг и ярост“ и за разлика от друг път Катя успя да хване началото му. На екрана се занизаха фрагменти от предишните серии и започна текстът зад кадър. Любителката на сапунените сериали за пореден път се улови да си задава въпроса защо лицата и шиите на тези актьори са на такива петна?

Ето на, уж младо момиче, стройно и красиво, а когато го покажат в едър план, веднага се вижда, че цялата му кожа е покрита с бенки и лунички. „Сигурно причината е в силното слънце там — отговори си не за пръв път тя. — Сигурно слънчевата активност в Бразилия (или в Аржентина) е много голяма и затова целите са в бенки като че ли са ги наплюли мухи...“

Катя следеше сериалите само заради психотерапевтичния им ефект. Погледаш малко как Луис и Педро си късат нервите с интриги, прекръстиш се и си помислиш, че животът ти в сравнение с техния не е чак толкова лош, и дори се чувстваш доста по-спокойно...

Равнодушният глас зад кадър разказваше накратко съдържанието на предишната серия: „... Сватбата на Мария и Пабло се проваля. Внезапно се изяснява, че годеникът и годеницата са брат и сестра...“ Екатерина Николаевна подскочи и се изправи от дивана като ударена с ток:

— Как така брат и сестра!

В следващата секунда на екрана се появи старец в инвалидна количка, който с бясна скорост се носеше към олтара. Булката

припадна в ръцете на стъписания младоженец, показвайки безбройните си бенки по шията и деколтето си...

— Олеле, боже, какво значи това! — развълнува се Катя. — Саша! Господи!

Тя се защура из апартамента, стиснала в едната си ръка дистанционното на телевизора, а в другата — злополучната снимка. Първата ѝ мисъл бе да се обади на Александър и да му изтърси кошмарното си предположение.

— Чакай малко, Катя, първо помисли! — каза си тя. — Я млъкнете най-сетне!

Втората фраза вече се отнасяше за героите от сапунката, които също страдаха и се вълнуваха на висок глас по своите си трагични поводи. Екатерина Николаевна изключи звука, захвърли дистанционното на дивана и притисна с длани слепоочията си.

— Не, ама това е смешно! Това не може да бъде! — Тя сложи снимката на коленете си, вгледа се още веднъж в лицата на нея и я обърна.

Изписаната с мастило в ъгъла дата сякаш бе продължение на проточилия се сериал. По ирония на съдбата тази дата се различаваше от рождения ден на Ярослава точно с девет месеца. Дявол да го вземе, в този случай дори не трябваше да си акушер-гинеколог, за да събереш две и две...

Само един господ знае какви усилия костваше тогава на Катя да извърши тайното си разследване. След като обиколи апартамента, тя все пак се отказа да безпокои Саша. Отхвърли като глупава идеята моментално да поръча международен разговор с Ирак, където по това време работеха родителите на Ярослава. Вместо това Екатерина Николаевна започна да издирва телефонния номер на една своя приятелка и колежка, чийто съпруг завеждаше лаборатория за съдебномедицински експертизи.

След това направи запитване в гражданското на селището Свободни и се убеди в подозренията си. Човекът, когото Ярослава цял живот бе наричала татко, по никакъв начин не можеше да бъде неин биологичен баща. По професия той също беше геолог и се бе появил в селището заедно със своята експедиция три месеца по-късно от предполагаемото зачатие на бъдещата си „дъщеря“. А когато родителите се оженили, ембрионът, който впоследствие се бе

превърнал в Ярослава, вече бил преминал половината от срока на утробното си развитие.

Екатерина Николаевна пристъпи към следващия етап на своите разследвания. Да се вземе кръв от младата майка не беше никакъв проблем, но за сметка на това трябваше да наприказва на Саша куп лъжи за заплахата от някакъв неизвестен вирус, който уж можел да се отрази зле на новороденото при контакта му със заобикалящите го възрастни хора. В крайна сметка той също даде кръв за анализ и като се възползва от професионалните си връзки, Екатерина Николаевна успя да направи генетична експертиза. Беше принудена да действа в обстановка на строга секретност, тъй като очите на всички бяха вторачени в семейство Белови и на човек направо можеше да му прилошее, като си помислеше какви приказки би могло да предизвика нейното начинание.

Резултатите от експертизата изцяло потвърдиха... огромната роля на сапунките в живота на обикновения човек. Вероятността Александър и Ярослава да не са биологични брат и сестра беше толкова минимална, че трябваше да се пренебрегне. Първото облекчение от блестящо проведената операция, което изпита Мата Хари, се смени с нова тревога. А именно — как да съобщи на младите, че в никакъв случай не бива да се женят.

Смазана от сензационното си откритие, Катя почука тихичко на вратата на спалнята, където Ярослава кърмеше бебето. При вида на тази библейска картина дъхът ѝ секна. Младата майка, която леко се бе позакръглила и поосвежила след раждането, беше болезнено красива. Такъв поглед, обърнат изцяло към вътрешния им свят, имаха само бременните. Ярослава вече не беше бременна, но въпреки това сините ѝ очи гледаха през бебето в такива невиджани дълбини и далечини, че направо страх да те обземе, ако решиш да последваш този поглед.

— Ще отида да взема айран! — прошепна новоизпечената доня и излезе на пръсти от стаята.

Катя удари една чаша за смелост и слезе долу, за да изчака племенника си и да си поговори с него на четири очи. Реакцията на Саша Белов не беше точно такава, каквато предполагаше леля му. Саша се засмя, сетне изведнъж млъкна, изпсува и отново се засмя.

— Хайде да полеем тази работа — каза, прегърна Катя през раменете и стана от пейката, на която се състоя съдбоносният

разговор. — Ако щеш ми вярвай, но като че ли предчувствах, че има нещо такова! Че ми е сестра, сестричка, Яра, родна душа... Честна дума! Сякаш някакъв вътрешен глас...

— Вътрешен глас, вътрешен глас — мърмореше си Катерина. — Ако не бях аз, такива неща щяхте да забъркате с вашите вътрешни гласове...

Всъщност тя беше много доволна от реакцията на Саша. А сега наред беше Ярослава. А пък от нея можеше да се очаква всичко — истерия, опит за самоубийство, нов пристъп на апатия... Ала не се случи нищо подобно.

Тя дълго и търпеливо слуша объркания разказ на Катя. В един момент изплува от своята прекрасна далечина и сините ѝ очи се напълниха със сълзи. Те се търкулнаха по страните ѝ, а на лицето ѝ се изписа огромно облекчение. Катя можеше да се закълне, че това беше точно облекчение!

След внезапното и кардинално преразглеждане на роднинските връзки в семейство Белови животът продължи както преди. Отминаха тихо и кротко въпроса за бракосъчетанието — не отидоха да се разпишат и толкова. Ярослава стана безупречна майка. Таня, на която се наложи да напусне работа, се занимаваше с домакинството и прикриваше тила. Александър продължи да прекарва по-голяма част от денонощието в комбината, а освен това довършваше строежа на вилата им. И най-често преспиваше там — във вилното селище.

Единственото следствие от сензационното разкритие на Екатерина Николаевна беше нарастващата набожност на Ярослава. Младата майка прецени като божествен знак факта, че този брак е предотвратен чрез суровото изпитание, което я сполетя. Но за какво точно ѝ намекваше божественото провидение, изпращайки ѝ това смугло бебе? Това си оставаше загадка.

Самата Катя с нейната здрава практичност пазеше неутралитет по отношение на религията.

— Ако реша да стана вярваща — казваше тя, — най-вероятно ще избира будизма. Според мен от всички вероизповедания това е най-жизнеутвърждаващото.

Но тя не натрапваше мнението си на Ярослава, пък и младата жена не беше от хората, на които можеше да се натрапи каквото и да било. За сметка на това на Катя ѝ се налагаше с часове да обикаля с

количката покрай православната църква, докато младата майка дълго се молеше и се изповядваше до самозабрава.

— Твоята майка е прекалено строга към себе си! — нареждаше Катя, подскачайки около количката, за да не замръзне. — И за какво се кае тази гълъбица? Та тя е същинска светица...

В деня, когато Альоша навърши годинка направиха тържество. Като подарък за рожденика Саша домъкна огромно синьо велурено конче. Животното беше толкова голямо и с такава двусмислена усмивка на муцуната, че при вида му рожденикът избухна в рев, направи неуспешен опит да избяга и това само утежни ситуацията. Успяха да го успокоят едва след като заключиха синия кон в килера, а Степанич поднесе на момченцето мъничко плюшено мече.

След раждането на детето Степанич, Фьодор, доктор Уотсън и Виктор за пръв път бяха поканени в пълен състав и сега обикаляха около детската кошара, споделяйки различни по степен на уместност мисли. Почти всички традиционни теми, които обикновено се обсъждат на рождените дни на децата, в този случай бяха табу. Ярослав се появи на празничната трапеза буквално за пет минути, а очите ѝ бяха пълни със сълзи. Усмивайки се пресилено, тя вдигна чаша шампанско.

— Не бива да пиеш алкохол — пошепна ѝ Катя. — Кърмиш!

— Аз ли? — Сякаш се върна от друг свят младата жена. — Не, аз вече не кърмя.

След няколко минути Ярослава се извини и се прибра в стаята си заедно с детето. А Катя седна до доктор Уотсън да си поговорят. Тя не беше свикнала с ролята на пасивен наблюдател и се опитваше да направи нещо. И затова обсъди с лекаря как по-хитро и по-деликатно да накара Ярослава да отиде на преглед при него. Напоследък Уотсън се бе прославил с нетрадиционните си методи за лекуване на недъзи, и то най-вече на душевни, и щеше да е непростим грях да не се възползват от тяхното приятелство, и да не помогнат на нещастната Ярослава.

Ала доктор Уотсън така и не успя да поработи с тази пациентка. На сутринта след рождения ден на Льоша Ярослава отново се появи в кухнята с подпухнали от плач очи и започна да приготвя кашата на

детето. Екатерина забеляза, че халатът около гърдите ѝ е мокър, тъй като явно майката наистина бе решила, че е настъпил моментът да отбие сина си.

Самата Катя беше против такова решение. И професионалният ѝ опит, и чисто човешките ѝ наблюдения подсказваха, че детето трябва колкото се може по-дълго да се храни с майчино мляко. Колкото по-дълго се кърмеше едно бебе, толкова по-силен беше имунитетът му. Още повече, ако майката имаше мляко. И при всички случаи детето трябваше да се отбива от кърменето постепенно, а не изведнъж. Ала не се реши да натрапва съветите си на Ярослава. Особено като видя, че тя отново плаче, ронейки сълзи в купичката с кашата.

— Наред ли е всичко? — попита предпазливо Катя.

— Абсолютно — отвърна Ярослава. — Само малко съм настинала и спях лошо. Днес вървете на разходка без мен, може ли?

— Няма проблеми! Почини, разбира се. Пийни чай с малини...

А когато се върнаха от разходката, Катя разбра, че Ярослава отново е изчезнала. В детското легло имаше една мокра от сълзи бележка. В прощалното си писмо младата майка молеше всички за прошка и обясняваше постъпката си. Била разгадала изпратения ѝ свише знак — нейният дълг бил да посвети живота си на Бога.

6.

— Веднъж през студената зима седя зад решетка в тъмницата влажна! — издекламира високо Саша.

Звукът на собствения му глас в затвореното помещение на самостоятелната килия му се стори странен. Но поне още не се бе отучил да говори.

— И гледам: издига се бавно над хълма израсъл в неволя прекрасен орел.

Той говореше просто за да каже нещо. Иначе мислите му отново щяха да потекат в същото русло. А именно — колко глупаво е всичко това, колко е чудовищно неуместно и несправедливо! И то точно сега, когато изясняването му със самия себе си и със собствената му съвест беше приключило и животът му бе открил толкова прекрасни перспективи.

— И шествайки важно, спокойно и чинно, приятелят тъжен ми маха с крило...

Впрочем, това все още не беше затвор, това беше следственият арест, а невинните, които се намираха тук, поне формално все още се водеха за хора. В бурния си живот Белов вече бе имал честта да попада в такива заведения. Но всеки път „справедливостта тържествуваше“ и след няколко дни излизаше на свобода.

„Сигурно и сега няма да съм тук за дълго — помисли си той. — Най-много за още ден-два...“

— Тук когото и да попиташ за какво е арестуван, всички са невинни — разнесе се до него познат глас.

Белов потръпна. Стори му се, че ясно чу ехидния тон на Пчелата. И дори сякаш зърна кривата му усмивка. На празния нар до Пчелата седяха Фил и Космос, които едва се виждаха в полумрака. Пчелата се шегуваше, а другите двама мълчаха.

Мамка му! Това май че беше сън. Така като нищо можеше да откачи, да оглушее и да подпухне от сън. Беше прекарал само две денонощия в отделна килия, а ето какво започваше да му се случва...

Александър Белов знаеше, че инструкциите строго забраняват задържаният да се слага в отделна килия, независимо дали тази килия е в следствения арест или в затвора. Той можеше да се оплаче, ала му се струваше нелепо да моли да настанят при него още някого. Щеше да е по-добре да разговаря с мъртвите си приятели, отколкото с някакъв си съсед престъпник. Белов изобщо не смяташе да остава тук за дълго. И затова не предприемаше никакви опити поне малко да благоустрои бита си. Още ден, може би два, и тази мъчителна неизвестност трябваше да свърши!

Единственият разпит досега се състоя на следващия ден след задържането му. В сравнение с яркото театрално шоу в самата университетска аудитория с участието на маскираните в черно федерални служители, което със сигурност би направило чест, ако не за столичен, то поне за някой областен театър, всичко, което последва, изглеждаше вяло и формално. Следователят от прокуратурата с безличното име Василий Петрович Петров притежаваше и съответната външност, а поради липса на друго забележително, най-характерно за невзрачното му лице беше пълното отсъствие на брадичка. Впрочем, и останалите части на лицето му сякаш бяха частично изтрити с гума.

По време на разпита Василий Петрович сякаш просто отбиваше досадното си задължение и откровено скучаеше. Разговорът се въртеше най-вече около дъщерните фирми на комбината. На следователя много му се искаше да чуе от Александър, че тези фирми не съществуват в действителност или че всички те са „кухи“, а шефовете им са „подставени лица“. Белов и адвокатът му, естествено, не споделяха тази гледна точка и излагаха своите аргументи.

След разпита адвокатът отиде в комбината, за да събере нужните документи и да построи защитата си, а затворническата кола откара Белов в следствения арест. И с това веригата от събития най-неочаквано се прекъсна.

Два дни Саша ставаше в зори, правеше гимнастика, миеше се, доколкото това изобщо бе възможно да се направи при наличието на повредения кран, и очакваше следващия разпит. Но кой знае защо никой не го викаше.

Опитът му да поговори с надзирателя не даде кой знае какъв резултат. Дежурните избягваха да водят разговори и само повтаряха, че следователят категорично е забранил свижданията дори с близките му.

На всеки въпрос имаха дежурен отговор: всички ваши искания ще бъдат предадени на администрацията на следственото.

След като разбра, че по този начин няма да постигне нищо, Белов поиска лист и химикалка и написа официално писмо до следователя Петров. Опитът му подсказваше, че официалното запитване трябва да получи официален отговор. И затова настояваше те да му отговорят докога смятат да го държат в отделна килия и дали някой изобщо се кани да разглежда неговото дело. Сега отново му предстоеше да чака.

Саша легна на пода и за кой ли път се зае да прави лицеви опори. Но тъй като не изпита удовлетворение от това, нави дюшека и го пристегна здраво с колана на панталона си, който случайно (а дали беше случайно?) не му отнеха, когато го доведоха в следствения арест. Получи се прилична боксьорска круша. Ударът в гърдите, който получи от импровизираната круша, показва, че затворникът не е в чак толкова лоша форма.

Белов още не беше готов да се пречупи. А пък щом му предоставяха отпуск по неволя, това бе най-подходящото време да се посвети на анализ. Трябваше да го направи по-рано, но както се казва, по-добре късно, отколкото никога. В края на краищата той не беше нито първият, нито последният. Хората бяха писали статии и романи в килиите. А пък на него — на Белов, му предстоеше да подготви защитата си. А за да се защити, първо трябваше да разбере откъде духа вятърът.

Саша удари ядосано с юмрук по дюшека и се замисли. Кого ли бе настъпил този път по опашката? Кога се бе издънил и бе оголил тила си?

Поредният аналитичен сеанс само потвърди данните от предишния — че желаещите да го унищожат са твърде много. В съзнанието му изплуваха думите на Игор Леонидович Веденски, който му каза преди много години: „Вие имате много повече врагове, отколкото предполагате.“ Така беше преди, така беше и днес. Явно такава бе кармата му — да бъде или приятел, или враг и никакъв компромис да не е възможен. И пръв в този списък на хора, жадуващи за кръвта на Белов, беше Виктор Петрович Зорин.

Съдбата сякаш нарочно не им позволяваше да се изгубят от поглед. И както в преносен, така и в пряк смисъл, ги караше да играят на една площадка, тоест на тенис корта. Обстоятелствата с непреодолима сила изискваха тези хора да си стискат ръцете, да стоят рамо до рамо на всевъзможните управленчески купони, да се обаждат един на друг по телефоните и да се усмихват един на друг. Докато в същото време всеки от тях беше готов да забие един в мутрата на другия и дори изобщо да го лиши от живота му.

В Красносибирск отношенията между Белов и Зорин застинаха в положение на неустойчиво равновесие, в едно уж видимо примирие в дългогодишната им война не на живот, а на смърт. Те се презираха, но не можеха да минат един без друг. Може би в тази ситуация имаше особено дълбок смисъл, защото Белов беше бизнесът, а Зорин — властта. Е, и можете ли да кажете къде биха се дянали един без друг?

И генералният директор на един от най-големите металургични комбинати, и представителят на президента за Красносибирския регион бяха публични хора. Те говореха на един и същи език и се обръщаха един към друг така, както беше прието в тяхната среда — по име и презиме и на „ти“. И в същото време всеки от тях криеше в пазвата си по един голям камък, изчаквайки момента, когато партньорът му ще се обърне с гръб към него и поне за малко ще открие незащитения си тил.

Стискайки зъби, от време на време Белов бе принуден да търси помощта на вездесъщия политик. По принцип тази необходимост беше свързана с получаването на безбройните лицензи и други изключително ценни разрешителни документи, които бяха от компетенцията на Центъра. За много неща Зорин също зависеше от ръководството на комбината. Ако не беше Белов с рентабилния гигант и широките му социални програми, за какво щеше да докладва горе представителят на централната власт.

А в този случай дори се получи добре: назначаването на опитния управленец Зорин на отговорния пост съвпадна по време с подема на комбината, а следователно — и на целия регион. Топилните пещи заработиха с пълна сила, работниците зарязаха лошия си навик да седят на релсите, а семействата им — да гладуват. Животът в региона се подобряваше... Чест и хвала на мъдрия Зорин! И наистина, не беше

чак толкова важно каква точно бе причината за процъфтяването на региона...

Впрочем, Зорин имаше и личен интерес, който беше свързан със стария му враг. Виктор Петрович притежаваше акции в алуминиевия комбинат. Отначало тези акции бяха чиста формалност, понеже разтърсваният от разчиствания на сметки между властниците и други трудности от обективен характер металургичен комбинат дълго време беше парализиран. В условията на спряно производство дори не можеше да се мечтае за дивиденди, хората не получаваха заплати по половин година, а задълженията към партньорите и държавата надхвърляха милиард.

А сега, когато комбинатът бе изправен на крака и не само произвеждаше алуминий, но и ръководството му си позволяваше да изразходва огромни суми за най-различни социални програми и всякакви глезотии от сорта на интернет клубове, вероятно можеше да се помисли и за акционерите. Ако не за всички, то поне за по-големите като представителя на президента например.

За да обсъди тази вълнуваща тема, Виктор Петрович на два пъти се опита да се срещне с Белов на неутрална територия — покани го да похапнат в ресторант или да поиграят на боулинг в една новооткрита зала. Но Александър винаги намираще много удобни предлози, за да отклони поканите за срещи, тъй като се досещаше, че на тях ще стане дума за нещо, свързано изключително и само с материалните интереси.

Най-сетне Виктор Петрович улови подходящ момент за разговор. Това стана по време на панихидата по случай смъртта на един известен в региона човек — главния редактор на вестник „Камбана“ Леонид Безверхий.

— Александър Николаевич, чух, че не си обичал особено покойния — обърна се Зорин към Белов, когато наред тягостната церемония той се отдръпна встрани да изпуши цигара.

Белов се намръщи. Искаше му се да се измъкне, без да нарушава приличието, понеже имаше страшно много работа, за да пристъпя тук от крак на крак с опечалена физиономия. Още повече, че той не мислеше Леонид за добър журналист. Смяташе го за неприятен тип с грандомански амбиции.

— Дори и да ви кажа, че двамата сме били добри приятели, вие пак няма да ми повярвате — каза Саша.

— Боя се, че покойният изобщо не е имал истински приятели, царство му небесно — подкрепи го Зорин. — Дори и аз съм принуден да призная това, макар че по всякакъв начин съм го подкрепял, тъй като с него се познаваме още от Москва.

Белов нищо не каза. Много хора в града знаеха, че с пристигането на Зорин в Красносибирск седмичникът „Камбана“ се превърна в рупор на федералния център. А новият му главен редактор пристигна в града със същия самолет, с който кацна и новият представител на президента.

Шумният здравеняк Леонид Безверхих, който имаше репутация на момче от народа, лесно се вписа в колектива на „Камбана“ или по-точно, в онази част, която бе останала от него. Местните власти освободиха предварително шефския стол на вестника за него под предлог, че предишният главен редактор е поддържал връзки с олигарха Берестовски, които дискредитирали районното издание. Някои от служителите му напуснаха в знак на солидарност с бившия си бос. А „по-добрата“ част от тях преразглежда погрешните си възгледи и с не по-малка творческа ярост се зае да хапе ръцете, които щедро я бяха хранили доскоро. Слава богу, че самият Берестовски бе загубил интерес към „Камбана“, което означаваше, че нямаше да прочете вестника и да се разсърди.

Ала прицел на острите пера стана ръководителят на „Красносибмет“ Александър Белов. В този момент личността на генералния директор на комбината за алуминий бе станала толкова популярна сред народа, че служителите на „Камбана“ с удоволствие заеха уютната (по силата на доброто заплащане) ниша на опозицията и осигуряваха толкова нужния в демократичното общество плурализъм на мненията. Журналистите с радост подхванаха излизащите на мода общонационални лозунги за „социалната отговорност на бизнеса“ и „политическата всеядност на олигарсите“. Освен това открито и без оглед на личността си позволяваха завоалирани намеци за престъпното минало на Белов и за объркания му личен живот.

На два пъти между Безверхих и Белов възникваха открити публични сблъсъци и това даваше добър повод на журналистите да поразсъждават за натиска върху критиката. За щастие ръководителят

на комбината нямаше кой знае колко време да чете местния седмичник и да се разстройва заради откровените клевети. Това обстоятелство спасяваше „Камбана“ от съдебни искове от негова страна. Приятелите на Саша настоятелно му препоръчваха да накаже самозабравилия се драскач, а пък Витя дори искаше да му бъдат наложени санкции тип „насиняване на мутрата“. А Лайза Донахю, която бе израснала в правова държава, настояваше за съдебно дирене срещу Леонид Безверхих. Само че на Белов така и не му остана време за това:

— Майната му на този... безглави... — отговаряше винаги през смях той и естествено точният прякор, който се лепна за шефа на „Камбана“, не прибави топлина в техните отношения.

— Абе, лека му пръст. Или царство му небесно? Как се казваше в такива случаи... — обобщи Зорин. — Имам един въпрос към теб, Александър Николаевич.

— И каква е цената на този въпрос? — подсмихна се той. Толкова добре бе опознал партньора си и не се съмняваше, че ще стане дума единствено и само за това как да измъкне някакви пари от него.

— Ти, приятелю, понеже си много млад, непрекъснато прибързваш.

— Добре. Ще го формулирам по друг начин: кой на кого ще плати за въпроса?

— Естествено, ти на мен! Че как иначе?

Нямаше никакво съмнение, че Зорин е достоен партньор и също умее да отбива внезапните топки. Той се усмихваше, давайки да се разбере, че се шегува, но че и в тази шегува има известна част истина.

— Утре е събота. Искаш ли да се повозим на шейни? Тъкмо ще си поговорим.

— Не, Виктор Петрович. Заминавам в отпуск, вече имам билети за самолета. Две години не съм си вземал отпуск и счетоводителите се сърдят — намери отново добър и удобен повод да откаже срещата Белов. — Казвай веднага какъв е въпросът от дневния ти ред.

— Е, както искаш, колега...

И Виктор Петрович изложи своите прости претенции, които се свеждаха до желанието на акционера на „Красносибмет“ да получи законните си дивиденди.

— А защо не повдигна този въпрос на последното събрание на акционерите? — присви хитро очи Александър. — Тогава го задай на следващото. Управата ще ти отговори.

— Зная ги аз твоите отговори. Ще започнеш да разтягаш локуми от трибуната и ще убедиш доверчивите акционери, че не е дошло време да се вземат дивиденди, както и че е много по-важно да се пусне новата пещ в новия цех.

— Още сега ще ти отговоря по този начин: много по-важно е да се пусне топилната пещ.

— Точно затова не зададох въпроса си на събранието на акционерите, а го задавам сега, тъй да се каже, в частен разговор. — Зорин се ядоса и запали цигара, макар отдавна да се канеше да сложи край на този вреден навик. — На мен изобщо не ми пука за другите акционери. Аз искам моите пари, които съм вложил в акции, да заработят!

— Ех, Виктор Петрович, само недей да хитруваш — засмя се Саша. — Понеже аз много добре знам, че не си вложил безценните си парички в тези акции току-така... Какво предлагаш?

— Ами, да речем, консултантски услуги. Комбинатът ще ме наеме... Дори по-добре да наеме не мен, а съпругата ми Лариса Хенриховна като експерт по въпросите на... Ами, да речем...

— Не ме разсмивай, Виктор Петрович. На мен ми е все едно дали от чистата печалба ще ти изплащам дивиденди или консултантски услуги! Сам би трябвало да разбираш, че при нашата система за данъчно облагане това е чиста глупост.

— Това означава, че ми отказваш, така ли? — присви очи Зорин.

— Извинявай, но...

— Дано бог е милостив към теб, Белов. Може да е милостив, а може и да те накаже — рязко прекъсна обсъжданата тема Зорин, тъй като разбра, че положението е безнадеждно. — Къде ще прекараш отпуската си? В някоя екзотична страна?

— Ами... — кимна Белов. — Тук времето през пролетта е лошо, а там вече зреят портокали.

И наистина, той нямаше как да разкаже на този хитър стар лисугер, че не отива да прекара законния си отпуск в Кипър, за да лапа портокали, а за да се занимава с проблемите на една от дъщерните офшорки на комбината. Тъй като не можеше да възложи този толкова

деликатен въпрос на никого от компанията си. Не се канеше да прави нещо незаконно от гледна точка на действащото в момента законодателство, но един господ знаеше как щеше да бъде оценена по върховете тази негова дейност утре. И нямаше защо без особена причина да излага хората си на опасност. А колкото по-малко знаеше Зорин, толкова по-добре. Както се казва: колкото по-малко знаеш, толкова по-сладко спиш. И няма никакъв смисъл да пречиш на другите да спят...

— Пък вземи да измислиш нещо за моя дял от комбината — рече накрая Зорин. — Ще разполагаш с доста време!

7.

Фьодор натисна още веднъж бутона на звънеца, но вратата не се отвори. Той пак излезе навън, почеса се по брадата и погледна към тъмните прозорци. Светеше само табелата „Хармония ООД“ над вратата, а под нея се белееше надписът, на който бе посочено работното време на частната клиника.

Интересно, къде ли би могъл да се дене в този късен час доктор Уотсън? Да не би пък изведнъж старият ерген да бе рухнал под напора на някое от предложенията, при които търсенето многократно надвишаваше предлагането? Модният практикуващ лекар, който старателно избягваше компрометираното от тълпата шарлатани звание „екстрасенс“, се ползваше с невероятен успех сред пациентите и особено сред пациентките си. Отначало последното обстоятелство придаваше на практиката му деликатен чар, сетне започна да го уморява и да пречи на самата му работа, а сега направо се бе превърнало в напаст. Уотсън се шегуваше, че ако в Красносибирск има друг лекар на неговото ниво и с неговия профил, би отишъл на преглед и би споделил проблемите си с него.

Не, нямаше начин Уотсън да спи. Да не би пък да му се бе случило нещо лошо? Веднага след ареста на Белов съдбата, която през последните две години беше подозрително благосклонна към приятелите, лека-полека започна да им обръща гръб.

Фьодор взе едно камъче от земята, прицели се в рамката и лекичко го отпрати към прозореца на спалнята му.

— Не мърдай! — разнесе се зад него груб глас и от тъмнината на входа се показва човешка фигура.

— Витя? Ама, че ме изплаши, дяволите да те вземат! Прости ми, господи!

Фьодор започна да се кръсти, а в това време Виктор се приближи и също започна да се вглежда в прозорците на спалнята на техния приятел. Видът му както винаги — дори и в най-невинната ситуация, беше толкова мрачен и свиреп, сякаш всеки момент щеше да се случи

нещо непоправимо. След две минути прозорецът безшумно се отвори и оттам се разнесе глухият глас на Уотсън:

— Фьодор? Витя? Влизайте бързо! На пръсти! Вратата е отворена.

— От кого се криеш, човече?

— Тихо, де, нали ви помолих! Не палете лампата в антрето, вижда се от улицата. Ще отидем при папагалите.

Приятелите тръгнаха опипом към вратата, която водеше от малкото апартаментче на лекаря и собственика на „Хармония“ към другата му половина — там, къде се намираше самата клиника.

— Това стая за психологическо разтоварване ли е? — попита ехидно Витя.

— За някои наистина е стая за разтоварване, но лично мен тук ме натоварват до гуша... Не мога да ги гледам тези папагали. Но тук е единственото място, което не се вижда от улицата, когато вътре свети.

Най-сетне Уотсън смело натисна електрическия ключ, икономичните халогенни лампи бавно заблестяха и осветиха малка стая с тежка завеса на единствения си прозорец, с няколко диванчета и пейки и с огромна клетка на облицованата с дървена ламперия стена. Птиците се събудиха и радостно зачуруликаха.

— И от кого се криеш? — попита Виктор. — Да не би и теб да са те споходили рекетъори?

— По-лошо. Има хора, на които е невъзможно да обясниш, че ако прозорците светят, това още не е повод за посещение. — Той нацупи устни и изрече с фалцет: — Минавах оттук, гледам, че прозорците светят, и реших да се отбия...

— Надявам се, че това не се отнася за нас? — попита деликатно Фьодор.

— За вас ли? Не, не се отнася за вас.

— Да не би веселата вдовица да ти е скъсала нервите? — вгледа се в приятеля си Фьодор.

— Проблемът не е в това... — Уотсън отмести очи и започна да търси нещо зад фотьойла. — Тук някъде имах един чадър.

— За какво ти е чадър? Да се браниш от вдовицата ли? — попита Витя и запали цигара.

— Да дресирам папагалите. Нарочно държа тук чадър, та когато тези дяволски изчадия се разкрещят, да им чукам по клетката. Те много

мразят това. А сега вече дори не се налага да им чукам, стига само да им покажа чадъра и веднага млъкват като че ли са измрели. Задейства се условният им рефлекс.

Собственикът на изумителния кабинет откри чадъра, показва го на птиците, а те наистина моментално млъкнаха и се направиха, че спят.

— Какво ново, братлета? Има ли нещо за Саша? — попита Фьодор и седна на пейката, докато Витя се настани на пода и опря гръб на стената.

Уотсън поклати глава:

— Не. Днес пак бях в прокуратурата, но следователят си знаеше неговото — че свижданията със следствения са строго забранени. Видях се с Лайза — и нея я държат в неведение. Казват, че ако станело нужда, щели да ѝ изпратят призовка за очна ставка. Данъчните не излизат от комбината.

— И какво казва Лайза? Тя може да пусне връзките си.

— Лайза се държи нормално. Казва, че не могат да открият нищо престъпно. В смисъл, за да го осъдят. Няма никакви сериозни нарушения, е, може би има някакви дреболии... Но въпреки това данъчните стоят там и не си тръгват. Изглежда, заповедта е категорична — да му съдерат задника.

— Докторе, а какво ще кажеш да му вкараме един мобилен телефон в затвора? Поне ще разберем какво става. — Фьодор беше готов моментално да действа. — Сега, ако бутнеш пари, няма никакъв проблем да вкараш мобилен телефон в затвора. Моите скитници ми разказаха за някакво свое аверче от престъпния свят. Той също бил следствен в ареста, а от килията си слушал по мобилния телефон как дъщеря му свири вкъщи на пиано специално за него „Полонеза“ на Огински...

— Там е работата, Федя, че не става дума за престъпник. Нашият Саша Белов не е крадец рецидивист или някакъв маниак, който е издушил с голи ръце половината град. С Витя се опитвахме, но, изглежда, здравата вардят Саша... Пак е пресякъл пътя на някого. Поне да знаехме на кого...

— Ако знаех на кого да насиня мутрата, отдавна да съм го направил — вмъкна Уотсън и изтърси пепелта в кашпата с кафееното дърво.

— Или някой от приятелите му олигарси е хвърлил око на комбината — продължи Уотсън. — Или работата е още по-лоша...

— Защо пък да е още по-лоша? — надигна се от пейката Федя.

— Слез на земята, глупчо. Не забелязваш ли какви ветрове са задухали в държавата? Не четеш ли вестници? Не гледаш ли телевизия?

— Не — призна си честно Фьодор. — Не чета вестници. Много добре знаеш какво е отношението ми и към телевизора — всичко това е от лукавия. Оттам не могат да ми кажат нищо, което и без това да не зная. Всичко това е само смяна на декорите, но смисълът на живота не се променя! Най-важното е да живееш в съгласие със съвестта си, за да не те е срам да гледаш хората в очите...

— Пак подхвана старата песен... — Витя откъсна едно листо от кафееното дърво и започна яростно да го разтърква между пръстите си. — Ще видиш ти, като дойдат при теб старите чичковци, като ти развалят декорите и като ти запечатат казаните с кашата. Тогава ги гледай в очите колкото си щеш!

— Те вече дойдоха — рече тихо Фьодор.

— И при теб ли дойдоха? В приюта? — Вцепени се от изненада Уотсън с цигара в ръка.

— В странноприемницата — поправи го с достойнство Фьодор, понеже не обичаше думата „приют“. — Първо търсиха алуминиеви лъжици, сигурно, за да открият някаква далавера с цветни метали. Но ние нямаме алуминиеви, нали знаете, че всичките ни прибори са дървени, понеже при нас това е принцип. Но с чаршафите стана гаф и ще трябва да плащам глоба.

— Да не би да ти липсват чаршафи?

— Проблемът не е в това. Чаршафите са налице, обаче имат печати само в единия ъгъл. А трябвало да им слагаме печати в четирите ъгъла и един по средата... Свидят ми се парите за глобата, понеже се канех да купя струг. Сега парите няма да ми стигнат. Абе, докторе, имаш ли малко коняк? — Федя се натъжи и започна да се върти на пейката.

Откакто Фьодор Лукин успя да създаде дома „Нил Сорски“ и да замени своите проблеми с чуждите, той се справи и с пиянството си. Въпреки огромната си практика и личния си опит с наркотичната зависимост доктор Уотсън оценяваше неговия случай като уникален.

Да се излекуваш от алкохолизъм без медикаментозни средства, без каквато и да е друга интервенция и най-важното, без напълно да се отказваш от пиенето — това не звучеше научно. Независимо от всичко обаче това беше факт. Но в момента ситуацията изискваше сериозен подход и нямаше начин да минат без бутилка.

— Та какво казваш за коняка? — повтори въпроса на приятеля си Витя. — Клиентите нищо ли не ти носят? На Фьодор например някакъв човек му подари домашно кино. А твоят контингент би трябвало да е по-богат.

— Общо взето, сложих край на подаръците — поколеба се Уотсън. — Тези безкрайни коняци за мен също не са полезни. Печеля добре, тъй че ако ми се прииска, сам ще си купя... Но какво ли не прави човек за приятелите си.

На масата се появи бутилка е тъмна течност и две чаши. Фьодор приглади брадата си, прекръсти се и гаврътна едната... Но не погълна веднага напитката, а замислено я поддържа в устата си.

— Усещам черна офика, вишнево листо... Напитката е хубава. Домашна ли е? Кой я е правил?

— Отразява се добре на високото кръвно — отвърна уклончиво докторът. — Тук някъде имаше и пирог с риба.

— От вдовицата ли? — не преставаше Витя.

— Няма значение.

— За приятелите всичко има значение.

— Престани.

Историята мълчи по въпроса какво се бе случило между Уотсън и една от пациентките му — многократно споменатата вдовица. Известно е само, че тази жена се бе появила като една от първите пациентки на новата клиника и се бе превърнала в яростна поклонничка и пропагандаторка на уникалния метод на московския доктор. Доказано научен факт бе също така и обстоятелството, че пълното излекуване на нейния недъг — уви! — беше невъзможно. Най-вече защото самият недъг всъщност не съществуваше, а налице беше само естествено за възрастта ѝ неразположение, свързано с голямото пренастройване на организма ѝ. Ала дали от страна на лекаря е имало нарушаване на лекарската етика или не, приятелите на Уотсън не знаеха със сигурност, но много живо се интересуваха от това.

— Не, това на нищо не прилича, все едно че пиеш компот! — възмути се Витя. — Поне долей малко спирт вътре, садист такъв. Да си дезинфекцираме душевните рани!

В този миг на вратата се позвъни. Приятелите замряха. Звънецът продължи да дрънчи в течение поне на две минути. Най-сетне звъненето престана. Но след минута се чу удар от камък по стъклото на прозореца. Като при това ударът беше доста по-неделикатен от този, който си позволи Фьодор, и стъклото едва не стана на сол.

— Вдовицата... — въздъхна обречено Уотсън и тръгна бавно към прозореца.

Ала онзи, който в този момент стоеше под прозореца, изобщо не приличаше на вдовицата. Това беше един немного добър техен познат още от стария им московски живот.

— Какво му става на тоя? — Фьодор пусна перденцето, през което двамата с Уотсън надникнаха към двора, и той машинално се прекръсти. — Витя, я погледни, това май е Глигана!

Квадратната, почти лишена както от талия, така и от врат фигура ясно се виждаше, осветена от пълната луна. По скъпата му шапка от еленова кожа и по яката на кожуха му сребрееше снежец. Широкото му лице бе обърнато към прозореца на спалнята, ала всички можеха да се закълнат, че Глигана не вижда нито самия прозорец, нито тримата приятели, които тайничко го наблюдаваха, понеже очите му бяха широко отворени, ала... сякаш бяха без зеници. Единственото, което можеше да се предположи, бе, че зениците на посетителя са потънали някъде зад челото му. В съчетание със загадъчната му усмивка на човек, който е изпаднал в нирвана, той изглеждаше доста страховито. Имаше и още една много странна подробност. Яките му мускулисти крака на спортист бяха обути в трикотажни дълги гащи с нежен небесносин цвят...

Витя подсвирна и каза:

— Май че клиентът ти е закъсал.

8.

Замазаният с мръсотия кран без врътка беше хронично болен. Някой, вероятно предишният обитател, бе намотал отгоре му стар чорап. В резултат водата не пръскаше встрани, но за сметка на това непрекъснато течеше. Звукът, с който тя изчезваше в сифона на очуканата мивка, навяваше дрямка. Но Саша си забрани да спи, понеже си каза, че най-голямата грижа на граф Монте Кристо вероятно е била да не затъпее, да не подпухне от сън и да не изпадне в апатия.

Започна четвъртото денонощие от пребиваването му в килията на следствения арест. И отново никой не го извика на разпит. Всичко това много приличаше на психологически натиск — като че ли някой съзнателно се опитваше да го сломи, да го лиши от воля и да го накара да мечтае за каквато и да било развръзка, само и само да се сложи край на тази летаргия, на безсмисленото ходене от единия до другия край на килията и на този звук на водата, която течеше наникъде...

Саша престана да се утешава с мисълта, че това е някакво досадно недоразумение, макар никога да не бе вярвал сериозно в тази версия. Вече не се съмняваше, че всичко, което му се случваше, не само не беше случайност или истерично желание на някого да цапардоса олигарха по мутрата, а старателно обмислена акция за унищожаването му.

И той можеше да си представи обрата на събитията. Можеше, но не искаше да мисли за това. След като измъкна комбината от разрухата, Белов твърде много се отдаде на съзидателен труд и твърде много се успокои. Трябваше да си признае греха, че благодарността на хората му харесваше, харесваше му, че те го обичаха и че бяха готови да го следват дори накрай света. Харесваше му да вижда снимките си по страниците на вестниците, където се разказваше колко умен, комбинативен и нестандартен е той и какви изумителни волеви качества има... Оттук се налагаше и първият извод: че бе успял да премине през огън и вода, но с хвалебствените фанфари се бе издънил. Хвалебствените фанфари го бяха омаяли и бяха приспали бдителността му:

Само че в какво точно се състоеше вината му? Нали онова, за което пишеха във вестниците, бе самата истина. И комбинатът излезе от кризата, и почти бе построил шведски социализъм в един отделно взет регион. И умееше да държи на думата си, и да отговаря, както се казва, за поетите ангажменти. Просто на този етап нямаше за какво да се разкайва...

Оттук идваше и първият, и то много печален извод. Войната продължаваше. Имаше и втори извод: а ла гер ком а ла гер, както казват французите. На война като на война. И той трябваше да действа по съответния начин. Да не се огъва, а да устои на удара... Та да не стане а ла край...

Както се оказа, никой не се интересуваше от неговата честност и от деловите му качества. Тъкмо обратното, опитът му да „стане прозрачен“ го доведе до този нар. Откритият бизнес беше опасен и нежелан както за „мръсните“ бизнесмени, така и за „мръсните“ чиновници. Защото в мътната вода беше по-лесно да въртиш далаверите си и да ловиш доларите си...

Белов бе убеден само в едно. Че от гледна точка на закона е чист. Счетоводството на „Красносибмет“ беше прозрачно като стъкло. Юридическата му служба работеше безупречно. И затова дори да стъпеше накриво, мениджърите му веднага щяха да му посочат опасността и да му помогнат умело да я избегне. Казано накратко, дейността му като ръководител на комбината беше съобразена с действащите в момента закони. Вярно, тези закони имаха свойството да се променят, и то толкова бързо, колкото се сменяха картинките в калейдоскоп.

Например, съдейки по сондиращите слухове, които се пускаха в средствата за масова информация, в близките дни „схемата на производство на суровини от материали на клиента“ също щеше да бъде обявена за незаконна. Ставаше дума за въпросния „толинг“, който ръководителят на „Красносибмет“ приложи сред първите в страната, а днес го използваша десетки хиляди преработвателни предприятия както у нас, така и в чужбина.

Както винаги, когато не достигаха аргументи, някой по върховете започваше съзнателно да разбърква колодата и да подменя чисто

икономическите понятия с етични, морални, естетически и какви ли още не. Вместо строга равностметка и анализ се пишеха химни, скандираха се заклинания, измисляха се сюрреалистични лозунги. Дори предлагаха на руснаците да гласуват не с ръцете си и с помощта на мозъчните си гънки, а с кръвотворните си органи. Най-важното беше всичко да се обърка. Та бързото измъкване на картата от ръкава и връщането ѝ обратно да бъде почти незабележимо.

Веднъж консултантът на Белов по финансово и данъчно право — забавната американка Лайза Донахю, която току-що бе успяла да се ориентира в новите за нея условия, направи забележителна аналогия:

— В Русия правилата на играта се сменят толкова бързо, че играчите дори не успяват да се поразтъпчат!

Тя като че ли беше права. И със своята дейност Белов се бе озовал на границата между старите и новите правила...

9.

Лайза се появи в комбината в най-кошмарния момент. Това стана няколко месеца след като Белов стана генерален директор. След кратката еуфория, свързана с появата на млад, енергичен и умен ръководител, всички осъзнаха, че той не би могъл да премахне като с магическа пръчица всички проблеми на комбината, трупани с години. И че реките от мед и масло няма да потекат.

Икономиката на страната се тресеше. Утвърдените производствени връзки се рушаха с дни. Доставчиците бавеха доставките, купувачите не плащаха веднага за получената продукция. И едните, и другите бяха затънали до уши в усукани бартери, при които чакъл се сменяше срещу електричество, токът по жиците — срещу ценни книжа, полиците за кристална захар пък отиваха за заплащане на наема за помещенията... Но най-силният удар му нанесе родната им държава.

Една от най-големите поръчки за алуминий бе изпълнена и доставена на Министерството на отбраната. Ала месеците минаваха и никой не плащаше. А данъчните потриваха ръце и правеха начисления по фактурите за доставката. И никой не се интересуваше, че парите от държавната поръчка, с които комбинатът трябваше да си плати данъците, не са постъпили в сметките му. Вярно, след един месец държавата върна дълга си. Но в условията на хиперинфлацията тази сума вече беше съвсем, съвсем друга...

Белов, който вече от няколко седмици не си доспиваше, се прибра от поредния митинг. През този ден бе успял да убеди озлобените работници да потърпят още малко. Но много добре разбираше, че са необходими кардинални мерки. Обаянието и красноречието му не бяха всесилни. И ако утре работниците не отидеха на работа, а пещите спряха, комбинатът щеше да фалира. А това на свой ред означаваше мощен социален взрив...

Той се отби в кабинета си да подпише нужните документи и да се подготви за поредното си пътуване до Москва, тъй като трябваше на всяка цена да склони енергоснабдителите да отложат разплащането на

дълговете му. В приемната седяха някакви хора и Белов мимоходом забеляза, че лицата не му бяха познати и като че ли изобщо не бяха тукашни, а от някакъв друг свят, където работниците стачкуват културно и нежно и където не съществува заплахата, че заради дълговете на комбината освен на него, ще спрат тока и на жилищния му фонд, и на детската градина, и на училището...

— Люба, няма ме и няма да ме има до четвъртък — рече той на секретарката, която го последва в кабинета му.

— Ами... Онези одитори, американците. Те са представители на консултантската фирма „Сириус“.

— Какви одитори, по дяволите!

Но щом погледна крехкото дребничко момиче, Белов се сепна и млъкна. Точно пък секретарката му нямаше абсолютно никаква вина за това, че състоянието на шефа й заедно с това на оглавявания от него комбинат е скапано. Освен това си спомни, че още преди една седмица Люба му даде факс, който бе пристигнал от американския му партньор — член на съвета на акционерите. В посланието си презокеанският колега припомняше на Белов, че съгласно решението на събранието на акционерите е дошъл моментът за поредната одиторска проверка. Както се казва, нямаше нищо извънредно, това беше просто един нормален работен момент.

Тези американски партньори понякога учудваха Александър. Ако ще да е настъпил апокалипсис, те пак щяха да се усмихват с белозъбите си усмивки и да характеризират ситуацията с думите „съществуват някои проблеми“. И какъв одит би могло да има, при положение, че комбинатът всеки момент можеше да спре работа?! А след като алуминият в доменните пещи изстинеше, цената му щеше да е... Американците, които бяха вложили парите си в „Красносибмет“ през деветдесетте години, още по времето на предишния ръководител Риков, не искаха да видят онова, което реално се случваше с бизнеса в Русия. Те продължаваха да се правят, че контролират ситуацията и че вършат каквото могат за развитието на общото дело.

През този ден Белов така и не се запозна с одиторите. Той им предаде чрез Люба извиненията си и прехвърли чужденците на един от заместниците си, а сетне излетя със самолета за Москва и изобщо

изхвърли от главата си американските проверяващи, тъй като се надяваше скоро да не ги види.

Ала сметката му излезе крива. Когато се върна в комбината, в приемната му го чакаше ръководителката на групата одитори госпожа Донахю. Електронният часовник показваше седем и половина сутринта. Белов имаше навика да идва в комбината преди всички, защото това беше единствената му възможност да се съсредоточи и да подреди първостепенните си задачи, преди телефоните да започнат да звънят, а приемната му да се превърне в лудница. Всъщност тогава той дойде в завода направо от летището.

Присъствието на американската дама го изненада неприятно. Дали не висеше тук цяла нощ? Той опипа наболата си брада и се почувства неудобно в измачкания си костюм и вчерашната си риза. А дамата беше свежа и елегантна, дори прекалено елегантна, и моментално изрази готовност да отчете работата, извършена от групата одитори.

Този път не успя да прехвърли госпожата на заместника си, тъй като без да чака покана, одиторката се вмъкна в кабинета му и се настани грациозно срещу Белов. Очевидно бе, че нямаше намерение да си тръгне поне докато не изложи всичко. Тя разтвори папката си и започна да докладва...

Саша я слушаше с половин ухо. Очите му сълзяха от поредната безкрайна нощ, прекарана в път, а натрапчивите му мисли за неотложната работа му пречеха да се съсредоточи върху същността на доклада. А най-важното бе, че много добре знаеше всичко, за което му говореше американката. Белов наблюдаваше гладкото чело и изящните китки на своята събеседничка и се ядосваше. Кой знае защо най-много го дразнеше това, че шефката на одиторите е жена.

„Е, благодаря ти, скъпи партньоре, че си ми изпратил жена... — помисли си той. — Точно тук ѝ е мястото на една госпожичка, която вчера е завършила Харвард.“

Едно момиче с такива поддържани дълги пръсти и такова чисто открито чело не трябваше да се занимава с неразплатените държавни поръчки, с провалените доставки на алуминиев окис и с ултиматумите, дадени от енергоснабдяването. То би трябвало да вземе цигулката и да свири сонати на Бетховен в концертните зали. Мислите му неусетно се

насочиха към бившата му жена Олга и настроението му окончателно се развали.

По време на последното си пътуване до Москва той се видя с Шмит — бившия му съратник, сетне — враг, след това отново съратник, а по съвместителство — и съжител на Олга Белова. Впрочем, вече не беше неин съжител. Както стана ясно, Олга и Шмит се разделили. Тормозена от неудовлетвореност и от чувството, че е принудена да живее чужд, а не собствения си живот, Олга бе изоставила и новия си мъж, и общия им бизнес и бе направила опит да се върне в света на музиката. На въпроса на Саша доколко е успяла да постигне това, Шмит само изразително сви рамене...

Настъпилата тишина изтръгна Александър от мислите му. Сега вече не той наблюдаваше посетителката си, а тя го гледаше в очите с хладно любопитство.

— Господин Белов — каза американката, изговаряйки думите тихо и отчетливо, — давате ли си сметка в колко сложна ситуация е изпаднало предприятието, което оглавявате?

Не, бе, мамка му, изобщо не си даваше сметка! Даже и през ум не му минаваше, че комбинатът всеки момент може да прекрати работа! Той тука си играеше на кубчета, разбирате ли, докато американските колеги усилено анализират ситуацията! Белов усети как червеното перде на беса му скри от погледа му всичко наоколо и сега виждаше само нежното поддържано лице на седналата срещу него жена. Много му се искаше да цапардоса това лице.

Дори и да забележа каква реакция предизвика въпросът ѝ, дамата се направи, че нищо не вижда. Тя сякаш бе напълно удовлетворена от факта, че събеседникът ѝ дойде на себе си и започна да слуша какво му говорят.

— И така, в момента в склада има готова продукция за десет милиона долара — продължи невъзмутимо да докладва американката. — В същото време кредитната задължнялост на комбината пред бюджета, енергоснабдяването и по заплатите в текущия момент е три пъти по-голяма. Какви ще бъдат по-нататъшните ви действия?

— Добре сте поработили — каза Белов, оглеждайки деловата дама.

Тази Лайза май че не изглеждаше зле и дори беше симпатична, макар да не бе негов тип. Беше прекалено слаба и приличаше на щурец, който се състои само от лакти и колене. Може би дори беше умна. Макар че каква полза имаше от това? Тя бе успяла да го изкара за миг от кожата и сега Саша Белов възнамеряваше да си го върне, като започне да я сваля.

Мнението на американските му партньори в този момент беше най-малкият проблем на генералния директор и затова най-малко го вълнуваше. Както правилно бе забелязала въпросната лейди, ситуацията в комбината беше такава, че трябваше да се играе ва банк. Трябваше да се заложи всичко — и самият комбинат, и собствената му репутация.

А какво щеше да стане сетне? Както е известно, победителите не ги съдят. Ако успееше да изплува, все някак щеше да се оправдае пред партньорите си. Но в момента нямаше нужда от умните им съвети! Той бе свикнал да взема най-сериозните си решения сам и сам да отговаря за постъпките си.

— Кажете, моля ви, а вие случайно не сте ли роднина на...

— На един телевизионен коментатор ли? Не, не съм му роднина.

— Защо се усмихвате?

— Защото поне по десет пъти на ден отговарям на този въпрос. Всъщност Донахю е доста разпространена ирландска фамилия. Ако погледнете в телефонния указател, ще видите, че там хората е тази фамилия са не по-малко, отколкото хората с фамилията Смирнов у вас.

— А къде сте научили толкова добре руски?

— Това е родният ми език. Майка ми е от семейство на емигранти и е учителка по руски език. Баща ми е неин бивш ученик. А освен това на служителите, които владеят още един език, у нас се дават надбавки към заплатата. — Когато се усмихваше, Лайза беше още по-симпатична. — Но вие не отговорихте на въпроса ми, Александър Николаевич.

— Уважаема госпожа Донахю. Скъпа лейди! Вие сте подготвили отчета си и виждате каква е ситуацията. Вероятно сте запозната с технологията за производство на алуминий и не по-зле от мен знаете, че ако производственият процес спре дори само за няколко часа, комбинатът... — Белов се поколеба, търсейки точната дума. — „Ще се скапе“ — разбирате ли тази дума? Комбинатът ще се скапе. И в този

случай вече никой няма да има нужда от одиторски проверки! Затова дайте да подпиша документите ви и... както се казва тук, в Русия, на добър път!

— Искате да кажете „янки гоу хоум“, така ли?

Лайза покорно подаде на Белов папката с резултатите от проверката и изчака той да завери документите. А след това му протегна още един лист:

— Погледнете това. Боя се, че няма да успеете да се отървете от моето присъствие толкова бързо.

В писмото, което Саша прочете през ред, американските партньори му съобщаваха за решението на акционерите да наемат за оказването на консултантски услуги на ръководството на комбината представител на много старата и много солидна консултантска фирма „Сириус“. И този представител в Русия щеше да бъде специалистът в областта на финансовото и данъчното международно право госпожа Лайза Донахю. И за да не остави никакви съмнения у Белов, дамата му показва собствения си договор с акционерите, подписан от един от членовете на съвета на директорите. Слава богу, че поне самите акционери, а не „Красносибмет“ щеше да плаща на тази дяволска консултантка.

По дяволите! Саша се обърна към прозореца, за да не изругае на глас. А най-неприятното бе това, че не можеше да откаже. Съгласно закона за акционерните дружества собствениците на акции разполагаха с пълното право да контролират работата на своите мениджъри. И по този въпрос също не можеше да се спори, както не можеше и да се опита да обясни на презокеанските си колеги особеностите на руската действителност.

— Прекрасно — промърмори той през зъби. — С какво ще започнем?

— Първо ми се иска да изслушам как смятате да изведете комбината от кризата. Не се съмнявам, че имате планове за това. После ще ви кажа какво мисля аз.

— Чудесно. Кога ще ви бъде удобно да направим това?

— Можем да започнем веднага. Ако нямате нищо против...

— Изобщо нямам нищо против — иронизира я Белов. — Само че има един проблем. — И той погледна часовника си. — След четирийсет минути трябва да се кача на вертолета. Очакват ме в

селището Уст-Харючи на новото находище. Не е много далеч, трябва само да стигнеш от Източен в Западен Сибир. Полетът трае малко повече от два часа. Имате ли нещо против да си поговорим на борда... на въздушния лайнер, тъй да се каже?

Лайза издържа достойно пълния му със сарказъм поглед и вместо отговор попита:

— Имам ли време да се отбия в хотела, за да се преоблека?

Лайза Донахю изпълни добросъвестно съветите му да се облече колкото се може по-топло за пътуването. Естествено, тя направи това по силата на възможностите си, но дори и децата биха ѝ се смели. Саша, който отиде да я вземе от хотела, както се бяха уговорили, огледа партньорката си. Лекото ѝ вталено яркочервено пухено якенце стигаше едва до... казано с две думи, едва покриваше пъпа ѝ. Плетената ѝ шапчица имаше същите весели шарки като изящните ѝ трикотажни ръкавички. Невероятно дългите ѝ крака бяха обути в ластични дънки, пъхнати в очарователни ярки ботушки. На гърба си носеше малка раница със същия цвят като на ботушите. Всичко това вероятно би ѝ свършило много хубава работа по време на зимен пикник някъде из Калифорния, докато пекат кренвирши на поляната пред някоя вила, но не и в Полярния Урал, към който се бяха запътили и където по това време температурите падаха до минус петдесет градуса, без към това да се прибавя и вятърът...

Белов набра номера на мобилния телефон на шефа на безопасността в комбината Витя Злобин, когото също трябваше да вземе, и му нареди да осигури допълнителна екипировка. След това всички се отправиха към летището.

Вертолетът МИ-6 е в състояние да стъписа дори и един видял какво ли не мъж. С огромния си сиво-зелен железен търбух и с червените си увиснали очи той прилича на напompано праисторическо насекомо. А пък когато двигателят му работи, перките му свистят с такъв задгробен тембър, че фантастът Толкин с неговите птици на смъртта пасти да яде. Белов не се тревожеше особено за това какво щеше да изпита при вида на обещания „лайнер“ рафинираният американски одитор от женски пол.

Нямаха вертолети за разходки на дами. И изобщо нямаха никакви вертолети, а за това конкретно чудовище се бе наложило да се споразумяват. Колкото до дамите, тази дама сама се бе натрапила. В

крайна сметка американските партньори трябваше да знаят какво всъщност означава „да работиш в Русия“.

Той реши да инструктира Лайза да не се отделя нито на крачка от него и да не зяпа, а с всички сили да се старае да запази равновесие, тъй като вятърът от въртящите се перки можеше спокойно да събори на земята и по-едър от нея човек. Но се разсея, защото видя, че Витя яростно спори за нещо с пилота, псува и с крайно отчаян вид непрекъснато плюе.

— Какво става? — приближи се Саша до своя охранител и до екипажа от двама души, с които им предстоеше да извършат малко пътешествие от единия до другия край на Сибир.

Оказа се, че пилотите се колебаят, защото метеорологичната прогноза била много лоша, от океана се задавал циклон и най-вероятно нямало да получат разрешение за излитане.

Вертолетът беше военен и екипажът му, разбира се, също. Той бе под командването на капитан Вашченко, а задълженията на бордовия инженер изпълняваше старши лейтенант Кашченко. Рейсът до Полярния Урал носеше условното название „учебно-боен полет“, което всъщност означаваше чисто комерсиален полет. Товарният МИ-6 се използваше предимно за благото на народното стопанство. Слава богу, че търсенето на подобни услуги беше голямо. По традиция оправдаваха горивото с учебни полети, а командването на частта получаваше спонсорска помощ. Тази практика беше приемлива за всички — както за боевите командири, които по този начин запълваха финансовите дупки, така и за предприемачите, за които при всички случаи бе по-изгодно от време на време да наемат летателното средство, вместо да поддържат собствен вертолет.

Най-недоволен в подобни ситуации беше екипажът. За пилотите Вашченко и Кашченко нямаше никаква аванта от полетите, които често бяха извършвани в много лоши метеорологични условия. И тъй като те бяха развратени от подобни извънредни ситуации в службата си, просто измисляха благовидни предлози, за да си вдигнат цената.

На Белов му се наложи да се съобрази с обстановката и след десетина минути всичко си дойде на мястото. Пилотите получиха необходимия им личен стимул за полета. Както стана ясно, те успяха да постигнат споразумение и с метеорологичните условия. Още повече, че на ясното небе подигравателно грееше слънце.

- На ваша отговорност, шефе.
- Добре, на моя отговорност.
- Ама, на ваша отговорност?
- Нали вече казах, на моя отговорност.

Пилотите повториха фразата за личната отговорност няколко пъти с различна интонация, сякаш това беше някакъв шамански ритуал, който можеше да накара небето да осигури добро време за полет. Най-сетне всички подробности бяха уредени.

— А къде е жената? Господи, тя е изхвърчала! — сепна се Витя.
— Видях, че там май се мярна нещо червено... Саня, дръж раницата!

Контешката американска раница подскачаше по пистата, носена от вятъра, и се изплъзваше от ръцете на Саша. А в това време Злобин хукна към храстите, където на трийсетина метра от хеликоптера аленееше яркото якенце на отнесената от вихъра Лайза Донахю. След няколко секунди Витя вече я носеше обратно, праметнал я през рамо като ловец.

Ако се съдеше по пурпурните ѝ бузи и гневния ѝ поглед, това първо приключение не се хареса особено на Лайза. А може би причината бе в това, че докато я пренасяше, лишеният от светски обноски Витя бе успял да пусне някаква парлива шегичка или просто да се възползва от ситуацията и доста силно да я шляпне.

Обстановката в стария износен вертолет, който отдавна би трябвало да отиде на вторични суровини, по никакъв начин не предразполагаше към дискусии, а още по-малко — на икономически теми. Хитрият Белов беше наясно по този въпрос още от самото начало, а за партньорката му това трябваше да се окаже неприятен сюрприз. Бученето и вибрациите бяха толкова мощни, че имаха възможност само да си подхвърлят кратки реплики, крещейки с всичка сила.

Както всяка жена, попаднала в необичайна за нея ситуация, Лайза първо извади от раницата си огледалце. Но, уви, и тук я очакваше разочарование, защото не само огледалцето, но и цялата пластмасова пудриера, в която се намираше то, се посипа на парченца на пода. Освен това в този момент само едната буза на дамата беше пурпурна, а другата беше бледа. Явно преди да излети в храстите, тя здравата бе ударила лицето си в грапавата повърхност на пистата.

„Ей сега ще се разплаче“ — помисли си уморено Саша, тъй като много жени от кръга на неговите познати постъпваха по този начин. Отново изпита съжаление и срам заради момчешкия си номер и заради това, че направи целия този цирк. За какъв дявол му трябваше да влачи този магистър в Полярен Урал. Там, при находището на боксит, чието разработване ръководеше старият му приятел Вова Мелник, му предстоеше сериозен разговор, от който зависеше близкото, а може би и далечното бъдеще на комбината. А тук тази лейди му се мотаеше в краката...

В това време въпросната лейди извади и сложи за подложка на коленете си твърда кожена папка, постави върху нея няколко празни листа и започна да рисува по тях система от стрелки и условни обозначения. Вертолетът силно се тресеше, но момичето не се предаваше и продължаваше начинанието си.

— Какво е това? — наведе се към нея Белов. Налагаше му се да крещи право в ухото ѝ и той долови миризмата на парфюма ѝ, който беше много лек и имаше дъх на прясна трева.

— Една интересна схема за организация на производството! Нарича се „толинг“!

— И какво е това.

— В склада ви се намира последната партида от вашата продукция — изкрещя в отговор Лайза Донахю. — Какво смятате да правите с нея?

— Да я продам, разбира се! Това не е проблем! Купувачите се бият за нея.

Витя, който седеше срещу тях и до този момент се забавляваше с това да разглежда дамата, погледна двамата, които си крещяха като неразумни деца. Той вдигна яката на коженото си яке и демонстративно затвори очи. Още от времето на първата чеченска война Витя имаше навика моментално да заспива при всякакви условия и да се събужда точно в момента, за който бе настроил биологичния си часовник.

— Но така вие дори не бихте могли да платите на работниците! — продължи да крещи Лайза. — Сметките ви са запорирани!

Белов отвори уста да каже нещо, но замълча. Тази Донахю беше права, защото данъчната инспекция бе успяла да открие абсолютно всички сметки на „Красносибмет“ и да ги запорира. И сега всяка

рубла, която влизаше в комбината, пропадеше право в „черната дупка“, тоест отиваше за изплащане на задълженията по бюджета. И каквото и да направеше, не би могъл да плати на работниците.

— Колко още са готови да чакат работниците? — изкрещя Лайза.

— Успях да постигна споразумение с профсъюзните лидери да чакат до началото на април. Това са три седмици. Суровината ще ми стигне за толкова. А сетне...

— Всичко ще се скапе, така ли беше? — подсказа му немного уверено тя.

— Ще се скапе — потвърди Белов. — Но проблемът не е в термина.

— Е, какво пък — обобщи желязната лейди. — Значи, разполагаме с три седмици... Вижте, вижте! — Залепи лице за илюминатора тя, призовавайки Саша да сподели възторга ѝ.

Долу тайгата, която изглеждаше сякаш безкрайна, се смени с равна като снежнобял саван тундра. Или по-точно, това приличаше на дъска за пране — като онези релефни стъргалки, които до ден-днешен се търкалят под ваните в московските апартаменти, само че бяла на цвят. Ала американката едва ли бе в състояние да разбере подобно сравнение. Причина за възторга на госпожа Донахю беше едно стадо елени — върху безкрайния бял фон животните приличаха на шепи насекоми.

— А къде са хората, къде са къщите? — изненада се Лайза.

— Пастирите са прогонили стадото по-надалеч. Сърните скоро ще раждат и не бива да ги притесняват.

Тя се полюбува на пейзажа, отново се съсредоточи в схемата си и добави още една стрелкичка.

— Какво смятате да правите? — продължи тя с въпросите си.

— Да тегля кредит, какво друго... — отвърна Саша.

— И с какъв баланс? — усъмни се опитната му партньорка. — На Запад нито една банка не би дала кредит в такава ситуация.

— Русия не е Запада.

Белов млъкна. Трудно му бе да обясни на американката какво означават „човешкият фактор“ и „личната заинтересованост“ в Русия. И абсолютно невъзможно бе да ѝ разкаже на каква цена той — генералният директор, щеше да избива този кредит. Щеше да му се наложи да пуска московските си връзки, да ходи и да се моли на

господин Зорин, да пие с него и да му дава обещания, за които предварително знаеше, че не може да изпълни. Колкото повече мислеше за този кредит, толкова по-малко му харесваше идеята, но нямаше избор. Ако през април работниците не получеха поне част от заплатите си и обявяха стачка, можеше да сложи кръст на комбината.

— Само държавна банка може да ви даде нужната сума. Но условията ще бъдат заробващи — сякаш четеше мислите му Лайза. — Като залог банката ще прибере всичките ви активи. И ако не успеете да си върнете дълга навреме... Какво ще стане?

— Какво? — Саша гледаше събеседничката си с любопитство, тъй като му бе интересно докъде се простират знанията на този магистър за руската действителност.

Сега пауза направи Лайза. Тя не се реши да произнесе трудната дума и я написа върху листа: национализация. После изрече:

— Поемате голям риск!

— А вие имате ли по-добра идея? — насмешливо я попита Белов.

— Мисля, че имам — отправи дълъг и сериозен поглед към събеседника си Лайза. Но изведнъж се разсея. — Опа! Според мен, кацаме.

— Не може да бъде. Още е рано.

Саша погледна през илюминатора. Вертолетът наистина се готвеше да кацне: отстрани стремително се приближаваха сивкави къщички със струйки дим над покривите, вече можеха да се видят хората по улиците и дори кучетата. Но това населено място определено не беше крайната точка на техния полет — това не беше селището Уст-Харючи.

— Ей, Витя, май че имаме проблем! — извика Саша на приятеля си, който се бе настанил до кабината на пилотите.

И ако се съдеше по това, че той мирно и кротко спеше, още не бе настанало време будилникът на биологичния му часовник да зазвъни. Витя моментално се събуди и се пхна в кабината на пилотите. Започнаха да спорят. Вертолетът продължи да се снижава. Белов бе принуден да изчака, докато кацането приключи, и едва след това се включи в изясняването на ситуацията.

— Трябва да заредим! — обясни бодро старши лейтенант Кашченко, гледайки демонстративно само към Саша, а не към Витя,

който непрекъснато псуваше.

— Каква е тази работа! — възмути се Белов. — Вашият началник твърдеше, че горивото ще стигне за шест часа полет.

— Е, началството ги знае по-добре тия работи... — Зашариха очите на младежа.

— Проблемът е друг. — Избута с рамо подчинения си капитан Вашченко и мрачно изрече: — Двигателят нещо бучи. Не можем да продължим полета, докато не разберем какво му има.

— Май че твърде много уважителни причини си намери, приятелю? — Саша говореше тихо и любезно, но само глупак не би доловил в гласа му едва сдържана ярост. — Колко време смятате да го поправяте?

— До сутринта със сигурност няма да излетим.

— Вижте какво, братлета. Ако утре в девет часа сутринта хеликоптерът не бъде готов за полет, аз ви гарантирам огромни проблеми. Ако ми съсипете сделката, ще ви разжалвам до редови!

— По-добре така, отколкото да сме покойници — не пропусна да подхвърли подире му капитан Вашченко.

10.

Саша, Лайза и Витя тръгнаха към сградата на летището. Къщурката от дялано дърво носеше това гордо име само защото в руския език нямаше друга по-подходяща дума за нея. А за това, че тя беше сграда на летище, подсказваше сложната композиция от антени на покрива ѝ, развяващото се над колибката руско знаме и висящата накриво табелка с названието на населеното място — Скалисти нос. В едната от двете ѝ преходни стаи се намираше диспечерският пункт, откъдето диспечерът (който беше и касиер) водеше непрекъснати разговори с „въздуха“. Ако се съдеше по изпотрошените столове, другата стая, свързана с първата посредством една открехната врата, изпълняваше функциите на чакалня.

Пътешествениците чакаха диспечерът да приключи спора си с някого във въздушното пространство, оглеждаха се и се топлеха — от полуоткрехнатата врата на диспечерската влизаше топъл въздух и се чуваше пукането на дърва в печката.

— Тези мошеници лъжат. Бас ловя, че лъжат! — разсъждаваше в това време Витя, имайки предвид пилотите Кашченко и Вашченко. — И горивото им уж свърши, и двигателят им бучи... Това са пълни глупости! Прогнозата за времето наистина е лоша и те са се насра... Моля за извинение, ужасно са се изплашили.

В този момент от диспечерския пункт излезе едно невероятно момче със завързани на тила коси, облечено в лятна униформа от старите модели и с национални ботуши от еленова кожа.

— Побъркаха ме! „Да кацнем, та да кацнем“! — свали слушалките си и продължи започнатия в ефира разговор диспечерът. — Ще кацнете, къде ще се денете. Още никой не е останал във въздуха!

— Къде се каните да летите, господа? — осведоми се изискано той, като не сваляше ококорените си очи от издокараната Лайза и се обръщаше предимно към нея.

Щом разбра, че пасажерите трябва да отидат в селището Уст-Харючи, юношата радостно им събщи, че те по никакъв начин не

биха могли да се озоват там поне през близката седмица. И подробно им обясни защо: първо, защото прогнозата за времето беше ужасна. По-нататък последва подробен разказ за състоянието на самолетите, които летяха по местните авиолинии, за проблемите с допускането на пилотите до нощни полети и така нататък. Особено емоционално им бе подчертано, че самолетът от Салехард, който очаквали по обяд, заминал в съвсем друга посока и вместо да се приземи в Скалисти нос, кацнал в селището Тарко-Сал, където според слуховете днес продавали пресни яйца.

— А къде се намира хотелът тук? — опита се да прекъсне безкрайния поток от излишна информация Белов.

Ала не беше чак толкова лесно да прекъснеш потока на съзнанието на този младеж. Той първо обобщи казаното, обръщайки се отново към Лайза:

— Гражданската полярна авиация е едно голямо нещо!

И едва след това им обясни, че в тяхното населено място наистина има хотел, които „влиза в комплекса на сградата на летището“. Казано с други думи, хотелът се намираше в същата къщурка, само че входът му беше от другата страна. След което диспечерът подаде на гостите връзка ключове, като им обясни кой е за хотела.

— Излиза, че ти освен всичко си и портиер на хотела? — полюбопитства ехидно Витя.

— Не съм. Портиер е тъща ми, но днес я сви радикулитът... Сто процента ще има циклон, няма начин. Така че се настанявайте като у дома си. Дървата са зад вратата, в кухнята има печка. Тук има парно отопление, но моят съвет е да спите с дрехите. В шкафа ще намерите чисти чаршафи.

Хотелът, който влизаше в „комплекса на сградата“, беше типичен образец на архитектурния стил „северен модерн отпреди преустройството“. В смисъл, че това беше една барака, пристроена до къщурката на „аерогарата“ с четири стаи, с по четири железни легла във всяка стая, с някакво подобие на кухня и с тоалетна на двора. Заета бе само една от стаите. В нея се бе настанила някаква командирована учителка от Ханتي-Мансийск, която редовно обикаляла станове на еленовъдите, за да преброи децата на училищна възраст.

— Този апартамент май ще е най-подходящ за вас — каза Саша Белов на Лайза Донахю и ѝ направи път да влезе в празната стая.

Помещението беше ъглово и бе долепено до кухнята с печката. Така че в него щеше да бъде малко по-топло отколкото в останалите. И освен това пружината на едното от леглата там се оказа по-стегната от другите. Което пък означаваше, че американката нямаше да натърти таза си при опит да седне на нея.

Мъжете хвърлиха раниците си в съседната стая и се захванаха да палят печката. След минута в кухнята се появи замислената Лайза и завъртя крана на чешмата над липсващата мивка. Кранът издаде къси позивни и изплю ръждива струя върху ярките ботуши на Лайза.

— Тук има ли вода? — поинтересува се тя.

— Вода има колкото щеш! — отвърна ѝ весело Витя. — Северният ледовит океан е буквално на две крачки. В случай, че човек иска да се изкъпе. А пък ако иска чай, за предпочитане е да вземе сняг от някоя пряспа и да го разтопи на печката. Тук всички правят така.

Лайза се оттегли в стаята си, но след малко се върна с един още по-глулав въпрос:

— Как мислите, тук има ли откъде да се купят хартиени салфетки?

— Едва ли — избоботи Витя, след което закопча якето си, сложи си качулката на главата и напусна хотела.

Саша също излезе, отсече от една пряспа голям куб сняг и когато Злобин се върна, двамата с Лайза бяха успели да кипнат пълна с вода тенджерата, която намериха в кухнята.

— Тук все още не действа системата „бед енд брекфаст“. И ако леглата все пак биха могли да се използват по предназначението им, сутринта няма смисъл да разчитате на закуска със сладко и кафе. — С тези думи Витя остави на пода до печката един голям кашон с храна. — А това, мадам, е специално за вас. — Той галантно подаде на Лайза руло сива тоалетна хартия. — Вместо хартиени салфетки, тъй да се каже.

Американката прие подаръка с гореща благодарност и с тоалетната хартия моментално се зае да бърше дългогодишната мръсотия от дървените дръжки, нощните шкафчета и мушамата върху кухненската маса. Тя не постигна особен резултат, но след процедурата вече стана възможно да сложат храните, които Витя бе донесъл.

Менюто беше доста специфично, но това не зависеше от Витя, тъй като той бе купил всичко, което се продаваше в селския магазин. А именно: голямо колкото пън парче месо, чийто тъмночервен цвят свидетелстваше за това, че в предишния си живот този салам е бил елен, няколко буркана компот от ананас, няколко кутии задушено месо, пакет чай, два неизпечени хляба и две еднолитрови бутилки „Мартини Росо“.

Веднага щом отхапаха от първия си сандвич, Лайза и Александър започнаха да говорят за работата, но Витя прекъсна това начинание.

— Първо, трябва да изпием по една чаша от... Този, как му викаха... аперитив — заяви той. — И, второ, да минем на „ти“. Честна дума, много е смешно да ядем от един и същи елен и да си говорим на „вие“.

Пиенето на брудершафт бе последвано от ритуални целувки, след което се оказа, че никак не е лесно да се настроят отново на делова вълна.

— Ама, ти си много готино момиче! — каза Белов, любувайки се на Лайза.

— По въпроса няма две мнения, Саша. Само прическата ѝ трябва малко да се... такова. Пооправи — закима Витя с пълна със салам уста.

Лайза Донахю наистина изглеждаше прекрасно. Дългият норвежки пуловер на шарки скриваше прекалено острите ѝ лакти и колене. От изпитото мартини и от близостта на печката страните ѝ се бяха зачервили, а в очите ѝ играеха весели пламъчета. Ако чертите ѝ се разглеждаха поотделно, лицето ѝ бе очевидно асиметрично — очите ѝ бяха доста сблизени, веждите ѝ — събрани, а носът ѝ — дълъг. Но благодарение на блестящите си тъмноруси коси, разпуснати до раменете ѝ по желание на зрителите, тя като цяло създаваше поразяващо впечатление. Както се изразяваше Витя: „Впечатлява!“

— Ти си готино момиче, Лайза Донахю — повтори Белов. — Но колкото до бизнеса... Извинявай. Боя се, че твоите харвардски познания са непригодни на наша руска почва. У нас...

— Царят прости нрави — подсказа му Витя. — Азия!

Сякаш за да потвърди развитата теза, на вратата се показва старши лейтенант Кашченко. От мустаците и под носа на бордовия

инженер искряха ледени висулки, а видът му беше изключително нетрезв.

— Привет на веселата компания — каза пилотът, преглъщайки съгласните звуци, а гладният му поглед се спря върху салама.

Лайза бавно приготви и му подаде един сандвич.

— Какво става с нашия двигател? — попита Саша.

— Трийсет и осем! — гласеше радостният отговор.

— Какво „трийсет и осем“?

— А какво „двигателят“? — блестяха лукаво очите на Кашченко.

Белов усети, че яростта му кипва, и стисна юмруци.

— Всичко е наред, Саша, не се ядосвай — каза Витя и стисна с желязната си ръка лакътя на пилота. — Сега ще идем да си поговорим с този другар. И той ще ми обещае... Нали ще ми обещаеш? Той направо ще ми се закълне, че утре и двигателят, и екипажът ще бъдат в пълна изправност. И ще има гориво чак да се удавиш! Само да не се задавиш.

Витя така сграбчи в прегръдката си старши лейтенанта, че той изписка, и лекичко го помъкна към последната свободна стая.

— Надявам се, че Виктор няма да го набие — каза Лайза.

— Е, само може да го понатупа — постара се да я успокои Саша.

— So... Вижте какво — продължи да се движи в желаната посока с упорството на парно бутало Лайза. — Не е възможно работата да продължи както преди. Ако продадем остатъците от алуминия по обичайната схема, ще попаднем в задънена улица. Бюджетът ще прибере печалбата. И няма да има с какво да платим на работниците и да купим нова партида суровина.

— Мамка му! Защо тези умници от данъчната служба не трябва да мислят за утрешния ден! Кажете ми, моля ви, какъв смисъл има да унищожават предприятието? Та нали от един мъртъв комбинат не могат да получат нито една копейка!

— Германците имат следната поговорка: умният стриже овцете, а глупавият ги коли — каза Лайза. — За съжаление в Русия предпочитат да ги колят.

— Самият аз бих заклал доста народ! — включи се в дискусията завърналият се при тях Витя, който кой знае защо държеше голям нож, наподобяващ мачете. — Или ще е още по-добре да им хвърля граната.

Само ми кажи, Саня, къде точно да я хвърля — в данъчната инспекция или в данъчната полиция?

— Индивидуалният тероризъм не е разумен изход — възпря го меко американката. — Вие, руснаците, вместо да обмислите добре нещата, кой знае защо предпочитате емоционалните реакции. А трябва да действате с разума си.

— И какво предлагаш да направим с остатъците от алуминий? Изобщо да не ги продаваме, така ли? — попита Саша, на когото му стана интересно какво ли би могла да предложи тази прекалено умна консултантка, тъй като досегашните ѝ разсъждения изглеждаха логични.

— Да ги продадем, само че на съвсем друг купувач. На самия себе си...

Предложението беше толкова неочаквано, че дори Витя, който винаги правеше изводите си моментално, този път се забави с поредната си ехидна реплика, а Саша изобщо замълча.

— Представи си, че някой чуждестранен поръчител няма намерение да купува алуминий от теб, а само сключва договор с комбината за преработка на собствената му суровина. Той сам купува алуминиевия окис, сам го доставя в комбината и сам си взема готовата продукция.

— И може би дори ми плаща за изразходваното електричество? — опита се да се пошегува Саша.

— Разбира се, че ти плаща! Защото е в негов интерес комбинатът да работи нормално.

За да обясни по-достъпно на слушателите си, Лайза придърпа кутията със захар на бучки и извади от чантата си аспирин. Според нея бучките захар изобразяваха суровината, а таблетките символизираха готовия алуминий.

— Трябва да разберете най-важното. По време на производствения цикъл абсолютно нищо — суровина, метал, не принадлежи на комбината. Те принадлежат на поръчителя. Какво означава това?

— Това означава — Саша покри с длан захарта и таблетките, — че нито данъчната полиция, нито съдебните пристави могат да сложат грабливите си ръце на всички тези блага! Гениално!

Той обиколи кухнята, извади цигара и седна до отворената печка, за да се засмуква димът.

— И какво излиза? — разсъждаваше на глас той. — Преди плащах данъци за цялата си готова продукция. А по твоята схема ще ми начисляват данъци само върху цената на услугата. Лайза! Витя! Та това са милиони долари икономии!

Възбудени от разкрилите се перспективи, участниците в разговора не забелязаха веднага, че кухнята се напълни с лютив дим. Лайза разтърка насълзените си очи.

Саша откряхна вратата, а Витя каза:

— Май че вятърът се усили. Всичкият дим се връща в комина. Я да хвърлим малко дръвца.

Докато мъжете се занимаваха с печката, Лайза незабелязано се измъкна от кухнята. Изминаха не по-малко от трийсет минути, преди отсъствието ѝ да ги разтревожи. Тъй като не намери момичето в хотела, Саша излезе навън. Полярната нощ връхлетя в лицето му заедно със снежната буря и за миг дори дъхът му секна. Започваше виелица.

— По дяволите... Лайза! — развика се Саша. — Лайза!

Той се приведе напред, за да устои на вятъра, и тръгна към бараките. Там в пряспата до малката пролука между стопанските постройки и будката на тоалетната смътно се чернееше сгърчената фигура на момичето.

— Господи! — Саша сграбчи Лайза на ръце. — Така като нищо ще замръзнеш!

Устните ѝ бяха съвсем побелели, върху дългите ѝ мигли имаше по една малка преспичка сняг. Лайза отчаяно завъртя глава и се опита да се отскубне от ръцете на Саша.

— Трябва да отида там! — успя да изговори тя и посочи с глава към нужника.

По дяволите!

Той най-сетне се досети какво се бе случило. Системата на полярните клозети беше особена част от живота на всеки северняк. „Това е голямо нещо“, както би казал и техният нов познат диспечерът. Вятърът се забавляваше и блъскаше дървената му вратичка.

Завързаното за дръжката на бравата въженце се мятеше във въздуха — тази проста конструкция заменяше резето в подобни постройки. Традиционната дупка буквално бе вкопана в буца зловонен лед, върху която, преди да задоволи нуждата си, всеки желаещ първо трябваше да се изкатери и да се задържи там.

Не беше трудно да се досети човек, че развратената от лукс и комфорт чужденка не знаеше как да постъпи в тази ситуация. И едва не бе заплатила с живота си.

— Да вървим на топло! — викна й Саша. — Ще измислим нещо.

В случая „ще измислим нещо“ означаваше кофа за въглища, сложена наред бараката специално за слабия пол. Когато нещастната Лайза отново се присъедини към компанията в кухнята, на лицето ѝ бяха изписани срам и страдание.

— Сега разбра ли какво означава „да опикаеш клозета“? — попита Витя момичето. — Нашите нужници са мощно оръжие срещу глобализма. А онези, които проповядват, че икономиката ни трябва да се срине, няма да ги опикаваме, а ще ги замразяваме!

— Лайза, само едно не разбирам... — каза сериозно Саша, като сложи край на хлъзгавата в буквалния смисъл тема. — Комбинатът разполага с три седмици живот. Къде ще намерим партньор, който ще се съгласи да работи при такива условия?

— Няма нужда да го търсим — отвърна тя, опитвайки се да овладее тръпките, които я разтърсваха. — Комбинатът е в състояние сам да си роди посредник. Дъщерна фирма в офшорна зона. Ето, виж...

Лайза отново започна да размества по масата бучките захар и таблетките. Но я тресеше толкова силно, че виртуалните вагони с алуминиев окис, както и вагоните с готов алуминий се изплъзваха от посинелите ѝ пръсти и падаха на земята.

Саша свали якето си и го наметна върху потръпващите рамене на „консултанта“.

— Сега не е трудно да се открие офшорна фирма — продължи Лайза. — Ако се постареем, можем да свършим това за една седмица. А през това време, ако ми бъде разрешено, ще поработя с юридическото ви звено и ще им помогна да подготвят правната обосновка.

Най-неочаквано Саша изпусна нишката на разговора. Докато намяташе момичето с якето, в главата му се роди една палава идея. Той си помисли, че въпреки слабостта ѝ под пуловера на консултантката имаше някои неща...

— Каква е гаранцията, че утре можем да се договорим за доставката на суровина?

— Да, да, разбира се — каза той съвсем не на място, защото страшно се заинтригува от структурата на ухото на Лайза и сложи ръка на рамото ѝ.

Противно на очакванията му тя не се отдръпна. Затова Саша не отмести ръката си. И те продължиха да седят така и да се взират с делово изражение в разпръснатите по масата таблетки и бучки захар.

Въпреки своята нетактичност Злобин долови промяната в настроението им. Те като че ли нямаха намерение да продължат да обсъждат проблемите с алуминия. Той стана от затоплената табуретка, сбогува се мрачно и отиде да спи... „Май че шефът е хлътнал като камък в блато — помисли си Витя с неодобрение, докато вървеше по коридора. — Американката не е лоша, само дето е много кльощава. Саша ще има тежка нощ...“ Но той не беше прав, в смисъл, че беше прав, но само отчасти.

Нищо не можеше да накара застаналите един до друг да нарушат неочаквано възникналата близост — нито угасналата печка, нито силната снежна буря, която до сутринта затрупа бараката. Утрото ги завари в същата поза...

Снежната буря бушува три денонощия. В бараката беше студено, задушно и влажно. А най-важното бе, че никой не знаеше кога ще свърши бурята. С пълни със стройни планове глави Белов и Лайза бяха принудени да седят със скръстени ръце и да чакат благоволенieto на времето. Бяха загубили всякаква връзка с външния свят, включително и възможността да отидат пеша до съседния вход на „аерогарата“.

Запасите им от храна и дърва привършваха. Налагаше се да икономисват от всичко, на което ужасно пречеше присъствието на старши лейтенант Кашченко в хотела, който не се бе погрижил да си купи храна навреме. Подпухналият от пиянство бордови инженер

винаги се появяваше в кухнята, когато се хранеха. На въпроса къде е неговият приятел и командир Вашченко, той отговори:

— При мадамата си.

На втория ден, след като случайно надникна в стаята на съседа си, Витя откри трилитрова туба с авиационен спирт, по-голямата част от който вече липсваше. Кашченко получи един зад врата, а тубата му беше иззета.

— Не стига, че това муле пие само, ами и идва при нас да си замезва. Не стига, че не може да лети в такова състояние — възмущаваше се Витя, — а освен това този спирт им го дават, за да не замръзват частите на вертолета. С какво ще избършеш витлата, изрод такъв?!

Учителката от окръжния център малко поразведряваше компанията. По националност Уляна беше манси и имаше добро чувство за хумор. Неизчерпаемите ѝ запаси от веяна риба разнообразиха оскъдния общ порцион. А безкрайните ѝ разкази за приключенията ѝ от командировките, свързани с обиколките ѝ из тундрата, предизвикваха смях.

— Пристигам в една бригада и питам една от жените на колко години е синът ѝ? А майката вдига глава към небето и започва да обяснява: „Момченцето се роди в годината, когато на белия елен му паднаха рогата за пръв път...“ — разказваше през смях тя. — Представете ли си, не помни кога е родила сина си, а за елените помни всичко! Макар че има само две деца, а елените в стадото ѝ са поне хиляда!

Лайза се опитваше да се грижи за бита. Тя прояви изключителна изобретателност, опитвайки се да си измие косата. А в същото време поради липса на друго по-подходящо място в кухнята край печката се сушеше част от ефирното ѝ бельо. От онази нощ, когато с Белов изпитаха, но не осъществиха мощното си взаимно привличане, Лайза като че ли го избягваше. Или поне се стараеше да не остава насаме с него. На свой ред той също се стараеше с всички сили да се убеди, че служебната връзка, при това породена от скука, е възможно най-ужасният вариант.

Снежната буря спря точно след три денонощия, и то пак така внезапно както започна. В шест часа сутринта радостният вик на Витя събуди спящите. Той успя не само да излезе навън, като преди това

направи пъртина и почти освободи от снега единия от прозорците. И от този прозорец в премръзналата стая нахлу слънчева светлина.

Събудиха Кашченко, който твърдеше, че са успели да установят проблема с двигателя и да го поправят още първата вечер. Решиха да отидат да търсят капитана, тъй като вече всички горяха от нетърпение да напуснат убежището, което им бе втръснало.

Ясното ярко утро настрои Саша Белов великодушно. Той реши, че поне днес няма да насини мутрата на командира на екипажа, макар вече да не се съмняваше, че цялата история с уж неизправния двигател е измислена. Първо, заради страха на капитана от снежната буря, и, второ, заради желанието му да се види с местната си изгора. Може би причините бяха в обратната последователност, но фактът си беше факт — от Белов бяха откраднали три денонощия, и то в момент, когато всеки час му струваше килограм злато.

Изровиха от снега портичката. Ако се съдеше по белотата наоколо, никой не бе излизал от къщата и снежната буря бе заточила Вашченко заедно с любимата му в много по-комфортни от техните условия. В студеното антре Витя моментално се спъна в една петлитрова туба и след като я разгледа внимателно, установи, че тя е увеличено копие на съда, който бе иззел от Кашченко.

Саша и Лайза останаха пред вратата, за да подишат чистия въздух, който пръв предвещаваще пролетта по тези места. Той с удоволствие загреба с ръкавицата си шепа сняг и разтърка лицето си с него. В този миг от къщата се разнесе нечовешки вик. Крещеше Витя.

Злобин бе открил командира на екипажа мъртвопиян.

11.

Старият „Буран“ от първото поколение снегоходи, който откриха в плевнята на изплашената изгора на пияния командир на екипажа, не беше най-подходящото средство за придвижване. Но все пак беше по-добре от нищо. Белов нямаше време да чака капитана да се съвземе или в Скалисти нос да кацне някакво подходящо летателно средство.

Решиха да оставят Витя при екипажа. Той се закле, че още на другия ден МИ-6 ще бъде в селището Уст-Хрючи заедно с екипажа, жив или мъртъв, но в състояние да управлява вертолета. А на Белов и Лайза им предстоеше да преодолеят със снегохода почти сто километра по леда до Обска Губа, понеже това беше най-краткият път.

— Аз имам книжка за мотоциклет — заяви Лайза Донахю и праметна стройното си краче през седалката на водача.

— Не ме разсмивай — отвърна ѝ мрачно той. — Аз ще го карам. Освен това ти трябва да се облечеш като хората.

— Но аз съм облечена добре!

— Не спори с възрастните. Видях чорапогащника ти, докато се сушеше край печката. Коленете ти ще измръзна и ще останат завинаги сини. В Америка няма да те разберат и ще умреш от срам по плажовете на Флорида... Върви при Витя да ти даде ватирани панталони.

Съществото, което се появи пред очите му десет минути по-късно, вече не предизвикваше асоциации с Швейцарските Алпи, нито с пикник край вилата, а приличаше на огромна зелка. Лайза едва местеше обутите си във валенки крака. Композицията увенчаваше един огромен матроски кител със същия кафеникавозелен цвят, какъвто имаха и панталоните. Саша погледна със задоволство момичето, след това грабна от ръцете на стопанката на къщата забрадка и я завърза на главата на Лайза.

— Сега вече можем да тръгваме.

След няколко месеца в килията на следствения арест той щеше да си спомни това пътешествие със снегохода като миг на невероятно щастие, въпреки че пътуването продължи около седем часа. Снегът блестеше. Пред тях се простираше безкрайна бяла пустиня. Те

виждаха само хоризонта като очертан от пергел кръг и полусферата на небето над главите си. Лайза Донахю, която бе прегърнала водача, беше като безтегловна и сякаш цялата ѝ тежест се състоеше само от ватираната ѝ екипировка...

Спряха само веднъж. Белов трябваше да свери посоката с компаса, пък и нямаше да е зле да се поразтъпчат. Момичето направи две крачки и краката му се подкосиха.

— Какво има? — разтревожи се Саша. — Лошо ли ти е?

— Тук ме боли малко — посочи с виновен вид Лайза вътрешната страна на бедрата си.

В това нямаше нищо странно, защото при липсата на навик няколкото часа, прекарани върху снегохода, можеха да травмират всеки. Саша си помисли, че най-вероятно утре тя изобщо нямаше да може да се изправи на краката си. С лицето ѝ обаче веднага трябваше да се направи нещо, защото отляво и отдясно на алените кръгове се бяха появили бели петънца. Той грабна шепа твърд сняг и започна яростно да разтрива страните на Лайза. Това ѝ причиняваше болка, но, изглежда, ѝ беше приятно, защото тя затвори очи и се остави в ръцете му.

До този момент не бе изпитвал такова чувство. Трудно можеше да си представи по-нелепо и по-възхитително занимание от това да се целува в снега върху замръзналата Обска Губа. Ала безкрайната блестяща белота наоколо и откъснатостта от света придаваха на това занимание фантастично очарование. За да се отдръпнат един от друг и да продължат пътя си, ръководителят и консултантът трябваше да мобилизират волята и здравия си разум.

Срещата му с Вова Мелник — приятеля на Белов от задочното следване в института, беше бурна и сърдечна. Навремето Вова беше сред отличниците. Беше слаб, очилат, гладен и с вечно измачкана риза. Той много добре знаеше какво иска да постигне и полагаше всички сили за това, пренебрегвайки такива радости на студентския живот като почерпките и среднощните разговори за смисъла на живота. Дори не го бяха виждали с момиче. Затова нямаше нищо изненадващо, че на трийсет години той вече беше кандидат на науките, началник на находище и баща на четири деца. Нямаше никаква възможност да

заведе семейството си в Полярен Урал. Затова децата му се раждаха на деветия месец след годишната му отпуска.

— Приготвил съм ви бъчонката! — заяви Вова. — При мен е пълен ергенски бардак, затова не ви каня на гости с дамата. Ще отидем в къщата за гости, там Тарсовна е сварила борш. Ще се почерпим и ще си починете от пътя, защото не е лесна работа да изминеш толкова километри по леда с тази таратайка.

— Вова, нека да отложим малко почерпката и почивката. Хайде първо да свършим работа.

— Я го виж ти какъв делови е станал? А кога ще седнем да си поговорим?

— С Лайза толкова се наседяхме по пътя, че ни е много по-приятно да стоим прави. И освен това положението ме е стиснало за гърлото.

— Е, досещам се, че не си дошъл тук току-така, че и с момиче на мотоциклета... — въздъхна Вова и се приготви да слуша.

Докато Белов му излагаше накратко ситуацията, Лайза се стараеше да не пропусне нещо важно от разговора и с любопитство разглеждаше руското северно жилище, което се наричаше балка и приличаше на бъчонка. Най-странното бе, че това наистина беше бъчонка, но специално приспособена за жилище. Доста голямата цилиндрична конструкция беше катурната на една страна, а в корпуса имаше врата с площадка пред нея. Подът ѝ беше покрит с дюшеме, имаше и миниатюрно антре, което служеше и за кухня. А следващата по-голяма част представляваше малка спалня с две сгъваеми легла като в купе на влак, застлани по случай пристигането на гостите с чисти колосани чаршафи. Във вътрешността на бъчонката имаше и белези на цивилизацията — един отворен лаптоп върху табуретка и портативен принтер на пода.

— Белов, ще ме умориш! — възкликна шефът на находището, след като чу молбата на приятеля си. — Ако търсиш пясък или смес от пясък и ситен чакъл, мога да ти дам колкото искаш. Но това, за което ме молиш, е невъзможно. Това не може да стане.

— Обоснови се.

— Просто никога не може да стане. — Мелник извади от джоба си и продуха тръбичката на една папираса. — Разбери, аз дори нямам

лиценз за разработването на това находище. А ти ми говориш за „две седмици“!

— Ами ти си разкрил кариерата и ти я разработваш...

— Белов, какво ти става, да не си оглупял? Аз имам разрешение за откривателска дейност. И толкова! А ти говориш за суровина. Наистина ли не разбираш разликата? Знаеш ли колко време е необходимо, за да получиш този шибан лиценз?

Спорещите се отдръпнаха встрани, та до женските уши да не достига канонадата от псувни, и продължиха дискусията си.

— И освен това Михалич никога няма да позволи да го набутат в тази дивотия — започна полека-лека да се предава нещастният Вова.

— Кой пък е този Михалич?

— Който трябва! Михалич е директор на обогатителния комбинат. Член е на партията от хиляда деветстотин и пета година.

— Дай го тука този Михалич! А къде са боршът и водката, които ни обеща?

— Белов, ти си психар... Хора като тебе не ги вземат за олигарси. Не бива да ги вземат, защото са професионално негодни.

Увлекателният професионален спор продължи в бъчонката. Освен Мелник, Белов и Лайза Донахю в кукленската столова-антре по някакво чудо се събра и Мелник Михалич, който беше мъж с квадратно телосложение и директорски вид. В този момент директорът на обогатителния комбинат още не знаеше, че му предстои да стане третият участник в един фантастичен проект.

Докато ядяха борш и пресушаваха първата бутилка „Абсолют“, Михалич слушаше и мълчеше. А когато се появи вездесъщият бидон с авиационен спирт, той отвори уста и обобщи чутото. Фразата му беше доста дълга, засукана и не съдържаеше нито една литературна дума. Казано накратко, това беше категоричен отказ да участва в безумното начинание. Мелник погледна виновно към Лайза и тихичко посъветва приятеля си да си подбира приказките. След което Михалич се навъси, отново млъкна и като че ли никаква сила не беше в състояние да го накара да вземе участие в по-нататъшния безсмислен разговор.

— Кажим, че почти не разбирам руски! — прошепна Лайза на Белов. — За да не се притесняват...

След това съществено уточнение Михалич отново си възвърна дар словото и за втори път още по-цветисто обоснова принципната си

позиция. Фронталната атака не успя. „Трябва да го поразприказвам...“ — помисли си Саша.

Той сякаш временно изгуби интерес към актуалната за самия него тема и поиска да му разкажат как е било преди. Михалич, който бе печен ръководител от старата съветска школа, се оживи, свали пуловера си, наля спирт в чашите и се отдаде на спомени. Оказа се, че е приказлив човек...

— Това не може да бъде! — провокираше го Саша. — За нищо на света не мога да повярвам, че това е било възможно по време на социализма!

— Виж какво ще ти кажа — изрече Михалич, разблъсквайки чашите. — Има хора, за които няма невъзможни неща. Аз съм точно такъв! И ти май че също си такъв...

Деморализиран от подобен обрат на нещата, третият участник в разговора Вова Мелник бе принуден да признае, че той „също е такъв“. След което бързо излезе и се върна с огромна пъстърва, която „току-що хванали в ручея“. Изядоха рибата сурова, като топяха парчета от нея в специален лютив сос.

След това разговорът придоби още по-плодотворен характер и дръзката схема се очерта в горе-долу завършен вид. Незаконно добитата в кариерата суровина се прехвърля незаконно в обогатителния комбинат и незаконно заминава за Красносибирск, като по този начин не позволява на комбината за алуминий да спре да работи.

— Само едно не разбирам — не искаше окончателно да се предаде Мелник. — Как ще обясниш защо във вагоните има алуминиев окис, когато по документи с тях ще се превозва „смес от пясък и чакъл“?

Това беше добър въпрос и Белов знаеше отговора му, тъй като имаше богат опит по отношение на това какво и накъде може да се превозва във вагоните и с какви документи да бъде съпроводено.

— А ти да не би да си срещал по железопътните линии много специалисти, които могат да различат алуминиевия окис от разни други окиси? Знаеш ли колко им пука какво има там!

— Ами договорът? — сепна се изведнъж Михалич. — Как ще подпишем договор, след като всичко това е напълно незаконно?

— А защо ти е договор? — отвърна подпийналият Белов. — Нали аз и без това няма да мога да ти платя официално. Само по „черна схема“.

— Не, това е несериозно — заинати се Михалич, рискувайки да разруши постигнатото с толкова труд разбирателство. — Все някакъв договор трябва да има! Кой, на кого, колко, какво и кога... Както искате, момчета, но документ трябва да има.

— Добре — съгласи се Белов. — Документ за вътрешно ползване.

— За интимно ползване — подхилна се Мелник. — Защото не бива да го показваме на никого.

Така и решиха. След десет минути бе съставен и подписан тристранен договор за интимно ползване, който звучеше прекрасно и беше издържан по всички точки. Мелник го разпечата на принтера. Внезапно в нетрезвата му глава се породиха една напълно здрава мисъл.

— А какво ще правим, ако се появи данъчната милиция? — попита той.

— Аз лично ще изям моя екземпляр — сви рамене Саша. — Или ще го дам на юристката да го изяде.

Лайза кимна и каза:

— Ако този документ не бъде изяден, аз ще го занеса в Америка и ще го използвам, когато пиша книгата си за бизнеса в Русия.

След тези думи тя грижливо сложи листа в папката си и се наведе, за да я прибере в раницата си. Ала не можа да направи това, защото падна. Дали за това падане бяха виновни ставите ѝ, травмирани по време на пътуването ѝ със снегохода, или коктейлът от „Абсолют“ и спирт беше малко силничък, но на Белов му се наложи да изнесе на ръце юристката от „стаята за преговори“.

Докато я настаняваше в леглото, Саша не се сдържа и отново започна да я целува.

— Ще отида да изпратя партньорите — каза. — А след това... ще ми разрешиш ли да дойда и да ти пожелаая лека нощ?

— Да — отвърна сериозно Лайза, гледайки го право в очите.

От „стаята за преговори“ вече се разнасяше песента „Новоселци тръгват вече из целината“. Сетне Михалич започна да разказва как нефтените работници правят барбекю.

— Вземат един бик, разбираш ли? Няма да си играят на дребно, я! Надяват го на шиша, вдигат го над пламъка на газта и го въртят...

Жалко, че Лайза не чу тази история, помисли си Саша, защото тя щеше да бъде интересна подробност в бъдещата ѝ книга. Впрочем, Донахю неведнъж щеше да чуе и за бика над газовия пламък, и за столичния чиновник, който бягал от мечката...

След като най-сетне изпрати приятелите и партньорите си, Белов постоя още малко навън и се полюбува на северното сияние. Стори му се, че спускащите се от тъмния купол преливащи „ленти на ордени“ придобиха формата на очи. Очите му намигнаха и се преобразуваха в нещо неприлично, но близко по форма. Това беше добър знак! Саша се засмя. При мисълта за жената, която го очакваше, изпита отдавна забравено вълнение...

На сутринта МИ-6 ги взе и те се върнаха в Красносибирск, този път без никакви приключения.

12.

Виктор Петрович Зорин напусна сградата на следствения арест в много добро разположение на духа. Режещият студен въздух приятно контрастираше с атмосферата в затвора, тъй като, както е известно, липсата на свобода си имаше своя специфична миризма.

Освен това му беше приятно да си има работа с умни и делови хора. С такива, на които няма нужда да им сдъвква подробностите и излишно да им формулира препоръки с деликатен привкус. Господин Зорин беше напълно уверен, че ръководителят на учреждението, чийто кабинет току-що напусна, ще го разбере правилно и ще се отнесе към поставената му задача творчески и с жар. Казано с други думи, проверката, заради която представителят на президента в Красносибирския регион господин Зорин пристигна в следствения арест, беше плодотворна.

По време на екскурзията чиновниците проследиха целия цикъл, през който неизбежно преминава арестантът, започвайки от пребиваването му в следствения арест и завършвайки с изпращането му в по-отдалечените места. Представителят на затворническата администрация с гордост показва прекрасната баня, направена по европейски стандарт и построена със спонсорски средства! А също и една от новите тенденции — спретнатата стая за молитви, която сияеше в мрачния затворнически интериор като великденско яйце на Фаберже в купчина кози изпражнения.

Всички останали наличности в следствения арест, освен двете споменати стаи, изглеждаха доста по-строго. Особено впечатление направиха на Зорин така наречените „буркани“. Така се наричаше на затворнически жаргон една страховита конструкция, която приличаше на сандък с човешки ръст, направен от заварени железни пръти. Това съоръжение, което пораждаше асоциации както с тъмниците на инквизицията, така и с веселия филм „Киндзадза!“, официално се наричаше „килия за временно пребиваване“.

— Например доведат затворник за разговор с оперативните работници или с адвоката му, или за преглед при лекаря. А в това

време кабинетът се оказва зает и трябва да се почака — разказваше охотно разводачът на членовете на комисията. — Къде можем да сложим такъв човек? Той не може да се мотае из коридора! И го слагаме в този „буркан“.

Тъй като Виктор Петрович беше надарен с въображение, той си представи съвсем ясно обичното си тяло в този решетъчен „буркан“ и настръхна. В това пространство сигурно дори не можеше да се клекне и човек трябваше да стои изопнат като струна.

След това във фантазията му се появи друга картина: млад, строен, широкоплещест мъж с хубаво лице гледа изплашено през решетката. Все пак беше поразително с каква лекота външните обстоятелства бяха способни да променят хората. И да превърнат самоуверения красавец в треперещо парче месо, а горделивецът да стане подмазвач и страхливец... Картината беше толкова ярка, че му се прииска да я запази в паметта си и да я разгледа още веднъж на спокойствие, преди да заспи.

— Скоро ще ни се наложи да се откажем от тези „буркани“. Правозащитниците недоволстват и искат забраната им.

— Всичко това са популистки номера — намръщи се представителят на президента. — Знаем ги ние тия правозащитници. Живеят с парите на чуждестранните грандове. Може да се каже, че ядат от ръцете на западните финансови босове. Позор!

— Радостно е, че човек на вашето ниво разбира това — съгласи се предпазливо събеседникът му.

Тъй като началникът на затвора сам започна този разговор, Виктор Петрович сметна за уместно да подхване и да развие темата за хуманността и строгостта в най-широкия ѝ философски аспект. В разговора на двамата чиновници нямаше нищо логично, но засягаше общочовешки категории като „ред и дисциплина“, които, както е известно, са на особена почит във всяко учреждение, а в следствения арест — още повече.

— Всички са равни пред закона. И дребният мошеник, и самозабравилият се олигарх, нали така? — изрече тежко и авторитетно Зорин и погледна изпод вежди събеседника си, за да види реакцията му.

По лицето на началника на следствения арест се изписа явно облекчение. Защото той се боеше, че подобно на правозащитниците

комисията под ръководството на представителя на президента ще започне да се ужасява и да се възмущава от нечовешките условия, в които се държаха хората, чиято вина още не беше доказана. Но Зорин като че ли схващаше ситуацията правилно.

— В крайна сметка тук не е санаториум — продължи мисълта си високият чиновник. — Тези господа не са ги изпратили тук с бележка от профсъюза, а сами са виновни за това!

При тези думи Зорин се изсмя и намигна по момчешки на началника на учреждението, който също се развесели. Не, ама този Зорин наистина бе нормален човек, макар да бе важна птица...

Мъжкият разговор продължи още известно време по посока на „равенството пред закона“, и то всеобщото, без оглед на личността и заслугите от миналото. И потвърдиха още веднъж идеята си колко неуместни могат да бъдат в подобни учреждения псевдопонятията за хуманност и интелигентска мекота, тъй като ставаше дума за безопасността на обществото, а не за лични симпатии.

— Говори се, че все пак при вас редът е доста мек. Има телевизори, хладилници, мобилни телефони... — каза Зорин.

Събеседникът му пламна. Той възприе последната забележка като критика и започна да се оправдава:

— Да, има хладилници и телевизори. Сега това е позволено. За сметка на „клиента“, разбира се. Но мобилни телефони не се допускат в никакъв случай! Тези хора тъкмо затова са в ареста, за да бъдат изолирани. Представете си само какво ще стане, ако следственият има възможност да си говори с когото си поиска и по този начин да влияе на хода на следствието!

— Много добре си представям. Само че как ли стоят нещата в действителност.

— При нас редовно се извършват проверки на килиите и на личните вещи... — Началникът бръкна в чекмеджето на бюрото си, вероятно за да извади отчета. След това заряза търсенето и заяви с решителен тон: — Съгласно графика... За утре е планиран поредният профилактичен оглед с цел... ъ-ъ-ъ... откриване и изземане!

„Лъже. Планира го току-що“ — помисли си Зорин, но каза:

— Е, добре. Няма да ви преча.

Вратата след членовете на високопоставената комисия едва успя да се затвори, когато началникът на следствения арест сграбчи

слушалката на вътрешния телефон:

— Капитан Балко при мен в кабинета ми! Веднага!

А докато излизаше от сградата на ареста, Виктор Петрович Зорин отново си спомни за решетъчния „буркан“ и се протегна с наслада. Беше изпълнил задачата си... Впрочем, не изцяло, оставаше му да се отчете. Той се качи в служебната волга със сигнална лампа, даде знак на шофьора и на охранителя си да отидат да изпуснат по една цигара и извади мобилния си телефон.

Лично за него това беше най-неприятната част от работата му — да се отчита пред човек, когото не обичаше, не уважаваше и от когото, честно казано, малко се страхуваше. Но Виктор Петрович умееше да се примирява с обстоятелствата, които не бе в състояние да промени. Какво да се прави, времето летеше и уж тъкмо си навлязъл в дебрите на властта, а виждаш, че следващата смяна вече ти диша във врата. Младите политици вече бяха успели да отхвъркнат, пък и се бяха пръкнали доста чевръсти! Като че ли в Петербург специално ги обучаваха да бъдат ловки и безпринципни. Зорин причисляваше себе си към друго поколение политици, които бяха по-меки хора, с повече съвест и все пак имаха някакви принципи.

След като се отчете за свършената работа и получи кратко и пестеливо одобрение, Виктор Петрович въздъхна с облекчение. Сега му предстоеше обяд в ресторант „Сибирски пелмени“ и работа, вярно, този път по-приятна от посещението при затворниците, но също с голямо държавно значение. Че как иначе? Как другояче би могъл да се държи човек, чиято личност символизираше вертикалата на държавната власт?

Когато лекарят каза на оздравяващия Глиган, че за утре е планиран рентген на „турското му седло“, пациентът се размърда и помоли санитарката да му купи долно бельо. Той се лекува дълго, прекара почти половин година в болничното легло и дрехите му се износиха. Братчките го посещаваха и му носеха сокове, портокали и кисело мляко. Но кой знае защо Глигана се притесняваше да помоли мъжете да му купят гащи.

Вярно, на другата сутрин в рентгеновия кабинет стана ясно, че не е имало нужда да купува нищо, защото турското седло изобщо не се

оказа там, където би трябвало да се намират седалищата, а някъде в главата му. Глигана се изненада. А лекарят се изненада още повече, докато разглеждаше направената снимка. Дори се обади по телефона на завеждащ отделениято и на две медицински сестри — операционната и дежурната, за да видят снимката. А те цъкаха с езици и клатеха глави, повтаряйки: „Гледай ти какво нещо!“

Глигана не разбра какво толкова бяха съзрели там, понеже на светлината се виждаше само някаква черна мътилка на сив фон. Но докторът му обясни, че ако се съди по уврежданията, които бе получил, Ромео изобщо не би трябвало да е вменяем човек и по всички признаци би трябвало да се превърне в идиот. Явно куршумът, който бившият приятел и ученик на Глигана изстреля в боса си, бе засегнал нещо важно на излизане от главата му. Но по някакво чудо това не се бе отразило на интелекта му.

— Пациентът е жив и здрав въпреки усилията на лекарите — пусна лекарят професионалната си шегичка. И го посъветва в бъдеще да се старае да избягва не само куршумите, но и всякакви травми на главата. — Дори ако някакъв комар случайно ви кацне на челото, в никакъв случай не го удряйте с ръка. Просто внимателно го отпъдете или дори го изтърпете, докато се нахрани.

Глигана обеща да постъпва точно така. Докторът не каза нищо, но с присъщия на повечето медици циничен хумор вероятно си помисли: „Явно интелектът му не е бил кой знае какъв, след като дори куршумът не е успял да го повреди.“ Ако човек си сложеше ръка на сърцето, със сигурност можеше да каже, че това е самата истина.

Престъпният бос с прякора Глигана никога не се бе славил с интелект. Дори и с възможен интелект. Но той не беше и пълен глупак. И със сигурност за него в никакъв случай не можеше да се каже, че е „почтен човек“. Глигана спадаше към онази изумителна порода хора, при които практичната сметка заменя всички разновидности на ума и морала. Това беше най-подходящата дума за него: Глигана бе рядко пресметлив човек. И си остана пресметлив дори след раняването.

Първото, което направи, след като оздравя, бе да замине за Красносибирск. Бонбоненият му бизнес — работата, с която се занимаваше, преди да попадне в болницата, вървеше добре и му носеше прилични печалби. Навремето той се хвана с доставката на бонбони от глупост, но сетне се ориентира в нещата и реши, че това

занимание не е по-лошо от което и да било друго. Дори май че беше по-приятно от редица други. Съгласете се, че е много по-трудно да мразиш някого, който е дошъл при теб не с меч, а с бонбони...

И ето че тук започнаха да се проявяват някои необратими изменения в психиката на Глигана, които лекарят не бе забелязал по време на изследванията. Първо, започна да му харесва, когато... го хвалеха. Това непознато за него до този момент чувство разцъфтя, когато стана герой и лицето му на два пъти се мярна в новинарските емисии на централните телевизии. Тази поява беше свързана с епизода, в който залови и обезвреди убиеца на бившия директор на комбината Риков. Тогава хвалеха Глигана, стискаха му ръката и правеха интервюта с него. Фактът, че той стана герой благодарение на собствената си подлост (позволи на килъра да извърши страшното си дело и едва след това го хвана и го обезвреди), отиде някак си на заден план. А след като пронизаха главата му с куршум, изобщо го забрави. Но приятното чувство от собственото му благородство си остана.

Казват, че човек, който е видял в очите собствената си смърт, започва да възприема нещата доста по-различно. Така стана и с нашия герой. Той напълно забрави за някои неща, но си спомни други, и то такива, които изобщо не се бяха случвали. Но най-поразителното бе това, че той стана значително по-малко агресивен. Ето и пример за това. След като се върна от московската клиника, Глигана направо охладня към рекета. Е, два-три пъти нападна някакви дребни търговци, но направи това просто така, по навик, както се казва, за да не губи форма. И то не в самия Красносибирск, а по периферията му. А сетне окончателно изгуби интерес към тази работа.

Ала други картини от миналото му станаха далеч по-ярки и редовно се връщаха в съзнанието му. И по-конкретно, темата за любовта зазвуча доста разтърсващо.

Глигана (макар че в този случай е по-уместно да го наричаме с рожденото му име Ромео) бе имал щастието да изпита това голямо чувство в живота си. Тази любов от миналото имаше характера на бързотечен брак с драматичен и крайно неприятен край. Преди години съдбата неочаквано го събра с Надежда Холмогорова, която бе жена от други кръгове. Надя беше аспирантка, жена на професор и възпитана, така че... Казано накратко, същинска принцеса Даяна! Това беше точното определение за нея.

Финалът на този странен съюз беше внезапен и нямаше нищо общо с интелигентността. Казано по-просто, Надя смени приятеля си срещу големите пари и под ритъма на източната музика се разтвори в сладките аромати на Арабските емирства. За Глигана нямаше място в онзи свят. Но до ушите му достигаха разни слухове за неговата коварна и прекрасна приятелка. Според някои от тях Надежда си била намерила богат покровител. Според друг източник била попаднала в харем...

В цялата тази история имаше някаква загадка, някакъв елемент от арабска приказка. И ако си сложеше ръка на сърцето, Глигана така и не можеше да повярва, че навремето наистина е държал това чудо на природата в трепетните си обятия...

Редовно, горе-долу по веднъж на месец, го обземаше странно чувство за разяждаща го мъка. И тогава той отиваше в някоя кръчма, напиваше се, проучваше с цел установяване на възможен интимен контакт целия женски контингент на заведението и стигаше до безутешния извод, че нито една от неговите посетителки не може да се сравнява с единствената му Надежда... Тогава Глигана се наливаше още повече и пръскаше доста пари, като настояваше отново и отново да му изпълнят прекрасната песен, в която имаше следните думи: „Ах, каква жена! Де да имах такава...“

А след такива запои винаги се прибираще в ергенския си апартамент сам. Но Надежда задължително идваше в съня му. Безумно красива, с разголен корем и със сини или червени искрящи шалвари. И тогава започваха такива неща... Ако Глигана не беше чак толкова лекомислен, отдавна би се изплашил за разума си. И той наистина се изплаши, но по това време нещата вече бяха отишли твърде далеч.

13.

— Наистина, докторе, Кама Сутра пасти да яде! — разказваше възбудено новият пациент на модния лекар психоаналитик.

— И колко често имате такива видения? — стараяйки се да прикрие прозявката си, го попита Станислав Маркович Вонсовски, който в три часа през нощта продължаваше да стои на поста си само заради Хипократовата клетва и заради интереса си към необикновенния клиничен случай.

— Когато има пълнолуние! По веднъж в месеца — отвърна с готовност Глигана. Сетне изведнъж млъкна и попита: — Докторе, ама да не би аз да съм такова... мутант? Може да мутирам в жена? Нали и те по веднъж в месеца имат проблеми...

Докторът не обърна внимание на това толкова деликатно предположение и се замисли. От думите на пациента се очертаваше странна и интригуваща картина. Всеки месец при този мъж задължително се появяваше бившата му жена в образа на Шехерезада. Налице беше изумителен архетип, тъй като той можеше да се закълне, че неговият пациент никога не е чел перлата на арабския епос „Хиляда и една нощ“. Фантомът на жена му не само не му отказваше интимна близост, както често постъпваха живите съпруги, които бяха убедени в неразрушимостта на отношенията с мъжете им, но дори напротив — измисляше палави любовни игри.

— Съпругата ви приказлива ли беше?

— Общо взето, да... Не си затваряше устата.

— А вие казвате, че видението мълчи?

— Ами, общо взето, мълчи... — притесни се Глигана. — В смисъл, че охка и пъшка... Понякога ми рече... как беше? Свиньо... Изобщо, нали разбирате?

— А... не ви ли се струва, че това е прекрасно?

— Не ви разбрах, докторе. Кое е прекрасно?

— Тази жена. Любяща, страстна и освен това мълчи, за нищо не ви упреква...

— Общо взето, в сравнение с живите жени май че не е зле — съгласи се Глигана, след като помисли. Той мъчително се опитваше да разбере накъде бие докторът.

Докторът също размишляваше, рисувайки в бележника си женски фигури. Това беше много странен случай, дори би могъл да каже, че бе уникален за практиката му. Повечето от неговите пациенти изглеждаха по съвсем друг начин: те бяха страдащи, агресивни и потиснати хора, които при всички случаи бяха нещастни и затънали в бездната на раздора със самите себе си. И ако трябваше да се изрази с няколко думи, целият авторски метод на доктор Вонсовски се състоеше в това да вкара в релсите „системата на удовлетворение“.

Тази система, „монтирана“ в главния мозък на всеки човек, по едни или други причини често се оказваше задръстена, замърсена или разбалансирана от външни обстоятелства. При всеки отделен случай Станислав Маркович прилагаше своя лечебен комплекс, който в зависимост от обстоятелствата включваше елементи на психоанализа, масаж и дори едно лекарствено средство с условното название „Балсамът на Вонсовски“, което в този момент се намираще на мъчителния стадий на патентоването.

Но този случай, както се казва, беше извън всякакви представи. Пациентът изглеждаше направо щастлив човек и в хармония със себе си. Лекарят бе запомнил този младеж, тъй като им се бе случвало да се срещнат в предишния им живот. Ромео беше бандит и говедо каквито рядко се раждаха. Но сега, след травмата, той изглеждаше далеч по-добре отколкото преди. Пък и обществото повече би го предпочело за свой член в този момент.

— Мога да направя така, че тези видения да престанат да ви безпокоят — каза най-сетне докторът, като натърти на думата „мога“.

— Необходим е само един кратък курс по рефлексотерапия, успокоителен комплекс и някои препоръки за вашия начин на живот.

— Какво имате предвид? — Глигана стана от кушетката и се поколеба къде да дене босите си крака, които трогателно надничаха изпод трикотажните му дълги гащи в нежен небесносин цвят.

Лекарят му подаде една постелка и продължи:

— Първо, като се има предвид каква травма сте получили, трябва напълно да се откажете от алкохола. Да спазвате диета. Да вземате

студен душ преди лягане. А най-важното е да подредите личния си живот. Да си намерите постоянна приятелка или да се ожените.

— Не, докторе. Не става — решително завъртя глава Глигана. — Надя няма да ми разреши. Кълна ви се, че само да заведе жена вкъщи, тая тарикатка наднича изпод леглото и казва, че тази жена е абсолютно лайно. А аз я поглеждам и виждам, че тя е права...

— Значи, вашият фантом все пак разговаря? — заинтригува се лекарят.

— Не, мълчи. — Смръщи чело пациентът, опитвайки се да изрази онова, което по принцип не можеше да бъде изразено. — Но като че ли ми го внушава.

— Е, какво да се прави, вие решавате. Ще се отърваваме ли от образа на жена ви или...

Глигана сведе очи, тъй като не му беше лесно да отговори:

— Абе, не. Нека да идва при мен. Само че нека престане да ме командва.

Пациентът погледна към клетката с притихналите папагали, понижи глас и изложи главната причина за тревогата си:

— Докторе, тя непрекъснато ме кара да върша разни глупости.

— Еротичните игри ли имате предвид?

— Не. Там всичко е наред. Само че след като... Абе, нали разбирате? Тя казва... Мамка му! Не казва, а ми внушава, че трябва...

— Какво?

— Абе, че трябва да делия каквото имам с бедните.

— В какъв смисъл „да делите“?

— Ами в пряк. Първо ме накара да раздам всичките си пари — всичко, което имам в портфейла! — да ги раздам на просящите край църквата. И аз отидох и ги раздадох. Това стана миналия месец — въздъхна дълбоко Глигана. — А пък вчера закарах домашното си кино в приюта, мамка му... И си мисля докъде може да се стигне така? Ами, ако ме накара да си дам джипа. Че аз не съм момче, та да ходя пеша.

Лекарят сведе глава, за да скрие усмивката си, и започна да пише рецепта. И предписа на пациента си най-баналното и сигурно средство — бром. Добрият стар бром нямаше да увреди мозъчните му гънки и със сигурност нямаше да навреди нито на болния, нито на онези, на които той помагаше.

ЧАСТ II

СЯНКАТА НА ПРАВОСЪДИЕТО

14.

Притежаването на власт, на собственост още не е направило никого нито свободен, нито щастлив. Тази вечна илюзия, тази измама от рода на философския камък, тази химера, която подмамва човешката мечта, е неосъществима... За всичко трябва да се плаща.

Работникът, който се е издигнал до майстор, уж е получил желаното: освен надбавката към заплатата си и обръщение на „вие“ от жената в склада. Но той моментално е изгубил нещо несравнимо по-голямо — правото да изпие бутилка молдовски портвайн в обедната почивка заедно с бачкаторите. А най-важното е, че е загубил винаги възможността да поговори в пушалнята за това какво говедо е всъщност техният директор.

Ето и друг пример. Най-богатият човек на света, който управлява една от нефтените арабски държави, се оял, ударил двеста кила тегло и си докарал диабет в изключително тежка форма. В резултат на това, въпреки че разполага с милиарди, той не може сам да излезе от самолета си и се налага да го оборудват със специален асансьор и медицински съоръжения. И е принуден да води със себе си цял отбор лекари. Е, нима това може да се нарече щастие?

Завистта е присъща на човека. „Аз не съм олигарх и не съм президент, за да ти купувам приставки за игри!“ — заявява бащата на детето, изнемогвайки от чувство за лично достойнство и очевидна правота. И дори не подозира, че в същия този момент и олигархът, и президентът също изживяват адски мъки всеки по свой начин. Олигархът, защото се е озовал зад решетките на следствения арест, а президентът заради това, че... го боли зъб.

Зъбоболът е извънвремево и извънкласово понятие. Така или може би горе-долу така си мислеше Всеволод Всеволодович Батин, докато яростно жабуркаше устната си кухня със специален разтвор. И какво от това, че на президента му се полагаха прекрасни лекари и прекрасни лекарства! Пулпитът си е пулпит за всички, независимо дали си английската кралица или метач на улици.

Всеволод Всеволодович си наля втората за тази сутрин чаша кафе и придърпа „алтернативния подбор“, както наричаше вестникарските публикации, които събираше за беглия му сутрешен преглед жена му Марина. Какви ли само легенди и митове не бяха сътворили за него хората, които наричаха себе си „рупори на общественото мнение“!

Направо беше смешно да чете и да слуша разсъжденията на тема „тенденциозно подбрана информация“, която „най-близкото обкръжение“ уж пробутвало на първия човек в държавата. И за това, че „правилните“ папки винаги се оказвали най-отгоре на подготвената за прочит купчина, а пък хората от силовите структури „нашепвали“ информацията си направо на президента. Тези дивотии ги пишеха разни тиквеници и съдеха за президента по себе си!

Те приличаха на мързеливи ученици, които преписват с убеждението, че учителят не ги вижда. А пък той ги виждаше толкова добре отстрани! Обаче не смяташе за необходимо всеки път да показва, че ги е видял. Така президентът много добре знаеше какво има и най-отгоре, и най-отдолу на купчината... И откъде стърчи някоя лобистка опашка. И къде като бурен покълва отвратителното неприкрито ласкателство. И къде стърчат ушите на очевидната клопка.

С изключение на жена му никой дори не се и досещаше, че президентът посвещаваеше най-ранния час от денонощието именно на запознанството си с този „алтернативен подбор“, в който попадаха изрезки от най-различни понякога напълно антипрезидентски издания. Например това. Какво е това? „Користният човек“ — приложение към едно авторитетно икономическо издание. Статията беше старателно подчертана с розов маркер. Интересно, какво ли бе заинтригувало Марина в тази публикация? Аха, карикатурата! Че какво пък, тя беше забавна: тялото на Шварценегер с неговата — на Батин, глава. И уши. Какво са се хванали за тези уши! Всеволод Всеволодович хвана меката част на ушите си и ги потърка. Един познат от предишния му живот лекар го бе научил да прави така, за да се съсредоточи.

Явно журналистът не е имал за какво друго да пише, освен да предъвка външните данни на президента. А ето и бележката на онази глупачка Троегудова. Тъй като познаваше много добре човешката природа, Всеволод Всеволодович можеше да се закълне, че тази

комплексирана идиотка изливаше на страниците на списанието незадоволеното си либидо.

„Сериозните момчета, които живеят в района на Рубльовка, се дразнят от непрекъснатите задръствания, предизвикани от преминаването на президентския кортеж по Рубльовското шосе — прочете Батин подчертаните с маркер редове. — Те са решили да съберат пари и да подарят на съседа си вертолет... А дори би било най-добре президентът да отиде на работа в Кремъл с метрото. Така ще се доближи до народа!“

Батин отново почувства как започна да го прерязва възпаленият нерв на зъба, но се застави да дочете идиотската бележка.

„Лично на мен са ми симпатични друг тип мъже — разсъждаваше самодоволно вестникарската маймуна. — Аз се обръщам след синеоки, широкоплещести особи от мъжки пол, които са в състояние да защитят мен и потомството ми от саблезъб тигър...“

А като пример за симпатичен, широкоплещест, богат и успешен самец Троегудова посочваше ръководителя на красносибирския комбинат за алуминий Александър Белов.

Пак този Белов! По някаква ирония на съдбата този красавец напомняше на Батин един хулиган от техния двор, който го тормозеше преди трийсет години. И заради когото Сева започна да се занимава с бокс. А Белов, който си приличаше с неговия оскърбител от детството му като две капки вода, май беше казал за него, че е сивкава посредственост.

„Ама, че дрънкало! Маймуна с перо в ръката. И мястото ти е в зоологическата градина. В клетката до твоя самец...“ — помисли си Всеволод Всеволодович, смачка вестникарската изрезка и стана.

Заради зъбобола и необходимостта да прави идиотските промивки днес не успя да прочете цялата купчина „алтернативни“ бележки в защита на Белов, която жена му бе събрала по негова молба. Да вървят по дяволите! Какво ново би могъл да прочете за себе си?

Всеволод Всеволодович внимателно премести непрочетените публикации в коша с дърва за камината и тръгна да управлява страната.

15.

— Здравей, Демократий! — поздрави бащински Виктор Петрович Зорин портиера на ресторант „Сибирски пелмени“ и му позволи да свали кожуха от гърба му. — Как върви животът, как си със здравето?

Портиерът със смешното име Демократий Павлович беше свикнал да отговаря на въпроса „как върви животът“. При това трябваше да го прави по виртуозен начин, с който да отговаря, но в същото време да не отговаря.

— Май че утре ще бъде студено — съобщи портиерът, като се изхитри едновременно с това да раздвижи раменната си става, давайки косвен отговор на въпроса как е със здравето, и да почисти с изникнала сякаш от въздуха четка несъществуващите пращинки от кожуха на госта.

Портиерът на елитния за мащабите на Красносибирск ресторант, а в миналото началник-отдел „Народно образование“ Демократий Павлович извършваше това съвсем безкористно и не разчиташе на бакшиш. Умният и опитен служител знаеше, че има една категория посетители, от които пращинките може и трябва да се изтупват напълно безвъзмездно.

Виктор Петрович Зорин принадлежеше към тях.

Какви ти хора, това бяха лайнери, които никога не потъваха. Самият Зорин също обичаше да се сравнява с кораб, който умело е направляван от ръката на капитана между безбройните рифове в бурното политическо море. По този повод неговите недоброжелатели имаха други сравнения.

Дори първият човек в държавата — президентът Батин, на един полуофициален прием си позволи доста двусмислено да се пошегува по повод на това, че Зорин никога не потъва. Обаче президентът минаваше за човек с остър език и беше глупаво да му се обижда. Ако щеш ме наречи грънци, както се казва, само не ме слагай в печката! Още повече, че в крайна сметка за политически представител на

президента в Красносибирския регион бе назначен именно Виктор Петрович Зорин.

Виктор Петрович се огледа в полутъмния бар, където под тавана хвърляше отблясъци огледална сфера, а на една маса седяха само трима посетители, и тръгна към отделеното сепаре, където бе сервирана маса за двама. Останалите членове на комисията бяха предупредени от помощника му, че представителят на президента има поверителен разговор, и послушно влязоха в общата зала.

Преди години господин Зорин вероятно би предпочел суши пред сибирските пелмени. Но тук, в Красносибирск, единственото заведение, което претендираше да предлага японска кухня, който знае защо се наричаше „Осемте самурая“, след като кухнята му беше по-скоро корейска. Коронното ястие там беше лютив морковена салата и манти. Последните много приличаха на популярните пелмени, само че бяха по-големи по размер, заради което местният им пълнеж винаги оставаше малко суров.

Тъй че представителят на президента имаше всички основания да не се прави на интересен и да прояви здрав патриотизъм, понеже в „Сибирски пелмени“ умееха да приготвят пелмени. Освен това специално за господин Зорин тук винаги държаха в камерата на хладилника по една бутилка „Абсолют“. А я държаха там, защото така водката винаги беше гъста и се точеше, когато я наливаха в специално охладена чаша. Разбира се, имаше и хайвер и осолена риба (че може ли да живееш в Сибир и да не хапнеш хубава риба!), и кисело зеле, и миниатюрни краставички от личните запаси на главния готвач, и боровинки. С други думи, всички прости удоволствия от националната кухня. Макар Красносибирск да е столица на цял регион, това, приятелю, не ти е Москва, а още по-малко — Париж, тъй че се налага да се примиряваш с недостатъците на провинциалния живот.

Всъщност господин Зорин не смяташе районния център на Източен Сибир за краен пункт на житейския си път. Това беше само временен или, както бе прието да се казва, преходен период, през който му предстоеше да натрупа сили. Е, разбира се, и да реши някои задачи както от държавно, така и от лично значение.

Кариерата му се изграждаше трудно. Успехът и неограниченото доверие към него от страна на високопоставените ръководители можеха внезапно да се сменят с немилост. И в такива моменти му

оставаше само да се надява, че все пак е избрал правилно общата посока. Той беше кремълски динозавър и член на Съвета по безопасност при стария президент, но при Батин изведнъж изпадна в немилост и в продължение на две години беше на дъното.

Името на Виктор Петрович дълго се спрягаше във връзка с убийството на бившия директор на Красносибирския комбинат за алуминий Риков. Инцидентът беше крайно неприятен и най-яроостните му противници директно посочваха Зорин като поръчител на това убийство. Но не успяха да докажат нищо.

По време на следствието изпълнителят на убийството Литвиненко — бившият помощник на господин Зорин, почина от инсулт и въпросът за поръчителя престана да бъде актуален. Този Литвиненко беше много печен човек и уж беше млад, спортист и какво ли още не, а умря! Както се казва, всички сме в ръцете на бога. А Виктор Петрович преживя този доста мрачен период от живота си и отново се оказа необходим.

Новият генерален директор на Красносибирския комбинат за алуминий Александър Белов по нещо приличаше на предшественика си и също не се харесваше на Виктор Петрович. Те се познаваха отпреди повече от десет години и отношенията им имаха странен характер. Белов и Зорин, бизнесменът и политикът, бяха нужни един на друг, макар че не се обичаха. И дори взаимно се презираха.

За Виктор Петрович Александър Белов беше нещо като стружка в окото — дразнеше го, предизвикваше смъдене и му пречеше да се съсредоточи върху най-важните неща. Той беше прекалено млад и страшно напорист, а най-важното бе, че непрекъснато се опитваше да наруши правилата! Да речем например, че се съберат достойни хора, равни един на друг, и решат да поиграят на морски бой. И в този момент изведнъж се появява някакъв младок, прави два хода и побеждава! И това ставаше не един и два пъти, а винаги.

Съгласете се, че не е справедливо. Господин Зорин беше толкова стар, мъдър и предпазлив, а пък... трябваше да си плаща сметките на съдбата като всички простосмъртни. И да дава за всеки свой житейски успех по една звънка монета от собственото си достойнство и дори от здравето си. Даже му се наложи да лежи в лудницата — ето каква беше професионалната участ на политика! А пък този мачо Белов излизаше от всички, дори и от най-безнадеждните ситуации още по-силен. Биеха

го, взривяваха го, подпалваха го, унищожаваха го морално, а на него нищо му нямаше. Беше млад, успял и безкрайно нагъл...

Впрочем този сокол Белов вече също вървеше към края си. Сега лежеше в следствения арест и виждаше небето на кутийки, а съседите си — на райета. Днес, когато посети това учреждение, за да го инспектира, Виктор Петрович изпита едва ли не съчувствие към стария си враг. Днес никой нямаше да даде пукната пара за живота на Белов. Току-виж момчето дори паднало от нара и се убило. Или умряло от спукан кръвоносен съд в мозъка като Литвиненко...

А пък Виктор Петрович отново беше на върха. Хора с неговия опит и с огромния му политически усет бяха нужни на всяка власт и на всеки ръководител, независимо дали той е самовластен тиранин, или е истински демократ.

Господин Зорин погледна часовника си: до определената среща му оставаха шест минути. Но както е известно, жените обичат да закъсняват. Виктор Петрович извади още веднъж гребенчето си, прокара го няколко пъти през косата си и се опита да види в огледалната стена гордия си и интелигентен профил с видимо уголемяващо се през последните години чело. И с изненада откри, че се вълнува. Това беше нещо ново за него.

— Ако обичаш, уважаеми!? — подвикна той на сервитьора и му направи знак да отиде при него.

— Проблеми ли има? — обезпокои се младежът, което беше напълно обяснимо.

— Обслужвал ли си някога чужденци? Да речем, американци?

— Аз съм отскоро в професията — притесни се още повече младежът, а очите му заиграха. — Идвали са китайци, да. Дойдоха по линия на културния обмен...

— Във вашето заведение могат ли да приготвят дайкири например?

— Какво казахте?

— Любимият коктейл на Хемингуей... Стига, де, не се стягай. А „Маргарита“?

Младежът чу познатото наименование и се въодушеви:

— Ще ви го поръчам на бара. Един? Или два? Само че имайте предвид...

— Какво да имам предвид?

— Без мексикански лимон вкусът му не е същият. При нас му слагат обикновен лимон — от големите и жълтите. А мексиканският е зелен и един такъв... по-малък.

В този момент Виктор Петрович видя човека, когото очакваше, и направи жест на сервитьора да изчезне. Той не разбра веднага какво искаш от него и продължи да се опитва да разкаже като отличник всичко, което знаеше за мексиканските лимони.

— Забрави за лимоните — процеди през зъби Зорин. — Гледай си работата.

А когато се отправи към дамата, вече се усмихваше.

— Зорин — представи се той и задържа крехката ръка в дланта си. — Виктор Зорин.

Представи се просто така, без да спомене презимето си. Понеже на Запад не беше прието да се обръщат с презимето. Пък и освен това, щом самият Батин беше просто Всеволод, значи и Зорин също можеше да бъде просто Виктор. До този момент бе виждал тази жена само веднъж, на един от официалните приеми, където някой ги запозна.

— Много ми е приятно — отвърна жената и побърза да издърпа ръката си, без да дочака Виктор Петрович да я целуне.

Жената седна и му подаде визитката си. Визитката ѝ не беше нищо особено, по нея нямаше никакви златисти отпечатъци и холограми, а само миниатюрно лого и фирмата — Консултантска група „Сириус“, научната ѝ степен — магистър, длъжността ѝ — консултант, адресът на кантората им в Ню Йорк и телефонният номер. Всичко това изглеждаше измамно скромно, макар като добре осведомен човек Зорин да знаеше, че тази фирма е сред най-старите и уважавани в деловия свят. В долния край на визитката бе изписан на ръка телефонният номер на красносибирския комбинат, където в момента беше работното ѝ място.

— И аз се радвам да ви видя, уважаема Лайза Донахю — рече той, озарявайки я с най-подкупващата от усмивките си. — А вие случайно не сте ли роднина на онзи Донахю, който...

— Не.

— Имам предвид телевизионния водещ...

— Разбрах ви. Не, не съм му роднина.

Зорин не беше сигурен дали тази дама му харесва или не. Но за сметка на това можеше да се закълне, че деветдесет и девет... добре,

де, че деветдесет и осем процента от мъжете биха казали за Лайза, че „не е техен тип“, понеже е прекалено слаба. Помощникът му — един простоват военен в оставка, би казал:

— Такава жена първо трябва да я очукаш о масата като чироз. Преди, ха-ха-ха, да я употребиш...

Виктор Петрович се смяташе за по-изтънчен ценител на жените и затова допускаше, че у Лайза има нещо особено. Нещо странно в поведението, някакъв чар. Освен това той имаше и една малка слабост — харесваше умни партньорки. И с възрастта тази негова слабост се засилваше. Кукличките със закръглени дупенца и големи очи, за които обикновено казваха „много сладка глупачка“, бяха престанали да го вълнуват като мъж. Бе имал много такива и вероятно се бе пренаситил от тях.

— Лайза... Хубаво име. Ще се обидите ли, ако ви наричам по нашенски, по руски — Лиза. — Виктор Петрович се смяташе за майстор във воденето на разговори, а както е известно, добрият разговор не може да започне без преамбюл. — Както в руската класика — Лиза, Лизенка, така са казвали преди...

Ала преамбюлът не даде плодове и фамилиарността му предизвика непредвидено напрежение.

— Както предпочитате — сухо отвърна Лайза, давайки му ясно да разбере, че не се кани да долива масло в огъня на флирта.

„Дамата има характер“ — отбеляза разочаровано Зорин.

Съвсем друго нещо беше неговата Лариса, жената, с която съжителстваше. Тя също беше умна, добре образована и изтънчена. Но за разлика от този американски чироз умееше много точно да улучва нужния регистър. Когато се намираха до жени като Лариса, мъжете се чувстваха по-уверено и комфортно, защото те умееха ненатрапчиво да заглаждат острите моменти и както и да поставят акцентите върху очевидните достойнства на събеседника си. А тази дори не се опитваше да го направи и сякаш нарочно се мъчеше да го постави във възможно най-неизгодната позиция. Колкото до позициите, ей сега щеше да се види кой кого.

— Искате ли аперитив? А може би водка? — Виктор Петрович се отказа от идеята си за коктейлите, но да разговарят „на сухо“ също не вървеше.

— Боя се, че не искам — вежливо се усмихна Лайза. — Предстоят ми и други делови срещи.

— Разбирам, имате страшно много работа. Положението в комбината е тежко, нали така? — Той наля водка в чашата си от запотената гарафа. — Разбирам ви и ви съчувствам.

Младата жена не отговори.

— А аз си позволявам по една-две глътки... Понякога така излизаш от релсите, че... Руснакът не познава по-добро средство за премахване на стреса от чаша хубава водка. Знаете ли, току-що бях в следствения арест. Бях там на проверка и се чувствам толкова потиснат. Да не дава господ! Хората там живеят скотски. Килиите не се отопляват. Надникнах в кухнята, това, което им дават, дори не може да се нарече хляб...

Зорин усещаше, че монологът му продължава прекалено дълго, но въпреки това ответна реакция нямаше. Американката невъзмутимо ядеше пелмените си и като че ли го слушаше внимателно. Ала в същото време дори не се опитваше да вмъкне поне някаква реплика, за да помогне на събеседника си.

— И то, забележете, това са хора, чиято вина тепърва ще се доказва! Както казват у нас, в Русия, наложи се да наричам администрацията на затвора. Честна дума, когато виждаш такава диващина, направо ти става обидно заради държавата.

Виктор Петрович наблюдаваше изпод вежди жената. Челото ѝ беше гладко, косите — прави, стегнати в кок на тила, и нито един мускул не трепна на лицето ѝ, докато той описваше ужасите в затвора. Виж ти, а говореха, че двамата с Белов въртят любов...

— Искате да проведете с мен делови разговор — напомни му любезно Лайза.

— А? Да, разбира се. Всъщност вече го започнах.

Всеки път, когато се приближеше към масата, младият сервитьор оглеждаше американката. Вече бе имал възможност да види тази жена на два пъти по време на коктейли. Дамата не изглеждаше зле. Ако си направеше някаква по-палава прическа, щеше да е истинска красавица. Казваха, че е любовница на директора на комбината. Виж ти, а говореше без акцент! Белов го прибраха, а мадамата му вече беше с друг!

Младежът не се съмняваше, че една жена може да отиде на ресторант, и то в закътано сепаре, с единствената цел да върти любов. Ето, започна се. Този дърт началник вече я галеше по ръката!

— Ако не се лъжа, вашият договор с комбината изтича след две седмици — продължи маневрите си Зорин. — Да, вие наистина вече нямате кой знае какво да правите там. Както се казва, мисията ви е изпълнена. Работодателят е отстранен... какво ще кажете?

— Засега нищо няма да кажа. — Лайза внимателно издърпа ръката си изпод дланта на Зорин, която я покриваше, уж за да избърше устата си със салфетка. — Слушам ви внимателно.

— Знаете ли, скъпа Лиза. Русия е необикновена страна. С ума, ако сте чели руската класика, не може да се разбере. Не може да се измери с вашия западен аршин. При вас, когато нещо се обърка, хората веднага тичат в съда. А ние сме още далеч от правовата държава. Забелязали ли сте, че най-сложните въпроси се решават най-лесно и най-ефективно както постъпваме ние сега например, в частен приятелски разговор?

— Забелязала съм, че руснаците много обичат да ругаят страната си. И то точно онези руснаци, от които зависи каква да бъде тази страна.

— Вие сте умна жена, Лиза. Разговорът с умна жена има особен чар.

— Ако нямате нищо против, нека все пак да преминем към деловите въпроси.

— Както кажете. Вие, Лизенка, сте гражданка на Съединените щати. Нали така? И срокът на вашата виза скоро изтича заедно с изтичането на договора ви. Вътрешният глас ми подсказва, че не бързате да напуснете Русия...

— Прав сте. Имам определени задължения към комбината и към ръководството му. Като консултант до голяма степен нося отговорност за онези решения, които днес инкриминират господин Белов като нарушител на закона, и не бих искала да напусна страната ви в такъв момент.

— А вие сигурна ли сте, че визата ви ще бъде продължена?

Слава богу, гълъбицата най-сетне разбра за какво става дума! Лайза мълчеше и това мълчание продължи много по-дълго, отколкото позволяваше един светски разговор. Хайде, де, кажи нещо, гълъбице,

не мълчи! Кажи, че обичаш своя Белов. Кажи, че той ще пропадне и ще изгние в затвора без твоето крехко рамо и без твоите безценни консултации! Хайде, поплачи, скъпа, опитай се да вкараш в действие женските си прелести. Поне запали цигара, дяволите да те вземат! Нали много добре знаеш, че решението на консула дали да продължи визата ти, всъщност зависи пряко от това какво решение ще взема аз — представителят на властта Виктор Зорин.

Измина като че ли цяла вечност, преди тя да се обади. Единственият признак за обзелото я отчаяние, а Зорин не се съмняваше в това, беше тембърът на гласа ѝ, който бе станал по-нисък.

— Според мен, Виктор Петрович, вие ми предлагате сделка. И в какво се състои тя?

— Няма да хитрувам, правилно сте ме разбрали, скъпа моя. Макар че щеше да ми е по-приятно, ако бяхте възприели предложението ми като чисто приятелска молба. Уверявам ви, че тя няма да ви коства кой знае какво.

„Изнудва я!“ — досети се младият сервитьор, който ги наблюдаваше иззад завесата на кухнята.

Старецът беше ядосан и младежът се досети, че нещата с дамата му не вървяха.

Зорин изяде десерта с екзотични плодове, докато Лайза не докосна нито сладоледа, нито кафето.

— Мога ли да помисля върху вашето предложение? — попита тя, преди да напусне ресторанта.

— Разбира се, че можете. Но както сама разбирате, не разполагаме с много време.

Стори му се, че опитвайки се да скрие сълзите си, Лайза бръкна в чантичката си. Макар че може би просто си вадеше ръкавиците. При всички случаи Виктор Петрович най-сетне имаше възможността да види дълбоката мъка в очите на тази американска персона.

Само че той толкова се измори от този разговор, сякаш бе разорал целината. Дори не изпита никакво удоволствие. Неслучайно обичаше да повтаря в компания един афоризъм, който беше прочел във вестника: „Почтеният човек е този, който върши гадости без удоволствие.“

— Ще ви помоля за още една услуга... — опита се да докосне съчувствено ръката ѝ той, но тя рязко отстъпи крачка назад. — Не

гледайте на нашата уговорка като на предателство към вашия... ъ-ъ-ъ... работодател. Давам ви думата си на джентълмен, че няма да използвам получените от вас материали срещу Белов.

16.

Официалното обръщение, което арестуваният Александър Белов написа до следователя, даде резултат едва след два дни. Освен това този резултат не беше точно такъв, на какъвто се надяваше Саша. Възрастната надзирателка, която отвори вратата на килията му, му съобщи, че го викат на разговор, но не при следователя, а при оперативните работници.

Оперативният работник на затвора, който се представи като капитан Балко, стана и стисна ръката му.

— Моля, седнете, Александър Николаевич. — Той очевидно се опитваше да предразположи събеседника си. — Искате ли цигара?

Саша вежливо отказа, въпреки че цигарите, които леля му бе донесла, бяха свършили.

— Какво пък, това е похвално — подсмихна се оперативният работник. — Имах случай, когато един човек пое вината за чуждо убийство само защото на свобода не можеше да се откаже от цигарите... Макар че вашият случай не е точно такъв.

— Да, бе, аз съм тук по покана... — отвърна иронично Белов.

Като човек, който доста добре познаваше традициите на затворническия живот, Саша знаеше, че от време на време викаха абсолютно всички на разговор при оперативните работници. Дори само за да прикрият кой им е най-необходим, с други думи, кой е доносник и кой не. И, разбира се, те си имаха свой план за разкриване на престъпленията. И когато хората четяха по вестниците, че е „разкрито старо престъпление“, всъщност зад това разкритие стоеше информация, получена от оперативните служби на изправителното заведение. Някой се бе отпуснал и бе изтърсил нещо в повече по време на такива откровени беседи с оперативния работник или в „разговорите за живота“ с неблагонадеждните си съседи в килията.

— Хайде да си поговорим открито. — Речта на капитан Балко беше безупречна, а погледът му — съчувствен и съсредоточен като на личен лекар. — И двамата много добре разбираме, че вие няма да се задържите дълго при нас и че не сте типичен арестант... ъ-ъ-ъ... за

тукашния контингент. И въпреки това аз съм длъжен да изслушам вашите жалби и да чуя вашите желания, ако имате такива.

— Ако имам някакви жалби и желания, те не се отнасят до вас...
— отговори Белов.

— Разбирам, измъчва ви бездействието на следствието. Но трябва да ви обърна внимание, че според закона следователят разполага с десет дни от момента, в който са ви арестували. Тъй че няма никакво нарушение в това, че до този момент не са ви извикали на разпит. — Оперативният работник се поколеба, но все пак запали цигара. — Но вие сте прав, че този въпрос наистина не е от компетенцията на администрацията на ареста... А какво ще кажете за битовите условия?

Саша разбра, че разговорът върви по посока на „даване на спонсорски пари“, но не искаше да взема инициативата в свои ръце. Нека първо оперативният работник да каже каквото има за казване и ясно да му даде да разбере какво точно иска да получи администрацията на следствения арест от „богатия квартирант“.

— Тук имаме един арестант. Беше минал през Чехия, Германия, Швеция и бе стигнал до Красносибирск. Сподели с нас опита от пребиваването си в шведския затвор. Там, вика, предлагат на задържания цветно или бяло спално бельо и самостоятелна или обща килия по избор. Като освен това националността на останалите в килията — руснаци, украинци или германци, също е по твой избор! Както се казва, лежи си в затвора с този, с когото се чувстваш комфортно. А освен това по пет пъти на ден има шведска маса, Интернет, зала за фитнес и дори, извинете, определен вид дами и всичко това е за сметка на заведението. За да не се създава ненужно психическо напрежение. — Капитан Балко с удоволствие и очевидно не за пръв път разказваше тази история. — Ние, разбира се, не можем да ви предложим подобно обслужване. Но имайте предвид, че днес следственият арест не е такъв, какъвто беше преди пет години. Човекът, който разполага със средства, може да си позволи много неща. Искаш телевизор? Моля. Искаш хладилник? Разбира се. Искаш модерно обзавеждане в килията? На драго сърце. Например вие как оценявате нивото на комфорт в килията си?

— Ами, може малко да се постегне — съгласи се предпазливо Белов. — Няма да е зле и кранът да се смени.

— Може да се постегне — съгласи се Балко. — Разбира се, само дотолкова, доколкото позволяват инструкциите. Килими и тапети на розички не ви обещавам. Но без проблеми можем да уредим нови плочки на пода и преобоядисване на стените.

След това разговорът потръгна по-леко. Буквално след няколко „пробни топки“, които Белов меко отклони, с капитана стигнаха до тема, която беше удобна и за двамата. Беше решено вместо остарялата и негодна за нищо пекарна да се монтира нова, канадска, същата като онази, каквато вече имаха в „Красносибмет“.

Така Белов се озова сред почетните спонсори и като неவிжданo поощрение капитан Балко заедно с дежурния му организира малка екскурзия из ареста.

Първо му показаха обзаведената по последна мода баня. Испанските плочки с нежнорозов цвят и блестящият хром на крановете на душа с възможно най-модерна конструкция можеха да направят чест на най-изискания оздравителен комплекс в столицата. Наистина можеха, ако не беше мъничкото прозорче за наблюдение на облицованата с плочки стена. В банята беше подозрително чисто и ухаеше приятно. Най-вероятно помещението не се използваше, а се показваше само по време на „екскурзиите“. Когато пристигна в ареста, Белов бе подложен на „хигиенизиране“ в съвсем различна баня — стара и мръсна.

Показаха и друга стая, в която също пречистваха, но не тялото, а душата. За да стигнат до нея, дори им се наложи да пресекат двора на ареста и да влязат в отделен блок, който беше още по-мрачен от този, в който се намираше килията на Саша. Стаята за молитви, която изпълняваше и функциите на параклис, блестеше от чистота и позлата и до такава степен не се вписваше в общия интериор на ареста, че приличаше на зле направен телевизионен монтаж.

Саша забеляза две-три стари и вероятно ценни икони, но повечето от изображенията на светците бяха нови и хвърляха нежни пастелни отблясъци с лакираните си повърхности. Внезапно си представи образа на блажения си приятел Фьодор Лукин. И този образ не изчезна, а здраво заседна в съзнанието му, като настойчиво го караше да се обвърже с тази обител на духа и да се отдаде на задълбочен размисъл през свободното си време.

— Един наш много известен и богат „клиент“ — няма да споменавам името му, защото вие и без това ще се сетите за кого говоря — вложи тук много пари и личен труд — обяви с гордост „екскурзоводът“. — Оказа се, че е набожен човек. И макар отдавна да е на свобода, не ни забравя. И на всеки църковен празник ни изпраща подаръци и други „ценности“. Имам предвид икони.

— Да не искате да кажете, че самият отец Игор идва тук да прави служби? — поинтересува се Саша и назова името на настоятеля на местната църква.

— Не, какво говорите, това не е на нивото му. Редуват се двама отци. И двамата се казват Василий.

Белов се прибра в килията си в странно състояние. Интересно, защо си спомни за Федя Лукин? До обяд още беше далеч, а времето за разходка загуби за разговора и екскурзията с оперативния работник. Върху сивото затворническо одеяло имаше купчина вестници и това беше единствената безплатна привилегия, с която бе успял да се сдобие до този момент. Но през този ден не му беше съдено да прегледа пресата. В следващия момент Саша усети, че го наблюдават, и след секунда някой отключи вратата.

Възрастната надзирателка беше някак смутена. По начина, по който го гледаше жената, той можеше да предположи, че ѝ е симпатичен. Саша откри, че половината от хората, които работят в затвора, го мразят само защото е богат, а другата половина го обичат точно по същата причина. Впрочем тази жена, както и останалите ѝ колеги, си отваряше устата само когато беше необходимо, тъй като вероятно имаше такава инструкция.

— Местят ви в друга килия — подхвърли надзирателката. — Докато трае ремонтът...

На Белов му се стори, че жената иска да добави нещо към казаното, но не се решава...

— Облечете си връхната дреха — посъветва го тя, след като Саша прибра в раницата вещите си. — Трябва да пресечете улицата, това е в девети корпус.

И Белов отново долови нещо недоизказано и дори тревога. Какво ли означаваше това? Беше странно, че толкова бързо взеха решение да започнат ремонт. Та нали, за да дойдат пари от неговите сметки, а

освен това да купят и необходимите материали, трябваше време. Те току-що бяха говорили за ремонт, а момчетата вече настъпиха педала.

Покрай една от безбройните врати с решетки се мярна мрачен мъж, който също беше с униформа на надзирател. Явно това беше представител на девети корпус, който бе дошъл да съпроводи затворника.

— Александър Николаевич, вие там такава... — чу Саша зад себе си гласа на жената, която най-сетне се реши да заговори: — Внимавайте...

Народът беше нарекъл следствения арест „Гарвановото гнездо“ още преди революцията. Повод за това беше географското му разположение — той се намиреше върху висока скала, над реката, която пресичаше град Красносбирск. От другата страна на затвора започваха жилищните сгради, а правата като стрела улица, която свършваше до стената на следствения арест, разбира се, носеше наименованието „Свобода“.

Сградата на красносбирския следствен арест, която бе построена в края на по-миналия век, както и стотици други сгради с подобно предназначение по необятната ни страна, беше изградена във формата на кръст. Кръстът и кръгът бяха двата най-разпространени вида постройки, способни да осигурят максимален контрол върху изискващите постоянно наблюдение обитатели.

Саша и надзирателят вървяха по добре изчистения от снега двор на затвора. Арестуваният си помисли, че тукашните метачи, както пишеха в умните книги за бизнеса, имат изключително висока мотивация да полагат труд, понеже тук с домакинска работа се занимаваха затворниците с леки присъди. Те бяха преминали през прецизен подбор. Макар че, от друга страна, текучеството на кадрите беше характерно и за това заведение. И слава богу!

Подминаха сградата на домакиния блок. Затворниците от обслужващия персонал, които пушеха пред вратата, вероятно познаха Белов. Момчетата не се решиха да го поздравят, но се усмихнаха и му направиха жестове с ръце, които означаваха „победа“, „дръж се!“ и „всичко ще е наред!“.

Девети корпус, към който мрачният надзирател, водеше Белов, беше триетажна сграда, плътно прилепнала към оградата. Преди тази постройка вероятно бе изпълнявала някаква друга функция — може би на затворническа болница. И само заради пренаселеността в ареста в края на деветдесетте години беше преоборудвана като затворнически корпус.

Надзирателят, който го съпровождаше, му се стори много възрастен човек. Обаче Саша се досещаше, че той не може да е чак толкова стар и едва ли е надхвърлил петдесетте, дори и да е написал безброй рапорти да отложат пенсионирането му. Интересно, какво ли би могло да накара човек да работи на такова място, че на това отгоре да иска да остане и след навършване на пенсионна възраст. Вероятно някакви надбавки към заплатата или модерната в момента тема „жилищни сертификати“.

След като подминаха доста врати, Белов и съпровождащият го надзирател влязоха в мрачен коридор, чието единствено украшение беше стряскащият плакат „Туберкулозата е лечима!“. От двете страни на стените на равни разстояния висяха здраво заковани парчета метални тръби с нарязи. От краткия си затворнически опит Белов знаеше, че тези конструкции се наричат „ключодържатели“ и се използват в случай на бунт или на бягство. Ако злонамерените затворници заловяха някой надзирател, той задължително трябваше да се добере до най-близката тръба и да пусне ключовете там, откъдето просто беше невъзможно да ги извадят.

Неочаквано Саша зърна вдясно от себе си хубавата врата на „стаята за молитви“. Беше идвал тук, в девети корпус, когато с капитан Балко предприеха екскурзията из ареста. Малко по-късно разбра, че параклисът неслучайно е направен точно в този блок, където държаха следствените, застрашени от най-дълго задържане.

Конвоирацията спря пред вратата с номер 345, отключи я и когато Белов влезе вътре, я заключи, без да каже нито дума.

Нито един от обитателите на килията не отговори на поздрава на Саша. Той изчака очите му да се пригледат към мъждивата светлина на покритата с метална мрежа крушка на тавана, и се огледа. Килията беше малка и би трябвало да побира най-много четирима души. Наровете на два етаж бяха разположени покрай двете ѝ стени. Имаше и един лукс — двукасетъчен магнетофон, който изпълваше

затвореното пространство с абсолютно неподходящата за обстановката песничка: „Значи ето каква си била! А пък аз ти носех цветя...“

Наровете на горния етаж бяха заети. На мъждивата светлина се виждаха кръгли бръснати глави. В килията се разнасяше смрад на мръсни чорапи. От долните легла беше заето само едно. На него седеше кльощав русоляв мъж, който наблюдаваше с омраза новодошлия. На другото долно легло имаше саморъчно направена табла, на която в момента не играеше никой.

Саша внимателно затвори таблата и тъй като не намери друго по-подходящо място, я остави на пода. След това невъзмутимо започна да застила спалното бельо, което си бе донесъл.

— Върни я обратно! — нареди кльощавият му съсед.

Отгоре като по команда се надвесиха две любопитни глави. Лицата им бяха млади, дори съвсем младежки: първото бе широка и месеста мутра на здравеняк, а другото — точно обратното, беше слабо и сивкаво като затворническото одеяло. Всъщност кльощавият русоляв мъж също не беше на повече от двайсет години. Но както разбра малко по-късно Белов, той изглеждаше по-стар заради липсата на няколко зъба.

„Благодаря ти, скъпи капитан Балко. Изпрати ме в резерва при малолетните!“ Малолетните, естествено, бяха съвсем пълнолетни, иначе нямаше да са в „Гарвановото гнездо“. Само че в затворите наричаха точно така младите попълнения, които имаха зад гърба си по няколко присъди, излежани в затворите за малолетни престъпници. Саша знаеше, че местното население в затворите не обича младоците заради тъпотията им, заради позорната им склонност да доносничат на администрацията, заради неспазването на общоприетите ритуали и изобщо заради пълното пренебрежение към неписаните закони на затворите.

Саша демонстративно отпрати с ритник таблата под наровете и погледна с усмивка негостоприемния си съсед.

— Лошо започваш, момче.

— Тук аз решавам кое е добро и кое е лошо — продължи, явно за да предизвика конфликт кльощавият. — Тъй че ти, чичка, първо вдигни таблата. После ще си постелеш да спиш на земята. А сетне ще си поговорим кое как ще бъде.

Стараете се да следите с периферното си зрение всеки жест на дърдоркото, който несъмнено беше тарторът, Саша спокойно сложи калъфката на възглавницата си и застели леглото си.

— Ти, чичка, и вънка не си искал да делиш нищо с никого, та затова си дошъл при нас. Но тук ще ти се наложи да го делиш...

Дали кльоцавият все пак направи някакъв знак, или просто изрече уговорена дума, но от горните нарове като по сигнал се разнесе оглушителен писък, придружен от поток псувни.

— Гадняр! Богаташ, говедо... — крещеше онзи, когато Белов кръсти „землистия“. — Моята майка цял живот се блъска за три копейки. Баща ми умря от химически препарати. Гнусар! И аз първия път лежах като малолетен заради това, че обрах лавка, понеже исках да ям! Мразя те! За всичко са виновни такива като теб! Ще те убия, гад такава...

Креслото си пое въздух за секунда, сграбчи фалшивата фланелка „Адидас“ на гърдите си и подхвана втора серия. Белов внимателно го наблюдаваше. От една страна, момчето очевидно не беше здраво. От друга страна, тази толкова очевидна истерия не беше истинска и явно бе част от представлението, подготвено специално в чест на неговото пристигане.

— Какво му става на този? — попита равнодушно Саша, когато „класовият“ монолог с незначителни вариации беше извъртян четири пъти, а креслото се измори и млъкна. — Ти имаш ли някаква представа? — обърна се към кльоцавия, който изпитваше очевидно удоволствие от спектакъла.

— Кой го знае — процеди лениво русолявият. — Сигурно не му харесваш. Ние не те харесваме.

— И защо така? — Белов се напрегна и се съсредоточи, тъй като усетът му подсказваше, че предстоеше „втора част на модерния балет“.

Точно така и стана.

— Ето защо!

Третият младеж — здравенякът с кръглото лице, който до този момент не вземаше участие в „процедурата по запознанството“, се надвеси от горния нар, бавно се прицели и с голямо удоволствие майсторски се изплю върху възглавницата на Белов. Обитателите на килията се захилиха.

— Сега ще ти се наложи да свалиш това и да го изпереш — каза Белов, обръщайки се към смелчагата.

— Кур ще сляза отгоре. — Отговорът бе съпроводен със съответния жест.

— Е, тогава... — рече бавно Саша, който вече бе измислил план за по-нататъшните си действия. — Тогава твоят приятел ще ти помогне!

С тези думи той моментално посегна и сграбчи напълно неподготвения русоляв мъж за косата, свали го от нара, събори го на колене на пода и силно притисна носа му в храчката. Белов поддържа няколко секунди главатаря в тази поза и разхлаби хватката си. След това гнусливо изтръска от дланта си мръсните косми и бързо се отдалечи, заставайки с гръб към вратата, за да държи под око целия мизансцен.

Очакваният ефект беше постигнат, макар в този миг дори Белов да не осъзнаваше цялата дълбочина на обидата, която бе нанесъл на главатаря. Клюощавият гадняр с пламнали от бяс очи едва успя да се изправи на крака и се нахвърли върху него. Увереност му вдъхваше проблясващото в ръката му острие. Другите двама престъпници също се приготвиха да скочат отгоре.

Тясната килия помогна на Белов. Нямаше никаква възможност и тримата да го нападнат едновременно. Затова операцията се осъществи поетапно. Той първо сграбчи и изви ръката с острието, като почти едновременно с това нанесе на нападателя си един простичък „охлабващ“ удар през коленете. Острието издрънча на ръба на нара, а обърнатата настрани длан, която стискаше оръжието, се заби в металната рамка на затворническото легло. Младежът зави от остра болка в крака и китката и изпусна острието.

Докато вдигаше трофея си от пода, Белов за част от секундата успя да си помисли, че явно в новия си живот не е изгубил полезните си навици. Тялото му се движеше съвсем автоматично и много добре си спомняше всички необходими движения. Това беше като карането на колело — никога не се забравя.

Следващият боец, който скачаше отгоре, още не бе успял да достигне пода, когато Белов майсторски увисна между наровите и му нанесе удар с двата си крака в гърдите. Кръглоликият тежко се прекатури назад. А докато падаше, повлече с тежестта си и третия

младеж — слизацият със закъснение от горното легло немощен истерик. Впрочем на него не му трябваше много.

Заедно със загубата на хладното си оръжие кльощавият лидер видимо позагуби и бойния си дух. И Саша ясно видя изписалата се на лицето му мъчителна борба: той наистина нямаше представа какво да прави по-нататък...

Във възцарилата се тишина от касетофона продължаваше да се носи: „... А аз ти носих цветя. А аз полудях от красота!“ Излизаше, че цялата процедура по запознанството, включително и активната ѝ фаза, бе отнела не повече от три-четири минути, докато беше звучал този идиотски шлагер. А може би шлагерът просто беше прекалено дълъг?

В този момент се отвори прозорчето на вратата и дрезгав старчески глас избоботи:

— Какво става тук?

Саша моментално и съвсем приятелски сграбчи кльощавия за ръката (малко над лакътя) и лекичко я натисна в нужната точка, от което коленете на младежа се подкосиха.

— Сега ще идеш и ще кажеш на дядото, че всичко е наред — посъветва тихо, но настойчиво той съседа си по килия. — Кажи му, че с момчетата тренирате висок скок. За откриването на шампионата в следствения арест.

И поведе деморализирания си противник към вратата, като в същото време се стараеше да остане извън полезрението на онзи, който ги наблюдаваше отвън.

— Всичко е наред, чичо Костя. Витали падна от нара... — успя само да измънка „заложникът“.

Но това беше достатъчно и прозорчето се затвори. А случилото се потвърди, че „глухонемият“ надзирател на пенсионна възраст чичо Костя много добре чуваше всичко, когато трябваше. Но и без това беше ясно, че човек с подобен физически недостатък не би могъл да работи на такава длъжност.

Белов прецени обстановката. „Кралят на истерията“, на когото в масовата битка така и не му дойде редът, седеше сгърчен между нарове. За всеки случай Саша продължаваше да държи злобния лидер за болезнената точка над лакътя. Оставаше само кръглоликият майстор по плюене върху възглавници, който макар в този момент да

не проявяваше признаци на агресивност, беше доста по-едър от Белов и представляваше заплаха. За да се презастрахова, Саша стисна носа му между свитите си пръсти и лекичко, само колкото да го държи под контрол, го завъртя обратно на часовниковата стрелка, след което каза:

— А сега, момчета, следва кратък инструктаж.

Здравеният започна да се дърпа и да мучи, като по този начин пречеше на началото на инструктажа.

— Не се дърпай, красавецо. Момичетата не обичат момчета с криви носове.

— Че той няма нужда от момичета! — изрече кльошавият.

Белов не осъзна веднага смисъла на думите, но поне му стана ясно, че общуването помежду им бе придобило устойчив мирен характер и необходимостта от силови решения бе отпаднала.

— И така, епизодът със запознанството. Втори дубъл. — Белов разхлаби едновременно и двете си хватки и събеседниците му блажено се отпуснаха. — Първият дубъл беше несполучлив. Но аз ви прощавам първата грешка заради вашата младост и заради характерното за тази крехка възраст невежество. Ако някой се интересува, нека да направи справка за мен, препоръките ми би трябвало да са добри. А за вас аз ще съм просто Александър Николаевич.

Каякът, който се бе скрил зад хилавия си приятел, доколкото това беше възможно, изпищя тъничко зад гърба му:

— Кой разправяше, че бил „богат мухльо“!

В отговор той получи от ортака си бърз и безмълвен удар в зъбите. Русолявият лидер се казваше Бруно, а здравеният така и не спомена името си.

— А сега почивка — продължи Белов. — Упражнението се нарича „Сбогом, оръжие!“. Ножът и каквото там още има от средствата за задължителна самоотбрана да се оставят на нощното шкафче. Сега аз ще съм ви хем Белов, хем главен оръжейник. Хайде!

Здравеният сведе очи, показвайки с целия си вид, че е разоръжен.

— Той няма нищо — потвърди авторитетно русият. — Виталий има. Чуваш ли, Виталий, дай ножа!

Кекавият младеж, чието име се оказа изумително човешко, продължаваше да седи на пътеката между наровете, безучастен към интересния разговор. Това разтревожи Белов. Ами ако каякът, който се

стовари по време на боя върху хилавия Виталий, го е размазал? Пък и металната маса се намираше опасно близо до падналите мъже.

Но както стана ясно, проблемът изобщо не беше в падането. Работата беше още по-лоша. Бруно се приближи до седналия младеж и го разтърси за рамото, а той се превъртя тромаво по гръб и тялото му се разтресе. А след това се изви по странен начин и продължи да се тресе, опрял тила си в пода.

— Бързо да го издърпаме към вратата! — разкрещя се Белов, като видя забелените му очи и избилата по устата на нещастника пяна. Мина му през ума, че по време на припадъка си младежът можеше да се удари лошо. — Бруно, повикай дежурния, трябва ни лекар!

По време на войнишката му служба в Афганистан на Саша му се бе случвало да наблюдава епилептични припадъци и той за броени секунди направи всичко, което зависеше от него. С помощта на ножа разтвори зъбите на болния и внимателно извади навън посинелия му език. Накара стъписания здравеняк да сложи възглавница под главата му, а сетне да затисне с тяло краката му, та разтърсваният от нечовешки гърчове младеж да не се осакати на острите ръбове на нарове.

— Извикай дежурния, мамицата ти... — повтори той на деморализирания „лидер“.

— Той ще се направи, че не чува! Прякорът му е Сляпоглухонемия! — каза му едва ли не през плач Бруно, но изпълни искането, като зарита по вратата и се развика колкото глас му държи.

За съжаление младежът се оказа прав. В коридора се разнесоха чукания и викове от съседните килии, но дежурният не реагира.

След десетина минути Саша усети, че пристъпът като че ли отслабва. Опасността, че болният ще си прехапе езика или ще се задуши, сякаш отмина. Той нареди на здравеняка да продължи да стиска приятеля си с всичка сила, отиде до вратата и се долепи до нея.

— Ей, шефе, момчето получи епилептичен припадък — изрече тихо Белов, но шумът и виковете в съседните килии моментално стихнаха и гласът му се разнесе по коридора. — Ако слухът ти моментално не се възвърне и не извикаш лекар, момчето ще ритне камбаната тук. И аз ти обещавам... Аз ти обещавам, а браточките няма да ми позволят да те излъжа... че няма да живееш много дълго след това!

Дали особените нотки в гласа на Белов раздвижиха и накараха слуховият нерв на дежурния надзирател да заработи, или пък имаше някакви други причини, но буквално след пет минути в килията дойдоха лекар и двама санитарни, които изнесоха болния на носилката.

Известно време съседите му по килия, които бяха потресени и потиснати от ужасната гледка на „тръшнатия от бесовете“, мълчаха. Здравенякът переше в мивката калъфката на възглавницата. Бруно запали една цигара „Прима“ и като че ли машинално подаде пакета на Белов. Той си взе цигара и също запуши.

Тракането на съседните прозорчета, придружено от отвратителната миризма на зеле, извести, че е настъпило време за обяд. Заедно с първата купа, пълна с отвратителното вариво, на прозорчето се показва и слабата ръка на младежа от домакиния корпус. Почти незабележимият жест не остана скрит за Белов. Той беше напълно убеден, че Бруно получи бележка. И дори като че ли успя да изпрати отговор, макар че за това не беше съвсем сигурен.

Интересно, дали надзирателят чичо Костя, който наблюдаваше раздаването на храната, бе забелязал размяната на послания? Може и да беше забелязал, тъй като все пак камуфлажната му униформа се мяркаше зад момчето от домакинското обслужване. А може и да не беше забелязал, понеже неслучайно му казваха „Сляпоглухонемия“. А третият вариант бе да не е поискал да забележи в този момент. Подобна практика също широко се прилагаше в оперативната работа на изправителните заведения — първо даваха възможност на контингента да изложи мислите си на лист хартия, а сетне го вземаха и го прочитаха.

От миризмата на зеле започна да им се гади и всички освен каяка, който изяде обяда си, изляха порциите си в клозета. Най-неочаквано Бруно сякаш си спомни нещо, скочи от мястото си и се хвърли към вратата. Ритна я няколко пъти, а сетне се разкрещя почти като Виталий малко преди това:

— Край! Не мога повече да живея така, мамицата му! По-добре да... получа куршум от надзирателя, отколкото да ям тези смърдящи говежди лайна!

Както трябваше да се очаква, надзирателят не реагира. Пък и, както заподозря Белов, това не влизаше в плановете на Бруно. Ами, ако младият тарикат нарочно провокираше новия си съсед да подхване

разговор за бягство? Неслучайно по местата за лишаване от свобода битуваше твърдото мнение, че младите отрепки, излежали по една присъда в колониите за малолетни, работеха за оперативните служби. Днес щеше да проучи новака с тайни разговори, а утре щеше да го издаде на затворническата администрация срещу дребни придобивки.

— Прекрати цирка! — сепна младежа Белов. — Спретнал ми тука затворническо-изправителна постановка по Станиславски. Какво искаш?

Бруно се намуси и млъкна. Всъщност трябва да отбележим, че хлябът, който им дадоха за обяд и който той сполучливо определи като „говежди лайна“, наистина беше точно такъв. Това не можеше да се нарече хляб дори само заради първия формален признак — не можеше да се троши. Черната овъглена кора криеше в себе си... всъщност една дупка — пълна само с въздух кухня, която се „крепеше“ за кората с помощта на тънък слой лепкаво сиво вещество. И в тази кухня спокойно можеше да се пъхне юмручето на тригодишно дете.

Саша отвори раницата си и сложи на масата пакет чай и няколко веяни риби, които бяха останали от колета на леля му. Посъживилият се Бруно за броени секунди приготви вълшебна напитка и впи непълния си комплект зъби в рибата.

— А ти защо не ядеш? — обърна се Саша към якия младеж, който така бе излизал купата си, че чак я полира, и сега се правеше, че не се интересува от деликатесите. — Не се превземай, ела при нас. Вземи си чаша...

На лицето на младежа се изписа объркване. Саша издуха засъхналите листа чай от дъното на първата пластмасова чаша, която му попадна под ръка (тук нямаше други чаши), напълни я с тъмната почти непрозрачна течност и я подаде на каяка. Той сграбчи чашата с две ръце, отпи бързо, изгаряйки устата си, и я остави на нощното шкафче. През цялото това време здравенякът не сваляше поглед от Бруно. Белов със закъснение започна да разбира какво става, но не можеше да повярва на догадката си, тъй като това беше невероятно.

В това време Бруно с погнуса свали от пирона мръсна кърпа, хвана с нея чашата на здравеняка и като проточи ръце на максимално разстояние от лицето си, сякаш от нея се разнасяше непоносима воня, тръгна към мивката и изля съдържанието ѝ в нея.

— Какво правиш?

— Ще изхвърля чашата!

— Престани!

Бруно се обърна и погледна Белов със снизходително съжаление:

— Ама той е педал. Да не би да не сте разбрали? Прекаран е. От тази чаша не бива да се пие повече!

— Престани! — изкрещя отново Белов и усети как силна болка прониза слепоочията и тила му. — Дай ми тази идиотска чаша! — Той се обърна към нещастния каяк: — Как се казваш?

Но не успя веднага да разбере какво е името на прекарания. Сякаш това същество изобщо нямаше име. Младежът мълчеше, а Бруно се държеше така, като че ли изобщо не знаеше отговора на този въпрос. В крайна сметка стана ясно, че навремето родителите му са го кръстили Григорий, а прякорът, който му лепнали в колонията, беше крайно нецензурен.

— Ето, Гриха, вземи моята чаша. Подарявам ти я — каза Саша. — Аз вече си изпих чая, а ти я изплакни и си налей в нея. И ето какво ще ви кажа, момчета...

Болката му стана почти непоносима, той замълча и стисна слепоочията си с длани.

— Явно втори февруари е настъпил в затвора — забели очи Бруно, легна демонстративно на нара си, извърна се към стената и започна да чете бележката си.

Разбира се, Белов хиляди пъти беше чувал разкази за „прекарани“ и смяташе, че се ориентира добре в затворническата йерархия. Той познаваше добре човешката природа. И точно по тази причина не можеше да проумее как така каякът Григорий, който прашеше от здраве и дето се вика, беше як като бик, е попаднал в най-унизителната и най-презряна затворническа каста. Според него педали ставаха физически слаби хора, които не бяха в състояние да се защитят. Но този Гриха... та той само с един юмрук можеше да натръшка десетина ей такива слабаки като Бруно и Виталий!

Впрочем този селски глупак очевидно бе срещнал по жизнения си път и по-страшни зверове от себе си. И още нещо. Собственият житейски път на Белов неведнъж бе потвърждавал истината, че в щатното разписание на небесната канцелария винаги има вакантни места и за палачи, и за жертви. А при зачисляването на тези длъжности

степената на физическото съвършенство, разбира се, играеше важна, но не и решаваща роля.

Колко много такива яки на вид момчета имаше в детските градини, които въпреки това ядяха бой от всички наред. След това ги биеха на улицата, подиграваха се с тях в училище и им правеха мечки в пионерските лагери. И само с присъствието си тези момчета наторяваха почвата за процъфтяването на извращенията в казармата. И отваряха шлюза на дремещите до този момент садистични наклонности у всекиго, който стоеше дори само на половин стъпало по-горе от тях по обществената стълбица. Всеки бизнес партньор, без да е имал предварителен умисъл, на някакъв етап изпитва острата нужда да преметне такъв човек. Такива хора ги биеха дори жените им и ги предаваха най-добрите им приятели...

И какво беше това — клеймо на жертвата, поставено от злата съдба, или конструкторски недостатък в градежа на определен процент човешки особи? Саша не знаеше отговора на този въпрос и се чувстваше зле.

— Александър Иванич... Такова, Саша... — Белов не усети веднага, че Бруно лекичко го побутва по рамото. — Може ли да ви наричам Белов?

Младежът внимателно напъха миниатюрната, почти незабележима лентичка хартия в кибритената кутийка и доближи до нея запалената клечка. По всяка вероятност в момента огънят поглъщаше бележката, която бе получил заедно с обяда си и която съдържаха „правилните препоръки“ за Белов, макар малко да бе позакъсняла.

— Ти, такова, разбери ме правилно... — Бруно все не можеше да уцели нужния тон и да подбере подходящите думи. — Нас такова... Ние сме подставени лица...

Белов не се зае да изяснява кой е настанил подставени лица в килия номер 345. Досещаше се.

— Ама трябваше веднага да кажеш, че ти си Саша Белия, който... — преглътна нервно Бруно, сякаш се бе задавил. — А това вярно ли е?

— Кое?

— Че ти... вие... че сам сте очистили някакъв доносник на ченгетата и двайсет негови охранители? Едно аверче ми разказа тази

история още в колонията. А пък един от тях, който нямал нищо общо с тази работа, сте го пуснали?

— Това е лъжа — развесели се Белов. Не биваше да вярва на никого, каквото и да му говореха. Кой би могъл да знае какво точно се е случило в действителност? — Разбираш ли, братко — каза много сериозно Саша. — Той изобщо не беше доносник, а такъв, как се казваше — маршал от КГБ. И имаше триста души охрана! И всичките бяха с бронижилетки и базуки. И аз не ги убих веднага, а ги накълцах на парчета и ги разпратих на роднините им в колети.

— Шегувате се... — досети се Бруно. — Ама за този... Гриха напразно се тревожите. Както виждате, тук не му е зле. Ние с Виталий може и да сме скинхедс, но сме си напълно нормални!

— За това, че сте нормални, ви вярвам, и аз съм такъв. А защо сте скинхедс?

Свечеряваше се. И точно тогава настъпи най-сладкият момент — да си поговорят за живота и всеки да разкаже своята история.

Историята на двамата малоумни приятели Виталий и Стас, който благодарение на германската си фамилия Милер и особените си заслуги в кръга на неформалното младежко движение се бе сдобил с почетния прякор Бруно, беше банална до отвращение. Шеметният момент на половото съзряване при момчетата бе съвпаднало с периода на преустройството, което според мнението на повечето хора бе признато за епоха на пълния бардак и безчинство. Юношите изпитвали влечение към силните хора, а думата „ред“, която предизвиквала дълбоко отвращение у смачканото от въпросния ред поколение на родителите им, притежавала за момчетата магически и забранен смисъл. За беда на пътя им се изпречила възделената „силна личност“. Това бил трийсет и две годишният треньор по самбо, който бил лежал в затвора за убийството на жена си.

Трябваше да отдаде дължимото на треньора, който след като организирал юношите в зондер команда, бързо охладнял към тези забавления и си намерил други. Оглавил сектата на сатанистите, а сетне изчезнал. Но трудът му не отишъл напразно. Бившите му подчинени вече били придобили навика да носят черни дрехи, да бръснат слепоочията си и безнаказано да тормозят минувачите, които не отговаряли на техните представи за чиста раса. Бруно се оказал по-ловък и съобразителен от приятеля си и се издигнал в йерархията до

сериозна длъжност. Но за сметка на това Виталий много добре умее да изпада в транс, да се търкаля по пода и да крещи лозунги, като по този начин повдигал общия боен дух.

За това, че прекрасното му умение да пада и да крещи всъщност не е изкуство, а диагноза, която се нарича епилепсия, приятелите научили по-късно в трудово-изправителната колония, където се озовали заради масов побой с тежки телесни повреди, нанесен на един гражданин от Виетнам. Виетнамецът получил тежка мозъчна травма, но за щастие останал жив. Благодарение на това, когато Виталий и Бруно навършили пълнолетие, излезли на свобода.

Вярно, свободата за двамата приятели не продължила дълго. Още първият рейд, в който взели участие, се оказал необяснимо несполучлив. Скинхедс винаги са се отличавали със своята организираност. Образцовото показно „прочистване“ на градския пазар трябвало да трае не повече от двацет минути. Но някой, вероятно от техните, ги издал и ченгетата проявили не по-малка оперативност и организираност. Милиционерската операция свършила още по-бързо и далеч по-успешно.

Този път в присъдите на Виталий и Бруно освен „нанасяне на тежки телесни повреди“ било записано и „разпалване на национална вражда“. Идеологическата окраска чувствително щеше да повлияе на предстоящия им престой в затвора и това силно възмущаваше Бруно. В касационните си жалби осъдените оспорваха именно разпалването на национална вражда, а в този момент те изчакваха в следствения арест повторното разглеждане на делото им.

— А сега аз ще ти разкажа какво точно се е случило. Искаш ли да чуеш?

— Да не би да сте екстрасенс?

— Не. Просто съм на години. И много добре разбирам, че са ви прецакали като най-големите мухльовци.

Бруно се напегна, понеже нямаше нищо против да чуе разказа, но пък не виждаше защо трябва да го обиждат.

— Ти самият и твоите почтени партайгеносе сте изиграли в тази операция почетната роля на корморан.

Бруно подскочи като ужилен.

— Успокой се, де! — махна му с ръка Белов. — Казвам го в добрия смисъл на думата.

— В добрия смисъл на думата ме наричаш „корморан“, така ли?
— не знаеше как да реагира на такива приказки горкото момче.

— Ти изобщо знаеш ли какво е това корморан?

— В добрия смисъл на думата ли? Не зная!

— Тогава чуй. Тази птица, която е от рода на чайките и пеликаните, живее край морето и се храни с риба. И си е нормална птица като всички останали. Доста е едра и затова си хваща големи риби.

Бруно се поуспокои и се заслуша, а Григорий, който се бе провесил от горния нар, също се заслуша толкова внимателно, че чак зяпна.

— И какво измислили нашите предци рибарите? По това време такъмите им не ставали за нищо, били направени от разни боклуци като кости на животни и изобщо не вършели никаква работа. И тогава умните мъже решили, че трябва да опитомят кормораните. Така че птиците да ловят рибата и да им я носят в клюновете си. Добре ли са го измислили? Да, идеята била добра. Само че корморанът не е глупава птица дори когато е опитомен, а освен това също искал да яде. И по пътя излапвал рибата.

— На един залък! — вмъкна доволно Бруно.

— И тогава какво измислили рибарите, за да не става така? Сложили на шията на корморана специален пръстен. Птицата не можела да отвори клюна си (като Греха например) и макар да хващала рибата, не можела да я погълне, защото пръстенът ѝ пречел.

Саша прекъсна за малко разказа си, давайки възможност на своя събеседник да осмисли чутото. Самият той също се замисли. Разказът му го отведе до една неочаквана аналогия, и то не само с историята на тези малоумници, но... и със собствената му история. През свободното си време успешният топмениджър Александър Белов трябваше старателно да обмисли орнитологичните препратки, съотнасяйки ги към трагичната ситуация, в която се бе озовал самият той.

— Един умен, макар и немного популярен в момента човек, е казал умна мисъл: „Политиката е концентрирано изражение на икономиката.“

— В какъв смисъл? — Бруно не очакваше толкова бърз преход от разказа за животните към друга неясна за него сфера.

— В смисъл, че зад всички идейни знамена, включително и зад вашите с Виталий, задължително стои по някой невидим и много умен специалист по комерсиалната част. Сериозните момчета чакат своята риба, а напред винаги пускат идейните психари със знамената, тоест кормораните.

Потресеният Бруно мълчеше. От горния нар висеше главата на Гриха, който не вземаше участие в разговора, но не пропускаше нито една дума.

— Така че мисли със собствената си глава, Стас! — обобщи Белов и изведнъж си спомни, че навремето вече бе казвал това на мъртвия си приятел Пчелата. — Мисли със собствената си глава. А пък ние с теб пак ще си поговорим за кормораните и за другите пернати.

Саша легна на нара си и подложи ръце под главата си. След просветно-възпитателната беседа лично той изпита някаква особено неприятна навяваща тъга умора. Пред очите му отново се мярнаха лицата на мъртвите му приятели.

В този момент не знаеше, че вече никога няма да може да си поговори с тези момчета не само за кормораните, но за каквото и да било друго. Защото щеше да прекара няколко дни в карцера, а след това вече никога нямаше да го сложат в приятелската 345 килия.

17.

Доктор Вонсовски имаше изключително тежка седмица и просто се отпусна в затопленото помещение. Беше събота. От осем часа сутринта до обяд всички в пълен състав работеха в организационния комитет и взеха непосредствено участие в демонстрацията под девиза „Свобода за Александър Белов!“. И ето че сега приятелите нахлуха от студа навън право в „стаята за психологическо разтоварване“, цапнаха по сто грама от „Балсама на Вонсовски“ (по-точно от специалната му антистресова модификация) и изгубиха всякакво желание не само да правят изводи, но и изобщо да разговарят. Още повече че всички бяха пресипнали...

В обявения час в градинката срещу сградата на районната прокуратура и из околните улици се събраха не по-малко от пет хиляди души. След добре организираната колона от работниците на комбината, а също така и на студентите, които във всяка епоха традиционно се явяват най-голямата и най-добра съставна част на масовите акции за възтържествуване на правдата, като следваща по активност и организираност справедливо трябваше да бъде призната „фракцията“ на доктор Вонсовски.

Постоянният му контингент беше в пълен състав, а водач на „фракцията“, при това изпълняващ много нещо задълженията си, беше същата онази вдовица, която в тесен кръг приятелите наричаха Плюй през ляво рамо. Докато гледаше как внушителната поруменяла от студа жена, покачена върху една преобърната пейка, държи страстна разобличителна реч, Станислав Маркович си помисли, че би могъл да напише добра дисертация на тема „Влиянието на менопаузата върху социалната активност“. Ала ѝ бе благодарен за подкрепата и дори с изненада се улови да мисли... Впрочем това нямаше нищо общо с тази работа.

Паството на Фьодор Лукин също беше в пълен състав, само че то се държеше по-интелигентно и кротко. Издокараните заради отговорната си мисия клошари носеха голям транспарант, на който с църковнославянски шрифт красиво бе изписан лозунгът: „Да живеят

низшите духом!“. Накрая на шествието вървеше завеждащият стопанската част Шамил, който крачеше в компанията не само на четирите си деца, но за всеобща изненада бе придружен и от мрачната си и саможива жена.

В подкрепа на страдащия зад решетките достоен човек Александър Белов се бяха събрали всички, дори и онези, от които това най-малко се очакваше. Уотсън забеляза, че в една групичка от скромно облечени жени се мярна бледото лице на Ярослава — сестрата на Саша. Лекарят знаеше, че тя вече повече от година живее в манастира край Красносибирск, но май че още не се бе подстригала за монахиня и продължаваше да бъде послушница. Той не можа да отиде при това странно, потънало в мислите си момиче, защото го изгуби от очи.

Демонстрацията премина изумително организирано, особено като се имаше предвид, че това беше първото толкова масово мероприятие в защита на Белов. Организационният комитет направи всичко възможно акцията да не даде никакъв повод за конфликт с властите и правозащитните органи и можеше да се поздравя с този малък успех.

Степанич задряма в дълбокото кресло. Витя пушеше мълчаливо и подмяташе любимия си нож. А Федя, който се бе разположил на любимата си кушетка, правеше онова, което доскоро сам клеймеше като богохулно занимание. А именно: четеше и коментираше на глас местния „Вестник“.

— Лайза е дала интервю! Умна жена! Направо е избила рибата и е сложила всичко на мястото му.

— Че е умна, умна е — мрачно изрече Витя. — Само че в комбината шушукат, че всеки момент могат да прекратят визата й. Заради прекалената й активност. И тогава тази умница ще трябва да излети за своята гудбай Америка, вместо да защитава Саша пред съда.

Приятелите още не бяха успели да обсъдят възможните неприятни последствия от подобен обрат на събитията, когато Фьодор скочи и започна неистово да се кръсти. Малката бележка, която го разтърси, беше озаглавена „Рано е да се слага точка в делото на журналиста Безверхих“, и съдържаеше абсолютно невярна информация.

Както ставаше ясно от вестникарския материал, разследването на обстоятелствата около трагичната смърт на главния редактор на

седмичника „Камбана“, което завърши преди няколко месеца, беше подновено преди дни. В този момент следствието разполагало с нови данни, които поставяли под съмнение първоначалната версия за нещастния случай. Дори нещо повече, медицинската експертиза, извършена след ексхумацията на тялото, не отхвърляла вероятността за насилствени действия, които са станали истинска причина за смъртта...

— По дяволите! — възкликна Витя. — Че какви ли са тези сериозни „нови данни“, та да изровят нещастника посред зима изпод леда!

— Точно по този въпрос бих искал да поговоря с вас, момчета. И то строго поверително — обади се най-неочаквано от своя ъгъл Уотсън. Само той не беше изненадан от прочетеното и чуто. — Фьодор, боя се, че ще ми трябва твоята помощ...

И Доктора разказа на приятелите си поразителна история. През последната седмица работата му страшно се увеличила. Положението в страната и поредицата от катастрофи и катаклизми, които атакуваха психиката на хората от страниците на вестниците, от радиото и от телевизията, не могли напълно да обяснят взрива от душевни разстройства, поразил точно град Красносибирск. Колегите на частно практикуващия доктор Вонсовски, които работели в държавните медицински заведения, също отбелязвали рязко увеличаване на броя на потърсилите помощ при невролозите и психиатрите. Помощ търсели не само постоянните им пациенти, които били регистрирани, но се появявали и много нови, обзети от всевъзможни мании и фобии.

Основният тласък, разклатил душевното здраве на гражданите, естествено бил арестът на любимеца на народа Александър Белов, който ръководеше комбината, изхранващ целия град. Но проблемът не се изчерпвал само със страха им да не загубят работните си места. Несигурността в утрешния ден наистина се усещала от хората в глобален мащаб и намирала най-разнообразни форми на проява. Та затова и клиничната картина на протичането на заболяванията била много разнообразна.

Например един от най-сложните случаи била историята на гражданката Песцова, днес — пенсионерка, а доскоро — началник на данъчната инспекция. След като била извикана седем пъти в прокуратурата да даде свидетелски показания по делото на Белов, тя

започнала да усеща в себе си явни симптоми на раздвоение на личността. Като стар и много опитен служител Песцова имала способността изключително точно да улавя какъв точно отговор очаква от нея събеседникът ѝ. И по време на разпитите това забележително качество ѝ изиграло лоша шега.

През първия ден тя представила на следователя стройна и ясна картина на събитията с двегодишна давност, още повече, че много добре си спомняла резултатите от проверките на финансовата дейност в „Красносибмет“. Чувствала се напълно уверена, тъй като знаела, че предоставените от нея сведения лесно могат да се потвърдят с многобройните документи от ревизията. Същия ден пенсионерката прочела вестниците и гледала новините и коментарното предаване „Докога?“ с участието на Варвара Троегудова, тоест с нея не се случило нищо изключително.

Ала на сутринта, по време на следващия разпит тя дала показания, които били коренно противоположни на вчерашните. На следващия ден историята се повторила и този път свидетелката опровергала вчерашните си показания. И така седем пъти.

Песцова много се изплашила за разсъдъка си, хукнала към бившата си работа и се впуснала да преглежда архива. Уж всичко в объркания ѝ мозък би трябвало да си дойде на мястото. Но болестта само се задълбочила, защото документите, под които стоял подписът ѝ... се опровергавали взаимно по абсолютно същия начин. Опитната служителка започнала да подозира, че част от актовете са фалшифицирани със задна дата, както и подписът ѝ. Но... вече не можела да установи кои актове от ревизията са истински и кои са изфабрикувани. Преживяният стрес, задълбочен от паническият страх за наказателната отговорност заради даването на неверни показания, докарали нещастницата до състояние на дълбока депресия.

Това бил само един случай, но доктор Уотсън имал много такива. Сред пациентите му имало мними ръководители на „подставени фирми“, създадени „под натиска на Белов“, и мними конкуренти, които Белов бил заплашвал с жестока разправа. Имало дори мними килъри, наети от виртуалния Белов да убият мнимите му конкуренти. След всичко чуто Станислав Маркович Вонсовски започнал сериозно да се бои, че самият той е застрашен от професионално заболяване. Защото неговият именит колега — великият учен психиатър Бехтерев, още в

края на по-миналия век широко използвал такива понятия като „психическо заразяване“ и „психическа инфекция“.

И точно по тази причина се отнесъл с огромно недоверие и предпазливост към новия си пациент, който също бил пенсионер и който заявил още от прага, че е свидетел на убийството на главния редактор на вестник „Камбана“ журналиста Безверхих. А на деликатния въпрос на лекаря защо „свидетелят“ не е отишъл да съобщи сведенията си в прокуратурата, а е дошъл при него, дядото му отвърнал напълно аргументирано:

— Вече бях там! Дори не в прокуратурата, а в районното поделение на милицията. Нали го знаете, преди там се намираще щабот на „народните дружини“...

В милицията го изслушали внимателно, написали протокол за чутото и му казали, че непременно ще го извикат с призовка и може би не само веднъж. Ала същата вечер, когато човекът се прибирал в самотния си апартамент на вдовец след две чаши бира, изпити с приятели в пивницата, близо до дома му го чакала разтревожената му внучка, която живеела с родителите си в съседния блок. Момичето му казало, че някакви хора са го търсили, че са идвали на няколко пъти в апартамента на родителите му, че са им съобщили, че „дядото е сериозно болен и спешно трябва да бъде хоспитализиран“, че са оставили телефонния си номер и са помолили да им се обадят, когато той се появи. И наистина, край неговия вход дежурела кола на „Бърза помощ“.

Възрастният човек здравата се изплашил, не се прибрал вкъщи и прекарал нощта при свои роднини, които не знаели какво да си мислят. А на сутринта хукнал към частната клиника „Хармония“, тъй като вече се страхувал от официалната медицина. Пък и освен това много му се искало да разбере със сигурност дали е здрав, или наистина е болен.

— Той повече не може да остане в семейството на дъщеря си. Страхува се, че ще го открият и там — завърши разказа си Станислав Маркович. — Тъй че, Фьодор, по всичко личи, че в твоето задръжко семейство от странници ще има ново попълнение. Ще можеш ли да скриеш човека? А в това време аз хубавичко ще поразровя цялата тази история.

— Искате ли питане! — сви рамене Фьодор. — Тъкмо ми трябва човек в котелното да го наблюдава. Ще го облечем с дрехи от

френската хуманитарна помощ. В розов гащеризон като на космонавт, така че даже и родната му дъщеря няма да го познае.

— Виж какво, докторе — намеси се в разговора Виктор Злобин. — А ти абсолютно ли си сигурен, че твоят дядка все пак не е смахнат? Ти такова... направи ли му тест?

Уотсън измери с леден поглед наглия си приятел, който си позволи да се усъмни в професионалната му компетентност:

— Ти си сто пъти по-смахнат от него. Между другото, моят пациент е стигнал до Берлин с разузнавателна рота, когато е бил в най-крехката си възраст. И е съхранил толкова добре разума си, че дай боже всекиму.

— Кога и откъде да го взема? — поинтересува се Фьодор. — Тук ли ще дойде?

— Не — поклати глава Уотсън и погледна часовника си. — Поредната прожекция в кино „Сибир“ свършва в шестнайсет и трийсет. Ще го вземем оттам. Нашият конспиратор от заранта не е излизал от залата.

— Надявам се, че днес там не дават „Емануела“ — обади се Степанич, който успя да се наспи, докато траеше разговорът, и в момента изглеждаше свеж и бодър.

— Не — каза Уотсън. — Има седмица на съветското кино.

След като приключиха с тази тема, приятелите преминаха към следващата, която също трябваше да обсъдят.

Свижданията при Белов продължаваха да бъдат забранени. Ала все пак получаваха някаква информация, която им вдъхваше увереност, че със Саша всичко е наред.

Преди няколко дни някакви представители на администрацията на „Гарвановото гнездо“ се свързаха с Арсений Степанович Власов с предложението да оборудва една канадска мини пекарна в сградата на следствения арест. Разбира се, за сметка на именития затворник. И като потвърждение за това, че действията им са съгласувани, те му дадоха писмо от Саша. В писмото нямаше дори и намек за онова, което искаха да научат приятелите. Ясно защо: заради цензурата. Но почеркът наистина беше на Белов, тонът на бележката беше бодър, а най-важното бе, че Саша подкрепяше оборудването на тази пекарна.

— Страхотно! — възхити се Витя. — Знаеш ли какво, Степанич, а не може ли да сложим в някой хляб едно мачете. Какво се хилите,

виждал съм да правят така по филмите...

— Мачете се крие по-добре в кифла. А в хляба ще сложим базука — изкиска се Фьодор. — А по поточната линия ще пуснем бухти с тротил! Ще ги разграбят още горещи.

— Номерът няма да мине — каза сериозно Степанич. — Себестойността на такъв тестен продукт ще бъде много голяма. Ако не беше така, лично за себе си щях да пусна една пробна партида кифли с гранати. Че вече до гуша ми дойде от този държавен рекет!

Приятелите знаеха, че бяха емнали бизнеса на Степанич по пълна програма. Неслучайно хората казваха, че нещастieto не идва само. И щеше да е половин беда, ако го бяха емнали бандитите, защото в такъв случай поне щеше да се знае кой го прави и как да се държиш, пък и те имаха опит в това отношение. Но най-подлото бе, че стабилният и точен бизнес с пекарните се бе харесал на... началника на отдела за обществено хранене в районната администрация.

Логиката, която следваше този младеж със симпатична външност на Тимур и неговата команда, беше убийствено проста.

— Вижте какво излиза. За онези там, в Москва, е фасулска работа да отнемат комбината за алуминий от акционерите — разсъждаваше чиновникът от районен мащаб, гледайки Степанич с пронизващо прозрачните си сини очи. — А ние тук, какво, да не би да не заслужаваме? Заслужаваме? Аз искам да взема „Сибирски козунак“. Обяснете ми защо да не мога да го взема?

— Не може — наежи се Степанич. — Защото „Сибирски козунак“ е мой.

— Не, ама хайде да разсъждаваме логично. Значи онези в Москва могат...

Простичкият силогизъм от началния курс по формална логика съвсем обърка възрастния човек. Уморен от неразрешимата дилема „може — не може“, той си грабна шапката и напусна кабинета. На другия ден Степанич дълго общува с представителите на санитарната инспекция, след което олекна с една значителна сума. Следващ в списъка беше пожарният контрол. А поредното получаване на разрешително стоеше под много голям въпрос.

В светлината на тези събития „сътрудничеството с органите“, пък било то и на затвора, вдъхваше на Степанич известен оптимизъм. Той се захвана с оборудването на „пекарна за затворниците“ с огромен

ентусиазъм и планираше да завърши работата си до края на месеца. Освен това приятелите малко се посгряваха и от мисълта, че Саша Белов също щеше да хапва нормален хляб.

В знак на солидарност със Степанич всеки от приятелите се оплака от собствените си проблеми. Всеки имаше чувството, че го преследва някаква самозадвижваща се система за унищожаване. И като начало бе достатъчно само да се отстрани един такъв едър зубър като Белов. А след това дори нямаше нужда да се изстрелва зелена ракета. Всеки сам щеше да се досети как да отмъкне за свое ползване... абе, дори и някоя лавка.

Проблемите на всички, с изключение на Уотсън, бяха аналогични: данъчните проверки валяха както в огромния „Красносибмет“, така и в малкия приют. Претенциите на алчните им мъчители бяха непосилни и зле аргументирани.

— Всички беди идват от невежеството — обобщил авторитетно Фьодор Лукин. — Хората не познават историята. Да вземем например княз Игор. Той също събрал от селяните подходящи данъци. Сетне това му се видяло малко. И рекъл: „Ще се върна и пак ще ги наобиколя!“ Демек, плащайте втори път.

— А те какво направили? — заинтригува се Витя, който не познаваше кой знае колко историята.

— Сети се, де! Общо взето, вързали го за стъблата на две брезички и ги пуснали. И се получили две половини на един княз. Или пък френския крал Филип Хубави — взел, че ограбил банкерите на Европа — тамплиерите, под флага на борбата с ереста. Аналогията с „Красносибмет“ е пълна.

Единственият, на чийто бизнес досега не бе посегнала чиновническата ръка, беше доктор Вонсовски. Може би това се обясняваше с факта, че в кръга на постоянните му пациенти имаше изключително влиятелни персони, които не умееха да лекуват хора, пък и си даваха сметка за това, и по тази причина не се бяха захванали да му отнемат клиниката. Но те се ръководеха и от естествената грижа за собственото си здраве.

— Добре, де, още е рано да пеem заупокойна молитва — опита се да окуражи компанията докторът. — А пък на теб, Федя, според моите агентурни данни тези дни един „анонимен благодетел“ ще ти изпрати цял килограм злато.

— Пак ли Глигана ще пожертва нещо? — оживи се Витя. — А как ще изглежда това „злато“?

— Във вид на ланци. На ланци и синджири, с кръстчета и без кръстчета. А пък, ако е с кръстчета, те ще са с разчекнатия Христос или без разчекнатия Христос.

— Не богохулствай! — простена Фьодор, поглеждайки страхливо към Степанич. — Боже мой, как ще осчетоводя тази бижутерия?

— Ами раздай я на клошарите си просто така — закачи го Витя. — Тъкмо да се издокарат за Великден!

— Стига си се хилил. Време е да отидем да спасяваме разузнавача — напомни на приятелите си разсъдливият Степанич.

Компанията с неохота напусна затопленото помещение и тръгна към кино „Сибир“, където в този момент неочакваният свидетел на дръзкото убийство вече за четвърти път гледаше хубавия филм „Сърцето на Бонивур“.

18.

Когато Белов научи, че му предстои да го преместят в карцера, той се засмя, с което предизвика пълното объркване на надзирателя, който му съобщи това. Или по-точно, на надзирателката, тъй като този път това беше едно момиче. Много симпатично!

— Смешно ли ви е? — попита то. — Защо?

— О, това е дълга история — усмихна се очарователно Саша, с което още повече я смути.

Всъщност той дори нямаше представа защо се засмя. Просто вече за кой ли път се сравни с образа на корморана, който преди това успешно бе използвал, докато учеше на ум и разум младите си съкилийници. Ето ти един урок и на теб, скапан даскал такъв: никога не давай воля на чувството си за собствено превъзходство пред други хора. В противен случай рискуваш да не забележиш удара.

Фамилията на надзирателката беше като на певеца — Анюта Цой. Новият приятел на Белов Бруно му разказа за нея. Момчетата нямаха търпение Анюта да застъпи на поредното си дежурство, за да започнат да си подхвърлят шегички, да ѝ отправят двусмислени комплименти и така поне малко да намалят обзелото ги напрежение на сексуална почва. В такива моменти расистките им възгледи се изпаряваха и изобщо не им пречеха да изпитват най-гореща любов към младата корейка.

Анюта наистина беше симпатична. А грубият костюм от камуфлажен плат много ѝ отиваше, коланът подчертаваше тънката ѝ талия, а широките панталони, напъхани в миниатюрните ѝ униформени боти, толкова успешно прикриваха краката ѝ, че те изглеждаха почти прави.

— Само след вас — пошегува се Белов, спирайки се на прага на килията.

Момичето отново поклати глава.

— Да, без малко да забравя. А случайно да знаете за какво съм наказан?

— Ами, вчера дежурният надзирател е написал рапорт срещу вас! За сбиване, за гавра със съседите ви по килия, за оскърбление по адрес на служител на следствения арест... Какво, да не искате да кажете, че не е имало такова нещо?

— Не се притеснявайте, Анюта! — каза Белов. — Усмивката ви отива повече. — И без да се оглежда, влезе в задушния бокс.

Не е хубаво да постъпваш така, чичо Костя, затворнически интригант такъв. И все пак беше интересно какво можеше да подтикне един обикновен нормален човек към такава подлост? Може би класовата омраза на един неудачник? Или желанието да се натегне и да получи нещо изключително ценно за него като въпросния жилищен сертификат? Или... или това беше специална поръчка? Белов все повече се убеждаваше, че умишлено го притискат.

Много вероятно бе също така — и той изобщо не изключваше тази възможност — да са го натопили съкилийниците му Виталий и Бруно. Че защо трябваше да бъде чак толкова сигурен в тяхната лоялност? Първо, дето се вика, им насини мутрите, а сетне очакваше от тях разбиране и солидарност. А може би за сбиването беше донесъл онзи нещастен Гриха... Кой можеше да знае какво става в душата на човек, на когото насилствено му бяха отнели самоуважението и достойнството? С какво ли се запълваше това?

Кой знае защо отново си спомни Игор Леонидович Веденски и думите му: „Вие имате повече врагове, отколкото предполагате.“ Между другото тази фраза, която беше казана само веднъж, сякаш се превърна в лийтмотив на дългогодишните им отношения. Строго погледнато, отношенията между тези двама съвсем различни хора не можеха да се нарекат дружба. Дори само заради това, че като повод за официалното им запознанство послужи... шантажът и почти насилственото вербуване на Белов. Ала колкото и да е странно, това започнало толкова екстремално запознанство не им попречи да изпитват един към друг уважение и дори симпатия. Още повече, че всеки от тях вече неведнъж дължеше живота си на другия.

Интересно, как ли е реагирал генералът от Федералната служба за безопасност, когато на бюрото му се е появила оперативната справка за ареста на Александър Белов?

Саша си спомни последната им среща. Те се видяха в Москва преди около три месеца, когато той пристигна по лична покана на

президента за разговора на държавния глава с предприемачите в Сибир.

Тогава тържественият прием в Кремъл остави в душата на Александър двойствено чувство. Смесица от непринуденост и строг протокол, от топла радушност и ледено напрежение. Както винаги, когато се намираше пред публика, Батин се шегуваше много и се държеше съвсем естествено. Всеки от поканените беше удостоен и с кратък разговор. Точните и афористично кратки забележки на първия човек даваха да се разбере колко висококомпетентна е личността, която ги произнася. И точно тази компетентност в съчетание с острия поглед на дълбоките му очи тихо и ясно предупреждаваше: „Големият Брат вижда всичко!“

Независимо от това през този ден Александър Белов се чувстваше на гребена на вълната. Когато се обърна лично към него, Батин беше особено дружелюбен и дори мил. А журналистката Троегудова, която присъстваше на приема сред елитните представители на пресата, си записа няколко цитата: „алуминиевият гений“, „локомотивът на родната промишленост“, „манометърът“ (задраскано) „тонометърът?“. И фразата: „Повече патриотизъм!“

Саша напусна Кремъл в прекрасно настроение. Освен честта да бъде удостоен с височайшето одобрение, което само по себе си не беше лошо, той успя да осъществи няколко полезни контакта, от които можеха да излязат добри неща.

Оставаха му два часа свободни и Белов се нареди да се обади на Шмит. С Дима се видяха набързо предишния ден. Макар че нямаше особено желание да се вижда с Шмит, не можеше да се измъкне, тъй като и двамата носеха отговорност за Олга и Ваня. А това беше нещо свято.

— Александър Николаевич! — чу изведнъж той познат глас зад себе си.

Винаги ставаше така: Веденски подвикваше тихо на Саша, появявайки се сякаш от нищото. Само че преди време това ставаше по някакви незабележими московски улички край незабележими автомобили. А днес случайната (може би отново не беше случайна) среща се състоя, тъй да се каже, на централния площад на държавата. И автомобилът, от който Игор Леонидович слезе, напълно отговаряше на заеманата от него длъжност.

И двамата почувстваха, че се радват да се видят.

— Дълго ли ще останете в столицата? — поинтересува се Веденски и стисна силно ръката на Саша. — Пиете ли кафе?

Това означаваше, че трябва да му каже нещо. И Александър не сметна за необходимо да се отказва от този разговор заради Шмит, пък и не искаше да го прави.

Между двамата партньори вече не съществуваше унизителна зависимост. Те бяха равни, солидни и уважавани хора — заместник-началникът на Федералната служба за безопасност и генералният директор на най-големия металургичен комбинат. И затова нямаше никаква нужда да се правят на случайни минувачи или да разговарят в конспиративни квартири, а можеха спокойно да влязат в някой многолюден ресторант, да хапнат и да си поговорят.

И въпреки това на Саша му идеше да се пошегува: „А масите в «Славянски базар» не се ли подслушват?“ Вероятно причината за тази асоциация беше подчертано неутралният разговор, който подхвана Веденски. Генералът поздрави Саша за успеха, поинтересува се как вървят нещата в комбината и поде други по-обща теми, каквито обсъждат старите познати, когато нямат за какво по-важно да си поговорят. На въпроса за семейството му Саша отговори с шега, като каза, че „все още вече не е женен“. Така, разговаряйки едва ли не за времето, те си бърбиха и стигнаха до кафето. Саша си помисли, че явно няма да дочака никакъв коз, за чието наличие в ръкава на такъв човек като Веденски би могло да се предполага.

Тъй като знаеше, че Белов е освободил шофьора си, Игор Леонидович му предложи да го откара.

Саша любезно му отказа, като заяви, че с удоволствие ще се поразходи из родния си град, в който вече идва твърде рядко. Освен това отиваше съвсем наблизко, тъй като имаше среща в редакцията на вестник „Аргументи и факти“, чийто главен редактор възнамеряваше лично да вземе интервю от Белов. А след това му предстоеше и запис в едно популярно токшоу на телевизията.

— Сладко ли е бремето на славата? — подсмихна се Веденски и Саша долови в тона му нещо подобно на отчуждение или на печал. — Или това е просто желание да споделите опита си?

— Просто сега нямам какво да крия. Аз съм чист и прозрачен като езеро в тайгата — отвърна развеселено Александър. — Пък и ако

мога да кажа нещо полезно на хората, защо да не го направя?

— А не се ли каните да се пробвате в политиката от позициите, тъй да се каже, на новия си житейски етап?

— Все още ми се гади от политиката като от развалена риба — каза Белов. — Но вие сте прав, в комбината вече ми е тясно. Имам много идеи и планове! Ще ми се повече простор. Напоследък все често ми предлагат да се кандидатирам за губернатор на региона. А това май че ще ми е интересно. Възможностите са огромни. Хората се отнасят към мен добре. Мога да се опитам да поуправлявам малко там. Още повече, че Москва е далеч...

— Москва навсякъде е близо — изрече съвсем сериозно Виденски.

— Дори и да е така, пак не е проблем. Имам сигурна „шапка“, Игор Леонидович. Знаете ли с кого, по-точно с какво сравни днес вашия покорен слуга президентът на страната? Никога няма да се сетите. С манометър! Към който цялата страна гледа и определя налягането в котела.

— Лично мен подобна характеристика би ме притеснила — подсмихна се генералът. — Ако стрелката започне да минава зад червената черта, моментално спират подаването на гориво в котела.

Белов се натъжи. Наистина ли това беше неговият коз? Виденски не му беше интересен в ролята на мъдър баща съветник. Беше като същински авгур пророк. Да не би пък да губеше рефлекс? В условията на кабинетна работа...

— Смятайте за приятелски съвет онова, което ще ви кажа — рече Виденски като потвърждение на мислите му. — Но ще ви помоля да се отнесете към него съвсем сериозно...

Обитателят на карцера не можеше да измисли с какво да се занимава. На наказаните не им се полагаха разходки. Раницата с личните му вещи, в които имаше чернови на собствените му показания за предстоящите разпити и две книги от затворническата библиотека, остана в килията. В карцера нямаше дори прозорец, през който би могъл да гледа как се променя цветът на небето. Само мъждивата лампичка, която не знаеше какво е сън като окото на Големия Брат, не угасваше нито денем, нито нощем. Оставаше му само да мисли. Никой

не можеше да му вземе главата — неговия персонален компютър. Освен ако не му я отсечаха. Но засега главата му май че си беше на раменете...

Саша се ядоса, защото не можеше да си спомни как точно формулира тогава съветите си Веденски. Ах, тези проклетни бойци на тихия фронт! Не могат да ти кажат нито една обикновена дума, а все ти говорят с намеци, иносказателно. От чутото му бе останало само чувството за някакви ненужни и скучни сентенции, които добросъвестният възпитател бе сметнал за необходимо да сподели с младия си приятел. Без дори да допуска, че от тези негови сентенции лъха на нафталин, а пък неговият подопечен отдавна вече знае как трябва да се живее.

Спомни си, че Веденски настоятелно го съветваше „да бъде по-скромен“, като в същото време „бъде по-щедър“, а най-важното бе „по възможност да не се замесва в голямата политика“. Да, а преди да се разделят, генералът окончателно уби Белов с последния си неочакван съвет:

— И няма да е зле да подредите личния си живот. Службата в тила трябва да работи безупречно.

И беше много интересно какъв точно „личен живот“ имаше предвид този толкова информиран човек? Вероятността Веденски да е слязъл до нивото на слуховете и да е порицал Саша за връзката му с жената на Удодов, беше изключително малка. Тази връзка беше мимолетна, започна я в Кипър от скука и като че ли от нея нямаше никакви последици.

Най-вероятно намекът му засягаше Олга Белова, която все често се появяваше на разни светски купони и се бе пристрастила към даването на интервюта. Саша отдавна не беше виждал бившата си съпруга. Двамата не поддържаха контакти. Откакто записаха Иван в едно частно училище в Англия, той си общуваше директно със сина си по Интернет, а веднъж дори се видя с него в Лондон. Горедолу два пъти месечно бащата и синът си разменяха кратки шеговити послания, тази игра харесваше и на двамата, свидетелстваше за душевната им близост и успокояваше Александър, че „момчето се развива правилно“. И така необходимостта от тягостните и за двама им контакти с Олга отпадна.

Според Саша в интервютата си Олга дрънкаше доста излишни неща. Но той се стараяше да не осъжда бившата си жена, защото продължаваше да изпитва вина заради объркания ѝ живот. Веднъж, в един труден момент бившата му съпруга му каза, че когато го обикнала, „се качила в чужд вагон“, заминала в друга посока и сега вече не можела да намери обратния път. Движена от стремежа си да открие обратния път към онази точка, от която бе започнал погрешният отрязък от живота ѝ, тя бе зарязала бизнеса и изцяло го бе оставила на Шмит.

Ала отчаяният ѝ опит да се „върне в света на музиката“ като че ли също се бе провалил. Белов не знаеше причината за това — или предложенията, които бе получила, не отговаряха на амбициите ѝ, или без необходимото торене корените на таланта ѝ бяха изсъхнали. До него достигаха само слухове, че богатата му бивша съпруга много пътува, непрекъснато открива и моментално зарязва някакви фондове и най-вече — че много пие. И даваше прекалено много интервюта, още повече, че желаещите да се сдобият с пикантни подробности от личния живот на олигарха, бяха повече от достатъчно.

Веднъж Саша лично видя някакво гнусно предаване с названието „Ден за баня“, в което пияната Олга в компанията на някакви педали от сферата на изкуството твърдеше с кикот, че е „бедна като църковна мишка“. И за доказателство показва пред камерата счупения ток на обувката си. Ясно беше, че в момента говореше глупости и вероятно утре щеше да се разкае, а може би щеше да измисли нещо ново. Но фактът си оставаше факт, а подобни изпълнения не добавяха нищо добро към имиджа на Александър Белов.

Саша се вслуша, долови някакво шумолене и вече за кой ли път си помисли, че го наблюдават. Човек, който седи в килия, дори когато тя е самостоятелна, никога не може да бъде сто процента сигурен, че е в пълна самота. След няколко секунди вратичката на прозорчето се отвори (почти без скърцане) и на пода в карцера с тихо шумолене се плъзна свитък вестници.

Ей на това му се казваше изненада! Дали пък добрата Анюта Цой не бе решила да направи подарък на симпатичния затворник в карцера? Саша моментално грабна неவிжданя за неговото положение разкош и се разположи максимално удобно заедно с вестниците на мястото за спане.

Наблюдателят, ако допуснем, че имаше такъв от другата страна на вратата, можеше да забележи как след минута любопитството на Белов се смени с печал, сетне лицето му се изкриви от отвращение, което премина в ярост. Затворникът скочи и с невероятна сила удари стената с юмрук.

Саша замахваше отново и отново и удряше по грапавата стена, без да забелязва кръвта, която се стичаше по ръката му.

19.

Виктор Петрович Зорин беше безкрайно щастлив. Както можеше да бъде щастлив един мъж, който е получил няколко неопровержими аргумента, потвърждаващи, че е истински мъж.

Сутринта той посрещна жена си и за пръв път я заведе в чисто новата си, построена наскоро вила в луксозното селище край Красносибирск. Лариса Хенриховна остави интерната си по време на пролетната ваканция и навести мъжа си.

Докато се излежаваше и наблюдаваше през открехнатата врата кухнята, където съпругата му в пристегнат на тънката талия облечен на голо лек халат приготвяше кафе, той преливаше от най-нежни чувства. Неговата Лариса беше истинска находка и най-хубавият подарък, който би могла да направи съдбата на такъв човек като него. Тя имаше проницателен ум и принадлежеше към онзи рядък тип жени, които след половия акт никога не питаха: „За какво мислиш в момента, скъпи?“

Впрочем Виктор Петрович вече бе възвърнал способността си да мисли. И мислите му бяха за друга жена — за Лайза Донахю, макар да не бяха такива, че да обидят жена му. Той си мислеше за вчерашната делова среща с американката. Също както и предишния път тя се състоя в ресторант „Сибирски пелмени“. Ала този път инициативата за срещата беше на международната консултантка.

На тази високомерна учена дама ѝ трябваха две седмици, за да обмисли предложението, което той ѝ направи. Съдейки по всичко, не бе взела лесно решение. Лайза Донахю се отказа от обяда и дори не докосна кафето, което си бе поръчала, а само пушеше и нервно смачкваше в пепелника тъничките като клечки дамски цигари.

— Донесохте ли документите? — попита я Зорин, усещайки, че дамата не е в състояние да започне разговора.

— Да — отвърна Лайза Донахю и му подаде тънка папка. — Вие сте страшен човек, господин Зорин.

Точно преди две седмици той предложи на госпожа Донахю една съвсем простичка сделка. С изтичането на договора ѝ в Русия

изтичаше и срокът на работната ѝ виза. Удължаването на визата ѝ зависеше и от представителя на президента. В замяна на своето, тъй да се каже, покровителство Зорин изрази желание да получи един документ.

Виктор Петрович знаеше, че съществува някакъв абсолютно незаконен договор, който преди две години бе позволил на Белов да се измъкне от една на пръв поглед безнадеждна ситуация. Комбинатът „Красносибмет“ всеки момент трябваше да прекрати работа заради липсата на суровина и на пари за закупуване на суровина. Но той не само че не спря, а продължи да произвежда алуминий. Заради огромните дългове на „Красносибмет“ по това време партньорите и доставчиците на алуминиев окис бяха преустановили доставките си. Но чиновникът Зорин все не можеше да открие откъде се е взела онази съдбоносна партида суровина, която не позволи на комбината да загине.

А пък много му се искаше да разбере. Вероятно бе извършена някаква незаконна сделка и вероятно имаше поне един документ, който да я потвърди. И за целта трябваше да му помогне това хитро американско парче Лиза-Лиса, което знаеше много повече, отколкото изглеждаше на пръв поглед. Когато се договаряше с госпожа Донахю, Виктор Петрович дори още не беше решил окончателно как ще използва този компромат. Имаше две възможности. Или да отнесе компромата в човчицата на своя партньор от Думата и по този начин да му помогне да унищожи Белов. Или да играе сам с документа и в удобен момент да извие ръцете на Белов.

Виктор Петрович погледна съсредоточено събеседничката си. Имаше чувството, че Лайза е плакала, защото носът и брадичката ѝ съвсем се бяха изострили, а под очите ѝ имаше сенки. Зорин тъжно си помисли колко грешат онези, които изпитват удоволствие от изнасилването. В това нямаше нищо приятно, понеже след акта човек можеше да изпитва само жалост и погнуса от жертвата си...

Той хвърли един поглед на документа.

— Но това е на английски! — учуди се Зорин.

— Какво значение има? — отвърна победената горделивка и смачка поредната цигара в пепелника.

Зорин се обърка. Първо, защото не искаше да вади пред младата жена очилата си. Второ, защото дори и да си сложеше очилата, това

едва ли щеше да промени нещо, тъй като Виктор Петрович не знаеше английски. Подобно обстоятелство беше доста срамно, особено като се имаше предвид колко време бе прекарал и продължаваше да прекарва в чужбина. В биографията си обикновено пишеше „чета с речник“, но и това не отговаряше на истината.

„Както и да е, няма нищо спешно“ — помисли си той и прибра документа в чантата си. Зорин не допускаше, че Лайза би могла да му пробута някакъв фалшификат. Че къде щеше да се дене, горкичката, в такъв случай? Та нали ѝ се искаше, ах, как ѝ се искаше да бъде до любимия си в трудния момент и да го последва като жена на декабрист... но къде ли? Те и без това бяха в Сибир, нямаше къде по-нататък да отидат.

— Пак си мислил за работата си! — пошепна в ухото му Лариса Хенриховна и го гризна нежно по меката му част.

Тя сложи на леглото изискано сервиран поднос на крачета с две ароматни чаши кафе и любимите му московски бисквити. А сама се настани на крайчеца така, че халатът ѝ да разкрива апетитното ѝ бедро.

— Права си, любима. И имам нужда от твоята помощ. В чантата ми има един документ на английски език. А пък аз, нали знаеш...

Умната Лариса изпърха като птичка, намери нужния лист, седна отново до мъжа си и му преведе на руски съдържанието на документа, който го интересуваше.

— Постоянно действащата комисия по правата на човека... — мърмореше тя — ... кани в качеството ѝ на експерт госпожа Донахю... с поръчение да подготви доклад...

— Какви са тези глупости! — подскочи Виктор Петрович. — Какво общо има ПАСЕ! Там трябваше да има един договор или някаква разписка... Но не и с Европейския съюз.

— Няма друго, честна дума. Тук има и едно ксерокопие от паспорт с постоянна виза... Зле ли ти е? Сърцето ли те стяга?

Побеснелият Зорин сграбчи мобилния си телефон и с треперещи пръсти започна да набира номера на Министерството на външните работи, където вече бе успял да сложи спирачка на въпросната Донахю. В отговор на неговите претенции, забоботи познат басов глас:

— Виж какво, Петрович... Абе, уважаваме те, как да не те уважаваме. Но и ти разбери, че тази твоя Донахю е включена като експерт в комисията на Европейския съюз.

— Ама те я шпионка! — изкрещя той с фалцет.

— По този въпрос, Петрович, ще трябва да ми дадеш справка от Федералната служба за безопасност. Ако има нещо такова, ние ще им обърнем внимание. Но иначе сам разбираш, че необоснованият отказ означава международен скандал...

В гнева си Зорин захвърли мобифона зад леглото.

— И какво е направила тази Мата Хари? — опита се да се пошегува Лариса Хенриховна. — Хубавичка ли е?

— Млъкни веднага! — разкрещя се Виктор Петрович. — Как може да си толкова... толкова нетактична!

Той изглежда с омраза жената, която не беше виновна за нищо, и за пръв път забеляза върху разголеното ѝ коляно, синкавата мрежичка на разширените вени.

— Я се облечи като хората! Да не би да си момиче. Не е приятно за гледане.

20.

В това време лелята на Белов — Екатерина Николаевна, също беше разстроена и дори би могло да се каже, че направо беше бясна.

— Не разбирам защо трябваше да ми разрешат свиждане точно за този ден, след като те, разбираш ли, имали „занимания с личния състав“! — възмущаваше се тя, докато се настаняваше в колата до седналия зад волана Виктор Злобин.

През този ден на Катя никак не ѝ вървеше. След безкрайни искания и жалби от нейна страна до всички възможни инстанции следователят от прокуратурата ѝ разреши като на най-близка роднина да се види със Саша. Но този път дългоочакваното свиждане се провали по вина на служителите от следствения арест. Като причина ѝ бяха посочени „занимания с личния състав“. Не стига това, ами по същите причини днес не приеха и колетчето, което носеше.

— Дявол знае какво става! Душата ми извадиха! Сега къде да дяна това?

Катя погледна отчаяно обеимистия пакет, в който сутринта грижливо бе подредила няколко чифта чорапи, топъл анцуг, цигари и храни от списъка на разрешените. А освен това от пакета се разнасяше ароматът на пирожки, заради които не бе спала почти цяла нощ.

— Мама! — изписка на задната седалка събудилият се Альоша.

Налагаше се да мъкне навсякъде момченцето със себе си, което, разбира се, не беше полезно за него. Но какво можеше да направи, като нямаше кой друг да го гледа. Катя участваше във всички митинги и демонстрации в защита на Белов, търкаше праговете на учрежденията с жалби и молби и се срещаше с правозащитниците.

— Точно така — мама. Устата на младенеца, както се казва... — промърмори Катя и погледна умолително Витя. — След като нищо не стана със свиждането, моля те, закарай ни при Яра. На нея също ѝ е зле. Нека поне да се види със сина си. И да хапне тези пирожки!

— Няма проблеми! Разбира се, че ще те закарам — отвърна Витя, докато излизаше от паркинга, и пое към манастира.

Катя се страхуваше да шофира през зимата, особено когато беше с детето. Затова се налагаше да моли Витя.

От града до манастира, където намери утеха изтерзаната Ярослава, имаше малко над петдесет километра. Правото като струна шосе беше разчистено от дълбокия сняг. И автомобилът се движеше сякаш по коридор, прокаран през преспи с големината на човешки ръст, който водеше към неизвестната сияеща далечина, а може би и право към царството на Снежната кралица. Денят беше ярък, слънчев и много студен. Момченцето, облечено в кожухче и закопчано на задната седалка с колан, посумтя малко и отново заспа.

— Защо не вземеш бавачка на Льоша? — попита Витя. — Виж се на какво приличаш, къде се дяна предишната ти осанка! Скоро ще оклюощавееш като Лайза Донахю.

Катя не отговори. Витя не беше първият, който я съветваше да си вземе помощничка. Нейни познати ѝ препоръчваха свестни жени, а вестниците бяха пълни с обяви на бавачки и гувернантки. Екатерина Николаевна също осъзнаваше, че на момченцето ще му бъде по-добре, ако има спокойна и мила бавачка, която няма да го оставя, да бърза и непрекъснато да нервничи като нея. И въпреки това нещо я възпираше. Струваше ѝ се, че това щеше да бъде предателство спрямо Саша и Яра.

— Навъдиха се едни богомолци, мамицата им! — възкликна най-неочаквано Витя и в последния момент преглътна яките псувни, които му бяха на езика. — И тия ги изби на духовен живот!

Оказа се, че зад тях се движи колона от началнически автомобили. И за да предотврати сблъсъка с насрещния КАМАЗ, на Виктор му се наложи да удари спирачки и буквално да се залепи за снежната стена.

Посещенията в манастира винаги се отразяваха зле на Катя. Ярослава и другите жени, които още не се бяха решили или не бяха заслужили да бъдат подстригани за монахини, живеяха в ужасни условия. В дългата дъсчена барака в покрайнините на селото, разположено край манастира, пролуките бяха толкова големи, че през тях се виждаше всичко. Нямаше никакви удобства. А сред обитателите на този „хотел“ имаше не само послушници, но и мръсни, покрити със

струпей клошарки и жени, пристигнали неизвестно откъде със своите проблеми и болести.

Катя разбираше всичко, свързано с тежката и мръсна работа за укротяване на духа и плътта. Но тъй като по природа беше дейна и енергична жена, изобщо не можеше да разбере защо, когато вкъщи има достатъчно тежка работа и страдания, човек трябваше да търси мъки и лишения на някакво друго място.

Когато стигнаха до манастира, автомобилът със сигналната лампа и триколяра върху номера вече беше там, а около него бяха спрели колите на свитата и охраната. Едрите чичковци с топли шапки и скъпи палта разговаряха с послушничките. Сред важните началници Виктор разпозна и Зорин. А сред жените беше Ярослава и един бегъл поглед беше достатъчен, за да му стане ясно, че момичето се отегчава от разговора. След като свършиха с неизбежните формалности като обещанията за помощ и разглеждането на местното стопанство, високите гости, съпроводжани от игуменката, бързо се отправиха към столовата.

Витя деликатно отказа да участва в семейната среща, запали си цигара и отиде да се разходи из околностите. Катя също се канеше да се отчете бързичко за тежкото положение на Саша, да даде на майката момченцето и колета, а сетне да се присъедини към Витя. Ако беше като миналия път, Ярослава щеше да мълчи и да се измъчва. А Катя трябваше непрекъснато да бърбори и също да се измъчва. И затова сега щеше да е по-добре да остави за известно време Альоша и Яра насаме, понеже момченцето и без това не можеше да разбере каква е разликата между „мама“ и „леля“.

Ала този път Ярослава сама помоли Катя да не си тръгва:

— Ще те запозная с една изумителна жена. Тя е бежанка от Нагорни Карабах. Историята ѝ е ужасна. Няма никакви познати в Красносибирск, а мястото ѝ не е тук...

„Охо — помисли си Катя, — Ярослава си е намерила приятелка и това е добър знак.“ Мая — така се казваше новата позната на сестрата на Саша — както и всички останали жени, беше облечена с ватенка, с ужасна дълга пола и носеше ниско пребрадена на челото забрадка. Но въпреки ужасните ѝ дрехи Катя моментално разпозна в нея жена с

претенции и финес, която е имала и по-добри моменти в живота си. Стойката ѝ беше изправена, походката ѝ — красива, а лицето ѝ, макар да бе прекалено загоряло, беше чисто и поддържано.

— Знаеш ли какво, помислих си, че Мая би могла да поживее известно време с вас. — Гласът на Ярослава прозвуча виновно. — Пък и на теб ти е тежко сама с Альоша...

Екатерина Николаевна бе готова да се противопостави. Тя отвори уста, но моментално я затвори. Понеже Ярослава не я молеше чак толкова често за каквото и да било, а пък и щом беше решила... Катя огледа критично потенциалната бавачка. Тъй като често бе мислила по този въпрос, тя си представяше по съвсем друг начин възпитателката на момченцето и по-точно, като класическата добра Арина Родионовна. А пък тази беше прекалено хубава и някак претенциозна. В това време Мая вдигна непохватно на ръце загърнатото в кожухчето дете и го помъкна към стопанските постройки с обещанието да му „покаже прасенцето“.

Естествено, чувствителната Ярослава долови съмненията на Катя, докосна я по ръкава със задебелялата си ръка и прошепна:

— Катя, моля те... Мая е изгубила мъжа си и двете си деца.

21.

Невидимият обръч, за който дори и след ареста си Александър само се досещаше, с всеки изминал ден все повече и повече се стесняваше около него.

Въпреки строгия режим в карцера сега вече редовно го снабдяваха с нови вестници, при това без той да ги е молил. Общуването с печатното слово не само не даваше подкрепа и не забавляваше затворника, но дори се превърна в един от начините за психическата атака, на която бе подложен Белов.

Последният печатен поддръжник на обожавания доскоро от всички олигарх — местният „Вестник“, също бе подложен на натиск отгоре и промени позицията си. Саша с тъга забеляза, че сега в карето на вестника не е изписано името на предишния главен редактор, а на някакъв си изпълняващ длъжността Смирнов. Част от репортерите му вероятно бяха напуснали, а други, следвайки добрата стара традиция на родната журналистика, бяха преразгледали възгледите и убежденията си. Столичните издания, които до неотдавна смятаха за чест да публикуват поне един материал за „харизматичния ръководител от Сибир“, продължаваха да пеят в хор, само че съвсем друга песен.

Публикациите, посветени на Белов, можеха условно да се разделят на три основни рубрики: „Олигарсите окрадоха страната“ — икономически статии; „Къде гледа властта?“ — отзиви на политически най-активната част от населението, и „Скелети в гардероба на олигарха“ — занимателни писания, посветени на личния живот и моралния облик на следствия.

При по-внимателен прочит се виждаше, че икономическите есета изобщо не са икономически, а съдържаха предимно заклинания на тема: „Да предположим, че онова, което е вършил ръководителят Белов, е законно. Ала колко е грозно и непатриотично!“ Едно тежко национално издание беше посветило цяло фолио на дискусия за морала и правото. И бе стигнало до сензационния извод, че действията

на Белов не противоречат на буквата на закона, но за сметка на това престъпно не съответстват на духа на въпросния закон.

От читателската поща Саша най-много се засегна от един „разказ на очевидец“ за приюта, оглавяван от Фьодор Лукин. Мисионерската дейност на невинния Федя се тълкуваше като организирането на „тоталитарна секта“. А зловещата роля на Белов, който подкрепяше „мракобесите“ материално, се обясняваше с естествения за олигарха стремеж да „обуначи“ и за пореден път да обере доверчивия руски народ.

Но Александър се засегна най-много от бележките, които коментираха личния му живот. Реалните факти като обучението на Ваня Белов в чужбина и шеметното минало на Александър се смесваха с разкази за пиянски оргии в курорта Куршавел, където той никога не бе ходил, и „оригинални списъци на прислугата“, която наброяваше неколкостотин готвачки и градинари. „Следващия път ще ме обвинят в зоофилия и некрофилия“ — помисли си Саша и за пореден път си даде дума да не се докосва до вестниците.

Започна поредица от разпити, които оставяха у него странното усещане за детската игра на „развален телефон“. Когато на единия край на жицата казваха, да речем, думата „оптимизация“, на другия край тя прозвучаваше като „отклонение“. А в резултат на вълшебни интерпретации произнесеното тихо „делово сътрудничество“ се превръщаше в „създаване на престъпна групировка“.

Обвиненията срещу ръководителя на „Красносибмет“ Александър Белов си оставаха същите: създаване на престъпна групировка, за да се укриват данъци. Основният и единствен аргумент в полза на тази версия бяха няколкото създадени от Белов дъщерни фирми, които играеха ролята на посредници при реализацията на продукцията на комбината.

Възраженията на следствия и на неговия адвокат също бяха прости и обясними: в създаването на новите юридически лица няма нищо незаконно. Тези фирми бяха създадени и работеха напълно легално и законни. В отговор на тези аргументи следователят Петров винаги въздъхваше и изричаше убийствена по силата на логическото си въздействие фраза:

— И въпреки това...

След което разговорът започваше отново и се завърташе в същия кръг.

Тази странна игра вече ужасно бе омръзнала и на двете страни. Следователят от прокуратурата, който ден след ден провеждаше един и същ по съществото си разпит, явно скучаеше. Ако се съдеше по въпросите му, многобройните разпити на свидетелите също не бяха в състояние да добавят нещо ново и интересно към делото. По време на допустимите разговори с клиента си адвокатът на Белов го уверяваше, че подобно обвинение няма да издържи в съда.

Но въпреки оптимистичните прогнози на защитата Белов дори физически усещаше как се засилва натискът на невидимия атмосферен стълб. Достатъчен беше дори и фактът, че на разпити вече го викаха направо от карцера, където нямаше възможност поне да нахвърли на лист аргументите за собствената си защита.

Ала настъпи денят, когато оставането му в карцера изчерпа допустимите от правилата срокове, и мрачният му стар познат чичо Костя поведе „клиента“ към килията му. Саша не се изненада, когато разбра, че отново трябва да смени мястото си в затвора. По всяка вероятност неговата неочаквана дружба с агресивните младежи не влизаше в планове на постановчиците на спектакъла и те бяха подготвили нов сюрприз за Белов.

Интересно, кой ли щеше да се окаже негов съсед сега? Може би Фреди Крюгер, който очакваше разглеждането на касационната си жалба? Или пък вампирът Дракула, когото оперативните работници щяха специално да му изпратят, за да води откровени разговори с него? Белов прехвърли възможните сценарии, стегна се и се съсредоточи максимално върху бъдещото си местоживееие.

Новата му килия се намираше в същото крило, но беше значително по-гъсто населена от предишната. Докато свикваше с полумрака, Белов пресметна, че тук има не по-малко от двайсетина души. И ако се съдеше по задуха, можеше да се предположи, че този контингент не е в особено приятелски отношения с администрацията на следствения арест. Което означаваше, че не е заслужил нищо от дребните официални привилегии. И въпреки това в помещението имаше телевизор и относителен ред.

Първата реакция след сдържания поздрав на новодошлия беше едноминутна пауза, след което отговориха няколко души едновременно. Саша се вгледа и видя, че се познава поне с двама от присъстващите.

Със Семьон, който стана и му подаде ръка, в миналото го свързваше кратък, но драматичен епизод. Навремето този човек, когото крадците бяха изпратили за надзорник в Красносибирск, се оказа „сподвижник“ на Белов и двамата заедно изхвърлиха от града наркобарона. По-нататък пътищата на местния престъпен бос и на ръководителя на комбината не се бяха пресичали, тъй като необходимостта да си сътрудничат отпадна и те не си пречеха един на друг. Кое то пък би трябвало да означава, че днес Саша имаше всички основания да очаква известна лоялност от новите си съседи. В най-добрия случай засега не се предвиждаха сбивания.

Другият познат беше едно от момчетата на Семьон с прякора Дъба. Тъй като имаше външност на гангстер аристократ, Дъба изглеждаше стилно дори и в затворническите дрехи.

— Значи това си бил ти, северен елен такъв! — подсвирна „гангстерът“, протягайки на свой ред ръка. — Станала е грешка, очаквахме да дойде доносник.

С кратък, но изразителен жест Семьон накара дърдоркото да млъкне. След още два-три пестеливи жеста от негова страна за Саша бе освободен един удобен нар.

— Настанявай се — кимна му Семьон и побутна към него чаша чай. — Кога е делото?

— Обещаха следващата седмица да ме запознаят с материалите по делото. Значи може да се очаква, че след две-три седмици ще го гледат — отвърна Саша. — Но сигурно няма да се задържа дълго при вас...

Той не сподели, че дружелюбният прием, който срещна при крадците, сигурно няма да се хареса на някои хора, което означаваше, че отново ще го преместят. На езика на препатилите хора такива безкрайни преселения от килия в килия се наричаха „дизелова терапия“. Семьон като че ли разбра това и притвори клепащи, показвайки, че всичко му е ясно.

— Как е дъщеря ти? — поинтересува се Саша, тъй като си спомняше, че въпреки неписаните правила на крадците Семьон беше

образцов глава на семейство и много обичаше двете си дъщери.

— Добре е. По-голямата се омъжи, по-малката учи в Московския университет.

В това време Дъба направи и подаде на новия им съсед голям сандвич със сланина. Това му дойде много добре, защото след намаления порцион, който му се полагаше в карцера, нормалната храна представляваше обект само на най-развихрените му фантазии. Хлябът, върху който бе сложено парчето сланина, сякаш също беше от друг свят — мек, добре изпечен, с класическа златиста коричка.

— Хляба дължим на теб — отбеляза Семьон. — Казват, че новата пекарна е заработила с твоя помощ.

Белов разбираше, че Семьон избягва темите, които можеха да бъдат опасни. Най-вероятно причината беше в един подпухнал мъж, който спеше на съседния нар. А имаше за какво да си поговорят.

Скоро получиха такава възможност по време на разходката. Но и тогава не стана веднага. Движейки се в затвореното пространство на „стъргалото“ по траектория, която беше известна само на него, Семьон сметна за необходимо първо да си поговори с някои от другите си съседи по килия. През цялото това време до Белов крачеше общителният Дъб.

— Я виж там! — привлече вниманието на Саша с жест на екскурзовод красавецът. — Свободата е на една ръка разстояние.

Белов излизаше за пръв път на разходка, откакто се намираше в този корпус на следствения арест. Изглежда, това беше единственият блок, където „стъргалото“ — площадката за разходки, се намираше не на двора, а на покрива на самия корпус. Дъба беше прав, че свободата е близо, защото тяхната площадка беше прилепнала до покрива на обикновен жилищен блок, който буквално се допираше до територията на следствения арест. Дворовете за разходка бяха разделени от този „свободен покрив“ само с метални щитове и плътно усукана бодлива тел, по която течеше ток. А също и с плаката: „Спри! Опасно за живота!“

Саша вдъхна дълбоко от свежия пролетен въздух. Наистина беше изумително, че човек губеше възможността да се чувства щастлив, докато не му отнемеха нещо от достъпните му преди това радости. Задоволената особа за нищо на света не би разбрала какво удоволствие е да пиеш вода, ако не я държаха поне няколко часа далеч от

източниците на вода. Онзи, който никога не е умирал от студ, не е в състояние да оцени радостта от възможността да стои до горещата печка. Саша никога досега не бе изпитвал толкова силно желание да обладае любимата си жена, както когато я целуваше в лютия мраз върху заснежения лед на Обска Губа.

Саша изведнъж се засмя. На няколко пъти бе имал възможност да прочете в очите на Лайза ответно желание, но досега обстоятелствата нито веднъж не им бяха позволили да го осъществят... Прав беше този фронт Дъба — много му се искаше да е на свобода.

Благодарение на словоохотливия си събеседник след няколко минути Саша вече научи, че Семьон и Дъба не са закъсали чак толкова, защото им бяха направили постановка. При Дъба намерили два пистолета по време на обиск, а пък историята със Семьон беше направо смешотворна: спипали го с кокаин, макар дори и кучетата в Красносибирск да бяха готови да потвърдят омразата на боса към всякаква дрога.

А в действителност работата се състояла в това, че в града отново започнало преразпределение на сферите на влияние. Отново се появил старият конкурент на Семьон — Грот, който не искал да се примири с отредената му тясна ниша на търговията с оръжие. И не просто тръгнал да му отнема териториите, но го направил под нова хитра шапка, за която до този момент не се знаело почти нищо конкретно. Формално той се канел да доведе на пазара кавказци и това се превърнало в причина за сблъсъка му със Семьон. А всъщност освен кавказците, които бяха сериозни момчета и никой не би спорил по този въпрос, зад Грот стояли и други още по-сериозни момчета, които не бързали да излязат на светло.

Те бързичко неутрализирали Семьон, Дъба и още четирима бойци от техния отбор, като ги натикали в следствения арест. А на това отгоре толкова бързали, че не успели да измислят солидни причини, които и без това не беше нужно да се търсят кой знае колко, тъй като се виждаха и с невъоръжено око. Тази вечер щели да гледат делото им и най-вероятно щели да ги пуснат. Но пък взело, че се случило нещо съвсем необяснимо — вчера арестували Грот.

— Я ми кажи нещо — чу най-неочаквано Белов тихия и както винаги безстрастен глас на надзорника. — С какво чак толкова си обидил Кума, та да те емне по пълна програма?

Белов подскочи от изненада, защото не бе забелязал кога Семьон се е приближил до него. Дъба моментално се отдръпна и се отправи да пази подпухналия мъж, на когото обитателите на килията по всяка вероятност не се доверяваха.

— Кума ли? — Белов знаеше, че затворниците наричат по този мил начин началника на оперативната част. — Един господ знае с какво съм ядосал Кума. Може пък мутрата ми да не му е симпатична. Всичко съм готов да дам, само и само да разбере.

— Дали е мутрата ти или не, не зная, но те съветвам да внимаваш. Особено с Грот. Носи се слух, че тук няма да се разминеш с него. — Семьон запали цигара и вдигна глава.

Саша проследи погледа му. Бездънната пролетна синева беше преградена с метална мрежа. А най-отгоре стърчеше наблюдателната кула с пазача. От там гърмеше шлагерът, който чу наскоро: „Значи, ето каква си била! А пък аз ти носех цветя...“ Изглежда, това беше хитът на този затворнически сезон. В момента вълшебната музика освен естетическа изпълняваше и чисто практическа функция — не даваше възможност на затворниците да си подвикват и да си разменят информация с „колегите“ си в другите дворчета за разходка.

В мрежата над тях стърчаха две бележки във вид на навити на тръбички листчета от нелегалната затворническа поща, които не бяха стигнали до адресатите си. Тези послания като че ли бяха заседнали там отпреди месец. Те бяха избелели и изгубили горещата си преди време актуалност, а опашчиците им от кончета потрепваха.

— Казват още, че Грот е дошъл тук със специалната задача да забърка някаква каша — да вдигне бунт или да организира бягство. На него може да му е кеф да го направи, но тази работа не се харесва на крадците.

Саша кимна. Той знаеше, че напоследък репутацията на Грот силно бе накърнена заради многократно допуснатите от него случаи на насилие. И затова бягството или дори само един сериозен опит за бягство, което се смяташе за проява на висша доблест сред крадците, можеше да му даде възможност да се реабилитира.

— Аз може би утре вече няма да съм тук — продължи Семьон. — Тъй че, Бели, решавай сам. Върти и сучи колкото можеш, за да не се окажеш между шамарите.

Това беше единственият му разговор със Семьон, за който Саша му беше благодарен. Повече нямаха възможност да разговарят, тъй като следобед заведоха Семьон и Дъба в съда. За Белов също дойде конвой, тъй като му предстоеше свиждане.

22.

Докато крачеше по коридорите и преминаваше през десетки врати с тракащи резета, Саша си представяше Катя. Представяше си как тя още с първия си поглед ще му изпрати заряд от кураж и подкрепа. Откакто Саша се помнеше, винаги ставаше така. Само че този път заради особените обстоятелства и ограниченото време, позитивният заряд щеше да е още по-концентриран и ударен.

Кой друг освен леля му би могъл да получи разрешение за свиждане с него? Белов нямаше други роднини освен Екатерина Николаевна и Ярослава. Но не очакваше да види Ярослава в следствения арест. В едно от писмата, които леля му редовно му изпращаше, сестра му бе добавила няколко тъжни и нежни реда с обещанието да се моли за него. Сърцето го заболя при мисълта, че не можеше да бъде с близките си. Той за пореден път почувства колко му е мъчно за леля му, за сестра му и за племенника му. Сигурно малкият Алексей вече се бе научил на куп неща...

Ала в стаята за свиждания го очакваше подлудяващо разочарование. От другата страна на стъклото, отпуснат небрежно на облегалката на стола, седеше Виктор Петрович Зорин. Ситото му и поддържано лице до такава степен контрастираше с лицата, които Белов виждаше напоследък, че той изпита изгарящо желание да натисне с всичка сила тила му и да размаже носа му върху затворническата маса.

Всъщност те винаги се бяха намирали от двете страни на една невидима черта. Бяха силни, умни, незнаещи милост един към друг противници и винаги стояха така — единият от едната, а другият от другата страна на стъклото.

По знак на надзирателката Белов и Зорин вдигнаха телефонните слушалки и се поздравиха. След това настъпи пауза.

— Е, разказвай — започна съвсем по роднински Виктор Петрович. — Как се чувстваш тук? Добре ли те хранят?

И ето какво се получи: той очакваше добрата си леля, а се оказа, че при него е дошъл добрият чичко.

— Всичко е наред. В пионерския лагер беше по-лошо — усмихна се Саша и успя да не издаде отношението си към събеседника си.

Зорин започна да изразява съчувствието си и да му вдъхва кураж, и то по такъв начин, че ако беше в час по актьорско майсторство, щяха да му лепнат двойка, дори щяха да го изритат от актьорския курс. Саша търпеливо чакаше кога събеседникът му ще сложи картите на масата.

Освен тях в стаята разговаряха още двама души. Кльощавият затворник и изпитата му, но гримирана заради свиждането приятелка дори не толкова разговаряха, колкото си правеха неприлично нежни жестове, демонстрирайки колко много се обичат и колко им е мъчно един за друг. Цялата тази композиция безстрастно наблюдаваше една надзирателка, а плоското ѝ татарско лице приличаше на лицето на каменните фигури в степта. Белов знаеше, че съгласно задълженията ѝ тя сама решаваше дали да слуша или не разговорите. Дори беше много вероятно част от разговорите да се записваха. Или поне размяната на любезности между него и Зорин със сигурност се записваха.

— ... Лайза е хубаво момиче, нищо, че не е нашенка — казваше с усмивка Виктор Петрович и Белов се сепна, тъй като осъзна, че е изпуснал важна част от монолога му. — Знаеш, че сега тя не се чувства комфортно. В чужда страна, в зле настроена среда... дори няма с кого да се посъветва. Тъй че прощавай, приятелю, но може да се каже, че с нея се сприятелихме и постигнахме съгласие.

— Дерзай, Виктор Петрович, действай — усмихна му се в отговор Саша. — Аз и без това сега не бих могъл да те извикам на дуел.

— Ама не в този смисъл, не говори така! Вече съм стар, за да си съпернича с орли като теб... — ядоса се престорено Зорин. — Друго искам да ти съобщя. Твоята Лиза ми показва някои документи. Ама, че далавера си забъркал! Особено в зората на директорството си... Ами, ако тези твои шашми станат известни на следователя?

Белов наблюдаваше шантажиста. Старият вълк не сменяше нрава си! И живота си би дал, само и само да лови риба в мътна вода. Саша не се съмняваше, че Зорин му пуска въдица. Ако дори и едно микронче от този компромат бе попаднал в алчните му ръце, следователят отдавна вече щеше да знае всичко. Тъй че старият интригант няма нищо срещу него. Саша за миг си представи как Лайза Донахю изяжда

въпросния съдбоносен договор, както обеща, и след това изпива чаша от любимия си зелен чай. И се засмя.

— Май ме вземаш за глупак? Не бива така, Виктор Петрович. Аз съм чист като алпийски сняг, разбираш ли? И скоро се каня да докажа това в съда. Знаеш ли това?

— Аз винаги зная всичко — опита се да скрие разочарованието си Зорин, но не пожела да се предаде. — Завиждам ти, Белов. Много ти върви с жените! Все на красиви и предани налиташ — и Лайза Американката е такава, и Ярослава Набожната — също... Както се казва, става и за тялото, и за душата.

— Престани, Петрович. Ярослава ми е сестра.

— Как пък да не ти е сестра? А кой се канеше да се жени за момичето от тайгата със златистите къдрици? И дори беше подал документи в гражданското? — Зорин присви очи и впи изпитателния си поглед в стъклото.

— Да се беше заел с някаква работа, господин „вертикала на властта“ — прозя се демонстративно Саша. — Честна дума! Една къщичка за птици да беше направил поне! Пак щеше да е по-добре, отколкото да се ровиш из чуждото бельо.

— Прав си, Саша, това не е моя работа. Всички неща за теб вече са ги изровили други хора, на които това им е работата. — Зорин се наведе и започна да рови в чантата си. — Я виж това. Едва го измъкнах от вестникарите, иначе статията щеше да излезе в утрешния брой. Използвах служебното си положение и убедих тружениците на перото да задържат публикацията. Виж какво пишат за теб хиените на перото!

Той допря до стъклото отпечатък на една голяма статия, озаглавена „Маркиз Дьо Сад красносибирско производство“.

На Саша му се стори, че кръвта нахлува в очите му и оставя в полезрението му само чудовищните подскачащи редове:

Още като юноша Александър започнал да изпитва към малката си сестра чувство, за което само от деликатност ще кажем, че изобщо не било братско... Слабоумното момиче не могло да се противопостави на извратената похот... Въпреки оказания им натиск служителите на гражданското отказали да узаконят

противоестествения брак. Но те не могли да попречат на раждането на нещастното болно момченце, което чудовището, известно под името Александър Белов, крие от хорските очи в един манастир в тайгата...

— Свиня! — въздъхна Белов.

Зорин като че ли беше доволен от тази характеристика, макар че предпочете да си придаде такъв вид, сякаш Саша бе нарекъл така автора на статията. И Виктор Петрович отправи към събеседника си мила усмивка. Но за сметка на това надзираващата разговора им дама зае съответната поза и съдейки по всичко, всеки момент беше готова да се намеси.

— Тази „свиня“, която е изровила и написала всичко това, вече е мъртва. Впрочем тя не е умряла от естествена смърт, а е била убита веднага щом прекрачила прага на кабинета на генералния директор на „Красносибмет“. Този факт не те ли кара да направиш известни предположения? А, Александър Иванович? Не знаеш ли кой би могъл да има мотив да убие един прекалено любопитен журналист?

Белов млъкна със стиснати зъби и затворени очи. В този момент той най-малко мислеше за някакъв си там убит журналист. Побъркваше го само една неразрешима задача: как да опази Ярослава, която още не се бе оправила от една гавра, от новата лавина мръсотия?

— Виж какво, Виктор Петрович — казва Саша. — Ти нали не си малоумен журналист. И на теб сигурно ти е известно откъде се взе това дете и какво трябваше да преживее сестра ми, докато беше в плен при онзи мръсник. И ти няма да им позволиш да окалят името на момичето! То... е болно.

— Точно това те съветвам да си спомниш, когато следващия път започнеш да даваш показания пред следователя. Може би, когато си спомниш за сестра си и за нейната наранена психика, няма да заблуждаваш съда и да настояваш на „алпийската си чистота“ пред закона. — Най-сетне Виктор Петрович усети приближаването на своя звезден час. — В противен случай, извини ме, но няма да мога да ти помогна. Нали разбираш, Саша, аз не съм лекар. Дали тя е здрава или болна, дали е слабоумна или нормална, ще определи експертизата. Пък и фактът на мнимото изнасилване също си заслужава да бъде изяснен

допълнително. А колкото до обществеността, ние нямаме тайни от хората...

— Ще те убия, мръсничко!

На Белов му притъмня пред очите. А омотаната с изолирбанд слушалка на стария апарат, която вече неведнъж бе попадала в подобни ситуации, полетя със страшна сила към стъклото и се разцепи на две...

ЧАСТ III
ПИРЪТ НА ПОБЕДИТЕЛИТЕ

23.

След яростния изблик, предизвикан от разговора му със Зорин, Саша се готвеше за карцера. Ядосваше се, че Зорин (или онзи, който стоеше зад него) успя да намери най-уязвимото му място и да му нанесе удар точно там. Искаше само да защити Ярослава от публичната гавра.

Ала противно на очакванията му надзирателят не го поведе към карцера, а към килията, в която се бе преместил за последен път. Още от прага Саша усети промяната в атмосферата, в настроението и дори в звуковия фон. Тръпчивата миризма от извършената наскоро дезинфекция беше примесена със силния дъх на чесън и алкохол. През няколкото часа, които Саша прекара тук, той не успя да запомни лицата на всички обитатели в гъсто населената килия. Но сега забеляза, че сред затворниците е извършена частична ротация.

А основният източник на неприятното му чувство беше Грот, който с надменен вид седеше на мястото на Семьон, с когото водеше непрекъсната война, когато беше на свобода. Сега той се радваше на усещането за собственото си величие, тъй като доста отдавна не му се бе удавало да изтласка врага си от позициите му. Нещо обаче му пречеше да е напълно щастлив — съдът току-що бе освободил Семьон от ареста заради недоказано обвинение.

Грот продължаваше да се прави на моряк и пак беше облечен в неизменната си моряшка фланелка. Капитанската му брадичка, която успяваше да поддържа дори в затвора, се беше прошарила. Преди няколко години Саша бе принуден да му се довери в труден момент, а той го предаде на чеченските бойци. На Саша и през ум не му бе минавало да си отмъщава за това предателство, но Грот беше убеден, че именно той го е предал на ченгетата, за да си отмъсти. Конфликтът беше неизбежен и затова бе по-добре да си изяснят нещата веднага. Това беше ясно и за двамата. Първият ход направи Грот:

— Здравсти, Бели. Как е Кумът?

Това беше абсолютно ясен за всички затворници намек, че Саша е бил на среща с началника на оперативната служба. Да разговаряш с

Кума, означаваше да доносничиш.

— Не съм се виждал с Кума. Още не съм дорасъл за това за разлика от някои — усмихна му се Саша.

В килията гуляеха. Част от обитателите ѝ се бяха събрали около масата. Там имаше печена кокошка, салам и кашкавал — все деликатеси, които бяха рядкост в затворническите килии. Съдейки по миризмата, вместо обичайния в такива случаи чай в чашите имаше някаква благородна напитка — най-вероятно ром. Ако човек се ориентираше правилно, в затвора нямаше нищо невъзможно.

— Какво празнуваме? — Саша не откликна на поканата да се присъедини към тях и седна на нара си.

— Моето завръщане, какво друго! — отвърна Грот. — За крадеца затворът е като роден дом.

— Че кой тук е крадец, Грот, да не би да си ти? — попита с невинен вид Белов.

В килията настъпи тишина, а Грот се наежи, защото също разбра намека. Формално Грот продължаваше да принадлежи към съсловието на крадците и когато му паднеше случай, обичаше да го подчертава. Ала всъщност отдавна бе загубил това право, тъй като нееднократно бе нарушавал много от техните неписани правила и принципи. Освен че беше безпринципен и подъл, той бе прекалено алчен и нахален дори за затворник. Мишкуването и предателството спрямо своите не беше на почит нито в престъпния свят, нито в пионерския отряд, нито в елитния клуб на джентълмените. И по тази причина въпреки големите му амбиции той така и не успя да направи достойна кариера на крадец. Неслучайно надзорник в Красносибирск стана Семьон, а не Грот.

— Да не би някой да се съмнява в това? — процеди най-сетне виновникът за тържеството.

— Не — сви рамене Белов. — Просто не съм в час. И затова уточних за всеки случай.

— Аз, мамка му, дори вестници не чета, камо ли да завързвам запознанства с журналисти — върна се Грот към прекъснатия разговор.

— А имат ли доказателства? — попита някой от затворниците.

— Казват, че май се намерил някакъв свидетел, който ме бил видял край сградата на заводската администрация онази вечер, когато са убили онзи... коректор... да му го натаковам... редактор.

— А ти какво им каза?

— А пък аз им казах, че ще им закарам хиляда свидетели, които не са ме виждали там.

Слушателите се закикотиха. Печалният Дъб, който не вземаше участие в гуляя и през цялото време лежеше на горния нар, защото беше разстроен, че на него му провървя по-малко, отколкото на Семьон, най-неочаквано се обади:

— А пък ти не си бил там и не си убил никого, така ли?

— Че как иначе! — Стрелна го със злобен поглед Грот. — И Саша Белия може да го потвърди. Нали така, Бели? Нали ти не си ме виждал там? Ще ми станеш ли свидетел, че не си ме виждал там?

— Когато става дума за теб, Грот, нищо не мога да гарантирам. Дори ако ме попитат: Грот има ли брада, аз ще кажа: „Откъде да зная, може да е фалшива.“

Смехът разтърси стените на килията. Грот издържа удара с чест, изчака публиката да се успокои и направи следващия си ход:

— Знаеш ли какво, Бели, чак сега се сетих. А може би самият ти си очистил онзи тлъст изрод? Че защо не? Бил си там, сджафкал си се с журналиста. И си имал мотив, защото този журналист е изровил нещо много кофти за теб...

— Може да съм аз. А може и да не съм аз — отвърна Белов. — Само едно не мога да разбера. Щом ти не се познаваш с журналиста, откъде знаеш, че е бил изрод, и то тлъст? И да не би той лично да ти е разказал за компромата срещу Белов?

Всички разбраха, че шегите са свършили и разговорът става сериозен. Няколко души се изсмяха по инерция и веднага замлъкнаха. Грот рязко прекъсна разговора. А участниците в приключилия празник се разпъляха един след друг по ъглите си.

Грот избра подходящ момент, приближи се до Саша и като понижи глас така, че да не го чуят останалите, каза:

— Запомни едно, Бели. Тук не ти е Москва и не ти е офисът на заводската управа. Тъй че си мери приказките.

— Заплашваш ли ме?

— Да пази бог! — Той вдигна ръце в знак, че се предава. — Аз не съм злопамятен. Просто съм зъл и имам добра памет. През нощта можеш да паднеш от долния нар и да се претрепеш. Или да си наденеш

въжето. Всички знаят колко ти е тежко. „Суицид“, казано на научен език.

Дори тази заплаха да не бе прозвучала, Белов имаше всички основания да се бои. Явно съдебният процес нямаше да донесе желаният резултат за онези, които го бяха подхванали. Опитите да го пречупят и да го накарат да се самоубие до този момент също не даваха плодове. Обвинението се разпадаше като картонена къщичка. Оставаше само едно просто и ефективно решение — да го унищожат физически. И явно главната роля в това начинание беше отредена на Грот.

След като свиреха отбой, Саша старателно обмисли вариантите за развитие на събитията. Там, където се намираше неговият нар, беше тъмно. В следствения арест винаги не достигаха крушки и точно днес беше изгоряла и третата от четирите лампи, които се полагаха в голямата килия. Светлината на единствената останала крушка осветяваше само малка част от помещението точно до вратата.

Александър легна върху одеялото така, че във всеки момент да може да реагира на евентуално нападение. Сложи ръка на челото си, за да защити главата си от удари и гърлото си от посегателства. Така можеше поне за кратко да си почине, без да изключва слуха си, следейки и най-малкото отклонение в общия хор от хъркане, подсвиркване и сумтене на съседите си в килията.

Пред очите му се заниза редица от образи. Свилата се на дъното на своя подобен на карцер вътрешен свят Ярослава. Леля му, която въртеше земята с голи ръце като Господ Бог, макар силите ѝ вече да бяха на изчерпване. Ваня Белов, който отваряше електронната си поща и за кой ли път не намираше в нея писмо от баща си. Олга, която продължаваше безсмисленото си плаване в океана на живота, изгубила от поглед всички брегове... Забравени и незабравими лица, живи и отдавна умрели хора се обръщаха към него и му припомняха дълговете и отговорността му, от които той — Белов, не можеше да се отърве дори и в затвора. Най-неочаквано пред него се появи лицето на Космос, изкривено от ярост — такова каквото беше в навечерието на избирането на Саша в Държавната Дума. „Разбери, трябваш им мъртъв!“ — каза му с глух глас той.

Саша се сепна и се заслуша. Нещо в общия фон от звукове се бе променило. Хъркането на спящия до него подпухнал и очевидно болен мъж, когото смятаха за доносник, бе сменило тоналността си. Сетне Белов чу шумолене. Той не смени позата си, за да не стресне онзи, който се прокрадваше към него, но слухът му се изостри до краен предел. И по едва доловимото движение на въздуха се досети, че срещу него ще бъде извършено нападение. Когато невидимият противник се надвеси над нара му, Белов преброи до десет и рязко го удари с обърнатата си напречно длан. Тихият вик потвърди, че го е улучил където трябва — във врата. В същата секунда той скочи върху падналия на пода Грот, обърна го по корем и го стисна за гърлото.

— Само да извикаш и ще те удуша — прошепна в ухото му Саша.

Издърпа от ръцете на нападателя си въже. Прекрасно! Можеше да премахне желанието на Грот за по-нататъшни действия лесно и тъй да се каже, естетично. Достатъчно бе да завърже кутретата на противника си зад гърба му и щеше да си осигури неговата лоялност. Затова в тази ситуация въжето, предназначено за собственото му гърло, му дойде много добре.

— Не се ядосвай, Бели — изхърка Грот веднага щом имаше възможност да издаде звук. — Трябва да изтърпиш... — Той не се съпротивляваше, когато Саша завърза ръцете му и по-точно, пръстите му със собственото му въже.

— Значи излиза, браточка, че ти си дошъл тук да си поговорим! А пък аз едва сега разбрах тази работа. — С тези думи Саша започна да извива ръцете на Грот, докато той не застена от болка. — Е, хайде, казвай, кой те изпрати?

Лакеите на Грот, които със закъснение му се притекоха на помощ, му попречиха да отговори. Но той ги възпря с едно кимване с глава и им заповяда да не се намесват.

— Аз, Бели, трябва да си обирам крушите оттук — рече Грот, шепнейки доверително, — здравата съм я закъсал с този журналист. Дори да ми спестят обесването, освен на доживотен затвор, нямам на какво друго да се надявам...

— И ме каниш да ти направя компания, така ли?

— Ами...

— Кур. На мен ми харесва в затвора, уморих се вече от големия бизнес. Понеже тук Кумът мисли вместо мен и не нося никаква отговорност...

— Кур за тебе! Хората казват, че няма да излезеш жив оттук. Ще те очистят още докато си вътре, преди изобщо да стигнеш до съда.

— А ти откъде знаеш това?

— Едно птиченце ми каза, ти си труп, Белов.

— Ей сегичка ще хванем това птиченце за човчицата. — Саша натисна силно тила на Грот, като в същото време продължи да извива ръцете му. — Не вдигай шум, а по-добре си спомни как се казваше птиченцето.

Мъжът на съседния нар престана да хърка, размърда се и с тъничък глас повика насън майка си.

— Е?

— Наистина не зная, Бели! Но са някакви много сериозни момчета, не са от нашите. Играят на тъмно. Сто пъти вече съжалих, че се забърках с тях... Хайде, пусни ме, не мога да търпя повече!

Белов се замисли. Съмваше се, в килията стана по-светло. Скоро щяха да ги вдигнат от сън.

— Сега ще ти причиня много голяма болка. Но ти, Грот, се опитай да я изтърпиш и не ми се сърди, в това няма нищо лично. Просто нямам изход.

С тези думи Саша дръпна силно нагоре извитите зад гърба ръце на Грот. Той старателно премери силата си така, че раменните му кости да си останат на мястото, а ставите му да пострадат точно толкова, че през близките две седмици Грот да не може да задържи в ръцете си нищо по-тежко от купата с буламача. Глухият стон, който се разнесе в килията, накара всички хъркащи да замлъкнат.

От горния нар се провеси Дъба.

— Бели, добре ли си?

— Аз съм добре. Просто Грот сънува кошмари...

24.

Когато тръгна за работа, съдия Чусов погледна в пощенската си кутия и заедно с вестниците извади оттам анонимна бележка със заплахи. Съдията смачка листа и машинално го пхна в джоба на палтото си.

През десетките години съдебна практика той бе свикнал да не реагира на такива неща, тъй като бе получил безброй „смъртни заплахи“ и само съжаляваше, че не се сети навреме да си направи колекция от тях. Най-често заплахите бяха фалшиви, макар че на два пъти му се наложи за всеки случай да изпрати жена си, тъщата си и децата си да погостуват в родната му Белорусия.

Преди шест месеца — точно година преди да излезе в пенсия, Андрей Иванович Чусов си даде страшна клетва: да ходи на работа пеша. Проблемът с наднорменото тегло бе възникнал много по-рано, когато преуспяващият юрист смени велосипеда с автомобил. В продължение на много години той планираше да прекара отпуската си, гребейки с лодка по река Чусовая. Ала вместо това всеки път се озоваваше със семейството си на вилата, където въпреки физическите упражнения из лехите на зеленчуковата градина добавяше по два килограма към теглото си.

При хубаво време река Чусовая беше прекрасна. И такава щеше да си остане завинаги в мечтите на Андрей Иванович. Защото сега вече не можеше да се побере в никаква лодка, а дори и да се побереше, веднага щеше да потъне заедно с нея. Впрочем той можеше да потъне и в случай, че се стигнеше до нежелателен изход от процеса по делото на Белов.

Беше му трудно да ходи пеша. Освен това на всяка крачка му се налагаше да отговаря на безкрайните поздравии на минувачите. Съдията не само беше известна личност в града, но и бе твърде забележим човек, тъй като имаше огромен ръст, едра фигура и на това отгоре носеше артистично дълга коса по модата на седемдесетте години.

Най-голямото му затруднение беше, че не му се ходеше на работа. Така не му се ходеше, та от самата мисъл да хване масивната

месингова дръжка на вратата на съда стомахът му се свиваше.

И така, преодолявайки съпротивлението на придобилия плътността на вода въздух, съдията Чусов влезе в кабинета си. Направи се, че не чу как секретарката веднага му съобщи, че е имало две важни обаждания по телефона от Москва. Андрей Иванович не се обади никъде. Вместо това пристъпи към изпълнение на всекидневните си ритуали. Първо си премери кръвното. Уви, то пак беше високо и добре, че апаратът нямаше стрелка, иначе тя щеше да изхвърчи от скалата.

Второ, взе ножицата и отрязва от един шивашки метър парченце с дължина един сантиметър. Това беше календарът на демобилизацията му — точно сто дни преди да излезе в пенсия, съдията тайничко залепи на шкафа си един шивашки метър, от който всяка сутрин отрязваше парченце.

— Андрей Иванович, тук е прокурорът! — чу се промененият от интеркома глас на секретарката му.

— Да влезе.

Ето, започваше се... Как можа да се случи така, че броени месеци преди да се пенсионира, когато лентата на шивашкия метър видимо вече бе намаляла и дори започна да се навива като свинска опашчица, да му се падне такова скапано дело. Процесът, който подивялата родна, че дори и международна преса наричаше „делото «Красносибирск»“ или „делото «Белов»“. И това дело от километри вонеше на политика!

Съдията отиде до прозореца, стисна ръце зад гърба си и започна да разглежда градския пейзаж, който познаваше до най-малките подробности. Точно срещу прозореца му се издигаше девететажна сграда, построена през шейсетте. На сградата имаше надпис: „Важно е, момчета, сърцето да не остарява!“ Строителите комсомолци, пристигнали в Сибир с ударната бригада, построила тази сграда, бяха изписали с кафяви тухли в стената тези думи от любимата си песен. Този слоган, както биха го нарекли днес, винаги го радваше и му напомняше вихреното време на младостта му. Когато всичко беше ясно — къде е ляво и къде е дясно, къде е истината и къде е лъжата... Едва по-късно той разбра как ги бяха заблуждавали комунистите и как ги заблуждаваха наследниците на комунистите...

— Здравсти, Иванич. — Влезе в кабинета му без да чука верният му враг Константинов.

— Здравейте, Петрович. — Чусов зае мястото си зад бюрото и покани госта си да седне.

Когато се обръщаха един към друг, прокурорът Константинов и съдията Чусов се наричаха по презиме и си говореха на „ви“. Макар че имаше времена и те не бяха чак толкова отдавна, когато се обръщаха един към друг по съвсем различен начин, пък и отношенията помежду им бяха доста по-различни.

И двамата се казваха Андрей, бяха израснали в един двор, бяха учили в един клас, а сетне — и в едно и също висше учебно заведение. И с това приликите им свършваха, а дружбата им напълно потвърждаваше баналната истина, че противоположностите се привличат. Тъй като двамата бяха неразделни, съучениците им за по-удобно нарекоха Чусов Андрон, а Константинов стана Дрюня. Андрон беше яко, силно и вероятно затова миролюбиво момче, макар че тренираше бокс. Дребничкият и изящен като елф Дрюня обаче обичаше да се бие и дори предпочиташе уличните боеве без правила, от които често излизаше като победител, макар да беше лек като перце.

Колкото и да бе странно, приятелите бяха харесвани от едни и същи момичета. Съседката им Тоня, която се харесваше и на двете момчета, дълго се колеба, преди да избере един от тях. И двамата си ги биваше! Но в крайна сметка тя се спря на Андрон и се омъжи за него. Горедолу по това време между приятелите се породиха хладина, която премина в антипатия.

Разбира се, образувалата се пукнатина се задълбочаваше, тъй да се каже, от спецификата на производството. Впрочем, такива неща се случваха непрекъснато: почти всички приятели от ученическите години, които попадаха на едно и също работно място, след някоя и друга година неминуемо скъсваха и се скарваха. Заради предишната си дружба Андрон и Дрюня стискаха зъби и се стараеха да запазят поне дипломатични отношения. Ала сега, в края на кариерата им и във връзка със злополучното дело „Белов“ това ставаше все по-трудно.

— Искате ли да обсъдя с вас някои моменти, които засягат класификацията на престъплението — започна с официален тон прокурорът. — Делото е много шумно и се контролира от Москва. Затова трябва да сведем до минимум всички възможни изненади.

— А защо смятате, че имате право да обсъждате това с мен? — Андрей Петрович почувства, че неопределеното раздражение, което го измъчваше, бе намерило адресата си. — Да не би законът да ви позволява да оказвате натиск върху съдията и да формирате предварително мнението му?

Прокурорът повдигна с укор все така красивите си, тънко очертани вежди и погледна колегата си, сякаш пред него седеше болен човек. Погледът му казваше: „Съвсем си откачил, Иванич. Много добре знаеш, че цял живот сме обсъждали такива неща и ще продължаваме да ги обсъждаме.“ Но изрече:

— Надявам се, че двамата поне сме солидарни, че Белов трябва да бъде осъден?

— Солидарни сме, разбира се, че сме солидарни... — Пъхна под сакото си ръка съдията и замасажира гърдите си в областта на сърцето. — Няма къде да се денем от подводницата!

— Не, ама какво точно не ви харесва в позицията на Москва? — започна също да се ядосва събеседникът му. — Белов с години не е внасял данъци в държавната хазна. Крал е от държавата и нека да наричаме нещата с истинските им имена. Да не би да искате да му изкажат благодарност за такова нещо?

— Е, да речем, че не точно е крал. Няма факти, които да потвърждават, че подсъдимият е слагал парите в джоба си. Или поне аз не открих такива факти в материалите по делото, макар да се опитвах.

— Още малко и ще кажете, че Белов е Робин Худ. Дал е всичко на народа. Така ли излиза според вас?

— Ако си сложа ръката на сърцето, Петрович, точно така излиза. — Съдията Чусов стана и отиде до прозореца. — Особено като се има предвид колко пари е вложил комбинатът в социални програми. Ако не ме лъже паметта, вашият син се лекува в Куба точно за сметка на завода. А моите близнаци получиха стипендии от комбината, за да учат в столицата...

— Хайде да си спестим емоциите, колега. Не е работа на директора на комбината за алуминий да строи социализъм в един отделно взет регион. Неговата работа е редовно да си плаща данъците. А за гражданите ще се погрижи държавата.

— И много такива грижи от страна на държавата ли си видял през живота си, Дрюня? Лично аз съм видял малко, много малко. А

пък примери за това как чиновниците крадат държавата има твърде много... — Усмихна се тъжно той и най-неочаквано смени темата: — Хайде да изпием по един коняк, струва ми се, че трябва да го направим.

Районният прокурор Константинов, който в процеса на „Красносибмет“ поддържаше обвинението на държавата, се усмихна по момчешки. Също като Чусов и той се измъчваше от напрежението в отношенията със стария си приятел и се зарадва, че има възможност да бъде предишният Дрюня. След като си наляха, те продължиха да спорят, макар и двамата да разбираха, че въпросът на Белов отдавна е решен, че присъдата му е произнесена далеч от Красносибирск и не подлежи на обжалване.

— Да речем, че ти оправдаеш Белов, Андрон — разсъждаваше прокурорът и си замезваше след глътката коняк с парченце лимон. — И какво ще постигнеш? И без това областният съд ще отмени твоето решение. А пък ако не го отмени областният, ще го отмени Върховният съд. Белов ще бъде осъден при всички положения и ако не могат да го направят по тези членове, ще намерят други. Ще му натресат нещо друго и ти много добре знаеш как става това.

Андрей Петрович кимаше.

— Да ти кажа ли какво ще стане по-нататък? — продължаваше опонентът му. — Вместо пенсията, която честно си изработил, те очаква атестационна комисия. Пък и на моята кариера може да бъде сложен кръст.

— Доколкото разбирам, ти май не бързаш да се пенсионираш?

— Какво ти пенсиониране, Андрон! Още можем да се борим. — Константинов се наведе към приятеля си: — Знаеш ли защо ми трябва тази осъдителна присъда? Делото на Белов е само началото! Предстоят много такива дела! Според моята информация в момента в Москва правят щателен подбор на специалисти... На такива, които могат да печелят подобни дела. Нещо като специално поделение от хора, надарени с борбени качества. Разбери ме, Андрон, това е моят шанс!

Съдията можеше да се ядосва на Дрюня колкото си ще, но по същество той беше прав — Чусов не беше боец. Той имаше тежки юмруци и голям корем. Но нямаше качествата на Дрюня.

След като сметна, че въпросът за обвинението е приключил с положително решение, прокурорът премина към следващата точка:

— Защитата вероятно ще настоява в съда да бъде призован специалист по международно финансово право — каза, наливайки коняк в чашите. — Съветвам те да отхвърлиш това искане. Защо ни е този буржоазен специалист? Ние си имаме наша лаборатория за съдебно-счетоводни експертизи. Клавдия Василиевна е добра жена...

— И твоя съпруга — отбеляза ехидно съдията.

— Всъщност с нея само живеем заедно — възрази прокурорът и с целия си вид показва, че това напълно променя нещата.

— Аз не оспорвам това, че Клавдия Василиевна е добър специалист в своята област — съгласи се Чусов. — Но какво общо има счетоводната експертиза при положение, че става дума за данъчно право?

— Общото е това, Андрон, че специалистът на Белов е онзи американски чироз Донахю. Която впрочем е дъщеря на телевизионния коментатор. Тя ще започне да се прави на умна и ще обърка всички. И освен това ще проточи процеса до безкрайност...

Конякът отдавна бе свършил, без да успее да повлияе положително на отношенията им. У тях остана чувството за нещо недоизказано и някакво неприятно усещане. На Чусов все така не му се работеше. А на това отгоре във връзка с делото на „Красносибмет“ го бяха освободили от всички други текущи дела, за да може изцяло да се съсредоточи върху процеса на Белов...

Те продължиха разговора си в ресторант „Сибирски пелмени“. Поспориха малко за вертикалата на властта и за социалната отговорност на бизнеса, но повече не засегнаха предстоящия процес. Вместо това с удоволствие си спомниха своята младост, училищните и студентските си години. И до такава степен потънаха в спомените си, че в един момент дори отидоха на подиума, взеха микрофона на водещия и изпълниха на два гласа песента от филма „Генералите на пясъчните кариери“.

По настояване на съдията решиха да се приберат вкъщи пеша.

— „Господа, ако този свят не намери към правдата път, чест и слава на онзи безумец, който във вечен сън ще отпрати света!“ — много емоционално рецитираше Чусов фраза от някакъв училищен спектакъл. Гласът му, който напомняше този на Левитан, отекваше из

улицата, но той така и не успя да събуди задрямалите граждани.
Руснакът е ленив човек, ленив и нелюбопитен...

25.

Пролетта е хубав сезон. Макар човекът да не заспиваше зимен сън, през пролетта все пак в него се появяваше такова усещане, сякаш се е пробудил. Депресията на Веденски, която понякога се наричаше „криза на средната възраст“, бързо премина. И в това нямаше нищо странно, защото човек, който бе склонен да преживява, нямаше шансове да стане професионалист от такава класа и в такава област, която изискваше волеви качества и постоянен самоконтрол.

За пръв път от много време Игор Леонидович пътуваше с метрото. Този факт пораждаше в него чувството за нещо ново и му припомняше студентската му младост. Можеше да не се бои, че ще срещне свои познати в метрото, тъй като те използваха друг вид транспорт. Пък и външността му беше незабележима, тъй като безличната външност също не беше маловажно качество за хората с неговата професия.

Чувството му за нещо ново беше свързано и с облеклото му — той носеше турско пухено яке от Черкизовския пазар дънки и маратонки със сходен произход. Че какво толкова? Тези дрехи бяха много удобни. Дори когато още не беше генерал, Веденски се отличаваше с пълно равнодушие към външните белези на разкош. А неговият аскетизъм често ставаше повод за шеги сред познатите и приятелите му.

Разбира се, турското пухено яке е цвят на морски вълни вече беше прекалено. Но работата изискваше този маскарад, а той се връщаше от среща с един агент, обзет от приятна възбуда заради удоволствието, което изпита от вече позабравената оперативна работа. Казано накратко, настроението му беше прекрасно, независимо от това, че точно днес на кариерата на Игор Леонидович можеше да бъде сложен кръст.

Процесът на Александър Белов и съпътстващите го обстоятелства дълбоко разтърсиха Веденски. Смътното му недоволство от себе си, от своята работа и от работата на много от заобикалящите го хора се въплъти в един конкретен човек. Не, не в

Белов, а в Батин. Съдбите им бяха свързани по някакъв странен начин — или генералите от КГБ ги бяха обrekli със своя списък от избраници, или орисниците Клото, Лахезис и Атропа, които изплитаха нишките на живота, бяха объркали нещо...

Белов не му беше приятел в истинския смисъл на думата. Но като надарен, волеви и несъмнено честен човек той олицетворяваше за Игор Леонидович бъдещето на Русия. Генералът не обичаше гръмките фрази за любовта към отечеството, но тъкмо грижата за държавата и в крайна сметка за благо на народа беше основната мярка в неговата дейност.

Опитът му да се ориентира в ситуацията по време на откровения разговор с шефа си не даде резултат. Мъдрият генерал Хохлов му намекна, че е „роб на вълшебната лампа“ и човек от системата и всякаква откровеност между него и подчинения му по въпроса, който интересуваше Веденски, е изключена. Това беше първата врата, която се захлопна под носа на човека, на когото бе хрумнало да постави под съмнение генералния курс на администрацията на президента. Вярно, в края на разговора Хохлов му обеща да му съдейства за уреждането на среща между него и президента.

Имаше и други врати, които сякаш по заповед се затвориха пред него. Батин, с когото на Игор Леонидович му се струваше, че го свързва чувство на взаимна симпатия и уважение, изобщо не сметна за необходимо да се среща с него.

За сметка на това стана ясно, че председателят на Комитета по законност и право в Думата Борис Сергеевич Удодов е пожелал да се види с генерал Веденски. Изгряващата звезда на този политически бонвиван, чиято личност според твърденията на вестникарите беше „изключително харизматична“, се появи в кабинета на заместник-шефа на Федералната служба за безопасност както се полагаше на положението му — без предварително обаждане.

— Разрешете да вляза! — каза с лек намек за принадлежност си към офицерството Удодов, макар че според собственика на кабинета той трябваше да поиска това разрешение предварително.

Външността на депутата наистина беше респектираща. Слугите на народа трябваше да изглеждат точно така. Рано побелелите му коси

трябваше да свидетелстват за тежките изпитания и смъртните опасности, които му поднасяше съдбата. А уж военната му стойка, постигната с цената на изтощителни упражнения, помагаше на Борис Сергеевич много прочувствено да изпълнява патетичната песен „Господа офицери“ по време на срещите си с ветераните.

Той имаше универсален имидж: строевата дисциплинираност, която проявяваше при необходимост, без проблеми се съчетаваше с мекотата на интелегентите от шейсетте години. Достатъчно беше само да смени депутатския си костюм от три части с пуловер и китара. Казано накратко, външността му беше за завивдане.

Още от прага Удодов заговори за Белов. Тъй като беше изключително самонадеян човек, той изобщо не се съмняваше, че федералният служител напълно споделя неговата класова омраза към олигарсите. И затова говореше, без да подбира думите си. На Веденски страшно му се прииска да го накара да млъкне.

— Дали ще сгреша, ако ви кажа, че вие се ръководите от чувството си за лична обида? — попита генералът, тъй като по силата на служебните си задължения беше осведомен за конфликта между Белов и Удодов.

Удодов зае героична поза и с патос изрече:

— За съжаление в нашето бездуховно време славните руски традиции са забравени. Ако живеехме в миналия век, щях да призова този мръсник в съда на офицерската чест!

„Той май обърка понятията и иска да каже «на дуел» — помисли си Игор Леонидович. — И какво общо има този глупак с офицерството? Най-много да е бил в някой доброволчески отряд, на повече не е способен...“

Веденски стреля напосоки и както често му се случваше, улучи десетката. Преди няколко дни, когато се заеха с активното разработване на високопоставения депутат, той научи, че Удодов е учил в текстилния институт и наистина бе оглавявал отряд на доброволци! Игор Леонидович се бе научил да разчита личния живот

по физиономията на играчите си и вършеше това с минимални грешки в подробностите.

Нещо повече, по редица признаци той моментално разпозна в посетителя си човек от епохата на „Лубянка“. Разрови се в архивите и потвърди предположението си, че като студент Удодов е бил доносник. Именно доносник, а не агент, макар че като повечето си колеги Игор Леонидович да не обичаше първото определение и да предпочиташе второто. През дългите си години на служба генералът бе виждал стотици агенти. Тези хора бяха доста различни, много от тях внушаваха дълбоко уважение и дори впоследствие му станаха едва ли не приятели, например като Белов. Някои от тях работеха за идеята, а огромното мнозинство бе принудено да сътрудничи на органите, защото ги бяха спипали да извършват грехове с различна тежест. А Удодов принадлежеше към най-отвратителната група — към онези, които доносничеха, ръководени от дребнава корист и от желанието си да получат допълнителни, недостъпни за другите блага...

През този ден председателят на Комитета по законност протичко изложи в кабинета на Веденски на улица „Лубянка“ съображенията си срещу Белов. Въпреки ясните указания отгоре следствието за неплатените данъци се движело вяло, през куп за грош. Кандидатурата на съдията също не била подбрана сполучливо, защото Чусов бил нерешителен човек, пък и гледал собствения си интерес. От него можело да се очаква всичко, включително и прочитането на оправдателна присъда. Пък и международната общественост не им позволявала да работят нормално и вече направо прегракнала да повтаря разни неща за „правата на човека“ и за „скритите политически причини“ в процеса срещу Белов.

— В Европа смятат този мръсник едва ли не за борец срещу тоталитарния режим! — възмущаваше се Удодов. — Ние не можем да допуснем това. Крадецът трябва да лежи в затвора!

— Боя се... ъ-ъ-ъ... че не сте избрали подходящото ведомство за вашите консултации — подсмихна се сдържано Игор Леонидович. — Четохте ли вчерашното интервю на президента? Всеволод Всеволодович дава ясно да се разбере, че не бива да се подменя

престъпната страна на проблема с политическа. И освен това заявява, че лично за него Белов е невинен. Поне докато съдът се произнесе.

— Първо, не бива да скромничите, Игор Леонидович — позволи си дори да намигне на събеседника си Удодов, — ние с вас много добре знаем какво влиза и какво не влиза в компетенциите на кантората, която оглавявате. Вероятно тук имате достатъчно компромати срещу Белов, за да може този мафиот да се изолира от обществото за дълги години напред. Пък и поборниците за справедливост на Запад веднага ще си затворят устата, понеже режимът си е режим, но и самите те се боят от руската мафия като от огън. Колкото до нашия уважаван президент... — На това място Удодов снижи гласа си до шепот и съобщи, че е имал продължителен разговор с Всеволод Всеволодович в неговата резиденция. И този разговор му позволява да не се съмнява в правилността на избраното решение за унищожаване на Белов.

Веденски неволно се намръщи. Точно на него — на генерала от Федералната служба за безопасност, му бе отказана среща с президента под предлог, че е много зает с подготовката на предстоящото тържество в Кремъл, посветено на ветераните.

— И въпреки това ви повтарям — рязко изрече генералът, — че Федералната служба за безопасност не се занимава с „Красносибмет“ и няма да се занимава с подобни проблеми и за в бъдеще.

— Какво пък, много жалко. Особено като се има предвид каква олигархична заплаха е надвиснала над нашата страна... — обобщи Удодов. — В такъв случай, както е казал великият Ленин, ние ще тръгнем по друг път. — Той енергично се изправи, като едва не удари токове по кавалерийски, и каза: — Разрешете да напусна. За мен беше чест!

— Не преувеличавайте, Борис Сергеевич... — подхвърли Веденски.

— За какво? — обърна се депутатът, тъй като си помисли, че не е чул добре последната реплика.

— За честта.

Отрицателният опит също е полезен. Сега поне на Веденски му бе ясно, че арестът на ръководителя на „Красносибмет“ не е случайна

верига от причинно-следствени отношения. Че личният конфликт на предприемача Белов с депутата от Държавната Дума Удодов, който бе инициатор на разчистването на сметки покрай комбината и неговия директор, е само началото на предстоящ мощен поток, който тепърва щеше да набира сила. И че страната е на прага на разрушителен „кръстоносен поход“, в който предприемачът Александър Белов е първият „неверник“, който на всяка цена трябва да е показно унищожен.

Колкото по-синхронно пееше свободният хор на официалните лица и колкото по-упорито се насаждаше версията, че причините за делото срещу Белов не са политически, а чисто криминални, толкова по-ясно ставаше за всеки мислещ човек, че предстои огромно преразпределение на собствеността. А фактът, че този „кръстоносен поход“ започваше именно от един от най-безупречните в делово и морално отношение собственици, изобщо не беше случаен.

Като човек и като държавен чиновник Игор Леонидович нямаше намерение да застава на страната на „великата олигархична революция“. Нещо повече, навремето той сам бе убеждавал Белов да предаде на държавата акциите от комбината за алуминий. Веденски вярваше, че така е правилно. Ала онова, което се случваше в момента, нямаше нищо общо с неговите убеждения.

Неотдавна първият мениджър на държавата В. В. Батин заяви, че държавата не е най-добрият стопанин и национализацията не влиза в нейните планове. Това означаваше само едно — че собствеността на акционерите в „Красносибмет“ щеше да бъде иззета не в полза на страната и не за благо на народа. Сладката баница на икономиката отново щеше да бъде поделена и изядена от чиновниците от новата вълна, които идваха от Севера. Нещо щеше да остане и за старите и неизтребими зубри като Зорин. Най-голямото парче щеше да отмъкне младото племе, което точно по тази причина беше и страшно гладно. Вече беше отраснала нова смяна хищници, наречена „северняците“, достоен представител на които бе въпросният Удодов — принципният борец с беззаконието във всичките му проявления.

Онова, което подхвана Веденски, беше равностойно на самоубийство. Или поне на политическо самоубийство. Истинската

крайна цел знаеше единствено той — конспирация! А за да я постигне, Игор Леонидович трябваше да реши две тактически задачи.

Първо, трябваше да събере колкото се може повече информация за Удодов, за да има възможност, ако се наложи, да поукроти напора на депутатата законотворец. И второ, да разбере какво се подготвя срещу Белов и какъв е този „друг път“, за който спомена представителят на Думата, когато напускаше кабинета му.

След като взе решението си и формулира позицията си, на Игор Леонидович значително му олекна. И той отново обикна живота, пролетната кал и кишата навън...

След като се върна от болнични и отхвърли задачите от първостепенна важност, той се появи при шефа си с рапорт за поредния отпуск. Мъдрият Хохлов одобри решението му без уговорки и дори не се изненада, че е избрал да си почива в периода между два сезона. А в отговор на въпроса какви са плановете му Виденски съобщи предварително подготвената си версия:

— Една седмица ще обикалям театрите и музеите. Жалко, че съм москвичанин, съвсем подивях, скоро по ушите ми ще започне да расте козина като на героя на Стругацки... А сетне ще замина нанякъде, където има сняг. Ще ми се да покарам малко ски.

— Сигурно ще отидете в Сибир? — Хохлов вторачи в своя подчинен погледа си на потомствен ясновидец изпод рунтавите си вежди брежневски тип. — Заминете за Сибир, там, в тайгата още дълго ще има сняг. Пък и обслужването сигурно ще се хареса... на аскет като вас.

Виденски се усмихна.

— Само че внимавайте с тамошните мечки — не се сдържа старият хитрец Хохлов. — Посъветвайте се с местните ловджии и не ходете сам в тайгата.

— Нали знаете, Андрей Анатолиевич, аз съм против избиването на животните! — разсмя се Игор Леонидович.

— Казвам го именно защото знам това — кимна генерал Хохлов. — Ходете в гората без оръжие, но ако стане нещо, убийте мечката с фотоапарата.

Двамата се засмяха на шегата и се разделиха с чувство за пълно взаимно разбиране. Игор Леонидович никога не бе разчитал, че ще може да заблуди шефа си за истинската цел на внезапния си отпуск. Но сега вече беше сигурен, че дори и да не го подкрепеше открито, Хохлов поне нямаше да му се противопостави.

В пълно съответствие с обещанието си Виденски и съпругата му се появиха на няколко пъти на разни протоколно-светски мероприятия. Тъй като напълно бе възстановил търпимостта си към хората, той позволи на жена си да го убеди да посетят Кремълския дворец на конгресите, където се състояха концертът и приемът по случай Деня на защитника на отечеството.

Виденски скуча по време на концерта, продължи да прави същото и в голямата неуютна зала, където беше коктейлът. Вече си беше казал по няколко думи с всички, с които трябваше да го направи. И сега търпеливо чакаше съпругата си да приключи с разговорите, за да се измъкне незабелязано оттук...

Слава богу, Ирина, жената на Игор Леонидович, също не беше голяма любителка на светските купони. Ала от време на време изпитваше потребност да се покаже пред хората с новия си хубав тоалет и с новата си прическа. В крайна сметка защо се тормозеше и изтощаваше женската си плът с фитнеси?

— Скъпи, запознай се с Алла, съпругата на Борис Сергеевич Удодов. С нея се сприятелихме, докато бяхме на екскурзия в Италия.
— Ирина държеше под ръка красива, започнала да понапълнява дама на постбалзакова възраст.

Виденски се изуми, защото до този момент в техния брак нито веднъж не се бе случвало, жена му, която бе образцова съпруга на чекист, да му натрапва за събеседник която и да било от приятелките си. А още повече го притесни това, че съпругата му го остави насаме с превзетата скучаеща дама и моментално се изгуби в тълпата гости на коктейла. Той посегна към бутилката вино на масата, но моментално отдръпна ръката си.

— Какво вино предпочитате? — опита се да бъде галантен Игор Леонидович, ругаейки наум.

За щастие дамата изобщо не се съобрази със засуканите светски маниери. Тя се наведе недопустимо близо до събеседника си и му прошепна интимно:

— Трябва да се видя с вас. Насаме. Разговорът е много важен.

А след минута деколтето на Удодова сияеше с южния си загар в другия край на залата.

На следващата вечер се срещнаха в конспиративната квартира. Веденски с удоволствие огледа позабравения интериор, който беше забележителен само с това, че за боеца на невидимия фронт с него бяха свързани много съдбоносни срещи. Общо взето, удоволствие бе да се гледа и Алла Удодова, която седеше срещу него край малката масичка и от нерви мачкаше цигарите.

Жената беше много ефективна. Обаче в името на справедливостта би трябвало да се отбележи, че времето на нейния разцвет бе зад гърба ѝ. Ако след още две-три години тази дама не сменеше поведението си с по-подходящо за възрастта ѝ, рискуваше да попадне в армията на бившите хубавици, които отчаяно се подмладяваха.

Това беше първото му впечатление. То бе последвано от разочарование, тъй като, съдейки по всичко, от тази дама с красиви, подчертани със светло перлено червило устни нямаше да научи нищо, което да има оперативна ценност. Алла непрекъснато пушеше и заливаше непознатия човек с информация от изключително интимен характер.

След десет минути Игор Леонидович вече знаеше всички подробности от историята на нейния брак. Удодов се бе оженил за нея заради ленинградското жителство. А преди това зарязал бременната си съпруга, чиито родители отказали да регистрират хитрия провинциалист в своя апартамент. Той знаел, че Алла го мрази, и ѝ се отплащал със същото. Не можел да ѝ прости, че тя помнела какво нищожество е бил. Макар да си останал същото нищожество, само че сега това не се виждало от пръв поглед. Бездетната жена прекарвала едва ли не половината от живота си в принудителни заточения по курортите, та да не компрометира „харизматичната личност“ с острия си език и неподходящото си поведение.

Веденски добре знаеше онова, което тя предпочиташе да премълчи. Когато по време на поредното си „заточение“ срещнала красивия, умен и успял бизнесмен Саша Белов — мъжа на своите мечти, разбрала, че повече не може да живее така. И сега бе решила да защити любимия си от набезите на отмъстителния си съпруг.

— Разбирате ли, в живота той е тройкаджия — нареждаше Удодова. — Занимава се само с обществена работа, докато другите работят. А сега се пука от яд, че отличниците са постигнали повече. — Смачка в пепелника поредната си цигара тя и извади нова. — Удодов е от хората, които могат само да заничат в чуждото канче.

Игор Леонидович слушаше безкрайния монолог и си мислеше, че си е загубил времето. Както бе казал поетът, налице бяха „хиляди тонове словесна руда“ и нито една дума, заради която си струваше да идва на улица „Гуриевич“.

Той обичаше работата си и умееше да се абстрахира от мръсотията, която я съпътстваше. Беше му малко обидно, че всички уважаваха и ценяха проктолога например и никой не го смяташе за морален изрод и извратен тип, докато в същото време общественото мнение по традиция приписваше всички съществуващи пороци на служителите на силовите структури. Без съмнение във всяка професия има изроди, но лично той, старият работник от органите, никога не бе изпитвал удоволствие да се рови в чуждото бельо.

В това време Алла Удодова пристъпи към най-деликатната част от своята изповед:

— Ето, вижте. Принудена съм да направя това, за да спася Белов... — с тези думи тя хвърли на масичката няколко черно-бели снимки, които вероятно бяха проявени в домашни условия.

Игор Леонидович погледна бегло първите две фотографии и само професионализмът му позволи да сдържи саркастичната си усмивка. Онова, което видя на тях, беше изключително неприлично и ужасно смешно.

В горната част на абсолютно всички снимки без изключение беше светлият лик на депутата Удодов. На породистото му лице бе изразено онова, което сега милионите телевизионни зрители имаха щастието всекидневно да наблюдават — принципност, съсредоточеност, внимание, справедлив гняв, благородна ярост и тъй нататък, с десетките им нюанси.

Жестовете, с които известният политик съпровождаше въображаемата си реч, бяха страшно ефектни и много познати — дланта му решително разсичаше въздуха отляво надясно и отдясно наляво, а показалецът на дясната му ръка беше насочен надолу като на Глеб Жеглов, което би трябвало да означава: крадецът трябва да лежи в затвора!

Но цялата изключителност и цялата пикантност на тази фотосесия се състоеше в това, че депутатът нямаше дрехи — царят беше гол.

— Представяте ли си, той се подготвя за публичните си изяви по този начин. Репетира ги пред огледалото! — Алла потръпна от отвращение. — А сетне тича при мен и...

Веденски решително отмести купчината снимки обратно към жената.

— Ако тези снимки попаднат в ръцете на пресата, мога да ви гарантирам, че това ще развали настроението на мъжа ви — каза той. — Само че те няма да ви помогнат да постигнете целта си, ако съм ви разбрал правилно.

Игор Леонидович наистина беше убеден в това, което казваше. Тези отвратителни снимки наистина бяха далеч по-интересни за някой психиатър, отколкото кадрите с „човека, който прилича на главния прокурор“ с момичетата в сауната. Още повече, че те вече не бяха в състояние да направят впечатление на сексуално разкрепостената и преситена от сензации публика. В крайна сметка Удодов не досаждаше на никого и когато беше насаме, имаше право да се забавлява както си иска... Преди много години, когато Веденски едва започваше изкачването си по служебната стълбица, такъв компромат би му свършил работа за вербуването на агент. Но такъв материал с днешна дата явно беше недостатъчен, за да унищожиш един политически лидер.

— Задръжте ги — каза Ала, която вече бе успяла малко да поплаче. — Аз ще си извадя други и ще облепя с тях цялата стая, за да не ми е скучно след развода...

Явно се бе примирила с мисълта, че опитът ѝ да си разчисти сметките с омразния си съпруг, беше завършил с неуспех. Но ѝ бе олекнало от възможността да говори. „Това също е вид

ексхибиционизъм“ — помисли си Веденски. Благодари за информацията, стана и подаде ръка на дамата.

— Значи излиза, че според вас всичко това е нормално — обобщи Алла, докато стоеше в антрето и чакаше генерала да ѝ помогне да си облече палтото. — И да продаваме противозенитните си установки на арабските емирства също е нормално, така ли?

— Какво имате предвид? — сепна се Веденски.

Съпругата на депутата нервно повдигна рамо:

— Имам предвид нелегалния бизнес на моя благоверен.

След тези думи Игор Леонидович предложи на дамата да се върне в стаята, за да продължат разговора си...

26.

След среднощния инцидент с Грот Белов бе принуден непрекъснато да стои нащрек. Противникът му се държеше, сякаш нищо не се е случило, а сериозната контузия на раменните му стави стимулираше миролюбието му по-добре от каквото и да било. Ала той си имаше достатъчно врагове сред съкилийниците си. И Саша не забравяше, че след като бе получил поръчката, Грот не може да се откаже току-така от начинанието си.

Няколко нощи подред Белов практически не спа, вслушваше се във всеки шум и се отдаваше на тъжните си мисли. Но това не можеше да продължава до безкрайност. След няколко дни му предстоеше да се яви пред съда и Саша бе длъжен да опази мисълта си ясна. Той се научи да спи денем, като компютър на спящ режим, или както се изразяваха кибернетиците, като „безмозъчен котарак“, та при най-малкото движение на „мишката“ моментално да се събуди и да се задейства.

От тази гледна точка най-приятни му бяха разходките. За Белов разходките под зоркото око на надзирателя и на Дъба, който непрекъснато беше до него, означаваха относителна безопасност.

През този ден на покрива на техния корпус, където правеха разходките си, беше свежо и заедно с това почти горещо от нагрятото от пролетното слънце смолисто покритие. От наблюдателната кула се носеше „Песента на Солвейг“. Нежната мелодия на Григ в съвременен аранжирмент разнежваше душата и рязко контрастираше с мизерията на клетката, в която той се бе озовал благодарение на... Благодарение на кого! Ето какъв беше въпросът! Саша се облегна на грапавата нагрята от слънцето стена, затвори очи и задряма. Пред него се появи скръбното молецо за помощ лице на Ярослава...

— Виж какво, Бели, няма проблем да изчезнем оттук — появи се вместо сестра му до него Грот, димейки с неизменната си лула. — Всичко съм изчислил, най-важното е да стигнем до кулата и да неутрализираме пазача. Сетне да изпълзим през онези щитове и сме на свобода.

— И как ще изпълзиш оттам? — поинтересува се насмешливо Саша. — Ръцете ти никакви ги няма.

— За такова нещо мога да се стегна.

Грот се връщаше на темата за бягството с упоритостта на маниак. Изглежда, изобщо не го притесняваше това, че Белов можеше да осуети тези планове, като разкаже за подготвящото се бягство в оперативното звено. Може би Грот беше сигурен, че той е способен да извърши всичко на света, но не и да доносничи. А може би нещата бяха много по-зле... Дали той действаше под нечия диктовка и това бягство не бе замислено отгоре? И дали в неговата подготовка не участваше и някой от служителите на затвора?

— Там има бодлива тел, Грот. Или оттук не я виждаш? — възрази му Саша почти машинално. — И бодливата тел не е обикновена, а по нея тече ток. За такива любители на силните усещания като теб. Виждаш ли надписа? „Спри! Опасно за живота!“ Или си неграмотен?

— Глупости! — прошепна убедено Грот. — Когато вали дъжд или сняг, изключват тока, защото може да стане късо. Сигурен съм!

Саша моментално се разсъни. Интересно, откъде ли Грот имаше тази информация? Да не би пък началникът на охраната лично да бе споделил с него проблемите с късото съединение при влажно време?

— Случайно чух двама от пазачите да си говорят за това — обясни Грот, избягвайки погледа му. — Пък и професор Мориарти го провери...

В чест на професора по престъпния свят и врага на английския боклук Шерлок Холмс криминално проявените бяха нарекли Мориарти един кльоцав мъж с очила. Като опитен затворник той без усилия измайстори от вестник действащ модел на пушка със сгъстен въздух и с помощта на това приспособление, първо, определи точното разстояние между двора за разходки и последното препятствие — бодливата тел. И второ, наистина се убеди, че при влажно време по бодливата тел не течеше ток.

Мориарти си бе спечелил елегантния си прякор още по времето, когато за пръв път влезе в затвора, където попадна направо от аспирантското си място в някакъв научноизследователски институт, в който го бяха спипали да краде платинени жици. Не е ясно до какви научни степени би могъл да достигне този гений, ако бе продължил

кариерата си на научен сътрудник, но в престъпния свят се почувства в свои води и почти не излизаше от затвора. В този момент го заплашваше много сериозна присъда за серия от грабежи и убийството на охранителя на един бижутериен магазин.

В начинанието с бягството Мориарти беше доверено лице номер едно на Грот. Според Белов още трима или четирима души се канеха да бягат. Повечето от тях ги очакваше доживотен затвор. Пък и съществуваха някои обстоятелства, които засилваха желанието им да напуснат следствения арест колкото се може по-скоро.

Например някой си Гоблин, който според собствените му думи членуваше в една от влиятелните престъпни групировки, се похвали, че преди да го спипат, успял да докопа доста голяма сума. И мисълта, че му се налага да лежи в зандана, докато аверите му пропиват пляката, беше непоносима за него. Съседът му по килия с прякора Пелтека имаше още по-основателна причина да се стреми към свободата. Момчето, което бе лежало в затвора за кражба, било принудено, както твърдеше самото то, да убие един престъпен бос. Затова връщането му в затвора за него бе равностойно на сигурна смърт. Но Белов имаше други планове за бъдещето...

— Стига, Грот, край на приказките. Не разчитай на мен — заяви той. — Наистина не ме интересува как и къде ще избягате.

— И какво, ще ни изпортиш ли на Кума? — вторачи се изпитателно в него Грот.

— Ще ви изпортя — издържа на погледа му Саша. — А може и собственоръчно да те убия. Такива като теб съм ги докопвал и смазвал и ще продължа да ги смазвам. Запомни това. И бъди сигурен, че няма да позволя да пострада нито един невинен човек.

— Престани да си играеш на благотворителност, Бели. — Грот се опита да се опъне на решетката, която изпълняваше ролята на таван, но падна, защото ръцете не го държаха. — Още ли не си вдянал, че това няма да те доведе до добро. Каквото и да правиш, от теб няма да излезе майка Тереза.

— А от теб няма да излезе Тарзан. Първо си излекувай лапите, Мцири такъв...

Докато бяха извън килията, надзирателите бяха успели да извършат „планов оглед“. Един от затворниците не успя да открие мобилния си телефон, който бе скрил в дюшека, а друг се разстрои, че му е изчезнала гумената грейка, пълна със спирт. От яд мъжете нападнаха един от съседите си, който не излезе с тях на разходка и остана да гледа телевизия, оправдавайки се с радикулита си. Но той размаха ръце и се развика:

— Бели, ела тук! Гледай какво става... И за теб говорят! „Санта Барбара“ пасти да яде, мамицата му!

Някой му освободи място, откъдето се виждаше по-добре, друг завъртя антената и екранът на портативния „Рубин“ показва неподозирано ярка и ясна картина — целият екран бе запълнен с лицето на Ярослава. Саша стисна зъби, а сърцето му кой знае защо започна да бие в гърлото. Шокът му се смени с изумление, тъй като лицето на сестра му беше абсолютно спокойно, а в следващата секунда, отговаряйки на въпроса на водещия, тя дори се усмихна.

— Ама, тая наистина ли ти е сестра, Бели? — попита онзи затворник, който обичаше да гледа телевизия. — Ти да видиш, мамицата му... Кели Кепвел пасти да яде!

Това беше единственият коментар, след който в килията се възцари тишина. Виделите какво ли не затворници, на чиято съвест тежаха много погубени души, гледаха в екрана и поглъщаха всяка дума, като от време на време хвърляха съчувствени погледи към Белов.

Той постепенно започна да схваща какво се случва. След като бе разбрала, че я използват в мръсните игри около Саша, Ярослава бе подготвила отведен удар. И то какъв! Бе намерила сили да се покаже по телевизията, да вземе участие в директното предаване и да разкрие своята интимна тайна, своята болка и своя позор.

По всяка вероятност най-драматичната част от разговора вече бе минала. Думата „изнасилване“ се споменавахе мимоходом като тема, с която вече са приключили. Сега говореха за Альоша и камерата на няколко пъти се спираше на разплаканата Катерина и на момченцето, седнало в скута ѝ. Леля му и детето бяха сред публиката в студиото. Другите участници в местното телевизионно шоу, което доста се различаваше от столичните, също бършеха с кърпички очите си.

— Според мен в момента Альоша най-много се вълнува от „Чупа-Чупс“ — каза телевизионната водеща. — Но след две-три

години... Ярослава, осъзнавате ли риска, който поехте, като огласихте днес вашата тайна? За съжаление много е възможно да се намери някой „добър“ човек, който да я разкаже на момченцето...

— Аз дойдох тук, за да защита доброто име на един много скъп за мен човек — на моя брат Александър Белов. В момента на него му е най-тежко. — От възмущение по страните на Ярослава изби руменина, а очите ѝ пламтяха. — Колкото до сина ми, уверявам ви, че той ще научи истината от мен.

„Господи, скъпа моя, сестричке моя... Как се реши на тази крачка, направо да полудееш.“ Саша не можеше да проумее къде се бе дянало онова унижено момиче с помръкнал поглед, потънало в собствените си страдания. И къде се бе научила да се държи така пред телевизионната камера — спокойно, смело, със сдържано достойнство.

— Докато бях в манастира, осъзнах най-важното — изрече Ярослава и на Белов му се стори, че гледа право в очите именно него, — че за Господ не е важно чия кръв тече във вените на детето — чеченска, руска или еврейска. И как точно то се е появило на този свят — с любов или с мъка. Важното е, че всяко раждане е чудо...

На екрана се появиха надписи, но никой не помръдна. Всички мълчаха и само Грот се обърна към Саша, и промърмори нещо в смисъл, че май имало жени из руските земи...

През нощта преди заключителното заседание по делото „Красносибмет“ много хора не спаха. Всеки мъж, който изпуши рекорден брой цигари, и всяка жена, която ставаше и тихо се промъкваше в кухнята, за да си сипе валериан в чашата, вероятно биха се изненадали, ако научеха колко хора не спят заради Белов. И дори железният Батин прекара половината нощ, втренчил в тавана празния си поглед.

Колко по-лесно щеше да живее човечеството и колко конфликти би могло да избегне, ако всеки човек поне понякога, за минутка, се поставяше на мястото на противника си. Ако боецът не бързаше да натисне спусъка, представяйки си каква мъка ще причини на майката на онзи, когото след секунда ще убие може би от името на държавата. Ако майката, която наказва непослушното си дете, можеше да си спомни чувството си на унижение от плесниците, които е получавала преди много години...

Съдията Чусов се измъчваше в малкото си апартаментче също както и подсъдимият Белов в задушната, натъпкана с хора килия. В известен смисъл на съдията дори му беше по-тежко, защото подсъдимият Белов беше сигурен в правотата си и знаеше какво ще каже утре в залата по време на заседанието на съда. Докато Чусов, от чието решение зависеха страшно много неща, дори би могло да се каже, че зависеше и съдбата на правосъдието в страната, не знаеше какво ще говори.

Той стана от леглото, отиде в хола на пръсти, за да не събуди жена си, която само се правеше на заспала, и извади от чантата си двата варианта на една и съща присъда. Най-гнусното беше това, че и двата документа на практика бяха безукорни от гледна точка на юрисдикцията. И ако Андрей Иванович написа с лекота формулировките на оправдателната присъда, то с обвинителната му се наложи да си играе няколко дни.

Не, на този красавец Белов определено му беше по-лесно! Той беше млад, здрав и въоръжен с ясното съзнание за своята правота.

Бедата беше в това, че по време на предишните заседания на съда подсъдимият бе успял да внуши на Чусов недопустима от гледна точка на професионалната етика симпатия. А това беше лошо, много, много лошо... И съдията отново направи опит да се дистанцира и да изпита към Белов поне капка от онази класова омраза, която изпитваше неговият приятел и колега прокурорът Константинов. Но не успя. Точно тази черта попречи навремето на Андрей Чусов да успее в спорта. Когато излизаше на ринга, той не можеше да намрази противника си до онази степен, до която успяваха да го направят другите.

Съдията така и не можа да вземе категорично решение, прибра в чантата си двата варианта на присъдата — и оправдателния, и обвинителния — и тръгна към банята да си измие зъбите... а след това да отиде в съда и да изпълни дълга си.

Това заключително заседание, което съдията неведнъж бе сънувал, също не изглеждаше съвсем реално. В малката зала, която администрацията на съда не избра случайно за гледането на това шумно дело, беше много задушно. От представителите на пресата успяха да влязат само прочутата Троегудова като човек от столичните издания, криминалният репортер от красносибирския вестник „Камбана“ и две момчета — един репортер и един оператор, от местната телевизия. Те бяха напълно достатъчни за „обективното отразяване на този най-обикновен наказателен процес“.

Друга малка професионална хитрост за запълване на залата беше присъствието на голям и очевидно прекомерен брой барети. В резултат на това малобройните роднини на подсъдимия бяха принудени да се блъскат в прохода между двата реда седалки. Ала за представителя на президента в региона Зорин и за неговата свита се намериха удобни места на първия ред. Напоследък на Чусов многократно му се наложи да вижда това добре поддържано, излъчващо загриженост от осъзнаването на държавническата си отговорност лице. И то предизвикваше у съдията чувство, което наподобяваше симптомите на хранително отравяне.

Спектакълът, наречен съдебно заседание, тръгна по добре смазаните релси. Прокурорът Константинов, издокаран в добре

скроено униформено сако, прочете обвинителния акт като отличник — без засечки и изразително. Свидетелите на обвинението не изглеждаха чак толкова ефектно. Както стана ясно малко по-късно, техните изявления обидно си приличаха с... изявленията на свидетелите на защитата. И едните, и другите говореха за едно и също и, общо взето, с едни и същи изрази. А съдът имаше трудната задача да улови и да установи нюансите в оценките и интерпретациите.

Първото едва забележимо отклонение от обичайния ритуал беше, когато адвокатът на Белов — един безупречно облечен младеж, сякаш слязъл от корицата на списание за делова мода, помоли съда да покани в качеството на свидетел на защитата госпожа Лайза Донахю — специалистката по данъчно и финансово право, която бе извършила одиторска проверка в комбината през периода, от който се интересуваше съдът. С нейна помощ защитата възнамеряваше да формулира позицията си по въпросите на облагането с данъци.

Държавният обвинител Константинов погледна изразително съдията и моментално заяви:

— Възраждавам. Моля съдът да отхвърли искането на защитата. Госпожа Донахю вече даде показания по време на следствието. Те се намират в материалите по делото и тя не би могла да добави нищо ново.

Публиката зашумя. Прожекторът беше насочен право към лицето на Чусов като в Гестапо и камерата също се обърна натам. Съдията се чувстваше отвратително — косите му бяха залепнали от пот по слепоочията и на тила му, а съдийската му тога, която той наричаше „калъф за танк“, му придаваше вид на копа сено, покрита от дъжда... Паузата продължи сякаш безкрайно.

— Възражението се отхвърля — прозвуча най-сетне знаменитият глас в притихналата зала. И секунда по-късно той каза вече на защитата: — Повикайте свидетеля си.

Из залата отново се разнесе едва доловима въздишка и стройната като Кондолиза Райс американка тръгна между две редици седалки.

— Операциите, заради които е обвинен подсъдимият, не бива да се възприемат единствено от позицията на отрицанието или единствено от позицията на безусловното одобрение — каза американката, обръщайки се към съда. — Те трябва да бъдат разглеждани комплексно и от няколко аспекта. Моята задача е да

предложа на съда икономическа и юридическа оценка на действията на ръководителя на „Красносибмет“. И да покажа, че емоциите лесно могат да бъдат неутрализирани с аргументите на простия икономически анализ...

Съдия Чусов се стараеше да не гледа към прокурора и още по-малко — да среща погледа на господин Зорин. Болката в лявата част на гърдите му се засилваше и нахлуваше в гърлото му. В главата му, която непоносимо натежа, пулсираше една-единствена мисъл — че изявленията на страните приключват и че след няколко минути щеше да дойде неговият ред. Но преди да прочете присъдата, той трябваше да направи избор кой от двата му монолога имаше право да бъде произнесен... Андрей Иванович бе обхванат от неудържим страх. Може би това беше страхът му от смъртта? Лекуващият лекар го бе предупредил, че преди началото на сърдечния пристъп болният изпитва чувство на страх.

Гласовете на говорещите достигаха до него сякаш през дебел слой памук. Държавният обвинител Константинов се вихреше, призовавайки съда да си спомни за лекарите и учителите, които месеци наред не са получавали заплати, и за пенсионерите, които мизерстват заради липсата на пари в бюджета... Защитникът на обвиняемия също така страстно призоваваше с такъв случаи да бъдат осъдени депутатите от Държавната Дума и президента, които са приели и подписали несъвършените закони, но не и човека, който е спазвал тези закони...

Заключителното слово на подсъдимия беше кратко и започваше с думите:

— В наказателното дело няма нито едно доказателство за моята вина, но за съжаление то не е принципно... — Белов се усмихна иронично, направи пауза по Станиславски и продължи: — Делото „Красносибмет“ има поръчков характер и това не е конфликт на държавата с бизнеса, както се опитват да го изкарат някои. Това е нападение на един бизнес, зад който стоят чиновниците, срещу друг...

Възнаградената със сензация Троегудова започна трескаво да дращи в бележника със златното си перо, записвайки „най-вкусните“ изрази на Белов: „омразата на властта лично към мен“, „разпасалите се бюрократи“. И, разбира се, последната му фраза:

— Репресивният подход в политиката, преразпределението на собствеността със силови методи в полза на груповите интереси и задачата за изграждането на съвременната икономика са несъвместими с представите за Русия като за цивилизована страна!

Дойде редът на Чусов да тръгне към Голгота. Но той не направи това. И като осъден на смърт се хвана за последната възможност за отсрочка. А именно: стана тежко и обяви, че съдът се оттегля, за да вземе решение по делото.

Миниатюрната стаичка, в която му предстоеше да се съвещава изключително и само със собствената си съвест, му се стори като спасителен оазис в пустинята. Никой нямаше да посмее да наруши самотата му и тук по правило нямаше телефон, защото решението на съда трябваше да бъде безпристрастно.

Първото, което направи Чусов, бе да отвори облепения за през зимата прозорец. Чистият студен въздух нахлу в стаята и се смеси с топлия, който се излъчваше от парното. Малко му поолекна. Андрей Иванович понечи да извади апарата за мерене на кръвното налягане, с който никога не се разделяше, но се отказа, тъй като и без това знаеше, че кръвното му отдавна е надхвърлило двеста. Сложи под езика си една таблетка нитроглицерин и се свлече в креслото. След минута протегна ръка към чантата си и измъкна единия от подготвените варианти на документа. Оказа се, че това е осъдителната присъда.

— Може ли? — В стаята надникна секретарката на съда. Къдриците на тази жена дразнеха Андрей Иванович, който предпочиташе дамските прически под названието „каре“.

— Не може! — кресна той. — Не може да се безпокои съдията, когато той...

— Обажда се председателят на Комитета по законността в Държавната Дума. Господин Удодов! — издърдори като скоропоговорка секретарката и му подаде мобилния телефон.

— Андрей Иванович, драги мой — разнесе се в слушалката ужасно наглият глас на депутата Удодов. — Ще ме зарадваш ли с нещо? Надявам се, че правосъдието е възтържествувало и престъпникът ще понесе заслуженото наказание?

Кръвта нахлу в главата на Чусов.

— Как смееете да ми оказвате натиск! — изкрещя той в телефона и се закашля, тъй като се задави с таблетката, която още не се бе

разтопила под езика му. А след няколко секунди продължи в същия дух: — Как си позволяваш да нареждаш на съдията какво решение да взема, шибан законотворецо? Ти прочел ли си поне един закон, катил такъв? Ако ми се обадиш още веднъж, ще те привлече под съдебна отговорност!

Той хвърли на пода мобифона, за да го стъпче заедно с отвратителния глас на депутата Удодов, но не можа да го направи. Страшната болка преви Андрей Иванович на две и го повали на пода. И слава богу, че телефонът оцеля, защото с негова помощ извикаха екипа на „Бърза помощ“.

Везните на Темида застинаха в положението на неустойчиво равновесие...

28.

След това незабравимо съдебно заседание, което трябваше да бъде заключително, Белов се върна в килията и се свлече на нара. Той беше готов за всякакво решение, но не и за такъв обрат, при който, вместо да прочете присъдата, съдията изфучава с „Бърза помощ“ към реанимацията.

Ала „колегите“ на Саша не му позволиха да си поеме дъх, защото жадуваха да научат подробностите. Той нямаше сили да им разказва всичко в подробности, но пък и не беше хуманно изобщо да не им съобщи нищо.

— Съдията се разболя — обясни кратко героят на деня. — Отложиха прочитането на присъдата с една седмица.

— Я кажи, Бели, а ти какво предчувстваш, какво ще те споходи? Затвор или свобода? — попита любопитният Дъб.

— Проблемът е, че нищо не чувствам. Доколкото разбирам, и на съдията затова му се е пръснало сърцето, защото не знае как да постъпи — според закона или според неписаните правила.

— Да не би твоят съдия да е от престъпния свят?

— Още не зная... — Внезапна идея озари Саша и той седна като индийски йога на нара. — Общо взето, браточки, вие ме познавате, аз съм драснал чертата на всичко и отдавна не върша нищо престъпно. Но по време на този съд се усетих като че ли съм на някоя от онези бандитски срещи. Босът, в случая държавата, ме притиска. Аз се дърпам. А съдията реди картите...

— Е, какво толкова, какви проблеми може да има съдията? За тая работа те си имат Наказателен кодекс — изненада се Дъба.

Наивността му предизвика ироничен смях.

— Като отворя кодекса на която и да е страница, и не мога да се спра — чета го до края — обади се Грот.

— Точно за това говориха всички — че има буква на закона и от гледна точка на тази буква аз съм прав и нищо не бива да ми се отнема. А пък обвинителят възразяваше, че самата буква на закона е крива и че

освен буква законът има и дух. И се оказва, че аз съм нарушил този дух...

— И трябва да изсипеш всичките си мангизи в общата каса! — досети се съобразителният Мориарти.

— Щеше да е добре, ако беше в общата каса — махна с ръка Белов. — С това може би щях да се съглася. Но по-скоро няколко чевърсти момчета се канят хитро да поделят помежду си моя пай.

— Не, ама това е безчинство, няма две мнения — намеси се Гоблин. — Кой им е надзорник на тия? Да не би да е Батин?

— А пък Думата им е мещерето! — вмъкна отново Мориарти.

Всички замълчаха, осмисляйки получената с общи усилия информация. След което Грот направи извода от дискусията:

— Общо взето, Бели, аз бях прав. Няма да те оставят жив. Трябва да се омитаме...

Скоро вратата на килията се отвори и се показва Анюта Цой. Устните ѝ бяха силно начервени. Трудно е да се каже какво направи по-голямо впечатление на затворниците — изящното ѝ тяло или тази покъртително красива уста, която им напомни за всички жени на света, останали извън борда на живота им.

— Белов, излез! — прозвуча изключително вежливо изречената от Анюта изтъркана затворническа фраза.

Съпроводен от завистливи погледи и подмятания, Саша си наметна връхната дреха, защото му предстоеше да премине през двора до един от корпусите на основната сграда. Той отбеляза първото странно обстоятелство — че Анюта не го предаде на друг служител на следствения арест, а го съпровождаше сама.

— Според мен днес вие не сте на смяна — отбеляза Белов, прескачайки безбройните локви из целия двор.

— Смених се.

— За да се погрижите за здравето ми, така ли?

— Ех, че сте досетлив! Въпреки пулпита ви...

— Какво?

— Пулпит. Възпаление на нерва на зъба. Запомнете: шестия горен отляво...

— Какво шестия? — Саша неволно забави крачка.

— Зъб. Горен. Шести. Отляво — повтори търпеливо момичето.
— Страшно ви боли, не можете да заспите. Болката ви прерязва и се разнася по цялата челюст... Нямате ми доверие, така ли?

— Какво говорите, другарю надзирател, имам ви по-голямо доверие, отколкото на себе си. — Той трескаво мислеше какво би могло да означава всичко това. — Прерязва ме, разбира се! Вярно, не точно на това място.

— Това вече ще го кажете на зъболекаря.

Те преминаха покрай няколко врати в съответния корпус и се качиха на втория етаж. Там пред бялата врата с табелка „Стоматолог“ един пазач за пореден път претърси затворника. Анята остана заедно с колегата си пред вратата, а Белов влезе в кабинета, който силно миришеше на лекарства. Той не можеше с точност да определи от какво му е по-зле. От неизвестността или от позабравените детски спомени за зъболекарския стол.

— Здравейте!

— Добър ден! — отвърна медицинската сестра. — Окачете там дрехата си.

Зъболекарят — мъж с бяла престилка, не се обърна и продължи да стои с гръб към влезлия. Ясно се виждаше само силуетът му и този силует беше смътно познат на Белов.

— Седнете на стола. Сега ще го вдигна нагоре... — Медицинската сестра запали ярката лампа и натисна с крак някакъв педал, след което Саша се намери в хоризонтално положение.

Жената подготви пациента и отиде в съседната стая. След минута оттам се разнесоха първите звуци на познатата до болка песен „Значи, такава си била“.

Саша трескаво обмисляше как да овладее ситуацията. Щеше да му е трудно да посрещне нападението в легнало положение и на светлината на лампата, която блестеше право в очите му.

— От какво се оплакваме, Белов? — разнесе се познат глас съвсем близо до него. — Шестият горен ли ви боли?

Светлината на гестаповската лампа угасна и той видя над себе си усмихнатото лице на Веденски.

— Как ви дойде на ума?

— Това е обикновено оперативно мероприятие.

— Докторе, разрешете ми да седна нормално! — примили се пациентът. — И без това в главата ми е пълна каша, нищо не разбирам.

— В този случай медицината не може да ви помогне — отсече строго новоизпеченият зъболекар.

Саша бе принуден да продължи разговаря в същата идиотска поза.

— Александър, нали си се засякъл в Кипър с депутата Удодов? — попита го най-неочаквано Виденски. — С какво се занимаваше там нашият законодател?

— Откриваше паметник на Козма Прутков! — подсмихна се Саша и си припомни всички подробности от това неприятно познанство.

— И с какво друго? Среща ли се с някого, разговаря ли с някого?

— Не зная. Контактът ни беше много кратък. Предимно пихме вино, разсъждавахме за съдбата на отечеството и танцувахме сиртаки. Ако искате да видите всичко това със собствените си очи, поискайте от леля Катя касетата със записа от Кипър, там всичко би трябвало да е заснето. Аз не съм я гледал, не ми остана време...

Докато се връщаше обратно след „медицинския преглед“, Белов вече не обръщаше внимание на локвите и не любезничеше с Анюта. Беше зает е обмислянето на получената току-що информация. И имаше върху какво да помисли. За много неща отдавна се досещаше. Но едно беше да предполагаш, а друго — да получиш сериозно доказателство, че най-мрачните ти прогнози непременно ще се сбъднат.

И така, бягството, с чиято подготовка много активно се занимаваше Грот, не само че не беше блъф от негова страна, с цел да забие някоя и друга точка в очите на общността на крадците, а тъкмо обратното — това беше сериозно мероприятие. И то непременно щеше да се състои. Вярно, не можеше да се каже, че щеше да се състои „независимо от времето“, защото сигналът за началото на акцията трябваше да дойде, тъй да се каже, от самите небеса. За успешния му изход бяха необходими или мокър сняг, или дъжд. В такъв случай токът по бодливата тел щеше да бъде спрял и пътят към свободата нямаше да е чак толкова труден.

Операцията, в която участваха не само вербувани тайно затворници, а и служители на следствения арест, се наричаше точно така — „Снеговалей“. Вярно, на този етап Виденски не бе успял да

установи кой точно от служителите на следствения арест щеше да помага на бегълците. Ако научеше, щеше да намери начин да съобщи това на Белов. А ако снегът или дъждът започнеха да се сипят по-рано, Саша щеше да е принуден да действа според обстановката.

„Най-добрата жилетка е бронежилетката“ — спомни си Александър думите на покойния Фил. Той нямаше какво да възрази срещу тази истина, но нямаше и откъде да намери средство за самозащита в „Гарвановото гнездо“. А и какво можеше да направи с голи ръце срещу десетина нападатели. В същото време би трябвало да се бои от много хора. Първо, от Грот, който отдавна трябваше да е изпратил Александър при прадядовците му, но по неизвестна за поръчителите причина до този момент не можеше да се справи с тази проста задача. Второ, от неговите сподвижници в подготовката на бягството, защото вероятността, че Грот щеше да прехвърли задачата си на някой друг, беше малко вероятна, но не можеше да се изключи напълно. Трето, от неизвестно кои и колко на брой служители на следствения арест. И накрая, от един последен по ред, но не и по значение човек, както казваха англичаните. А именно: от снайпериста върху покрива на някоя от съседните жилищни сгради, който щеше да се цели в терористите, но най-желаната мишена за него щеше да бъде Александър Белов.

Всъщност именно физическото отстраняване на Белов беше основната цел на бягството, благословено от високопоставените му врагове. И защо за решаването на такава проста задача като отнемането на човешки живот бе измислена такава сложна операция? Ами, защото до този момент това не можеше да стане по друг начин.

Международните обществени организации следяха много внимателно делото. Чуждестранните му бизнес партньори публично и многократно заявяваха тревогата си във връзка с нарушението на правата на човека в случая с Александър Белов. Бяха направени десетки ходатайства за освобождаването на обвиняемия от ареста. Че защо да не го пуснеха под гаранция?

В тази ситуация тихата кончина на „каторжника на съвестта“ в затвора, да речем, от диабет или от сърдечна недостатъчност щеше да бъде изтълкувана като нечувана наглост от страна на режима и би предизвикала невероятен шум.

Докато бягството на затворниците беше неконтролируемо и неуправляемо нещо и дори тъпите европейци в техния Брюксел биха могли да разберат това. Разбира се, никой нямаше да успее да избяга надалеч, тъй като куршумът щеше да го застигне. Макар и да не знаеха това, всички участници бяха обречени. Освен това специалните служби щяха да действат решително в тази операция. И, общо взето, Белов щеше да умре като скитски вожд, отнасяйки със себе си двама-трима души от племето. Имаше нещо красиво в това! И въпреки всичко не биваше да прищипва събитията...

— Нали не сте забравили какво ви препоръча докторът? — обади се най-неочаквано Анюта Цой, докато вървяха по техния коридор.

— За гаргарите ли говорите? — пропъди обзелите го мрачни мисли Белов.

— Не. За това, че трябва да помислите за душата си.

— Ама време ли е вече? — изненада се Саша и си помисли: „Да не би и Анюта да е замесена и да трябва да се боя и от нея!“

Момичето забави крачка край стаята за молитви и погледна с укор Саша. Едва сега той си спомни странните думи на Веденски, преди да се разделят. Генералът му предаде поздрав от Фьодор Лукин и настойчиво му препоръча да се отбие в стаята за молитви.

— Ще дойдете ли с мен? — попита Саша, преди да влезе през украсената с дърворезба врата, която приличаше на църковна порта.

— Не. Нашата църква не харесва будистите — завъртя глава Анюта.

След като вратата тихо се затвори, в първия момент Александър не видя нищо. Изглежда, в тази обител на православието нямаше лампи. Той долови миризмата на тамян, който внезапно му напомни кръщенето на Ваня...

— Ела тук, сине мой — разнесе се от дъното на помещението тих и благ глас.

Саша едва успя да зърне човека в расо, застанал до отсрещната стена край озарената от потрепващия пламък на кандилото икона на Николай Угодник. Постепенно очите му свикнаха с тъмнината и той видя слабото отражение върху златото на малкия иконостас. В следващия миг Белов извика от изненада.

Фьодор Лукин, който изумително приличаше на свещеник, допря пръст до устните си, а сетне посочи ушите си и стените. Саша и без това си бе помислил, че стаята за молитви вероятно е снабдена с бръмбари. Той се вторачи въпросително във Федя.

— Изненадан сте, че не виждате тук отец Василий, така ли? — попита високо той и без да дочака отговора му, обясни: — Братята са болни от грип.

Белов си спомни разказа на оперативния работник за това, че затворническият параклис се обслужва от двама отци на име Василий, които се редуват тук. Ако се замислеше, нямаше нищо изненадващо в болестта, която бе покосила и двамата духовни пастири. Защото православната църква отдавна поддържаше особени отношения с ведомството на генерал Веденски.

Колко жалко, че нямаше възможност поне малко да си поговори откровено с Федя. Но поне можеше да го сграбчи в обятията си! Едва ли стаята беше снабдена с камера за наблюдение, пък и тук беше тъмно като в рог.

В това време Фьодор си намери подходяща тема за разговор. И на това отгоре хитреецът издебна удобния момент, когато Белов се бе озовал в слаба позиция, тъй като някой го натика в „Гарвановото гнездо“ именно заради парите, и то заради огромни пари!

— Не ти ръководиш богатството, а богатството ръководи теб — нареждаше напевно брадатият проповедник. — Имането погубва човека, изражда душата му...

Хайде пак отначало! Колко пъти можеше да се повтаря едно и също. Белов много пъти се бе опитвал да втълпи на Лукин, че никога не е срещал хора, които да са се „изродили“ от богатството. Бедността не е порок, но и богатството също не беше порок. Всичко зависеше от човека. Изродът си е изрод, независимо дали е богат или беден. Както се казваше, като се родиш слива, не можеш да станеш круша. Но за сметка на това Белов много пъти бе ставал свидетел на друг вид примери. Той за цял живот бе запомнил как съседката им биеше през ръцете малкия си син за това, че изстиска прекалено много паста за зъби върху четката си. Или пък друг случай: как децата на един ветеран от войната продадоха на битака ордениите му, макар да бяха доста заможни. Общо взето, това беше един стар техен спор и не беше честно от страна на Федя да го подхваща в такава ситуация.

— Ти забогатя, сине мой — продължи „отец“ Фьодор. — И какво стана, богатството направи ли те по-щастлив и по-свободен? Отговори!

— Не, не ме направи по-щастлив — призна си откровено Белов. — Колкото до свободата, ти... Сам виждате, отче.

В този момент вратата се отвори и се чу деликатното покашляне на надзирателката Анюта Цой.

Фьодор прекъсна спасителната за душата беседа насред думата и стовари в ръцете на Белов една ужасно тежка книга. Той не можа да прочете заглавието ѝ в тъмното, но ако съдеше по тежестта ѝ, тя трябваше да е доста съдържателна. Лукин сложи отгоре ѝ още няколко брошури като онези, които всевъзможните проповедници щедро раздаваха на желаещите по автобусните спирки.

— Прочети ги внимателно! — даде напътствие „отецът“ на Белов. — Мисли за душата си и дано Господ ти помогне!

29.

Доктор Уотсън представяше на пациентите човека, който неотдавна се засели в ергенското му жилище, като „колегата от Курск“. И ако на някого му хрумнеше да провери документите на госта, щеше да се убеди, че това е точно така.

Интелигентният на вид мъж обикаляше клиниката, присъстваше по време на прегледите на болните и дори сам им задаваше въпроси, които свидетелстваха за високия му професионализъм. Въпреки незабележителната си външност и сдържаното си мнение той доста предразположи към себе си служителите и пациентите на клиниката „Хармония“.

Усещайки вниманието на новия лекар към себе си, всеки пациент беше готов моментално да разкаже всичко, което го тревожеше.

Наистина, Виденски и доктор Уотсън бяха стари приятели. Дори и само заради това, че докторът, който приличаше на певеца Розенбаум, навремето след една катастрофа оперира полковник Виденски и му спаси живота. И затова, когато пристигна в Красносибирск като частно лице, Игор Леонидович предпочете да отседне при своя познат, а не да се настави в хотел.

За няколкото дни, откакто беше в града, Игор Леонидович успя да свърши доста неща. Възстанови старите си и създаде нови връзки с колегите си по служба. Казано с други думи, влезе във връзка с „местните ловци“, както го посъветва преди това генерал Хохлов.

От разговорите си с пациентите на клиника „Хармония“ Виденски научи и много нови подробности по въпроса, който го интересуваше. Но най-полезно за него бе посещението му в приюта „Нил Сорски“, което предприе заедно с доктор Уотсън.

Федя много се зарадва на гостите, макар да не можеше да скрие лошото си настроение. Кампанията за борбата с тоталитарните секти набираше скорост в средствата за масова информация. Вестниците се надпреварваха да го заклеят. Всевъзможните контролни органи си потрошиха ръцете и краката в опитите си да намерят потвърждения на някакви уж съществуващи факти, според които Фьодор Лукин

използвал способността си да влияе върху умовете и душите на своите привърженици, за да им отнема жилищата и цялото им имущество.

Но най-неприятното се бе случило предишната нощ — цехът за дървообработка пламна. В огъня изгоряха не само струговете, но и цялата готова партида вагони, изработени по поръчка на скиорската база в града. Всъщност би могло да стане и по-лошо, ако пламъкът от горящия цех се бе разпространил и в основния корпус на приюта, където живееха няколко десетки „странници“. Ако не беше дъщерята на домакина Зарема, която се събудила навреме и вдигнала на крак възрастните, можеше да има и човешки жертви.

Отговорността за акцията поеа активистите от младежкото движение „Човекът до вас“. Точно те заедно с официалната църква бяха идейните вдъхновители на кампанията за борба с „отстъпниците от Библията“. Така беше прието да наричат в момента Лукин и неговите съмишленици.

Игор Леонидович се постара да успокои разстроения Фьодор му обеща да задейства връзките си, за да укроти „разбунтувалата се“ общественост. След това Федя малко се поободри и поведе гостите си да ги запознае с новия обитател на приюта — скромния огняр Иван Иванович Зернов.

Откриха Иван Иванович в котелното, където той седеше съвсем сам и следеше работата на газовия котел, който, честно казано, нямаше кой знае каква нужда от наблюдение. Въпреки преклонната си възраст новият огняр се оказа много словоохотлив човек, което се обясняваше с продължителната му принудителна изолация. Щом долови интереса към себе си, Зернов моментално започна да разказва историята си, макар че в нея той се явяваше като явен нарушител на закона.

Общо взето, ветеранът от войната, бившият разузнавач и днешен пенсионер Иван Иванович Зернов бе живял като нормален гражданин, който спазва законите. Колкото до лошата му постъпка, към нея го тласнало желанието му да направи подарък на внучката си по случай навършването на пълнолетие. Момичето денем и нощем мечтаело за... как му казваха?

— Ем пе три плеър! — подсказва му Уотсън, който вече бе слушал тази история.

— Точно така, планер — съгласи се разузнавачът.

Но играчката се оказала толкова скъпа, че парите за покупката ѝ не му достигали. И тогава съобразителният дядо измислил хитър ход. Той знаел, че на територията на комбината докарват алуминиеви вторични суровини от всички приемателни пунктове и ги държат в някаква плевня, докато им потрябват. Старецът отдавна си бил наумил да се отърве от алуминиевите си прибори и тенджери:

— Казват, че хората, които използват алуминиеви прибори, рискуват да се разболеят от старческо слабоумие като Рейгън в Америка — заяви абсолютно убедено ветеранът.

Слушателите му не бяха чували американският президент да е злоупотребявал с алуминиеви съдове. Но не започнаха да разубеждават Иван Иванович и изобщо не прищпорваха разказвача въпреки подробностите, които нямаха пряко отношение към сюжета.

Общо взето, идеята била прекрасна, ако нямало едно „но“. Работата била там, че Иван Иванич отдавна вече бил дал на вторични суровини всички свои домакински прибори от алуминий и бързо изхарчил парите, които получил за тях. Когато вечерта тръгнал „да свърши работа“, той се утешавал с мисълта, че сред металните отпадъци ще успее да открие своите неща. Злосторникът смятал, че все пак ще е по-малък грях да ги предаде втори път на вторични суровини, отколкото просто да открадне нещо.

Бившият разузнавач без проблеми проникнал на охраняваната територия. Ала след това късметът му изневерил. Иван Иванович дълго бродил из тъмнината на територията на комбината в търсене на склада, оглеждайки всяка врата, но така и не намерил това, което му трябвало.

В един момент пенсионерът едва не се издънил, когато влязъл през една отворена врата. Но успял навреме да се скрие, тъй като забелязал мъж, който излизал от гаража. Сега на разказвача му се струваше, че в поведението му имало нещо притеснително. Като че ли той много бързал и се стараел никой да не го забележи. Така или иначе, надареният от природата с добра зрителна памет Иван Иванович зърнал и запомнил лицето на човека, който затварял вратата. Но успял да остане незабелязан от него. И напълно забравил за този мъж, когато в онзи момент взел за пазач, докато не му се наложило да си го спомни.

Зернов беше просветен пенсионер. Той четеше вестници и никога не подминаваше каквато и да било нагледна агитация. И ето защо лицето на мъжа, когото бе видял на територията на „Красносибмет“, моментално изплувало в паметта му, щом прочел листовката „Търси се“. Тази листовка и статията в централния вестник „Задушаване на творчеството“ накарали възрастния човек да се замисли. Той съпоставил фактите и стигнал до извода, че човекът от гаража може да има нещо общо с убийството.

Само че на Иван Иванович не му било изгодно да съобщи това в милицията, тъй като щели да го попитат какво е правил самият той в този късен час на територията на комбината? Не може да е брал гъби, нали така? Тогава какво? Сигурно е събирал алуминиеви краставички, за които пееше Цой от магнетофона на внучката му?

Няколко дни той се чудел как да постъпи. След това решил, че е прекалено стар, за да се страхува от каквото и да било, и се отправил към близкото управление на милицията, за да направи самопризнание.

— Някой записа ли нещо от думите ви? — попита Веденски. — Дадоха ли ви да подпишете показанията си.

Иван Иванович отговори утвърдително и на двата въпроса. И добави, че към милиционера, който го разпитвал, скоро се присъединил и един следовател от прокуратурата, когото извикали по телефона. А след това Зернов разказа как започнал да го преследва екипът на специализираната „Бърза помощ“ от лудницата.

— И сега седя сред тези котли като в преизподнята, и не зная какво да правя — каза притеснено Зернов. — Не ми се ще да влизам в лудницата. Но не ми се ще и да подведа добрия човек. Понеже не вярвам, че Белов е убил журналиста.

Игор Леонидович благодари на пенсионера за откровеността, стисна му ръката и го посъветва да потърпи още малко и да не напуска укритието си. Помоли го за всеки случай да разкаже още веднъж тази история писмено, накрая да напише датата, да се подпише и да я даде за съхранение на Фьодор Лукин.

30.

Може ли човек със здрав разум, който се намира в затвора, да мечтае за още по-строг затвор — за карцера? Може! В момента на Белов ужасно му липсваше първата му самостоятелна килия или поне карцерът. Толкова много му се искаше да е сам и да обработи на спокойствие лавината от информация, с която го затрупа Веденски. Ала в затвора простото изречение „Искам да остана сам“ би прозвучало точно толкова нелепо, както някоя хулиганска песен на детско утро.

— Какво ти става, Бели, да не би да си се накарал да влизаш в манастир? — полюбопитства ехидно Грот, разглеждайки купчината пропагандна литература в ръцете на Саша. — Правилно. Само че има една хубава поговорка: разчитай на бога, но недей да грешиш. Никой няма да ти помогне, ако не си помогнеш сам.

Затворниците веднага изразиха желание да четат. Разграбиха тънките брошурки, ругайки, че по тях няма картинки, ако не се брояха схематично нарисуваните на обложките им ръце. Четирите от пръстите на тези ръце бяха свити, като по този начин авторите им в максимално достъпна форма, тоест като за дебили, бяха илюстрирали „четирите неопровержими доказателства за съществуването на Бога“.

Най-дебела от всички беше книгата „Житието на преподобния Нил Сорски“. Внушителният ѝ обем и названието ѝ стреснаха конкурентите, никой не прояви интерес към нея и Саша изпита облекчение. Понеже самият той имаше намерение старателно да я разгледа, но не направи това пред всички, а пхна тома под одеялото си.

Впрочем, скоро намериха на Белов друго занимание. Първо отведоха на разпит Грот. А скоро в килията се появи още един надзирател, който вероятно беше нов, защото досега Александър не го беше виждал, и поведе Саша. Когато напускаше килията, Белов потърси с очи Дъба. Единственият човек, на когото можеше да има доверие тук, му кимна, като по този начин му даде да разбере, че ще наблюдава нещата му.

Маршрутът, по който го поведоха, му подсказваше, че му предстои разговор или с адвоката му, или с оперативния работник. Доколкото можеше да прецени, не би трябвало да има повече разпити. Обаче не беше така. Кабинетът на Кума, пред който го спря съпровождащият, вероятно беше зает. И тогава за пръв път извършиха с Белов онова, за което той само бе чувал от другите затворници — сложиха го в „буркана“.

Както се казва, нищо лично, просто го натикаха да стърчи в ковчега с решетки, който на езика на затворниците се наричаше „килия за временно пребиваване“. И наистина, затворникът не можеше да се мотае из коридора, докато му дойдеше редът! Това да не би да ви е жилищна кооперация, пълна с бабички, или чакалня на аерогара, тук всичко беше сериозно. Но чувството, което изпитваше човек с нормална психика в тази тясна клетка, бе трудно за описване. На Саша му мина през ума, че на зверовете в зоологическата градина им е отредено далеч повече място.

Той прекара в това положение не по-малко от половин час. И използва времето пълноценно — размишлява. Най-сетне вратата на кабинета се отвори и оттам излезе Грот, съпроводен от един надзирател. Той се постара колкото се може по-бързо да премине покрай Саша, който успя да забележи израза на дълбоко удовлетворение по лицето на престъпния бос. На Белов му се догади...

Ала изненадата, която го очакваше в кабинета, засенчи всички. Никой вече не си спомняше нито за укритите данъци, нито за разхищението на чуждо имущество, нито за прането на пари. Никой не му спомена дори и за предстоящото последно заседание на съда, което трябваше да се състои след три дни. Предявиха на Александър Белов ново обвинение — този път в предумишлено убийство...

31.

Късно вечерта Фьодор, Витя, доктор Уотсън и присъединилият се към тях Веденски се събраха в стаята за психологическо разтоварване на „Хармония“ ООД. Всички подготвителни мероприятия вече бяха извършени и сега наистина можеше да се каже, че компанията очакваше подходящо време за отплаване. Както предсказаха синоптиците, привечер задуха силен влажен вятър и небето се покри с плътни тъмни облаци. Тези промени във времето подсказваха, че призори можеше да се очаква снеговалеж. Заради тази възможност и за да запазят спортната си форма, приятелите се отказаха дори от една доза от „Балсама на Вонсовски“ и пиха само зелен чай.

Нарушавайки принципите на лекарската етика, Уотсън забавляваше приятелите си с разкази за личния живот на Глигана. В известна степен го оправдаваше обстоятелството, че бившият престъпен бос можеше да се смята за „стар другар“ на събралите се, което означаваше, че не им беше съвсем чужд човек. Между другото, за голямо облекчение на Фьодор, който не знаеше какво да прави с волните пожертвования на Глигана, спонсорските подаръци престанаха да пристигат в дома на клошарите...

Според признанието, което Глигана бе направил неотдавна в същия кабинет, любимите му екзотични халюцинации, с които болният за нищо на света не искал да се раздели, претърпели сериозни промени.

— Представяш ли си, докторе, тя вече има миризма! — Пациентът дори се надигна от кушетката от възбуда. — И звук! Тя идва при мен реално! Да не би така да ми действа... това... бромът?

Докторът не мислеше така. Той нямаше никаква идея за заболяването на Глигана. И докато слушаше откровенията на пациента си, Вонсовски преживя няколко неприятни минути, през които си даваше сметка за професионалната си негодност.

Както стана ясно, по време на последното си посещение Холмогорова си бе позволила да направи това, което не бе вършила дори когато е била напълно реална жена и любовница. Тя пушила

трева, танцувала, поклащайки предизвикателно бедра, и изобщо по всевъзможен начин се опитвала да съблазни Глигана с помощта на чужди за православните хора хитрини. След половия акт вълшебното видение предложило на смутения Глиган да се сдобие с една голяма сума чрез киднепинг.

А когато той се поинтересувал какво точно означава това, тя го нарекла „тъпа свиня“. Доктор Уотсън отбеляза в историята на болестта непознатата за пациента дума. В графата за анализ на чутото не записа нищо. А в графата „назначено лечение“ имаше една-единствена дума — „бром“, и то с въпросителна.

Тъй като приятелите нямаха друга работа, те започнаха да предлагат свои, доста деликатни версии за случващото се, но скоро този процес бе прекъснат от съживилия се мобифон на Уотсън. Обаждаше се лелята на Белов Екатерина Николаевна...

32.

Не би било точно, ако се каже, че Белов беше съвсем неподготвен за такъв обрат на събитията. След като съдията се разболя и вените на леля Темида застинаха като блокирал компютър, той трябваше да очаква от невидимия си противник нов ход в играта. Александър имаше всички основания да смята, че този ход щеше да бъде бягството на затворниците, в което на него му бе отредена ролята на жертва. Затова напълно се съсредоточи, обмисляйки такава линия на поведението си, която би могла да избие козовете от ръцете на организаторите на бягството. Но сега стана така, че в ръцете на противниците му имаше и други козове, за които не бе предполагал.

За разлика от предшественика си следователят от прокуратурата Моржов, който го запозна с „новото дело «Белов»“, не беше нито апатичен, нито безличен. Той бе един много смешен, закръглен и енергичен човечец с поразително чип нос, чиито ноздри можеха да се видят откъдето и да го погледнеш. Следователят толкова приличаше на анимационния герой Хрюн Моржов, че Саша нямаше как да го нарече по друг начин.

На настояването му да повикат неговия адвокат Хрюн му съобщи, че той, естествено, се е съобразил с това изискване на закона и вече са се обадили на адвоката на Белов, но в момента той отсъствал. Затова, ако искал, обвиняемият можел да мълчи. Но въпреки това следователят не виждал причини, които биха могли да му попречат като служител на прокуратурата да изложи същността на въпроса. Разбира се, ако обвиняемият нямал нищо против.

Следователят се движеше из тясното пространство на кабинета толкова бързо, че беше трудно да се проследи — току-що беше насреща му, а на следващата му реплика се оказваше зад гърба на Белов. Подобно на ловец, който преследва звяр, служителът бе обзет от крайна възбуда и най-изумителното се състоеше в това, че Белов прекрасно го разбираше. Това беше ловък ход и по този въпрос не можеше да има две мнения! Обвинението за икономическите престъпления всеки момент можеше да се срине като картонена кула и

тогава на дневен ред излизаше убийството на журналиста. Щом се проваляше едната схема, щеше да заработи другата!

Картината беше безупречна. Когато човек се запознаеше дори и с една малка част от показанията на свидетелите, беше трудно и фактически невъзможно да повярва, че Белов не е убил журналиста Безверхих...

През онази вечер генералният директор бе напуснал комбината последен. Това бе станало няколко минути преди неговия гост от „Камбана“ да бъде намерен мъртъв зад волана на автомобила със запален двигател в заключения отвън гараж. По време на възобновеното разследване по делото за смъртта на журналиста в кабинета на Белов бяха открити нови улики. А именно: начената бутилка „Абсолют“ с клофелин, какъвто бе открит и в тялото на починалия след извършената ексхумация на трупа. А празната опаковка от веществото бяха открили в бюрото на директора между папките с документи.

Саша си спомни, че онази вечер наистина не пи водка. Но в този случай това дори можеше да послужи като утежняващо обстоятелство. Ала в най-силен аргумент трябваше да се превърне неговият мотив. Мотивът на директора на комбината за отстраняването на този човек, който му пречеше, също беше безупречно обоснован. Десетки разпитани свидетели бяха потвърдили съществуващата вражда помежду им. Личната секретарка на Белов бе свидетелствала и бе готова да потвърди на очна ставка, че по време на последния им разговор между тях е имало скандал.

„По дяволите, нима и Люба има връзка с това убийство? — разстрои се Белов. — При всички случаи покупката на напитката, кафето и разните му там цигари са нейно задължение...“

— Погледнете, познат ли ви е този материал? — Побутна следователят към Саша вестникарската статия под заглавието „Маркиз Дьо Сад...“

Познат му беше и още как! Точно с този „маркиз“ преди известно време се опита да го шантажира Зорин.

— Черновата на тази статия е била намерена в апартамента на убития. Следствието не изключва възможността покойният, в чиито

ръце са попаднали сведенията, които ви компрометират, господин Белов, да не се е гнусял от шантаж... А как се постъпва с хората, които шантажират? Кажете, господин Белов? Хората, които шантажират, не живеят дълго! Може би ще кажете, че това е скалъпена история? Но кой може да знае какво се е случило в действителност?

Саша стисна зъби и успя да запази мълчание, докато адвокатът му пристигне.

Мобилният телефон на тържествуващия Хрюн Моржов иззвъня.

— Слушам! — изгрухтя недоволно в слушалката той, ядосвайки се, че монологът му е прекъснат на най-интересното място.

Лицето му се променяше като петербургско време в зависимост от това как осмисляше информацията, която получаваше. Но заедно с него се промени и нещо в атмосферата в следствения арест. Някой притича натам и обратно по коридора. Чу се скърцане от разместването на тежки предмети. А сетне вратата се отвори и се появи онзи, когото Саша вече не очакваше да види повече.

— Александър Николаевич, край, изпълнихме уговорката си! Вашата килия е ремонтирана, така че можете, къх-къх, да се настаните там. — От притеснение оперативният работник Балко кашляше в шепи и демонстрираше приятелско разположение на духа. — Впрочем, администрацията на затвора ви благодари за съдействието за монтирането на новата пекарна. Но вероятно вие сам сте оценили, къх-къх, хляба, който ядете...

За известно време Белов изобщо престана да разбира логиката на събитията. Докато вървеше обратно, само успя да забележи някои странни обстоятелства. Първо, от коридора бяха изчезнали решетъчните „буркани“, а на тяхно място бяха останали само прашни правоъгълници, които в този момент едно момче от домакинския отряд забърсваше с парцал. Второ, килията, която бяха „ремонтирали за Белов“, се оказа, че изобщо не се намира в основния корпус на затвора и не беше онази, в която го бяха сложили в началото и в която той бе помолил да сменят крана на чешмата... Новата доста прилична и обзаведена „по европейски“ килия се намираше в девети отделен корпус за особено опасни престъпници точно до стаята за молитви.

Когато, подготвяйки се за преместването, Белов събираше скромното си имущество, Дъба успя да му съобщи, че администрацията на следствения арест е извършила страхотно претърсване във връзка с пристигането на някаква комисия. Грот и още няколко души не бяха в килията. Стана ясно, че той и лакеите му са излезли на разходка... Май че това моряче се бе сдобило с доста свобода...

В новата „квартира“ на Белов имаше значително повече дневна светлина, тъй като прозорецът под самия таван не беше закован до половината с дъски както в другите килии. Саша видя, че върху нара му е оставен комплект спално бельо с шевици. А сред него имаше дори плик за одеялото!

Белов сложи натежалата си от богоугодна литература раница до главата си, легна на нара и се замисли. Какво ли означаваше всичко това? В главата му се оформиха две версии: или неговият ангел-хранител бе сметнал за необходимо да го отклони от бягството, или тъкмо обратното — тази спретната килия беше последното му земно пристанище, където беше по-удобно да го изпратят без свидетели на онзи свят.

Без да се спре окончателно на нито едно от тези предположения, Белов извади книгата от раницата си и се отдалечи с нея към онази част на помещението, която не се виждаше през шпионката. Най-сетне се реши да се захване с житието на Нил Сорски. Въпреки надписа на корицата книгата нямаше нищо общо с прочутия безсребреник. Всичките й страници бяха празни, а в старателно изрязаната дупка беше поставен мобилен телефон...

33.

Без да си позволи да се отпусне върху нара, Белов през цялата нощ се вслушваше в звуците зад вратата в очакване на посетители. Но те не дойдоха.

Сигналът за ставане прозвуча както винаги в осем часа. Небето беше сиво, сякаш не идваше пролет, а есен. По всичко личеше, че всеки момент щеше да завали мокър сняг. След един час му подадоха през прозорчето закуската, а вместо десерт към нея имаше и една бележка. Белов остави без внимание купичката с рядко ароматна за тукашните вкусове каша, отдръпна се в ъгъла и разгърна миниатюрната хартиена лентичка. „Не спи, ще замръзнеш“, се казваше в краткото послание.

В десет и половина защракаха резетата на някоя от съседните килии, което означаваше, че сега щяха да започнат да извеждат затворниците на разходка. Саша, който бе готов за всякакъв обрат на събитията, притисна ухо до вратата на килията си. Точно така! По коридора се разнесе някакъв нестроен звук. А след няколко секунди някой започна да отключва отвън „луксозната“ килия на Белов.

Той направи крачка назад и сграбчи в ръка тежката книга, която беше единственото му оръжие в този момент. И въпреки това средството за убеждаване, което държеше в ръката си появилият се на прага Гоблин, се оказа далеч по-сериозно, защото бившият му съсед по килия стискаше в юмрука си бойна граната.

— Изчезваме оттука, Бели! — изкрещя той и посочи към стълбата, която водеше към покрива. — Сега най-важното е да стигнем до кулата!

„Ти май че вече си си осигурил една друга кула“ — помисли си Саша и надникна навън.

Междинната решетъчна врата, през която минаваха всеки път, когато ги извеждаха на разходка, сега беше отворена. На метър от себе си Саша видя на пода Анюта Цой. Той моментално прецени ситуацията. Момичето или беше мъртво, или бе изгубило съзнание, защото от носа към устата му се стичаха две струйки кръв, а

неестествено извитата ѝ ръка беше прикована с белезници към шахтата, в която трябваше да пусне ключове. Ако се съдеше по отворените врати, Анюта не бе успяла да стигне до спасителната капсула. Не бе успяла да натисне и звънеца за тревога или... Или сигнализацията не беше сработила по някаква друга причина. При всички случаи останалите обитатели на следствения арест продължаваха да живеят обичайния си живот.

В полезрението му се мярнаха униформените обувки и камуфлажните панталони на другия надзирател, който лежеше на стълбищната площадка. По пътя към свободата бегълците трябваше да се сблъскат най-малко с още двама надзиратели. Това означаваше още две жертви... В тази ситуация на Белов не му оставаше нищо друго, освен да се присъедини към бунтовниците. Само по този начин можеше да ги спре и да им се противопостави при извършването нови безсмислени убийства. Саша си помисли това, докато навличаше якето, което му бе донесла леля му. Той догони онези, които трополяха с обувки пред него по стълбата, водеща към покрива. Най-отзад тичаше Гоблин с връзката ключове и гранатата в ръце...

— Дай ключовете! — кресна дотичалият минута преди това Грот и протегна ръка.

Престъпникът бос застана на стълбичката, която водеше към наблюдателната кула. Само след като преодолееха това последно препятствие, можеха да се озоват върху решетката над дворовете за разходки и да стигнат до загражденията и бодливата тел, по която сега, разбира се, не течеше ток.

Саша с изненада установи, че наблюдателната кула е празна. Оттам се разнасяха само звуците на познатия шлагер. Нямаше време да обмисля къде се е дянал пазачът, който денонощно дежуреше в нея. Но за сметка на това на Белов му оставаше един последен шанс да избегне участието си в бягството...

— Мръсници! — разнесе се отгоре неочаквано тънкият и обиден глас на Грот, който надвика музиката. Той не можеше да влезе в будката на караула.

На помощ му се притече Мориарти, който веднага се справи с ключалката. Но минутите се нижеха, сирената за тревога всеки момент щеше да завие, а ключалката не се отваряше. Оказа се, че ключът за нея не е на връзката.

— Връщаме се! — взе решение Грот. — Ще блокираме стаята на надзирателите на корпуса! Гоблин, ти отговаряш за Белов.

Така значи, той се бе сдобил с ангел-хранител! Това малко усложняваше ситуацията... А като съдеше по всичко, Грот имаше и резервен вариант. Само след секунда Саша вече хвърчеше заедно с всички останали по стълбата.

Насреща си видя труп! Той внезапно спря, наведе се към лежащия надзирател и опипа пулса му. На Саша му хрумна да спечели няколко секунди, за да се откъсне от бегълците и да затвори след тях вратата, водеща към основния корпус, до която се намираше служебната стая на надзирателите. В нея можеше да се влезе само от стълбищната площадка. Участниците в бягството вече се канеха да нахлуят в това помещение, което по обясними причини до този момент беше празно. Саша бавно се приближи до вратата му и се сблъска с Грот, който надникна в коридора. На физиономията му беше изписан възторг. Той дори подсвирна, тъй като съдбата явно бе на страната на бегълците. Саша проследи погледа му и зърна нещо, което изобщо не очакваше да види...

В празния допреди минута коридор изведнъж се появиха около десетина души. Те приличаха на пришълци от друг свят и бяха облечени по европейски с елегантни и ярки дрехи като на чуждестранни туристи, с което изглеждаха изключително нелепо в затворническия коридор. В тази групичка, водена от доста постреснатия началник на следствения арест полковник Медведев, преобладаваха мъжете, но имаше и няколко жени на различна възраст. Точно в този момент „туристите“ забелязаха проснатото на пода тяло на надзирателя и прикованото за тръбата момиче. Те заговориха високо на някакъв език, но сирената заглуши гласовете им.

— Вземаме заложници! — изкомандва Грот, надвиквайки оглушителния вой и с няколко думи разпредели ролите.

Трябваше да му се признае, че той не се смути в тази сложна ситуация и изглеждаше доста убедително в ролята на предводител на метежниците. След секунди Пелтека вече притискаше нож до гърлото на елегантна старица със синкави къдрици, която той измъкна от групата. А Гоблин изви зад гърба ръката на един висок младеж с очила и се отдръпна заедно с него към вратата, която водеше към корпуса.

— Благодаря ви за съдействието, господа! — каза с палячовски поклон Грот, обръщайки се към заложниците. — Другите са свободни! — И с тези думи той показва на „екскурзиантите“ гранатата, която взе от Гоблин.

Кой каквото ще да казва, но гранатата беше сериозен аргумент, с който не можеше да се спори. Шашардисаните членове на комисията, включително и водачът на групата полковник Медведев, започнаха лека-полека да отстъпват към изхода. С изключение на една жена, която не помръдна от мястото си. Това беше Лайза Донахю! Сърцето на Белов болезнено се сви и стана толкова тежко, сякаш се бе превърнало в „черна дупка“.

— Лайза, бягай! — извика ѝ полуделият от страх Саша.

Ала американката кой знае защо направи точно обратното. Тя уж случайно се олюля на високите си токчета и падна на едно коляно, а когато отново се изправи, вече се бе озовала в групата на заложниците...

34.

Катя, която обикновено беше толкова стегната и енергична, се щураше из апартамента като сляпа, глуха и няма. Докато посрещаше приятелите, които бе извикала по телефона, тя стъпка пластмасовия мерцедес на Льоша, като в същото време едва не си навехна крака. А когато Фьодор, който пръв се съблече в антрето, ѝ поиска вода, тя му подаде една хубава чаша, пълна догоре с рядка каша от грис. Без да чака да се случи още нещо, което да им докара допълнителни проблеми, Уотсън ѝ сложи валериан в една малка чашка, а Веденски я хвана за лакътя, сложи я да седне на дивана и без да пуска ръката ѝ, тихо ѝ каза:

— Екатерина Николаевна, Катя. Моля ви, разкажете ни още веднъж всичко.

Тя започна да разказва. Обезумялата от вълнение жена ту пропускаше нещо важно, ту изпадаше в излишни подробности. Смисълът на онова, което се бе случило, се свеждаше до следното.

Сутринта както винаги Катя направила дихателна гимнастика на Альоша, дала на момченцето да закуси, изпила чаша чай с бавачката Мая и хукнала към следствения арест, за да занесе едно яке на Саша, с което да излиза на разходка, тъй като да стоиш на пролетното слънце с дебелата затворническа наметка не беше кой знае какво удоволствие. Когато се върнала вкъщи, не заварила нито детето, нито, разбира се, бавачката, но това изобщо не било странно, тъй като наистина било грях да държиш детето между четири стени в такова прекрасно време.

Отначало Катя се ядосала, че глупавата бавачка е облякла момченцето толкова леко, защото червеният гащеризон на Льоша се търкалял в антрето под закачалката. Тя излязла на балкона, откъдето се виждала градинката с люлките, която била любимото им място за разходки, но там нямало никого. Това също не било странно, защото те биха могли да отидат къде ли не, включително в парка или на площада до Голямата къща да хранят гълъбите. Лелята решила, че няма начин да не се върнат за обяд и отишла в кухнята да приготви супа.

— Но нали сте се разбрали, че Мая ще готви? — изненада се Витя. — Нали я взехте при това условие.

— Ох, Виктор, не сипвай сол в раните ми! — Махна ядосано с ръка Катя.

Напоследък у нея се бореха две чувства. От една страна, от уважение към Ярослава тя се стараяше да не говори лоши неща за бавачката. Но, от друга страна, тази мръсница Мая... Дори и да не вземаше под внимание личната си неприязън към нея, тя изобщо не ставаше за тази работа.

— Ама, представете си, още първия ден пусна овесените ядки в студена вода! И ви питам, можеш ли да свариш каша на детето по този начин? — горещеше се Катя. — Никога няма да повярвам, че в живота си е родила и отгледала дори и една жаба! И защо Ярослава е решила, че тя има деца? Тая скапана Мери Попинс само може да си върти задника пред огледалото!

На Катя ѝ се наложило сама да изпълнява задълженията на готвачка. На няколко пъти бавачката, която се настанила да живее в апартамента на Белови, не се прибирала да ношува вкъщи. Вярно, предупреждавала Катя за това и тя не го отричаше. А на въпроса ѝ къде отива Мая скромно свеждала очи и отвърщала: „По лична работа.“ От което Екатерина си направила единствения възможен извод, че бежанката бързо се е адаптирала в града и се е отърсила от преживяната трагедия. Дори нещо повече, хванала си е гадже.

Това ѝ създавало неудобства, защото Альоша спял неспокойно, през нощта се налагало по няколко пъти да го слагат на гърнето и да му оправят одеялото. Тъй че, когато наела тази бавачка, Катя само си създавала допълнителни грижи. И не почувствала никакво облекчение.

Тъй като бавачката и детето не се върнали за обяд, Екатерина Николаевна започнала да се тревожи и за пръв път се сетила да се обади по мобилния телефон на Мая. Но не можела да се свърже с нея, тъй като или апаратът бил изключен, или батерията му била паднала. Тогава лелята хукнала навън и четири часа обикаляла града и претърсвала местата, на които бавачката и детето биха могли да отидат. Но това също не дало резултат. Дори запознатите с всички събития в околността пенсионери, които не ставали от пейките пред входа, не могли да ѝ кажат нищо за красивата жена с виолетовото палто и за малкото дете с шапчица с два разноцветни помпона.

Но за сметка на това разказали на Катя за някакъв маниак, който действал в парка и изнасилвал кой знае защо само самотни скиорки. Мая не била скиорка, пък и зимата вече отминала, но привечер нещастната Екатерина Николаевна вече не се съмнявала, че лекомислената бежанка по навик си е завъртяла някъде задника и е провокирала точно този маниак...

На това място Игор Леонидович Веденски направи знак на разказвачката да спре, уточни външните белези на изчезналите и вдигна слушалката на телефона. Той се обади на различни места и навсякъде каза за виолетовото палто и двуцветната шапчица.

На Витя му хрумна нещо и той веднага каза:

— Катя, я ми покажи стаята на тази лейди!

Те отидоха първо в стаята на Альоша, а сетне в малкото, свързано с нея помещение. В него се намираха личните вещи на бавачката. В същия миг оттам се разнесоха риданията на Катя и ядосаните псувни на Витя.

— Момчета, тази кучка е избягала заедно с детето! — извика той, когато се появи в хола. — И с всичките си неща... Сякаш е излизала всичко след себе си, няма за какво да се хванеш.

— Кой би могъл да се усъмни — процеди през зъби Веденски, докато разговаряше с някого по телефона.

— Степанич, да вървим на летището! — изкомандва Злобин.

Игор Леонидович поклати глава. Но не възрази, тъй като този човек на всяка цена трябваше да върши нещо, иначе щеше да се взриви. Арсений Степанович стана и тръгна след Виктор. Те бяха дошли до дома на Белов с неговата кола — един син микробус „фолксваген“, който вършеше добра работа и за разнасянето на готовите тестени продукти по търговските пунктове, и за превозването на големи компании хора.

Веденски престана да звъни и започна да чака да му се обадят.

— Екатерина Николаевна, Александър ми каза за една видеокасета, която е донесъл от пътуването си до Кипър. Мога ли да я видя? — помоли той домакинята. — А вие се опитайте да се съсредоточите и да си спомните всичко, което е свързано с приятеля на вашата бавачка. — Той постави касетата във видеото и натисна копчето.

Разнесоха се звуци на сиртаки, но на екрана не ставаше нищо. Операторът неоправдано дълго бе снимал един обсипан с плодове клон на портокалово дърво, а сетне живия плет от храсти. Всички в стаята изпитаха чувството, че някой нарочно се подиграва с тях, показвайки им разни дреболии, докато наоколо се вършеха страшни неща! Игор Леонидович започна да превърта, но много скоро престана, защото на екрана от един автобус започнаха да изскачат хора.

Наложи му се да върне назад. Пристигналите в кипърското село екскурзианти се прибраха обратно в автобуса с гърбовете напред и едва след това, подчинявайки се на дистанционното, започнаха отново да излизат, този път с нормално темпо. Аха, ето го и Белов на фона на автобуса. Почернял, с панамена шапка на плантатор, усмихва се, оглежда се. А сетне явно се сеща и започва да помага на две ефирни същества с неопределен пол да слязат от автобуса.

След тях пъргаво изскача Удодов. След него на стъпалата бавно се появява съпругата му, гримирана така, че прилича на негатив, но Удодов не обръща внимание на жена си. Най-вероятно той още не знае, че го снимат, но се държи така, сякаш го гледа целият свят. А когато забелязва камерата, бавно извърща профила си към нея. Един вид, вижте колко съм прекрасен аз, гражданинът на великата Русия...

Никой нямаше сили да гледа как щастливите хора, накичени с маслинови клонки, се веселят, яздат магаренца, падат от магаренцата, пият, ядат, флиртуват и танцуват. Бонвиваните бяха прекалено много на брой. Понякога се мяркаха руснаци, които лесно се различаваха от останалите, а понякога — някакви други туристи, вероятно от Европа. Но се виждаха и много смугли мъжки лица от арабски произход. Съдейки по всичко, във фолклорната вечеринка вземаха участие няколко групи от различни националности.

На два пъти Веденски върна лентата назад и разгледа внимателно седналите край една маса Удодов и Белов: и двамата бяха поруменели, размахваха ръце в разгорещен спор и си разменяха обиди. Не се чуваше какви точно, но очевидно бяха доста оскърбителни.

Явно записът, който участниците в празника бяха получили като сувенир, претендираше за някаква сюжетност... Ала към края на касетата всякакви намеци за каквато и да било логика и последователност изчезнаха. Очевидно халтурата не беше само руско

заболяване. Гърците също имаха с какво да се похвалят. Музикалният съпровод от кипърски напеви отдавна бе свършил и някои епизоди, записани със синхронен звук, се редуваха с други, в които звукът изобщо липсваше. Имаше и няколко напълно объркани кадри: ту магаренцата вървяха заднишком, ту сиртаки танцуваха някакви очевидни афроамериканци, които отсъстваха от записа. Операторът, заснел края на вечеринката, изглежда, не е бил трезв. Съдейки по всичко, той не е бил трезв и по време на монтажа на записа, а може би просто много е бързал.

На екрана отново се появи Белов: този път той спеше на една пейка, отпуснал глава на гърдите си, а лавровото венче се бе смъкнало на носа му. Сетне ракурсът се смени, а Екатерина Николаевна внезапно скочи от дивана и истерично изкрещя: „Ето я мръсницата!“

Кадрите, заснети от близко разстояние, даваха възможност да се видят всички прелести на очарователната актриса от местния балет. Лицето на жената беше с европейски черти, докато доста недискретният ѝ тоалет и движения бяха класически източни. На Катя ѝ прилоша, защото тя разпозна в изпълнителката на кючека „нещастната бежанка“ — бавачката на Альоша...

Уотсън и Фьодор пренесоха отчаяната жена в спалнята. А когато се върнаха, завариха Веденски внимателно кадър по кадър да гледа някакъв друг епизод. Той беше озвучен. Някакви мъже разговаряха на английски.

Доктор Уотсън подръпна лекичко генерала за ръкава:

— Игор Леонидович, бавачката на Альоша, танцьорката и „източната халюцинация“ на моя пациент са едно и също лице. Трябва веднага да отидем при Глигана!

35.

Белов изобщо не можеше да реши как е по-добре да постъпи — дали да се застъпи за Лайза и другите заложници, или да се престори, че нищо не се е случило. Численото предимство беше на страната на Грот и неговия отбор, затова шансовете да промени ситуацията в своя полза бяха равни на нула. Прецени, че е по-добре да не избързва с активните си действия и се отдръпна до стената, като държеше под контрол всички движения на тези отрепки.

Грот огледа със задоволство събралата се компания и нареди на чевръстия Мориарти да „залости люковете“. Сръчният мъж бързо се справи с ключалката на служебното помещение, заключи и провери здравината на решетките на двата прозореца в стаята. Единият от тях гледаше към двора на затвора, а другият, който беше по-малък — към стълбището.

— За какъв дявол го взехме този ботаник? — чудеше се Грот, посочвайки младежа, който се оказа англичанин и сега седеше в ъгъла, както и останалите заложници, които се стараеха да не правят излишни движения. — Двете жени ни бяха достатъчни. — Внезапно сграбчи Лайза за ръката и я дръпна към себе си.

Гоблин възприе тази забележка като сигнал за действие, изтича при младежа, изправи го на крака и майсторски го повали в безсъзнание с един удар в челото. Стъклата на очилата се забиха в лицето на нещастника, той полетя към стената, удари се в нея и се строполи на пода. Старицата се хвърли с вик „Били!“ към него, а Саша — към Гоблин. Белов подскочи и го ритна с всичка сила с тока си в слънчевия сплит, а преди той да падне, се завъртя на пета и заби подметката на тежката си обувка в ухото му. Гоблин загуби съзнание.

Започна сбиване, по време на което Саша успя да отблъсне нападащите го от всички страни мъже, но в крайна сметка лакеите на Грот го обезвредиха, като се стовариха отгоре му и го притиснаха по лице на пода. Грот, който с интерес следеше мелето, се приближи до Белов, прицели се в него и стовари гранатата във врата му. Отрепките

се разбягаха на всички страни като подплашени хлебарки, но Грот ги възпря през смях:

— Кротко, шибаняци, гранатата е учебна!

Заповяда им да приковат жените за радиатора на парното отопление с белезниците, които намериха в стаята, а Гоблин и Саша, които лежаха на пода в безсъзнание, да издърпат встрани и да ги подпрат на стената до ранения младеж.

Освен белезници бандитите откриха в стаята на надзирателите и други полезни неща. Например още една връзка ключове, на която най-вероятно имаше и ключ от наблюдателната кула. Пелтека отвори вратичката на стенния шкаф и издаде радостен вопъл:

— К-к-като че ли са ни ч-ч-акали!

Всички видяха, че на поличката върху кутия бонбони имаше букет лалета, загърнати в шумолящ целофан, а в дъното ѝ се мъдреха няколко бутилки коняк.

Белов се свести и тихо простена. Сигурно някой от надзирателите имаше рожден ден, може би това дори беше Анюта... Той се стараеше да не поглежда към Лайза, защото в този момент никой не се нуждаеше от геройските му номера! Лайза също се правеше, че не го познава, и тихо разговаряше на английски със старицата, като я наричаше „бабче“. Саша успя да долови нещо от онова, което двете си говореха.

Грот обобщи първата част от операцията. Според него въпреки провала на първия вариант на плана нещата не вървяха чак толкова зле. Чуждестранните заложници им бяха дошли много добре. Сега оставаше само много сръчно да ги заменят срещу някакво свястно превозно средство. Бандитите седнаха край масата и започнаха да обсъждат списъка от искания, който щяха да предявят пред администрацията на затвора срещу живота на заложниците. Настроението им се подобри, особено след като започнаха да си подават от ръка на ръка бутилка коняк.

Подпирайки се на стената, Саша успя да се изправи и в яда си изпсува толкова мръсно, че Лайза го погледна осъдително. Гоблин също се размърда и започна да идва на себе си.

— Виж какво, Грот — обърна се Саша към престъпния бос. — Не схващаш добре ситуацията. Този път наистина я оплеска. Знаеш ли

кои са тези хора? Те са от Комисията по правата на човека към Европейския съюз!

— Още по-добре. Това значи, че тази виолетова мисис Хъдсън ще ни свърши по-добра работа от която и да било бронежилетка. Нали така, сладурче? — попита той старицата, която не разбираше нито дума.

— Грот, трябва да пуснеш старицата. И ранения — също. Ти никога не си безчинствал!

Грот малко се пообиди, защото Белов очевидно го мислеше за слабак. В това време Били, който до този момент лежеше неподвижно в ъгъла, започна да шари с ръка по пода, търсейки очилата си. Лицето му беше обляно в кръв.

— Не мърдай, говедо! — Престъпникът бос тръгна към ранения с явното намерение да докаже колко е суров.

Саша отново не се сдържа, застана между тях и удари Грот по рамото. Този път никой не се намеси в техните взаимоотношения.

— Бели, пак пикаеш срещу вятъра — каза престъпникът, когато си пое въздух. — Не ставай досаден. Пелтек, дай ми букета — заповяда на дефектния си асистент и отново се обърна към Белов: — Да не мислиш, че съм малоумен и нищо не виждам? Даже и идиот би забелязал, че си падаш по тая фръцла! — Той издърпа букета от ръцете на Пелтека и отиде при американката.

Саша се стегна и се приготви за атака, но се оказа, че напразно се е притеснил. Грот приглади с ръка косата си и с ловкостта на стар морски вълк се поклони пред учуденото момиче.

— Мис — каза ѝ той с достойнство, поглеждайки към Белов, — разрешете ми от името на руския престъпен свят да ви поднеса този скромнен букет в знак на признателност за вашата толкова необходима на всички ни правозащитна дейност. Ура, другари! — И той се присъедини към кикотенето на своите сподвижници, които най-сетне оцениха подигравката му.

След което последва кратък, но вълнуващ разказ за това как точно щяха да постъпят той и неговите приятели с Лайза, ако Саша не обещае да се държи кротко. В противен случай за него също щяха да се намерят белезници. Белов беше принуден да сключи примирие. Смутената американка застина с букета цветя в ръка, без да знае как да реагира на поведението на този опасен шут Грот.

— Стига си се правил на идиот, дръвнико — рече уморено Саша, — и си размърдай мозъка. Вече е време...

В този момент се раздрънча допотопният телефонен апарат, който стоеше на масата в служебното помещение. Обаждаше се полковник Медведев и предложи на бунтовниците веднага да пуснат заложниците и да се предадат. За разлика от Грот на него очевидно му липсваше въображение. И тъй като затворническият бос не им предлагаше нищо в замяна, стана ясно, че преговорите щяха да бъдат дълги и трудни...

Изминаха два часа, през които се проведоха още два телефонни разговора. От името на бандитите, разбира се, преговаряше Грот, а на другия край на жицата думата взеха началникът на управлението на вътрешните работи и районният прокурор.

По заповед на Грот Гоблин откопча „мис Хъдсън“ от радиатора на парното, прикри се зад нея като с щит и хвърли през прозореца на двора една бележка с ултиматум. Бандитите искаха да им доставят четири автомата „Калашников“ с резервни пълнители и още толкова бронежилетки, да докарат микробус пред портала на следствения арест и да им осигурят самолет с гориво, което щеше да им стигне до емирствата. Те имаха и още едно условие: да махнат снайперистите от покривите на съседните сгради. Притиснатият до стената полковник Медведев обеща да изпълни всички искания на бандитите.

Отново се занизаха първо минути, а сетне часове на очакване. По заповед на Грот Гоблин следеше всяко движение на Лайза. Това занимание му харесваше и той по всевъзможен начин демонстрираше на Белов, че е готов всеки миг да употреби насилие.

Въпреки това Саша разговаряше с Грот напълно спокойно. Вече почти го бе накарал да предаде на Медведев англичанина, който отново загуби съзнание. Аргументите му бяха много убедителни. Първо, трима заложници бяха прекалено много за успешното им изтегляне, а двете жени бяха напълно достатъчни. Второ, младежът беше ранен сериозно, нуждаеше се от операция и затова само щеше да им пречи.

Че и като нищо можеше да ритне камбаната, а на този успешен етап от преговорите никой нямаше нужда от труп.

А истинският план, който Белов обмисляше през цялото време, беше прост и ясен. Трябваше първо да убеди бандитите да пуснат всички заложници, или поне двама от тях. А след това щеше да му мисли. Изведнъж му хрумна една идея. Прецени, че вече е настъпил моментът, в който можеше да покаже мобилния телефон, получен от Фьодор, извади го и набра номера на заводската администрация. Слушалката вдигна Люба, сякаш очакваше обаждането му. Гласът ѝ беше странен и на Саша дори му се стори, че е пияна.

— Люба, не се учудвайте, това съм аз — Белов — рече той. — Веднага се обадете в телевизията и във всички красносибирски вестници, включително и в „Камбана“. Ако журналията искат да видят бягство на затворници, нека да дойдат в „Гарвановото гнездо“ веднага! — Щом се убеди, че секретарката е разбрала правилно задачата си, той прекъсна връзката.

— Това е добър ход — оцени действията му Грот. — Колкото повече свидетели имаме, толкова по-големи са шансовете ни да се измъкнем живи оттук.

— Само че нека да се разберем нещо: веднага щом журналистите пристигнат тук, ти ще пуснеш младежа. Повярвай ми, така е по-добре.

Престъпникът отново се съгласи, макар да не му харесваше, че Белия се държеше така, сякаш той е шефът.

Саша помоли Лайза да каже на старицата, че е възхитен от нейната издръжливост, че тя се държи много достойно, като нито за миг не губи присъствие на духа. В отговор на лицето на възрастната жена се разля широка американска усмивка. Тя оправи шалчето на врата си със свободната си ръка, тъй като другата отново беше закопчана с белезниците за радиатора на парното, и потупа Саша по бузата.

След час в двора на затвора се появиха журналистите. Операторите от телевизията вече снимаха пристъпящите из размекнатия сняг генерали и полковници от Министерството на вътрешните работи и тежковъоръжените с каски, палки и щитове

специални части. Всичко вървеше нормално, без ексцесии и нямаше никакви видими белези за подготовката на щурм...

Жените се държаха геройски и изпращаха на Саша ободрителни усмивки. Грот и безгрижните му гвардейци, които бяха насядали край масата, започнаха да клюмат. Напрежението, дългите часове на очакване и алкохолът си казваха думата. Саша си помисли, че Грот греши, като позволи на разпасаното си братство да довърши всичкия коняк.

Обади се полковник Медведев. Неизвестността явно го беше изнервила и той се опитваше да изясни дали всичко е наред. За всеки случай още веднъж подчерта, че всички условия ще бъдат изпълнени, но че ще им трябва време, за да подготвят самолета. И им съобщи, че до половин час при тях ще дойдат санитарии с носилки, за да изнесат ранения.

— И през ум да не ви е минало да ме пързаяте — предупреди полковника Грот, — ако сте намислили нещо такова, още отсега можете да си приготвите три ковчега по европейски образец с надпис ООН.

Медведев още веднъж обеща да не щурмуват и затвори.

Саша се подсмихна. Не се съмняваше, че в щаба са решили да завземат стаята на надзирателите с щурм и като обещаха на Грот самолет, просто печелеха време.

Когато в стаята остана един заложник по-малко, Белов предпазливо погледна през прозореца.

— Ей, Грот — подвижна той на престъпния бос, — виж прозореца на таванското помещение на жилищната сграда.

Грот погледна и се разпусува.

— Там има снайперист, да му таковам мамицата! Нали Мечката ми обеща да махне снайперистите от покрива!

— Той не е просто снайперист. Това в ръцете му не е снайперистка винтовка, а гранатомет. Сега ли се какво означава това за нас?

Бомбохвъргачката в ръцете на момчето от специалните части, което в този момент гледаше през процепите на маската си към тяхната стая, можеше да означава само едно — че в процеса на залавянето

животът на заложниците не е най-важното нещо. Лайза се досети, че ситуацията се усложнява, и се притесни. Старицата изрече няколко гневно-въпросителни фрази на английски.

— Какво каза тя? — обърна се Грот към Лайза.

— Тя каза, че те няма да посмеят да стрелят по стаята, в която се намират членове на комисията от Европейския съюз.

— А ти как мислиш, Грот, дали ще посмеят, или няма да посмеят? — Саша го гледаше съсредоточено в очите, докато се убеди, че той най-сетне разбра за какво става дума.

А именно, че тук заложници бяха не само членовете на европейската комисия. Всички в тази стая бяха заложници. И освен това не ги пазеше никакъв си рецидивист като Грот, а един друг човек, който беше много по-жесток от него. И този човек искаше само едно — на всяка цена да се отърве от Белов. Животът на хората, които в този момент случайно се оказаха до него, нямаше абсолютно никакво значение.

Мобилният телефон на Белов завибрира. Той се отдръпна встрани и натисна бутона му.

— Саша, слушай ме внимателно — чу гласа на Веденски. Връзката беше прекрасна и всички в стаята го чуваха. — Щурмът ще бъде извършен точно в двацет часа...

— Но ние ще им дадем заложниците! — опита се да възрази обърканият Белов. — Тук има и две жени!

— Това няма значение. Не ме прекъсвай и слушай. Щурм няма да има, но точно в осем без двацет минути от тавана на жилищната сграда ще стрелят по вашия прозорец с гранатомет. Разбра ли ме?

— Да, разбрах, благодаря за информацията.

— И още нещо: жилищната сграда не е отцепена.

Връзката прекъсна. В стаята се възцари напрегната тишина. След това Лайза започна шепнешком да превежда на старицата всичко, което бе успяла да чуе и да разбере. Саша погледна към големия електронен часовник на стената: беше седем и четири.

Веденски! Той бе единственият човек, способен в тази минута да спаси невинните хора. И неслучайно предупреди Белов, че обсадата около сградата, в която се намираше снайперистът от специалните части, е вдигната. Това беше напълно обяснимо, защото никой не

биваше да знае кой точно и откъде е стрелял по заложниците. Така щеше да е много по-лесно да се заличат следите.

Белов извади номера на Веденски на дисплея, за да го прехвърли в паметта на мобилния си телефон, но се оказа, че той е записан в указателя му. През следващите петнайсет минути не успя да се свърже с генерала. В отговор чуваше само къси сигнали. Времето го притискаше. Дали пък да не задейства Виктор и охраната на комбината? Само че как можеше да се свърже с него? Сега той едва ли беше на работа. Саша набра телефонния номер на леля си.

— Катя, как сте, къде е Виктор? — Знаеше, че напоследък цялата компания се събира у тях, а пък Катя и Виктор се бяха сприятелили.

В отговор чу хлипане. Изминаха няколко безценни секунди, преди Саша да разбере, че леля му не е в състояние да говори.

— Къде е Виктор? Какво е станало? — разкрещя се той. Имаше чувството, че всеки миг ще се взриви от напрежение.

— Отиде на летището! — Катя ридаеше. — Откраднаха Альоша... Глигана и неговата мръсница... Откарали са го на летището...

Белов моментално осъзна, че ситуацията се е променила, и бягството трябваше да се състои. Той затвори мобилния телефон и го прибра в горния джоб на якето си. Както винаги в минути на голяма опасност Саша беше обзет от абсолютно спокойствие.

— Грот, слушай ме внимателно... — каза тихо той, осъзнавайки, че трябва да намери убедителни аргументи, за да направи Грот свой съюзник, тъй като в този момент успехът на замисленото начинание зависеше от него.

Грот разбра замисъла му. Те си стиснаха ръцете. След това Саша отиде при Лайза, целуна я и прокара ръка по косите ѝ.

— Нямах никакъв друг изход, освен да ми повярваш — обърна се той към Грот. — Аз я обичам и задължително ще се върна...

Валеше ситен, досаден дъжд. Ярките лъчи на прожектора се плъзгаха по фасадата на девети корпус и осветяваха служебното помещение, на чийто под седяха свити един до друг палачите и

жертвите, които отдавна вече се бяха объркали кой какъв е. Тъмни оставаха само покривът на затворническия корпус и жилищната сграда до него откъм улица „Свобода“. Прозорците на сградата не светеха, от което Саша си направи извода, че обитателите ѝ вече са евакуирани. Значи нещата бяха сериозни и на тавана на жилищната сграда продължаваше да седи и да чака заповед да натисне спусъка човекът с черната маска.

Той беше професионалист и нито за миг не си позволи да се замисли кой точно се намира зад този преграден с решетка прозорец, по който трябваше да стреля. Ако мислеше за такива неща, нямаше да бъде професионалист.

Още един човек също беше доволен, че покривът на затвора и жилищната сграда откъм улица „Свобода“ са покрити с мрак. Защото в момента той вървеше по този покрив и най-малко от всичко на света искаше някой да го забележи. За разлика от стрелеца, който седеше в таванското помещение, човекът, който вървеше по покрива, не искаше времето да тече бързо, дори напротив — опитваше се да го спре.

Хората, които седяха на пода в затвореното служебно помещение, не сваляха очи от големия електронен часовник на стената. Голямата стрелка, която показваше осем часа без десет минути, сякаш бе застинала така, протакайки непоносимото мъчение на очакването на края им. Заедно с нея в прозореца застина и лъчът на прожектора, осветявайки всички детайли, включително и шарките на шалчето на възрастната англичанка. Сетне стрелката се отмести и продължи движението си. Никой не реагира, защото беше рано да се радват. И едва когато стрелката премина осем и половина, Грот стана и без да се крие, се приближи до прозореца и се опита да види в тъмнината жилищната сграда.

— Май че Белов успя — изрече той сякаш на себе си.

— Бас ловя, че няма да се върне — обади се от ъгъла си Гоблин.
— На негово място аз със сигурност щях да избягам.

— Ей сега ще попитаме за тая работа мадамата му! Ей, как ти беше името...

Лайза не дочака бандитите да си спомнят името ѝ.

— Ако Белов не се върне — каза предизвикателно тя, — вие ще ме убиеете. И ще ви поолекне.

Когато мокрият до кости и покрит със синини Саша се появи в стаята на надзирателите, обстановката вече беше съвсем друга. Всички бяха скочили на крака и оживено разговаряха. Грот току-що бе завършил поредния тур от преговорите с началника на Управлението на вътрешните работи.

— Бели, къде се мотаеш! — развика се той, като едва не се хвърли да прегърне бившия си враг. — Колите са пред портала. Мемс, надявам се, че тръгвате с нас?

Смеховете разтърсиха стените на стаята — всички симптоми на така наречения „стокхолмски синдром“ бяха налице. В психиката на хората, които в продължение на един час се подготвяха да посрещнат смъртта, бяха настъпили сериозни отклонения. Белезниците на пленниците бяха свалени, а освен това старицата бе измолила от Грот да ѝ даде нейните за спомен. Тя вече си представяше как се изказва от трибуната на ООН, показвайки вещественото доказателство за своето похищение.

Само Белов не вземаше участие в побратимяването на престъпниците с техните жертви, тъй като мислите му бяха далеч оттук. Преди няколко минути върху мокрия покрив на затвора, на две крачки от свободата, той преживя адски мъки. Буквално се разкъсваше от обзелите го чувства. Едните го тласкаха към момченцето, към сина на сестра му, а другите — към любимата му. Саша така и не успя да направи избор, защото трябваше да спаси всички...

Пръв към ярко осветената площадка пред вратата на следствения арест заслиза Грот. Той се прикриваше като с щит със старицата, която изобщо не беше изплашена. Грот съжаляваше, че не взе достатъчно заложенници за прикритие. За да поправи грешката си, вдигна над главата си гранатата, която трябваше да убие желанието на снайперистите да стрелят по тях. Зад гърба му се показва Лайза Донахю с букета лалета в ръка, зад нея, стараейки се да се прикриват зад гърба

й, един подир се движеха Мориарти, Гоблин и Пелтека. Накрая на процесията вървеше Александър Белов.

Дъждът валеше неспирно. С периферното си зрение Саша зърна мокрите до кости репортери от телевизията, които продължаваха да снимат. Това му вдъхваше надежда, защото никой не би дръзнал да разстреля представителите на ООН в присъствието на толкова свидетели, на пресата и пред хората от Министерството на вътрешните работи.

Полковник Медведев не ги излъга. Белият микробус със запален двигател ги чакаше точно пред портала на следствения арест. На пръв поглед в него нямаше никого. Когато до автомобила оставаха само няколко крачки, Белов, който вървеше накрая на шествието, тихо, но уверено изкомандва:

— Промяна на курса! Напред към синия микробус — бегом марш!

Никой не възрази и не се засуети. На сплотеността на този всъщност твърде разнороден отряд можеше да завиди всеки командир от специалните части. Някак незабележимо и от само себе си стана така, че властта тихо и мирно премина у Белов. Дори якият Гоблин беше готов да ходи пред него на задни лапи като мечка в цирка.

Саша успя да види добре познатия му микробус с надпис „Сибирски козунак“ още от покрива на затвора. А сега Степанич примигна два пъти с фаровете, потвърждавайки, че не се е появил случайно до следствения арест, излезе навън и разтвори всички врати, за да ускори качването им вътре. След няколко минути цялата компания вече се носеше по мокрото шосе в чистичкия, ухаещ на хляб микробус по посока на летището. Двете жени седяха прегърнати на седалката вдясно от Саша. Крадците се настаниха удобно на пода на микробуса.

В този час шосето, което водеше към летището, беше почти пусто. Лошото време беше накарало хората да си седят вкъщи, защото в такъв дъжд човек дори и кучето си не извежда навън. Пътят беше хлъзгав като стъкло, ала микробусът се движеше бързо. Като че ли никой не ги преследваше.

— Защо се качихме тук, Бели! — сепна се внезапно Грот, който в този момент вече напълно бе изгубил лидерските си позиции. — В онзи микробус на ченгетата останаха автоматите и бронезилетките ни!

— Как ли пък не! — озъби му се Саша. — Сега щяхме да летим на парчета на всички страни.

Грот не намери какво да му възрази и в колата се възцари тишина. Само англичанката попита веднъж:

— Liza, could you explain me what is „sladurche“?

Лайза тихо ѝ обясни нещо, след което дамата се обърна към останалите и с достойнство обяви:

— My name is Melany!

— Много ни е приятно — отвърна някой от затворниците.

А буквално няколко минути след това закъсняло официално запознанство Белов намали скоростта, тъй като бяха стигнали до железопътния прелез. Барьерата беше спусната и на петдесетина метра се виждаше приближаващата се влакова композиция.

Микробусът продължи да се движи направо, когато Белов внезапно се наведе надясно, отвори рязко вратата му и изблъска двете жени навън. В същата секунда фолксвагенът даде газ и прелетя през релсите на милиметри от локомотива...

Съдия Чусов не само оживя, но няколко дни след като влезе в болницата, се почувства много по-добре. В историята на болестта му вместо „инфаркт“ беше записано „прединфарктно състояние“. Това беше някакво утешение. Ала той бе решил да не обявява, че е оздравял, и криеше тази изненада за деня, в който съдът трябваше да заседава за втори път. Кардиолозите бяха солидарни с него по този въпрос.

По тази причина завеждащият реанимацията всеки път отиваше лично при многобройните му посетители, които буквално щурмуваха прага на болницата, понеже ужасно им се искаше да си поговорят със съдията. „Само през трупа ми!“ — казваше завеждащият с усмивка на особено настоятелните посетители. Опитният лекар и администратор умело неутрализираше всички опити на солидните, добре облечени мъже да проникнат в реанимацията, където Чусов „се бореше за живота си“.

Той наистина се бореше. Когато надникна в черната бездна, съдията не видя в нея нищо, което би могло да послужи за оправдание на несправедливата присъда, която едва не произнесе. И на Андрей Иванович му олекна, но съвсем не от това, че лекарите извършиха чудо

и го върнаха от онзи свят, а заради това, че взе решението, което му подсказваше сърцето.

След това всичко си дойде на мястото. Правилно казваха хората, че причина за всички болести са нервите, но още по-правилно бе да се каже, че причина за всички болести е сърцето. Най-важен беше душевният комфорт! Е, на стари години щеше да се лиши от надбавките, които му се полагаха, голяма работа... Тъкмо щеше да има още един повод да започне диета, тъй като и без това беше прекалено дебел и натоварваше излишно сърцето си. Ето как се оказваше, че всички неща в живота са свързани помежду си! Пък и нямаше да се срамува от синовете си, което беше още по-важно.

Чусов извади от чантата си, която тайно му бяха донесли в реанимацията, обвинителната присъда и старателно я накъса на дребни парченца. Сетне отвори малкото прозорче и протегна дланта си навън, а вятърът подхвана късчетата от онази съдба на Белов, на която не ѝ бе съдено да се случи.

След като премина през прелеза, Белов даде газ и се понесе с пълна скорост към летището. Зад тях тракаше безкрайната, дълга близо километър влакова композиция. Прекрасно, тъкмо жените имаха време да си намерят скривалище! Зад гърба му възмутените затворници крещяха и размахваха ръце. В микробуса духаше силен вятър, тъй като при удара с бариерата страничното стъкло се бе счупило, но това изобщо не охлаждаше разпалеността им.

— Стига, Грот, не се пали — подхвърли Саша през рамо с примирителен тон, — и без това си ми дължник, както и твоите капии. Ако не бях закопчал онзи боец на покрива с белезници за колоните, сега нямаше да се возите на фолксваген. А пък така гранатометът си отиде на мястото и стрелецът също си отиде на мястото. Ти по-добре си помисли защо нямаме опашка?

— Ами, защо? Кажи ти, нали си много умен — отвърна престъпният бос.

— Ами, защото те знаят къде отиваме.

Когато приближиха летището, господа крадците започнаха да нервничат, защото нямаха нито оръжие, нито заложници, а пък Белов не ставаше за тази работа. Вярно, обстоятелството, че пред микробуса на ченгетата те предпочетоха синия фолксваген, също имаше някои предимства. И най-главното бе, че всички бяха живи. Само че връзката им с представителите на закона се прекъсна. Никой от пътниците не знаеше къде тук е прието да се посрещат и изпращат отвлечените от терористи самолети. Но не беше трудно да се досетят, че това със сигурност не ставаше на летището. Братчките оглеждаха пътя пред себе си и зад себе си. Все така никой не ги следваше, но и не беше ясно накъде отиват. Саша се отби от пътя и спря микробуса. Започна да се чува как по покрива му барабанят едрите капки дъжд.

Някъде в далечината се разнесе бръмчене, то ставаше все по-силно и след минута един боен вертолет на Министерството на

вътрешните работи увисна в започналото да потъмнява небе точно над главите им.

— Бели — сепна се Грот, — какво ще правим? Накъде ще вървим?

Саша извади мобилния си телефон и се обади на Веденски. После каза:

— Общо взето, ще действаме по следния начин, браточки, сега тръгваме надясно покрай оградата към контролно-пропускателния пункт, а след това — през полето. Е-е-ей там, виждате ли, има един Ту-154? Тръгвайте право към трапа...

— А ти няма ли да дойдеш с нас? — попита мрачно Грот.

— Не, оправяйте се без мен. Винаги съм искал да отида до емирствата, но сега нямам време. Трябва да свърша още някоя и друга работа в Красносибирск.

— Бас ловя, че тук ще те очистят! Ще те убият и окото им няма да мигне. Защо не тръгнеш с нас?

— Стига де, не викай дявола! Без мен ще сте по-добре.

Саша изскочи, затвори вратата и им махна с ръка, сякаш им пожелаваше на добър час... Грот се премести зад волана и подкара микробуса.

— За спокойствието си прав, Бели — извика той през счупения прозорец. — Не ставаш за заложник, по-добре ще е веднага да те застрелям.

Белов веднага забеляза джипа на Витя на паркинга пред сградата на летището. В чакалнята цареше невъобразим хаос. Заради лошото време полетите от Красносибирск до Москва и другите градове бяха отменени. Хората ядяха, пиеха и спяха по пода и по пейките. Циганки кърмеха децата си. Отвсякъде се носеха писъците на бебета. Неуправляеми като браунови частици деца тичаха, крещяха, скачаха и се биеха, очевидно вече забравили защо са тук. Изтормозените учители бяха изгубили надежда, че ще стигнат до която и да било столица, за да натрупат някакъв запас от културна храна по време на пролетната ваканция.

Това беше истинска лудница! Дори не се чуваше какво съобщават по високоговорителя. Май че бяха възстановили полетите. А по начина, по който се разлюля човешкото море, можеше да се предположи, че става дума за полета до Москва. Белов реши да не нервничи напразно, спря и внимателно огледа тълпата. Видя на другия край на залата Фьодор, Уотсън, леля си и Ярослава, които явно бяха пристигнали с джипа на Витя.

Ето един подобен на Шварценегер здравеняк, който отмести очи, щом срещна погледа му. Ясно, този беше от „Лубянка“, човек на Кантората. Ето и още един. Е, без тях нищо не ставаше на този свят! След минута вече разбра, че залата е пълна с федерални служители. Но те май не се канеха да му извият ръцете зад гърба. Най-сетне той се сети защо никой не ги подгони по пътя към летището. Веденски! Именно той му прикриваше задника през цялото време!

В същия миг на трийсетина метра от него до гишето за регистрация се мярна един бръснат тил, от който без шия, също като на Мечо Пух, започваше могъщ торс. Глигана? Точно така, това беше той! Оживено разговаряше с някакъв арабин с дълга бяла дреха и с карирана кърпа на главата като на Арафат. Саша хукна към тях, но моментално се натъкна на безкрайна редица от торби, раници и куфари.

— Господине, как не ви е срам, това са болни деца! — изпищя в краката му младата им учителка, която бе паднала на пода.

Белов се наведе и ѝ помогна да стане. През това време Глигана и събеседникът му вече бяха минали през регистрацията. Човешкият поток прегради пътя на Саша към гишетото. Това бяха възпитаниците на специализирания интернат за деца с физически увреждания. Някои от тях се движеха самостоятелно, а други бяха в инвалидни колички. Една от съпровождащите ги възпитателки го извика по име и презиме. В очите ѝ проблесна пламъче, но моментално угасна, защото в облечения с мръсно яке мъж с двудневна четина на лицето бе невъзможно да се разпознае представителният и безупречен във всяко отношение собственик на комбината за алуминий.

Саша се досети, че пътуването на болните деца е организирано в рамките на една от социалните програми, които „Красносибмет“ вече втора година финансираше. По-точно, беше финансирал, защото следващо пътуване едва ли щеше да има. Кой знае защо му се стори изключително важно точно в този момент да се убеди в своето предположение. Той дръпна за ръкава едната от възпитателките, която буташе инвалидна количка. Съвсем мъничкото дете в нея спеше, склонило глава на гърдите си така, че качулката покриваше лицето му.

— За Куба ли заминавате? — попита Белов, без сам да знае защо го прави.

Невинният въпрос накара младата жена да изпадне в паника. Тя облещи срещу Саша сините си много познати очи, а след това рязко хукна встрани, прокарвайки си път през тълпата от човешки тела. Надежда Холмогорова! Значи мащехата на Коса беше похитителката на Альоша?!

— Стой! — изкрещя Белов и хукна след нея, стараейки се да не събори някого.

В настъпилия хаос някакъв самотен глас го призова да прояви съвест, а останалите псуваха и заплашваха да извикат милиция. Но Саша виждаше само онова лилаво петно в тълпата пред себе си, а в един момент забеляза и Витя, който, накуцвайки силно, тичаше да препречи пътя на Надежда. Тя имаше очевидно предимство, тъй като хората сами отстъпваха при вида на жената с инвалидната количка. Веднага след нея човешката вълна отново се събираше и беше невероятно трудно да се пробие през нея.

Витя вече се намираше буквално на две крачки от Надежда. Сега той щеше да протегне ръка и поне да задържи тази гадина, докато Саша ги настигнеше. И в този миг в краката на Злобин се метна едно момченце, той го настъпи и се стовари на мраморния под.

Надежда премина покрай гишетата за регистрация, разчиствайки си пътя както преди с количката. Обърканите служители на летището крещяха нещо подире ѝ и се опитваха да спрат Саша, но той прелетя през бариерата, сетне се засили за висок скок, премина над багажната лента с куфарите и чантите и продължи нататък.

Белов връхлетя в чакалнята за излитане и спря. Нямаше къде да бяга по-нататък. А също и Глигана, и арабинът. Заедно с малкото пътници, успели да преминат през регистрацията, те с изумление се бяха вторачили в запъхтените Белов и Витя, който най-сетне успя да догони шефа си. Дишайки тежко, Надежда спря до стъклената стена на чакалнята за излитане и се обърна към Саша. Зад гърба ѝ, само на триста метра от тях, Саша видя същия онзи Ту-154, в който сега трябваше да се намират Грот и приятелите му. Кой знае защо Саша беше убеден, че морякът непременно щеше да се отърве и този път. За разлика от Надежда!

Тя сложи количката с момченцето пред себе си, сякаш това препятствие можеше да спре Белов. Альоша така и не се събуди, което означаваше, че са го упоили с макова отвара, както беше прието при южняците. До нея с лепната на лицето фалшива усмивка глупаво примигваше с очи арабинът. По дяволите, това не беше никакъв арабин, това беше...

В този миг Глигана, който стоеше много по-близо до Надежда от Саша, се спусна към количката и грабна момченцето.

— Остави детето — каза Белов, приближавайки се към него с бърза крачка. — Ромео, не бъди свиня...

Той вече се бе приготвил за атака, когато Глигана изведнѳж кресна „Дръж детето!“ и му хвърли Альоша. Саша протегна ръце и го хвана като баскетболна топка. Докато Саша „поемаше паса“, Глигана сграбчи инвалидната количка, замахна с нея, строши стъклената стена на чакалнята за излитане и се изтърколи на пистата. Сетне захвърли количката настрани и хукна към самолета.

— Рома, ами аз? — развика се истерично Холмогорова.

Глигана чу този сърцераздирателен вик, рязко спря... и хукна обратно. Надежда изпъна ръце напред като сомнамбул и стъпи в купчината стъкла...

Белов безпомощно се огледа и видя, че към него бързат Ярослава, Фьодор, Уотсън и Катя. След тях вървяха федералните и хората от службата за безопасност на летището. Докато той се занимаваше с племенника си, Глигана бе метнал на рамо Холмогорова и бе успял да измине половината път до самолета. Комичната фигура в бели дрехи бързаше след тях.

— Витя — извика Белов, — хвани този изрод!

Злобин хукна след похитителите, а няколко души от федералните се присъединиха към него. Белов даде заспалото дете на Ярослава. Тя го взе в едната си ръка, а с другата придърпа Саша за шията към себе си и притисна горещото си чело към небръснатата му страна. Леля му прегърна и двамата и те застинаха така като скулптурна композиция, изобразяваща среща на близки хора след дълга раздяла.

— Е, направо „Мястото на срещата да не се променя“ — разнесе се съвсем наблизо познат глас.

Саша вдигна очи и видя Веденски, който доволно се усмихваше.

— Игор Леонидович — каза Саша на генерала, — да не би този Удодов да участва в отвличането?

— Участва, Саша, участва. Той отговаря за провеждането на операцията на територията на Русия. Шейховете са му обещали планини от долари за момчето, а в момента той се нуждае от пари, понеже е в нелегалност. Както се казва, издирва се.

— Какви шейхове? — учуди се Белов. — А защо им е на арабите Альоша? Да не би да имат демографска криза и да не могат да се справят без нас?

Сред събралата се в това време покрай тях тълпа от пътници се разнесе смях. Всички гледаха генерала, на когото тази ситуация като че ли доставяше удоволствие.

— Работата е там — каза той, посочвайки момченцето, — че по бащина линия той е много близък роднина на Авада бен Ладен. И не само на него, момченцето изобщо има куп роднини в управляващия елит на Близкия изток.

Белов се почеса по тила и не намери какво да каже. Ярослава изхлипа и още по-силно притисна Альоша до себе си, Катя и Фьодор

се спогледаха с недоумение, а доктор Уотсън избоботи нещо за бразилските сериали.

В това време Витя и федералните служители се върнаха. Злобин с видимо удоволствие подритваше пред себе си фалшивия арабин, който бе загубил кърпата от главата си. Веднага щом се приближиха до тях, Саша най-неочаквано за всички направи крачка напред и с един класически прав удар в челюстта буквално помете Удодов „от лицето на земята“. Депутатът излетя назад драматично, както вършеше и всичко останало в живота си, падна по задник и накрая измина няколко метра по гръб по обсипания със стъкла под. Това едва ли му хареса, но не беше в състояние да протестира.

Хората от охраната, които дотичаха веднага, сграбчиха Белов, но Виденски им заповяда да го пуснат. Той повика при себе си един офицер от Федералната служба за безопасност, облечен като боец от някой фантастичен филм, и го попита нещо с недоволен и строг глас. Младежът започна да се оправдава с виновно изражение, сочейки самолета.

Едва в този момент Саша осъзна, че специалните части не са успели да задържат нито Глигана, нито Холмогорова. Те не се виждаха и по полето, от което следваше само един извод: че и двамата са успели да се качат в самолета. Той вече бе излязъл от пистата за рулиране и ако се съдеше по рева на двигателите му, се канеше да излети.

Виденски съсредоточи вниманието си върху пистата за излитане. Извини се на Белов, че не може да го пусне, и тръгна към изхода. Две яки момчета в камуфлажна униформа се приближиха до Саша и го сграбчиха под мишниците.

— Игор Леонидович — извика Белов след генерала, — разрешете ми поне да се сбогувам.

Без да спира, Виденски махна с ръка на баретите и те го пуснаха. Той се сбогува с приятелите си. Целуна Ярослава, Альоша, който продължаваше да спи, и леля си и стисна ръцете на бившите обитатели на селището Картаген. Когато хвана ръката на Витя, усети в дланта си някакъв предмет. Това беше ключът от джипа...

38.

От гледна точка на драматизма и напрежението поредното заседание на районния съд в град Красносибирск по делото „Белов“, което се състоя на другия ден, надмина предишните, но това стана ясно в самия му край. А до този момент и пресата, и телевизионните коментатори се бяха обединили около мнението, че този политически фарс е стигнал до своя логичен край и скоро щеше да му бъде сложена точка. При това, независимо от факта, че бяха възникнали непредвидени обстоятелства, заради които той влезе в историята на съдебната практика като „процесът без подсъдим“. При всички случаи заради отсъствието на Александър Белов към този спектакъл вече нямаше никакъв интерес.

В този ден в залата на съда можеше да влезе всеки, който пожелае, само че желаещите бяха твърде малко. Журналистическото братство също беше слабо представено, тъй като предишната вечер се появи толкова противоречива информация, че всички окончателно се объркаха. Ясно беше само едно: че заключителното заседание по делото „Белов“, което във връзка със заболяването на съдията беше насрочено за утрешния ден, най-вероятно нямаше да се състои.

Според една от версиите подсъдимият Александър Белов беше починал от смъртоносен удар, който му нанесъл с нож някой от съседите му по килия. Друг източник твърдеше, че той станал организатор и вдъхновител на някакво дръзко бягство на затворници и сега бил обявен за издирване. Но палмата на абсурда би трябвало да се връчи на една трета „новина“, според която Александър Белов уж по необясним начин се озовал на летището в Красносибирск, отвялякъл самолет и отлетял за емирствата!

Казано накратко, след подобни глупости нямаше никакъв смисъл да се ходи в съда. Беше ясно, че инициаторите на процеса окончателно са се объркали. Затова в полупразната зала седяха само малобройните приятели на подсъдимия, които имаха твърде изтощен вид. Те се явиха

тук, за да научат поне нещо за подсъдимия, защото до този момент възможността им за контакт с Белов беше рязко прекъсната от съдебните и прочее власти, а цялата информация за него строго се прецеждаше. Сред близките му беше и Лайза Донахю. Изключително елегантната обикновено американка се появи в съда, подпирайки се с бастун и с обувки с нисък ток по съветски образец. А под окото ѝ имаше синина, която гримът не можеше да скрие.

В този ден политическият представител на президента господин Зорин също не изглеждаше кой знае колко по-добре. Днес като че ли бе забравил да си сложи обичайната маска на пренебрежение и бе разкрил истинското си лице на жалък и притеснен човек. Кое не беше странно, защото на път към съда бе провел телефонен разговор със своя таен московски патрон, който му бе съобщил за среднощното бягство на Белов от сградата на летището, а също и за ареста на господин Удодов. А въпросният господин Удодов беше не само депутат и председател на Комитета по законността в Думата, но и партньор на Зорин в някои не съвсем легални търговски дейности.

Ала дори и това обстоятелство не порази Зорин толкова, колкото фактът, че никой от местните чиновници не бе сметнал за нужно да го информира за арестуването на Удодов. Макар това да бе станало, както казваха ченгетата, на негова земя. Старият номенклатурен вълк Зорин моментално разбра какво означава това.

И така, заседанието на съда се състоя. Точно в десет часа сутринта заедно с ударите на часовника съдията Чусов и държавният обвинител Константинов заеха местата си. Съдията остави дебелия папка с документи, която донесе със себе си, въздъхна, сложи си очилата и започна да разглежда книгата. Той дори не погледна към бившия си приятел. Приятелят му също избягваше да гледа към него. Това обстоятелство имаше скрито значение само за тях двамата, защото им беше ясно, че до края на живота си повече никога няма да си подадат ръка.

Чусов най-сетне разгада вечния си опонент и разбра какво не е харесвал в него: да, прокурорът Константинов изпитваше садистично удоволствие от своята работа. Неговата длъжност и положението му му даваха възможност да се чувства като творец на човешките съдби,

като господар на живота и смъртта на подсъдимите. Той бе превърнал в своя собственост и дори можеше да се каже, че направо бе приватизирал всички прерогативи на държавата — правото да определя наказание, да привлича под отговорност, да посочва мярката за наказанието. И дори и да не тъгуваше с тях, той ги използваше като стъпала за кариерата си. Не той служеше на закона, а законът му служеше, за да задоволява амбициите му.

И слава богу, че Белов днес развали празника на прокурора! Неговото място в желязната клетка така си и остана празно.

Никой от събралите се тук, дори и адвокатите му, вече не се надяваха да видят този авантюрист на подсъдимата скамейка. Но правилата принуждаваха участниците в процеса да изиграят отредените им роли докрай. Съдът трябваше да се състои дори и само за да регистрира факта, че подсъдимият отсъства.

Едва секретарката на съда успя да произнесе първата ритуална фраза „Станете, съдът влиза!“, когато на вратата на залата се чу шум. Един мъж, когото охраната бе взела за клошар, настойчиво се опитваше да проникне в залата, където се провеждаше заседанието. Чусов остави документите, свали очилата си и се вгледа в нарушителя.

— Оставете го да влезе! — извика съдията. — Никой не може да откаже на един гражданин правото му да заеме мястото си на подсъдимата скамейка.

Александър Белов вървеше по пътеката в абсолютна космическа тишина. И едва след като охранителят затвори след него желязната врата на клетката, залата отведнъж избухна в овации. От тази минута нататък овациите станаха неразделна част от живота му...

39.

След една седмица Белов получи покана от Кремъл да отиде на заседанието, посветено на отношенията между властта и капитала. Естествено, всъщност ставаше дума само за израз на лоялност към олигарсите, а не за дискусия с тях, която дори не се предвиждаше... Александър много добре разбираше, че представителите на държавата и едрия бизнес трябва да се срещнат и да си разменят фалшиви усмивки в Кремъл и нищо повече. Но за него тази покана беше нещо като политическа реабилитация. Той вече не беше в немилост и отново яздеше коня.

В централен номер от кремълската програма се превърна пресконференцията, по време на която президентът Батин непрекъснато отговаряше на хапливите въпроси на журналистите за перспективите пред развитието на бизнеса в Русия и за личното му отношение към делото „Белов“.

Както винаги той се представи като майстор на словесните битки и на няколко пъти изтръгна аплодисменти от залата. Служителят на администрацията Иван Жуков даваше думата на руските и на чуждестранните кореспонденти.

— Международната общественост неведнъж даде да се разбере, че следи внимателно хода на процеса — каза със силен акцент един млад англичанин. — Не ви ли се струва, че Русия ще изгуби много повече от спадането на инвестиционния си рейтинг и от изтичането на капиталите си зад граница, отколкото ще спечели от повторната национализация на „Красносибмет“?

Журналистът още не бе довършил въпроса си, когато президентът иронично се усмихна. Батин направи пауза и се покашля.

— Извинете, но този въпрос е с погрешен адресат — каза той с очарователно посърцаващия си глас. — Държавата не бива да се намесва в споровете между стопанските субекти. Това е наша принципна позиция. Освен това като президент аз нямам право да

налагам моето мнение на съда и никога не съм се съмнявал в справедливостта на очакваното съдебно решение. Руското правосъдие в лицето на назначения от мен Андрей Иванович Чусов се оказа на висота! Нали след края на този процес вие няма да започнете да твърдите, че у нас има проблем със задкулиската юрисдикция. Нали няма да го направите? — настоя той, гледайки в очите изчервения от притеснение журналист. — Виждам, че няма да го направите. Защото положението на правосъдието в Русия не е по-лошо отколкото във вашия прехвален Запад и Америка, взети заедно!

Руската част от аудиторията одобрително зашумоля с бележниците си, сякаш искаше да каже: къде е тръгнало това момченце да се мери с нашия Всеволод Всеволодович! Иван Жуков плъзна поглед по залата, посочи с паркера си прочутата Троегудова и ѝ кимна в знак, че може да говори. Всички притихнаха в очакване на сензация. Отношенията между държавния глава и тази „вещица на перото“ по собственото му определение приличаха на информационната война между певеца Куркуров и вестникарката от Ростов Рита Артанян. В момента резултатът и в единия, и в другия случай беше равен. Щеше ли да се случи нещо? Още повече, че днес Троегудова сякаш напук беше с розов жакет.

— Не ви ли смущава — прозвуча гласът ѝ уверено и дори нагло, — че вземайки курс към укрепване на вертикалната власт, или казано с други думи, към осъществяването на бюрократичния модел на държавата, по този начин вие ограничавате развитието на свободните пазарни отношения и лишавате от инициатива способните предприемачи? Ала въпреки това искате да видите в тяхно лице патриоти... — добави тя с непоносимо злобен тон.

Батин не трепна. Но по лицето му, което в миг заприлича на римските скулптури на Октавиан Август, вече нямаше и помен от усмивка.

— Ами, нека да попитаме самия Александър Николаевич — прехвърли той ловко отговора на седналия между възрастната Лоу и Лайза Донахю Белов. — Патриотично ли е да се лиши такъв човек като него от инициатива в полза на страната? Правилно ли разбрах въпроса ви? — Той се убеди, че стрелата на иронията му попадна точно в розовата гръд на Троегудова, защото тя си пое въздух и от възмущение забрави да го изпусне, и кимна окуражаващо на Белов.

Сякаш с един замах на вълшебна пръчица микрофоните, телевизионните камери и очите на присъстващите се насочиха към Саша, който се изправи и изведнъж се почувства като част от някакво многоглаво същество подобно на многоокия Аргус. Той се виждаше едновременно отстрани, отгоре, отзад и от президиума. И изведнъж започна да разбира, или просто така му се стори, мислите и желанията на всички тези толкова различни и едновременно с това толкова еднакви хора. В ушите му се появи шум, сякаш няколко десетки старици си шушукаха едновременно на пейките пред входовете. Белов разтърси глава и видението му изчезна.

— Ами, патриотът си е патриот дори и в Африка — каза той с усмивка, но моментално придоби сериозен вид. — Само че Русия не е Африка. И нека да не я превръщаме в Африка, защото това е неблагоприятна и неблагоприятна задача. Моята цел е окончателно и необратимо да превърна Русия в част от Европа. Без всякакви обжалвания и контестации във Върховния съд или в съда в Страсбург.

С известно закъснение разбраха смисъла на казаното и няколко секунди всички мълчаха. Смутеният Иван Жуков бе изпуснал инициативата и изобщо бе забравил за задълженията си на водещ. „Какво да направя? — мислеше трескаво той. — Дявол знае какво мисли Батин по този въпрос. Тук нещата трябва да се казват като по конец. Това е държавна работа, мамицата й!“ Паузата продължи недопустимо дълго.

Ала Батин не изгуби самообладание. Всеволод Всеволодович стана и благоволи да плесне няколко пъти с ръце, като по този начин даде окуражителен сигнал за началото на ръкоплясканията. След което всичко наоколо се огласи от овации и одобрителни викове. Троегудова бързо записа нещо в бележника си.

Батин изчака около половин минута, след което въздвори тишина в залата и завърши бляскаво пресконференцията. Нищо не помрачи умното му и волево лице, въпреки че зъбът отново започна мъчително да го тормози. Жуков поздрави с лъчезарна усмивка шефа си с поредното забележително изказване.

Този път обаче лидерът по авторски афоризми отстъпи макар и временно палмата на първенството на героя на деня Александър Белов.

Официалните мероприятия вече бяха приключили. Всеки от участниците беше казал онова, което искаше или което можеше да си позволи да изрече. Сега бе дошло времето за по-приятното и по-безопасно занимание, а именно — за кремълския коктейл. На Александър Белов му се наложи да лавира с чаша шампанско в ръка между прекрасно сервираните маси, да си разменя комплименти с известни политици и да дава интервюта.

Ако някой си бе направил труда да ги преброи по време на това мероприятие и да излъчи победител, то безусловно първото място щяха да си поделят Батин и Белов. От време на време те дори заставаха пред телевизионните камери заедно, почти прегърнати, и като че ли изглеждаха много добре така: умни, светски мъже с бляскави усмивки и в разцвета на силите си.

Най-често задаваните въпроси на Саша бяха за бягството му от затвора. Какво да се прави, така беше в миналото и вероятно така щеше да бъде винаги. Това беше неговият кръст — да има славата на истински мъж, на мачо, който, за да спаси невинни хора, е способен с едната си ръка да изтрепе цяла банда терористи и да обезвреди няколко десетки снайперисти.

Масло в огъня наля и възрастната Мелани Лоу — международният наблюдател от Комисията по правата на човека, която беше взета за заложница. Мисис Лоу заедно с другата заложница Лайза Донахю присъстваше на коктейла, държеше се геройски, а новото ѝ шалче влизаше в смела полемика с виолетовите ѝ къдрици. Историята за снайпериста, който се цели в тях с гранатомет в проливния дъжд от покрива на сградата, беше разказана многократно за огромно неудоволствие на някои от участниците и организаторите на приема. Операторът, който заснемаше интервюто с мисис Лоу, на няколко пъти показва от различни ракурси и в едър план златната ѝ гривна, която беше като белезници с парченце от верига. И само сънлив човек не би забелязал инкрустирания на нея надпис „I love Belov“.

Слава богу, че журналистическото братство или до този момент не се бе докопало, или бе сметнало за не чак толкова интересна темата за отвлечането на Альоша. Затова на Белов не му се наложи да коментира поне тази история от събитията на летището в Красносибирск. Лично за него тези събития означаваха твърде много и изобщо не му бяха ясни.

Разбираше единствено, че по линия на биологичния си баща — арабския терорист Омар, неговият малък племенник се бе оказал роднина на могъщ човек, който бе пожелал на всяка цена да получи за лично ползване „наследника си от Сибир“. А Удодов, Глигана и Надежда Холмогорова бяха непосредствените изпълнители на неговата поръчка. Освен това Саша подозираше, че Веденски бе оставил самолета с терористите да излети не защото не бе успял, а по някакви си свои йезуитско-лубянски съображения.

Впрочем, Игор Леонидович също се появи на приема, макар това да не беше в негов стил. Той се приближи до Белов с две пълни чаши в ръце и му подаде едната. Дватама се усмихнаха доволно, чукнаха се и отпиха по глътка шампанско. Веденски поздрави Александър с победата му на всички фронтове и заговори за общите им познати. Той му разказа, че Думата е свалила депутатския имунитет на господин Удодов и че на бившия законотворец е предявено обвинение в незаконна търговия с руско оръжие с арабските емирства и в убийството на журналиста Безверхих.

На този етап не можеше да се докаже участието му в отвличането на детето, тъй като в момента нямаше кой да потвърди тази версия, защото неговите съучастници Холмогорова и Глигана бяха избягали (интелигентният Игор Леонидович употреби друг израз — „намираха се в неизвестност“). Единствената следа беше арабският паспорт на името на Абу Али ибн Сини, който бяха иззели от бившия депутат при ареста му и който, съдейки по всичко, беше истински. Но следствието не губеше надежда, защото политическият председател Зорин, който също бил извикан на разпит засега в качеството на свидетел, с всеки изминал ден ставал все по-разговорлив.

В желанието си да помогне на следствието Виктор Петрович безмилостно топял вчерашния си партньор и благодетел. Освен всичко останало Зорин разказал, че именно депутатът Удодов организирал убийството на главния редактор на „Камбана“ Леонид Безверхих, но „свидетелят“ скромно премълчал ролята си в това злокобно дело. Както станало ясно, опитният журналист бе успял да разкрие компрометиращите връзки на депутата с арабския свят и по навик започнал да го шантажира. И сега предстоеше да се изясни на кого точно принадлежеше идеята да се избият всички зайци с един куршум и да припишат престъпленията на Александър Белов.

— Всъщност това на руски не се ли нарича „пирът на победителите“? — попита с лека ирония Донахю, приближавайки се към Саша.

На лицата и на двамата се изписа еднакво изражение. Веденски моментално се почувства излишен и побърза да си тръгне, но американката го спря.

— Игор — каза тя, хващайки ръката му, — все не мога да забравя онова момиче от затвора, надзирателката. Онази, която приличаше на корейка. Какво стана с нея, да не би да е загинала?

— Анюта Цой ли? С нея всичко е наред. Ще оживее. И колегата ѝ — също, не се притеснявайте. Никой не може чак толкова лесно да ни издуши и да ни избие. — Веденски отмина въпросителния поглед на Саша и забърза: — Както и да е, извинете ме, лейди и джентълмени, но нали виждате, жена ми ме вика. — Посочи с чаша към съпругата си, която скучаеше в компанията на политиците Жмериновски и Рогожин. — Според мен вече ме ревнува от вашата красота, Лайза.

След като поднесе комплимента, генералът се поклони и отиде да спасява благоверната си. Лайза вдигна очи към Белов.

— Време е да се сбогуваме — каза тя и нервно повдигна рамо.

— Хайде да изчезваме — пошепна ѝ заговорнически Саша. — Писна ми да купонясвам тук.

— Не, за теб сигурно ще е по-добре да останеш... — Сега Лайза упорито избягваше погледа му. — Не ме разбра. Аз исках да се сбогуваме изобщо. Моята мисия свърши и е време да си отида.

— Къде? — Саша също усети, че въпросът му прозвуча глупаво.

ЕПИЛОГ

Излязоха от Кремъл през Троицките врати, слязоха по стълбите в Александровската градина и тръгнаха пеша към Манежния площад. Намериха свободна пейка близо до шедьоврите на Церетели. Седнаха и дълго мълчаха, загледани в Кремъл и гроба на незнайния воин. Сетне Саша прегърна момичето, целуна го лекичко по бузата, където все още се виждаше едва забележимият белег от лошото ѝ падане край железопътния прелез и попита с разтреперан глас:

— Изобщо не мога да разбера защо не искаш да останеш в Русия! Мога да ти уредя какъвто щеш договор.

— И дори брачен, така ли? — изненада се престорено американката.

— Нямах проблеми!

Лайза закри лицето си с длани. Как можеше да обясни на Саша, че не се чувства добре в Русия? Тук колите се движеха прекалено хаотично, а шофьорите изобщо не спазваха правилата. Тук изобщо никой не спазваше никакви правила. Дори бабите превеждаха внуците си през улиците на червен светофар. А бизнесмените бяха унищожавани по ред ту от бандитите, ту от държавата.

Саша не можеше да разбере дали тя плаче, или се смее от радост. Той отдръпна ръцете от лицето ѝ и я погледна в очите. В тях имаше много болка и още повече мъка.

— Ако трябва да съм честна, ще ти кажа, че се страхувам — каза едва сдържайки сълзите си Лайза. — Страхувам се, че ще започна да ти преча в твоята безумна надпревара. Понеже ти никога не се предаваш. И рано или късно просто ще ме изблъскаш от колата, и то за мое добро.

Саша не знаеше какво да ѝ отговори. Те продължиха да седят така прегърнати и обзети от едно и също чувство на безизходица. Нито можеха да бъдат заедно, нито можеха да живеят един без друг.

— Хайде да постъпим другояче. Ти ела с мен в Америка! — Лайза толкова се зарадва на идеята си, че дори скочи от мястото си.

Отдалечи се от него и му каза с глас на екстрасенс: — Повярвай ми, твоето място е там!

И бързо започна да излага аргументите си. Че Америка е свободна страна. Че в нея има благоприятен икономически климат. Че американците обичат способните хора и ще оценят волята и деловите му качества. И му обеща, че имиджът му на жертва моментално ще му осигури невероятен успех.

— Та ти си умен... — Лайза реши да извади последния си коз. — Наистина ли не си разбрал? Проблемът не е в Батин. Това е кръстоносен поход на чиновниците срещу капитала. И те само отложиха разправата с теб! Ела с мен! — Хвана го за раменете и отново го придърпа към себе си.

Те се целуваха толкова дълго, че минувачите започнаха да ги заглеждат, а когато се отделиха един от друг, и на двамата им се виеше свят. Белов я обичаше и знаеше, че ще страда, но в същото време у него се надигнаха упорство и съпротива срещу натиска.

— Аз оставам в Русия... — заяви твърдо той.

— Защо? Защо? Защо? — извика възмутено Лайза. „Нима този романтик не вижда, че няма шансове!“ — помисли си тя.

— Всичко е много просто — усмихна се тъжно той и посочи Кремъл. — Първо, самата ти каза, че аз никога не се предавам. И второ, искам да стана губернатор на Чукотка... — каза нещо, което беше абсолютно неразбираемо за Лайза. — Там има вулкани...

Тя окончателно престана да разбира Белов. Какво беше това? Някаква шега? А може би той просто й се подиграваше? Сега не беше време за шеги! Но Саша изглеждаше толкова сериозен.

— За какво са ти тези вулкани? — попита с недоумение тя. — Освен това в Америка също има вулкани... В Ласън Пик, в Рейнър, в Килауеа...

— В Америка има всичко — съгласи се веднага Белов, — само че вулканите не са подходящи, калибърът им е малък.

Щом изрече това, моментално съжали. Защото Лайза се вбеси, скочи, издаде някакво зверско ръмжение и се втурна да бяга, стряскайки и разблъсквайки минувачите.

Белов гледа след нея, докато тя се скри от погледа му. На душата му беше тежко, а в главата му нахлуваха мрачни мисли. Той седя още дълго на пейката и наблюдава високите стени на Кремъл. Казваха, че

докато ги строили, там умрели много хора, така че те се крепели сякаш върху могила от кости. А може би това не беше истина, пък и кой би могъл да каже какво всъщност се е случило.

Издание:

Александър Белов. Целувката на Темида

Руска, първо издание

Редактор: Лилия Анастасова

Художествено оформление на корица: Димитър Стоянов — Димо

ИК „Ера“, 2005 г.

ISBN: 954-9395-21-9

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.